

DE EERSTE ALGEMENE BRIEF VAN DE APOSTEL JOHANNES

Vanouds heeft men innige liefde en tederheid als de karaktertrek erkend van de discipel, die de Heere lief had. Het is echter geen vleselijke weekheid, die zijn broederliefde zo hartelijk maakt, maar de gehele overgave van zijn hart aan God en zo gaat zijn liefde gepaard met een krachtige beslistheid en heilige ernst in het afstoten van al hetgeen, wat niet het zegel van Christus aan het voorhoofd draagt en wat zich tegenover Christus stelt. Evenals in het Evangelie de geschiedenis van de openbaring van de Heere zich geheel beweegt in de tegenstelling van waarheid en leugen, leven en dood, licht en duisternis, zo komt in de brieven de gemeenschap van de gelovigen met God overal voor in de scherpste tegenstelling met de wereld, die, goddeloos is, omdat zij niet gelooft in Jezus Christus. De eerste gedachtenreeks vooral van de eerste brief, zegt Huther treffend, rust op het bewustzijn van tegenstelling tussen de wereld en de gelovigen; terwijl de wereld zich bevindt onder de macht en heerschappij van de duivel, staan deze in de gemeenschap van God; die tot de wereld behoren zijn de kinderen van de duivel, de gelovigen zijn de kinderen van God. Het is of licht of duisternis, leven of dood, waarheid of leugen, gerechtigheid of zonde, liefde of haat, Christus of antichrist, God of afgod, Johannes weet van geen middenweg. "

HOOFDSTUK 1

OVER CHRISTUS' PERSOON, ZIJN GEOPENBAARD WOORD EN DE WARE BEKERING

A. De Paulinische brieven dragen de naam van hun schrijver en hun lezers aan het hoofd, zo ook de brieven van Petrus, Jakobus, Judas en de tweede en derde brief van Johannes, al is dat opschrift niet altijd volledig. Onze brief, omstreeks het jaar 67 na Christus op Patmos geschreven, mist, evenals de brief aan de Hebreëen, ieder opschrift en adres, maar heeft toch wat de zo-even genoemde brief ook mist een zodanige inleiding, die de schrijver als getuige van de evangelische geschiedenis en de lezers als hoorders ook van zijn verkondiging van het Evangelie voorstelt. Hij stelt er het grootste belang in, dat zij het geschiedkundig geloof aan Jezus, de in het vlees verschenen Zoon van God, vasthouden, zich niet door valse leraars, die hen op een dwaalspoor proberen te brengen, van hun gemeenschap met de apostel van de Heere en daardoor ook van de gemeenschap met de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus laten beroven. Zij moeten integendeel tot een vastheid komen, die tengevolge zal hebben, dat hun blijdschap volkomen is. Zo begint hij zijn schrijven met woorden, die in hun uitvoerigheid een herhaling van het reeds gezegde ten doel hebben, de getuigenis van de apostelen van Christus voor te stellen als berustend op een handtastelijke ervaring en daarom volkomen betrouwbaar.

1. Hetgeen, voordat het geopenbaard is (vs. 2) a) van den beginne, van eeuwigheid (Hoofdstuk 2: 13 en 14 Joh. 1: 1. 2 Thess. 2: 13), was, hetgeen wij, apostelen (Hand. 10: 39) gehoord hebben, toen het verschenen was (Johannes stelt hier Christus, de Zoon van God eerst bij wijze van een zaak voor, evenals Paulus in 2 Thess. 2: 6 v. hem, die het komen van de antichrist nog ophoudt, voorstelt met "wat hem weerhoudt", omdat hij de bedoelde persoon als een principe beschouwt); hetgeen wijgezien hebben met onze ogen (Luk. 10: 23 v. Hand. 4: 20), hetgeen wij aanschouwd hebben b) en onze handen getast hebben (Joh. 1: 14; 20: 27 van het woord van het leven, al wat wij gehoord, gezien, beschouwd en getast hebben van en aan Hem, die het woord is, dat in de beginne bij God en in wie het leven was (Joh. 1: 2 enz.), dat maken wij u bekend.

a) 2 Petr. 1: 16 b) Joh. 20: 27

Jezus van Nazareth, van wie de Doper getuigd had als van de eerdere en meerdere dan hij, die hij niet waardig was de schoenriem te ontbinden; Jezus, die tot hem gezegd had: Kom en zie! tot wie hij ook gekomen was, wiens stem en woorden zijn oren gehoord, wiens persoon en werken zijn ogen gezien hadden, op wie hij al de tijd, dat hij met Hem geweest was uitzoekend en nadenkend het oog van zijn ziel gericht had; Jezus, in wie hij "die gevonden had, van wie Mozes en de profeten geschreven hadden", Jezus, de Christus, de Zoon van het levende van God, die in woorden en werken, die in het midden van de diepste vernedering, die door Zijn opstanding uit de doden, de stralen van zijn verborgen Godsheerlijkheid voor hem had doen uitschitteren, die zich trapsgewijs en ten slotte volkomen aan hem geopenbaard had als de Eengeborene van de Vader, met de Vader één, in wie Hij de Vader gezien, in wie Hij zijn Heer en zijn God aanbeden heeft en die Hij nu kent als het Woord, dat in de beginne was, dat bij God, dat God was, het Woord van het leven, het leven zelf, het eeuwige leven, dat bij de Vader was en door welk leven van de Vader uitgaat. Ziedaa het voorwerp van het getuigenis van Johannes de evangelist en apostel, zowel in zijn Evangelie en in zijn brief. En hij, die daarom in deze Jezus niet gelooft als in hetgeen van de beginne was, het Woord des levens, het eeuwige leven, door Zijn openbaring in het vlees, hoorbaar, zichtbaar, aanschouwbaar, tastbaar geworden voor Zijn getuigen; die in Hem niet gelooft als in degene,

die de apostel later met zoveel woorden de waarachtige God en het eeuwige leven noemt, die maakt de apostel Johannes of tot een leugenaar of tot een dweper; en deze hoon kan hij hem geenszins vergoeden door hem hoog te verheffen als de apostel van de liefde; want schoon hij ook dit is, in de eerste plaats heeft deze zoon van Zebedeüs de apostel willen zijn van het vlees geworden Woord, van de heerlijkheid van de eengeboren Zoon van de Vader, zoals Zich die te aanschouwen gaf in de Zoon des mensen. En hij, die de verkondiging van Johannes gehoord heeft; die zich door Johannes in hetgeen diens oren gehoord, diens ogen gezien hebben, in hetgeen hij aanschouwd en zijn handen getast hebben van het hem in de Zoon des mensen geopenbaarde Woord van het leven, dat Woord des levens heeft zien aantonen; die op grond van het getuigenis van Johannes van de eeuwige Godsnatuur van zijn Heiland overtuigd is, hoeft zich juist niet zozeer verlegen te maken, wanneer men hem het verwijt toevoegt, dat hij gelooft op gezag. Want welk gezag kan hem dwingen te twijfelen aan de deugdelijkheid van het besluit uit al wat hij gehoord, gezien, aanschouwd en getast heeft, opgemaakt door de discipel, tot wie deze Heiland gezegd heeft: "Kom en zie" en die Hem gezien heeft aan de bruiloftstafel te Kana en aan het graf van Lazarus, die met Hem geweest is op de berg van Zijn verheerlijking, die gestaan heeft onder Zijn kruis, die Zijn graf leeg, die Hem verrezen gevonden heeft, die Hem van de Olijfberg heeft nageoogd, waar een wolk Hem wegnam van zijn ogen en die door Hem met openbaringen van Zijn toekomst verwaardigd is geworden? Er kan geen redelijke twijfel zijn, of de verheven verkondiging van Johannes is op zijn innigste overtuiging gegrond en deze innige overtuiging berust op hetgeen hij gehoord, gezien, aanschouwd en beleefd heeft. Van de waarachtige Godsnatuur van zijn Meester blijkt hij zo stellig overtuigd als van Zijn waarachtige mensheid, van beiden zo zeker als van de liefde, waarmee hij door Hem ontvangen en overladen is; en die zijn hart van een wederliefde kloppen doet, die het nieuwe leven van zijn ziel is geworden. Waar de verkondiging van Johannes een zelfde liefde voor hetzelfde voorwerp heeft opgewekt, kan zij daar anders dan het hart van een zelfde aanbidding vervullen?

Het onderwerp van Johannes' prediking was Jezus Christus en Die gekruisigd. Hetgeen wij gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u. De prediking van Johannes de Doper was: "Zie het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt. " Dit zei hij op Jezus wijzende. Van de prediking van Filippus lezen wij (Hand. 8: 15): "Filippus kwam af in een stad van Samaria en predikte hun Christus. " En toen hij tot de Ethiopische moorman kwam, verkondigde hij hem Jezus. Paulus predikte: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en die gekruisigd. " Dit was het begin, het middelpunt en het einde van de prediking van Paulus. Dit was de prediking van Johannes: Alles te verkondigen, wat hij met zijn ogen gezien, met zijn oren gehoord en met zijn handen getast had van Immanuël dit was het hoofdpunt van zijn leven geworden dit de alfa en de omega van zijn prediking. Hij wist, dat Jezus was gelijk de albasten fles, vol onvervalste, zeer kostelijke nardus; en zijn hele prediking was daarop gericht, om de fles te verbreken en de kostelijke zalf voor de ogen van arme, bezwijkende zondaren uit te storten, opdat zij door de liefelijke reuk mochten worden aangetrokken. Hij wist, dat Jezus een bundeltje mirre was en zijn gehele leven besteedde hij om dit voor zondaren te openen, opdat zij door de verfrissende geuren mochten worden opgewekt. Hij wist, dat Jezus de balsem van Gilead was en zijn hele streven was daarheen gericht, om deze gezuiverde balsem onder het nog van de zieken van ziel te brengen, opdat zij genezen mochten worden. (R. M. M'CHEYNE).

2. Want het leven, Hij, in wie het leven was (Joh. 1: 4), is, toen de tijd vervuld was, vlees geworden (Hoofdstuk 4: 2 Joh. 1: 14) en zo geopenbaard. Hij heeft Zijn wezen van alle zijden in het licht gesteld en wij hebben het, in onderscheiding van hen, die het niet aannamen (Joh. 1: 11) gezien (Joh. 1: 12 v.) en wij getuigen van Hem, zoals wij daartoe zijn geroepen (Joh.

15: 27. 19: 35) en verkondigen jullie, die door ons woord tot het geloof moet komen (Joh. 17: 20) die grond en die bron van alle waarachtig leven, dat in de wereld was, dat eeuwige leven (Joh. 5: 26), dat bij de Vader was en ons in Zijn heerlijkheid (Joh. 1: 14) is geopenbaard, om in de plaats van de dood, die de wereld is ingedrongen, ons een nieuw leven te schenken.

Omdat Johannes zo straks (Hoofdstuk 1: 8-10) alle mensen als zondaars voor God heeft verklaard, zo moet dit houden van de geboden geen volkomen vervulling van de wet te kennen geven, waarvan nergens een voorbeeld te vinden is, maar dat men, zo veel menselijke zwakheid gedooft, zijn hele leven weet te besteden in de gehoorzaamheid aan God.

Johannes wist, dat Jezus de oorsprong van alle natuurlijk leven was; dat zonder Hem geen mens ademt, geen wouddier brult, geen vogel de vleugels toeplooit, maar dat allen uit de hand van Immanuël de adem van het leven ontvangen. Hij had gezien, dat Jezus het dochttertje van de overste uit de dood opwekte en Lazarus in het leven terugriep. Hij had Jezus horen zeggen: "Zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend, die Hij wil. Mijn schapen horen Mijn stem; en Ik geef hun het eeuwige leven. Hij had Hem horen verklaren: Ik ben de weg, de waarheid en het leven en bovenal had hij in zijn eigen ziel ondervonden, dat Jezus het eeuwige leven was. Op die morgen toen hij met zijn vader in het schip was, de netten vermakend, zei Jezus: "Volg Mij" en het leven drong in zijn ziel door en hij bevond dat het een altijd overvloeiende bron van het leven was. Christus was zijn leven; daarom verkondigde hij Hem als het eeuwige leven. Zelfs toen hij Hem de geest zag geven, toen hij Zijn bleek, zielloos lichaam het gebroken oog de verstijfde handen en voeten het lichaam zo koud als het stenen graf, waarin men Hem neerlegde, zelfs toen voelde hij nog dat Jezus het eeuwige leven was. O, mijn geliefden! geloof u dat Hij het leven van de wereld is? Sommigen onder u zijn overtuigd, dat hun zielen dood zijn, ongeschikt tot het gebed, ongeschikt tot de lof van de Heere! Och! zie op Hem, die Johannes u verkondigt. Alles is dood zonder Hem. Breng uw dode ziel in vereniging met Hem en Hij zal u het eeuwige leven geven. "Geopenbaard. " O, mijn geliefden, als Jezus niet geopenbaard was, zou u nooit behouden zijn geworden. Het zou volmaakt rechtvaardig van God geweest zijn, Zijn Zoon aan Zijn hart te behouden die kostbare parel aan Zijn plaats op de troon van de hemel te laten blijven. God zou dan toch dezelfde liefderijke God geweest zijn; maar wij zouden in het eeuwig verderf neer zijn gestort. Als dat eeuwige leven, dat bij de Vader was als Hij als de levende in Zijn heerlijkheid gebleven was, dan zou u en ik onze eigen vloek hebben moeten dragen. Maar hij werd geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in de geest gezien door de engelen geloofd in de wereld opgenomen in heerlijkheid, Johannes zag Hem zag Zijn liefelijk aangezicht, aanschouwde Zijn heerlijkheid, als van de enig geborenen van de Vader, vol van genade en waarheid. Hij zag die betere zon ontsluitend door het vlees, dat de stralen van Zijn Godheid niet kon weerhouden daar doorheen te dringen. Hij zag Hem op de berg, toen Zijn aangezicht blonk zoals de zon. Hij zag Hem in de hof op Zijn aangezicht neergevallen. Hij aanschouwde Hem aan het kruis beschouwde lang Zijn hemels gelaat, zijn oog ontmoette de blik van Jezus. Hij hoorde Hem spreken, hoorde die stem, die gezegd had: "Daar zij licht! " Hij hoorde die stem zoals het geluid van vele wateren. Hij hoorde al Zijn goede woorden, hetgeen Hij sprak over God en de weg van de vrede. Hij hoorde Hem tot een zondaar zeggen: "Wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven. " Hij raakte Hem aan legde zijn hand in Jezus' hand, zijn arm in Jezus' arm, zijn hoofd op Jezus' borst. Misschien betastte hij Zijn lichaam, toen het was afgenomen van het kruis raakte het koude stoffelijk overblijfsel van Emmanuel aan. O mijn geliefden! het is een geopenbaarde Christus, die wij u verkondigen. Het is niet de Zoon in de schoot van de Vader, dat zou u nooit voor eeuwig hebben behouden. Het is Jezus, geopenbaard in het vlees. De zoon van God als mens, levend en stervend in de plaats van zondaren, die verkondigen wij u. (R. M. M'CHEYNE).

3. Hetgeen wij dan (om de in vs. 1 begonnen, maar niet tot het einde doorgevoerd en zin hier weer op te nemen en volgens het in vs. 2 gezegde te besluiten) gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, die het niet zelf gezien en gehoord heeft (1 Petr. 1: 8), opdat ook u, evenals ieder ander uit de kring der apostelen. met ons, apostelen, die het fundament van de kerk uitmaken (Ef. 2: 20), gemeenschap zou hebben en deze onze gemeenschap, die tussen ons op die wijze is teweeggebracht, ook zij met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. In die gemeenschap staan wij apostelen reeds door ons zien en horen en tot deze wordt nu ook u door onze getuigenis en onze verkondiging gebracht.

Deze woorden zijn op soortgelijke wijze te verstaan. Maar wie Gods woord houdt, naar de hele omvang van de geboden doet, die kent Hem niet alleen, maar heeft ook een volkomen liefde tot Hem. Ook de met de kennis van God noodzakelijk verbonden liefde tot God bestaat in niets anders dan in het houden van Zijn woord. Is er nu ook niemand, die God zo volkomen liefheeft, zo is het toch eens ieders taak, naar de mate van de hem geschonken genade, naar deze volkomenheid te streven. Want is de gemeenschap met God het doel van het Evangelie, er is geen gemeenschap met God zonder liefde, zo is dan ook niemand echt ontwikkeld in het geloof, die niet van harte God aanhangt.

4. En deze dingen, die de inhoud uitmaken van deze brief, die voor u ligt, schrijven wij apostelen (want in mij, de ene, leeft en werkt de gehele apostelkring) u, om bij de mondelinge mededeling ook nog deze schriftelijke te voegen. Wij doen dit, opdat uw blijdschap, die door de mondelinge verkondiging, die u gelovig aangenomen heeft, reeds bij u is opgewekt, vervuld is, volkomen wordt, als u door de schriftelijke verkondiging u in het geloof zult laten versterken en bevestigen (Joh. 15: 11; 16: 24; 17: 13).

In 2 Tim. 4: 9 en 21 lazen wij, hoe Paulus uit zijn gevangenis te Rome Timotheus van Efeze tot zich ontbood en beweerde, dat hij in diens plaats nu Tychicus als apostolisch delegaat te Efeze gestationeerd had, die dan ook in de herfst van het jaar 61 de brieven aan de Kolossensen en aan Filemon, hem door Onesimus overgebracht, in gemeenschap met deze overbrenger aan hun adressen verder bezorgen moest. Twee jaren daarna, zo hebben wij de toestanden van die tijd ons verder voorgesteld, werd door een laatste bepaling van Paulus, die in de zomer van het jaar 63 was gedood, de apostel ertoe geleid, om zijn woonplaats van Antiochië in Syrië naar Efeze in Klein Azië over te brengen. Hier schreef hij zijn Evangelie. Op het einde van het jaar 65, of aan het begin van het jaar 66 volgde de verbanning naar Patmos en daar werden hem vervolgens niet slechts de gezichten ten deel, die het boek van de Openbaring beschrijft, maar hij voelde zich ook ten gevolge van de toestanden, die in de gemeenten van Klein Azië, wier verzorging hij op zich had genomen, gedrongen, om de eerste brief, die voor ons ligt, te schrijven. Van welke aard die toestanden geweest zijn, zal ons in de verdere loop van onze beschouwing van de brief duidelijk worden. Dat deze werkelijk in de ballingschap geschreven is en niet, zoals men meestal veronderstelt, zonder nader te verklaren, hoe en waarheen de zending gedacht moet worden, te Efeze, kan als zeker beschouwd worden. Men kan dit opmaken uit het voorwoord, dat ons nu in de eerste plaats bezighoudt en dat zozeer de vorm van een brief mist, dat men het gehele schrijven meer voor een verhandeling dan voor een werkelijke brief zou houden, als men de eerste, oppervlakkige indruk volgt. Zegt men, dat deze eigenaardigheid daaruit moet worden verklaard, dat de apostel aan de ene zijde veronderstelt, dat de lezers hem, ook zonder dat hij zich in een bijzonder opschrift noemde, hem vanzelf wel als de schrijver van de brief zouden erkennen en dat hij die aan de andere zijde niet maar voor een afzonderlijke gemeente of een begrensde kring van gemeenten bestemde, dan is daarmee eigenlijk zeer weinig gewonnen voor een wezenlijke opheldering van het duistere punt. Daardoor, dat men op de brief aan de Hebreeën

wijst, heeft men wel een parallel ter vergelijking, maar geen bewijs geleverd, om met het inzien in de oorzaak ook de zaak zelf doelmatig te bevinden. Daarentegen kunnen wij wel begrijpen, hoe Johannes, als hij eenmaal door de Romeinse overheid van zijn gemeente was verdreven en naar een plaats van ballingschap was verwezen, om hem van die gemeente verwijderd te houden, door de plicht van onderdanigheid onder de wereldlijke macht (1 Petr. 2: 13 vv. Rom. 13: 1 vv.) voor ongeoorloofd kon houden, met een schrijven in de vorm van een brief voor die gemeenten op te treden, waarin hij dadelijk bij de aanhef zichzelf bij name noemde, de lezers eveneens met name aanwees en aan het einde met opdrachten, groeten enz. hen geheel zo behandelde, alsof hij slechts toevallig en voor een tijd van hen afwezig was geweest en niet van zijn ambt was verwijderd. Daarom koos hij deze vorm van een boekje, zoals men zijn brief gekarakteriseerd heeft, waarbij hij wel, wat de hoofdzaak aangaat, de aard van een briefschrijver heeft behouden, maar toch tevens op de achtergrond moest laten treden de verhoudingen van zijn ambt en van zijn persoon tot de lezers, die gedurende de tijd van zijn ontheffing van het ambt geen rechtspersoonlijkheid meer hadden. Wij moeten nu opnieuw hier onze bewering vasthouden, dat de verbanning van Johannes naar Patmos niet, zoals door de meeste schriftverklaarders wordt beweerd, onder keizer Domitianus (81-96 na Christus), maar nog onder Nero (54-68) heeft plaats gehad. Terecht heeft men opgemerkt, dat het woord van de Herrezenen over de discipel, die Hij liefhad (Joh. 21: 22): "als Ik wil, dat hij blijft, totdat Ik kom", ook op het komen van de Heere ziet in de gezichten van de Openbaring, die deze discipel zou ontvangen. Wilde men nu bij deze verklaring blijven, zo zou dit toch niet anders zijn dan een spiritualiserende verkleining van dat woord. Deze gezichten moeten zelf reeds een feitelijk begin zijn van het komen van Christus en dat zijn zij alleen, als het eerste gezicht in Openb. 6 Zijn komen ten oordeel over Jeruzalem en het Joodse volk voorstelt (Matth. 10: 23; 16: 28; 24: 34; 26: 61). De Openbaring van Johannes zou echter meteen in haar begin niet meer een voorstelling zijn van hetgeen binnen kort zou geschieden, als die eerst 20 jaren na die catastrofe door Johannes was ontvangen. Is daarom de tijd, waarin onze brief geschreven is, ongeveer het jaar 67 na Christus, dan zal zeker, wat daarin ziet op de toestanden en omstandigheden van de Klein-Aziatische gemeenten waaraan zij gericht is, nog in een ander licht voorkomen, aan die uitleggers, die het ontstaan omstreeks 20 of 30 jaren later stellen. Na zo'n lange tijd echter zou het werken van Paulus in die gemeenten reeds zo lang geleden zijn, dat Johannes, die dan alleen van de apostelen nog in leven zou geweest zijn, niet, zou als hij in deze afdeling doet, zich met de andere apostelen zou hebben verbonden in het "wij getuigen en verkondigen", evenals verkondigden en schreven deze in hem mee. Zonder twijfel, zo blijkt uit dit voorwoord, is onze brief iets later geschreven dan het Evangelie van dezelfde apostel. Dat echter de samenstelling ervan op die van de brief vrij snel gevolgd is, blijkt met grote zekerheid uit de overeenkomst van de woorden in Joh. 20: 31 : "Maar deze zijn geschreven, opdat u gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God; en opdat u, gelovende, het leven heeft in Zijn naam" met die in 1 Joh. 5: 13 : "Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in de naam van de Zoon van God; opdat u weet, dat u het eeuwige leven heeft en opdat u gelooft in de naam van de Zoon van God. " Er is van de zijde van sommige geleerden zelfs aangenomen, van die overeenkomst van beide geschriften met elkaar, zoals wij die meer vinden, dat de brief een begeleidend schrijven zou zijn, waarmee de apostel zijn Evangelie aan de gemeenten in Klein Azië, die aan zijn zorg worden opgedragen, toezond en toewijdde. Toch neemt deze brief tegenover dat Evangelie weer zo'n zelfstandige plaats in, dat zo'n opvatting van de wederkerige verhouding niet houdbaar voorkomt. De brief toch bevat geen bepaalde spraak, die op het Evangelie doelt, al is er ook vaak genoeg overeenkomst in woorden en ziet die op gedachten, daar uitvoeriger ontwikkeld. Terwijl het Evangelie, zo moeten wij veeleer zeggen, het geloof in Jezus, de Zoon van God en de Christus van de Heere wil versterken en vermeerderen, wijst de brief de zedelijke wandel aan, die voor het geloof noodzakelijk is. Toch is het moeilijk de brief naar de gedachtegang en in

zijn afzonderlijke delen te doorzien en een voldoende schema ervan op te stellen, hoeveel pogingen daartoe reeds door het wetenschappelijk onderzoek zijn gedaan. Men heeft de brief wel in verschillende delen verdeeld en aan elk van deze een bijzonder opschrift gegeven, dat de hoofdgedachte moet uitdrukken, die de ontwikkeling van de gedachten, daarin vervat, beheerst, maar aan de ene zijde komen in de verschillende afdelingen dezelfde gedachten voor en aan de andere zijde beheerst die hoofdgedachte ook niet altijd die afdeling zo, dat die als punt van eenheid voor de daarin vervatte meningen kan gelden. Het treffendst is daarentegen de ontwikkeling van de gedachten op deze wijze gekarakteriseerd, dat de apostel met enkele hoofdgedachten als het ware de akkoorden aanslaat, die hij een tijd lang in die afgeleide gedachten laat voortklinken, totdat een nieuw akkoord volgt, dat tot een nieuwe rij van tonen leidt. De brief een daad van heilige liefde, zoals men gezegd heeft, komt ook voor de eenvoudigste lezer, als zijn hart maar een ervaring heeft van de Christelijke waarheid, zeer duidelijk en dadelijk verstaanbaar voor, terwijl hij zelfs aan de diepste Christelijke denker ondoorgrondelijk zal voorkomen; maar beiden zal zij even lief en verkwikkend zijn.

Aardse blijdschap bevredigt ons niet. Aardse blijdschap kan slechts een gering gedeelte van de ziel vervullen. Rijkdom, huizen, goederen, muziek, gezellig verkeer, vrienden dit alles schenkt geen volkomen blijdschap; het zijn slechts druppels van vreugde. Maar Christus geopenbaard, doet de beker overvloeien. "U maakt mijn hoofd vet met olie mijn beker is overvloeiende. " Het geloof in de geopenbaarde Christus vervult het hart met een volkomen vreugde. "Verzadiging van de vreugde is bij Uw aangezicht. " Christus brengt de ziel in de tegenwoordigheid van God. Een vriendelijke blik van Gods aangezicht vervult het hart meer dan duizend glimlachjes van de wereld. U, die geen andere dan deze aardse vreugde kent die wilde vlinders najaagt u met een aas voedt waarom geeft u geld uit voor hetgeen geen brood is? U verdrukte, door onweer voortgedreven, ongetrooste, zie op de geopenbaarde Jezus. U geschiede naar uw geloof. Blijf in uw ongeloof volharden en u zult geen vreugde kennen. Geloof weinig en u zult weinig blijdschap smaken. Geloof veel en u zult grote blijdschap ondervinden. Geloof alles en u zult volkomen blijdschap genieten; uw blijdschap zal vervuld zijn. Zij zal worden als een overvloeiende beker, een goede, neergedrukte en overlopende maat.

B. Als eerste hoofddeel kunnen wij nemen de afdeling, die van Hoofdstuk 1: 5-2: 11 loopt. Het woord van het begin "God is een licht en gans geen duisternis is in Hem" komt zo opmerkelijk overeen met de verkondiging aan het einde "de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu", dat wij zonder twijfel hier voor ons hebben een bij elkaar behorend, in zich afgesloten geheel, dat echter weer in drie onderdelen zich scheidt.

I. Vs. 5-10. De onderhouding en versterking van de gemeenschap met de Vader en de Zoon is volgens de vooraf gehoorde inleidings-woorden van de brief het doel van de gehele apostolische werkzaamheid en de bevestiging van zo'n gemeenschap tot het teweegbrengen van een volkomen vreugde bij de lezers het doel van de schrijver, dat hij bij zijn schrijven op het oog heeft. Omdat het in een tijd van dwaling en verwarring is, dat hij schrijft, stelt hij er voor alles belang in om het wezen van die gemeenschap vast te stellen. Hij doet dat door in de eerste plaats in een korte, krachtige zin "God is een licht en gans geen duisternis is in Hem" het geheel van de apostolische prediking uit te spreken: vervolgens een dubbele gevolgtrekking daaruit af te leiden en elke van de beide gevolgtrekkingen van twee zijden het licht te stellen, de eerste zijde van de tweede gevolgtrekking nog in een slotzin met bijzondere nadruk op de voorgrond te stellen.

5. En dit, om in een korte somma alles samen te vatten, is de verkondiging, die wij van Hem, die in de schoot van de Vader is (Joh. 1: 18), gehoord hebben en wij u, tot wie wij als Zijn boden gekomen zijn (Hebr. 2: 3), verkondigen, a) dat God een (beter wordt dit lidwoord weggelaten) licht is (Ps. 104: 2 Dan. 2: 22 Wijsh. 7: 26 1 Tim. 6: 16) en gans geen duisternis, van welke aard die ook zij (Jak. 1: 17), in Hem is.

a) Joh. 1: 9; 8: 12; 9: 5; 12: 35 en 36

Christus heeft Zich weliswaar zelf het Licht genoemd en Hij spreekt ook van kinderen van het licht (Joh. 8: 36; 12: 12; 12: 36), maar zo'n uitspraak, als hier staat, heeft Hij niet onmiddellijk zelf gedaan. Hier is dus een verkondiging met de daad bedoeld, die uit Zijn gehele verschijning, uit de verschijning van Hem, die het afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid is (Hebr. 1: 3), door de apostelen is vernomen.

God is licht en geen duisternis is in Hem; Zijn wezen is licht, in tegenstelling tegen al wat duister is. Het licht komt in de Heilige Schrift en vooral bij Johannes, voor als beeld van het goddelijke, zo ook duisternis als beeld van het ongodelijke. Waarheid, heiligheid, zaligheid, dat alles kan erdoor worden uitgedrukt, zoals dit alles tot het wezen van het goddelijke behoort, terwijl leugen, boosheid, rampzaligheid de tekenen van het ongodelijke uitmaken. Wat nu op deze plaats vooral door het beeld van licht moet worden uitgedrukt dat zal uit de daaruit afgeleide vermaning volgen. Hier moet de tegenstelling tot al het onheilige worden te kennen gegeven en dienvolgens zal de hoofdgedachte zijn, dat Gods wezen heiligheid is en al het onheilige verre van Hem.

Dat bij de positieve uitspraak "God is licht" de negatieve gesteld wordt, "en geen duisternis is in Hem", heeft, afgezien van de voorliefde van Johannes voor tegenstellingen, zijn grond daarin, dat moet worden duidelijk gemaakt, dat de geringste gemeenschap met de duisternis de gemeenschap met God uitsluit, als die volstrekt geen duisternis in Zich heeft en alleen licht is.

Ook voor de Christen is het niet zo gemakkelijk God als zuiver licht te denken; in de praktijk neemt hij ten minste nog steeds iets van duisternis in God aan. Hij denkt zich altijd nog ergens voor de goddelijke waarheid te kunnen verbergen; voor het licht, dat alles ziet en nog ergens, ten minste voor zijn persoon, in God op enige sympathie met de zonde, op een onheilig toegeven aan haar te durven rekenen. Het treurigste is, dat dit vermoeden van enige onwetendheid of toegeeflijkheid van God over zijn zonde en zijn ziel zich zelfs als hoop inkleedt, wanneer het hem gewent kan voorkomen, dat God geen zuiver licht van waarheid en heiligheid is.

6. Als wij, zoals dat door zo menigeen geschiedt, die zich uitwendig aan de kerk houdt, zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij desalniettemin in de duisternis wandelen, dan liegen wij, want het licht heeft geen gemeenschap met de duisternis (2 Kor. 6: 14) en wij doen dan de waarheid niet, wij doen juist het tegendeel van hetgeen met Gods wil en wezen overeenstemt.

De spreekwijze "als wij" wordt door het gehele hoofdstuk van vers tot vers herhaald.

Door de communicatieve ("wij en hypothetische ("als vorm krijgt de rede aan de ene zijde een verschonende fijnheid, aan de andere zijde een meer algemene betrekking en werking.

Wat de apostel in de tweede helft van de zin zegt, verheft hij tot een algemeen geldende uitspraak, als hij het in de eerste helft aangenomen geval door de communicatieve pluralis "als wij" inleidt: als wij ik en de apostelen niet uitgesloten, van mij tot de minste lezer van de brief zeggen enz. "dan liegen wij" enz.

Terwijl Johannes uit de vroeger uitgesproken stelling: "God is licht en geen duisternis is in Hem", de eerste gevolgtrekkingen maakt, behaagt het hem om de sterke tegenspraak, de handtastelijke leugen aan te wijzen, die er in ligt, als wij voorgeven, met God, die licht is, gemeenschap te hebben en daarbij zelf wandelen in duisternis, die volstrekt niet in God is. Wij zijn veel meer, juist daarom, omdat in God volstrekt geen duisternis is, gewoonlijk van de gemeenschap met Hem gescheiden.

De negatieve zin "en doen de waarheid niet", is niet maar enkel herhaling van dezelfde gedachte maar geeft tevens iets nieuws te kennen; want evenals het "liegen wij" op het "zeggen" slaat zo ook het "doen de waarheid niet" op het "in de duisternis wandelen. "

De waarheid is in de mens een drijfveer, die zich door haar hele omzetting in daad en leven, in het aanzijn van de mens zelf bevredigt. De waarheid bezitten en haar niet bezitten als een kracht, die het leven hervormd, is niet slechts een toestand, die met zichzelf in tegenspraak is, maar ook vol smart een voortdurende onderdrukking van het zoeken van de waarheid, door aan zichzelf wezen en bestaan te geven.

Toen wij door het geloof met Christus verenigd werden, traden wij in zo'n volkomen gemeenschap met Hem, dat wij één met Hem en Zijn en onze belangen dezelfde werden. Wij hebben gemeenschap met Christus in Zijn liefde. Wat Hij bemint, beminnen wij. Hij heeft de heilige lief en wij insgelijks. Hij heeft zondaars lief zo ook wij. Hij heeft het arme stervende mensengeslacht lief en smacht van verlangen om de woestijn van de aarde in het hof van de Heere hervormd te zien en wij met Hem. Wij hebben gemeenschap met Hem in hetgeen Hij verlangt. Hij verlangt de eer van God en wij arbeiden ervoor. Hij wenst dat de Zijnen met Hem mogen zijn, waar Hij is en wij verlangen ook om daar met Hem te zijn. Hij verlangt de zonde te verdrijven en wij strijden onder Zijn banier. Hij verlangt, dat de naam van Zijn Vader door alle schepselen bemind en aangebeden mag worden en wij bidden dagelijks: Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo op de aarde. Wij hebben gemeenschap met Christus in Zijn lijden. Wij zijn niet aan het kruis genageld en wij sterven geen wrede dood, maar wanneer Hij bespot wordt, worden wij bespot; en het is een liefelijke zaak om voor Zijn naam bespot te worden, veracht te worden, omdat wij de Meester volgen en de wereld tegen ons te hebben. De discipel is niet boven zijn Meester. In onze mate hebben wij gemeenschap aan Zijn arbeid en dienen onze medemensen om woord van de waarheid en door werken van de liefde. Ons voedsel en onze drank is evenals de Zijne, de wil te doen van Degene, die ons gezonden heeft en Zijn werk te volbrengen. Wij hebben ook gemeenschap met Christus in Zijn vreugde. Wij zijn gelukkig in Zijn heerlijkheid en verblijden ons over Zijn verhoging. Heeft u ooit die vreugde gesmaakt? O, gelovige! Er is geen reiner, heerlijker vreugde aan deze zijde van de hemel, dan dat de blijdschap van Christus in ons vervuld wordt, opdat onze vreugde volkomen zij. Zijn heerlijkheid wacht ons om onze gemeenschap te voltooien, want Zijn gemeente zal als Zijn beminde bruid met Hem op Zijn troon zitten.

7. Maar als wij het tegengestelde doen van hetgeen in het vorige vers is genoemd en in het licht wandelen, zoals Hij, over wiens gemeenschap gesproken wordt, namelijk God, in het licht als in Zijn levenselement, is, dan hebben wij gemeenschap met Hem en ten gevolge daarvan hebben wij ook gemeenschap met elkaar, a) en het bloed van Jezus Christus, Zijn

Zoon, dat Hij bij Zijn offerdood heeft gestort, reinigt ons van alle zonden, die wij in de gemeenschap met God wel niet meer doen (Hoofdstuk 3: 8 v.), maar waardoor wij toch bij onze zwakheid nog vaak verrast en meegeleefd worden (vs. 8 vv.).

a) Hebr. 9: 14 b) 1 Petrus 1: 19 Openbaring 1: 5

In het vorige vers heeft Johannes gesproken over het geval, dat wij de voorwaarde niet vervullen, die uit de hoofdstelling in vs. 5 voortvloeit, de voorwaarde voor onze gemeenschap met God, waarvan ook onze gemeenschap onder elkaar afhangt. Nu stelt hij het geval, dat die voorwaarde door ons vervuld wordt, dat wij dus, wat straks als een leugenachtig voorgeven werd voorgesteld, werkelijk gemeenschap met God hebben. Hij ontwikkelt nu de uitwerking van deze gemeenschap met God, die wij hebben, als wij in het licht wandelen. Deze is ten eerste (volgens het gezegde in vs. 3) de gemeenschap van de gelovigen, van de kinderen van God, van hen, die levendig in de gemeenschap met God geworteld zijn, onder elkaar, vervolgens de onophoudelijke ervaring van het alle zonden afwassend bloed van Christus. Zeker kleeft ons, ook als wij in het licht wandelen, nog steeds de duisternis, de smet van de zonde, aan; maar die heeft, die wordt gegeven, d. i. die het werkelijk levend en doordringend bezit, die wordt gegeven, dat hij de volheid heeft. Als wij werkelijk in Gods gemeenschap staan, deel hebben aan het eeuwige, heilige, zalige leven in het licht van God en deze gemeenschap met God, die in het licht is, door onze wandel in het licht levend, werkzaam maken, dan hebben wij juist in onze gemeenschap met het eeuwige licht niet alleen de band, die ons met alle gelovigen, die in dezelfde gemeenschap met God staan, verbindt, maar ook de voorwaarde van bestendig deel hebben aan het bloed van Christus, dat alle duisternis uitdelgt, alle smet van de nog aanwezige zonde afwast.

De uitdrukking "reinigt ons van alle zonde", moet niet uitsluitend worden verstaan van de verzoenende reiniging door wegneming van de zondeschuld, door teweegbrenging van de vergeving van de zonde. De gedachte, dat de verzoening en vergeving van de zonde volgens haar aard tevens de daadwerkelijke reiniging van haar door heiligmaking teweeg brengt, ligt hier bepaald ook in het reinigen; dit blijkt vooral uit vs. 9. Zo kan ook alleen de behoefte van de zondige mens tegenover God werkelijk worden bevredigd. Het moet hem evenzeer ter harte gaan, dat Gods heiligheid in ere wordt gehouden, als ook, dat Gods genade hem ten deel wordt; een genade, die op de goddelijke heiligheid een smet werpen zou, zou de mens weer even zoveel ontnemen, want Gods toegeeflijkheid voor de zonde te wensen, is slecht. Wij hebben een afgod, als wij niet een volstrekt heilige God hebben.

Een vergeving van de zonde, die geen bevrijding van de zonde teweeg brengt, is geen ware vergeving (vergel. Tit. 2: 14).

De dood van Christus, Zijn aan het kruis vergoten bloed, heeft niet minder de kracht, de harten van de zonde te reinigen, als het de kracht had, verzoening aan te brengen en vergeving te bewerken; het laatste, omdat in Christus' dood de schuld betaald en de genade verworven is, het eerste, omdat in Christus' dood de zonde geoordeeld is; hij, die een levend geloof in Christus' verzoeningsdood heeft, kan de zonde niet liefhebben, die Hem aan het kruis heeft gebracht.

8. a) Als wij zeggen (vgl. vs. 6), dat wij geen zonde hebben, op generlei wijze meer met zonde besmet zijn (Spr. 30: 12), dan verleiden wij door zo'n verderfelijke waan onszelf. Wij voeren onszelf van de ware weg geheel en al op een dwaalweg, die naar het verderf voert en

de waarheid is in ons niet, zij is ons geheel ontweken, zodat wij nu in haar plaats de leugen hebben.

a) 1 Kon. 8: 46. 2 Kron. 6: 36 Job. 9: 2 Ps. 143: 2 Spr. 20: 9 Pred. 7: 20

In de tweede helft van het zevende vers werd aan hen, die bij het oprecht wandelen in het licht toch nog altijd de nawerking van de zonde moeten ondervinden en die nu in hun geweten verontrust konden worden, als zij horen, dat men met die God, die licht is, alleen in gemeenschap kan staan, wanneer men in het licht wandelt en toch nog veel in hun wandel moeten opmerken, waardoor het licht in hen verdonkerd wordt, een grond van geruststelling gegeven. Die zegt hun aan de ene zijde, dat het zondige, dat hun nog aankleeft, de gemeenschap met God niet meer zal kunnen verhinderen, alsof ze niet meer aanwezig was, omdat hun zonde vergeven werd en aan de andere zijde zegt het hun, dat het nog nawerkende zondige element bij hen steeds meer moet worden verwijderd, zodat zij de reinigmaking van de hen nog aanklevende zonde met vertrouwen verwachten mogen in een voortgaande heiligmaking van het hele leven (Joh. 15: 2). Zo werd ons dus bij de Christus in ons ook op de Christus voor ons gewezen. Nu wendt de apostel zich in het achtste vers tot hen, die bij de Christus in ons, menen, de Christus voor ons niet meer nodig te hebben, zich reeds als zondelozen beschouwen en stelt in tegenstelling tot hen, de behoefte aan voortdurende verlossing bij de geheiligden nog in het bijzonder op de voorgrond.

Tegenover de eis, in vs. 6 v. voorgesteld, dat wij in het licht moeten wandelen, kwam aan het einde van het 7de vers het feit, dat in ons nog zonde, nog duisternis is. Daardoor is nu een tweede gevolgtrekking uit die in vs. 5 genoemde hoofdstelling inwendig voorbereid, namelijk die, dat wij in waarheid en oprechtheid van het hart onze aanwezige zonde onszelf en voor God belijden; want evenals daaruit, dat God licht is en geen duisternis in Hem is, ten eerste volgt, dat de gemeenschap met Hem door het wandelen in het licht zich moet openbaren, zo volgt niet minder daaruit, dat wij, die niet, zoals God, geen duisternis in ons hebben, noodwendig onze duisternis in waarheid moeten belijden, omdat de waarheid evenzeer een werkelijk deel van het licht is als de heiligheid en de liefde.

Zeer nauw is deze tweede gevolgtrekking aan de vorige verbonden. Is de reiniging van zonden een wezenlijk deel van ons wandelen in het licht, dan is de loochening van haar noodzakelijkheid een teken van het zijn in duisternis. Ook deze gevolgtrekking wordt, evenals de eerste (vs. 6 v.) in twee antithetische zinnen ontwikkeld, zodat vs. 6 met het zesde en vs. 9 met het zevende vers overeenkomt, terwijl eerst de valse en vervolgens de ware gesteldheid van het hart ter sprake komt.

In vs. 6 stelt Johannes met het woord "dan liegen wij" de tegenspraak voor, die uit de zaak zelf duidelijk is en tussen onze rede en onze wandel bestaat. Hij wijst er op hoe hierin de feitelijke verloochening van de goddelijke waarheid gelegen is. Hier stelt hij door de uitdrukking "zo verleiden wij onszelf" eerst die zijde van een leugenachtige rede voor ogen, waarvan deze als een zelfverblindende, als een onzuiverheid, als een bedrog ten opzichte van onszelf voorkomt, waaruit dan tevens is op te maken, dat de "waarheid", als wij die deden (vs. 6), ons voor de feitelijke, leugenachtige tegenspraak tussen rede en wandel zou bewaren, zo zou zij ook, als zij in ons was, namelijk in het hart en niet slechts op de lippen, voor de heilloze zelfverblindende bewaren, die ons de heiligmaking en de gemeenschap met God onmogelijk maakt.

Al is het, dat wij een nieuw schepsel zijn geworden, toch blijven altijd de overblijfsels van de zonde in ons. Wij hebben zonde en het vergif is nog in ons en deze zonde vervoert ons tot de vruchten van de zonde, zoals wij die in David zien en in Petrus (Gal. 2: 11 vv.).

Er waren reeds in de tijd van Johannes, die als volmaakte heiligen verzekerden, niets meer van zonde hij zich op te merken; hun gedachten over de zonde putten zij niet uit de geest van de waarheid, maar uit hun eigen vleierende geest, die dat geen zonde noemde wat toch voor God werkelijk zonde is en ook heden rust de roem: "wij hebben geen zonde" op niets anders, dan op verzwakking en vermindering van de zonde.

Het geloof in de vergeving van de zonden veronderstelt: zondebewustheid. Dit ontbreekt bij velen. Het is in het diepst van de ziel de ootmoedige bekentenis, waartoe het door het Woord van God voorgelichte geweten ons brengt, dat men een zondaar is, met al wat dit naar Gods Woord in heeft en teweeg brengt. Dit zondebewustzijn wordt niet slechts gemist door de lichtzinnige, die met het Woord van God de spot drijft, de stem van zijn geweten verdooft en zich driest en onbeschroomd boven de algemene zedenwet, als was hij op een standpunt van hoger wijsheid, verheft. Voor hem is de zonde geen zonde; vrijheid is hem en goed verstand, voor zoveel zij hem baat; en voor zoveel zij hem schaadt: verschoonbare dwaasheid en aangeboren ongeluk. Maar ook hoe menigmaal horen wij hen, die de weg van de ijdelheid onbeschroomd bewandelen, betuigen, dat zij er geen zonde in zien. Waarom niet? Omdat de wereld in het algemeen er geen zonde in ziet, omdat het de wereld over het algemeen aan zondebewustzijn ontbreekt. IJdel zelfbehagen en een onverschoonlijk bijgeloof en het algemeen voelen houden bij de meesten het zelfbewustzijn onder. Latere ingetogenheid doet de zonde van de jeugd door velen vergeten en geen tegenwoordige zonden vermoeden. Hoe zelden wordt over het algemeen de zonde zonde genoemd; hoe moeilijk belijdt zich de zondaar een zondaar. Wat al verbloemen, wat al vernoemen van deze ergerlijke woorden. En als de woorden niet gemeden worden, hoe wordt de kracht en betekenis ervan ontveinsd; hoe elke wettige gevolgtrekking voorkomen! Alles ten bewijze dat het zondebewustzijn ontbreekt; vaak levenslang ontbreekt. Nog ontbreekt het op het sterfbed. Enkele beschuldigingen komen op, maar men komt ze te boven. Enkele schrikbeelden vertonen zich, maar verdwijnen weer. Enkele woorden uit Gods Woord treffen en wonden, maar die wond in genezen. Op de bodem van het hart ligt de ingenomenheid met het ik; al het andere smoort en verstikt daarin. Dat ik ziet enige zonden, enige vlekken; dat ik heeft vele zonden gedaan; maar dat ik wil zich geen zondig, door de zonde overheersd, door de zonde veroordeeld ik erkennen. Dat ik verleidt zichzelf; en dat ik is de waarheid niet; dat ik maakt God tot een leugenaar en geeft geen plaats aan het Woord van God. Hoe zou dat ik kunnen zeggen: "Ik geloof de vergeving van de zonden" en daaronder verstaan wat het Evangelie verkondigt; verzoening en uitdelging van de hele zware zondeschuld door Gods genade, in het bloed van Zijn Zoon, dat van alle zonden reinigt. Nee, niet de vergeving van de zonden, maar haar vergeeflijkheid, ziedaar wat ik geloof. Een geloof, waarbij het kruis van Christus een dwaasheid, het Woord van God een leugen wordt; een geloof, waarmee geen geloof in het Evangelie, of in Hem, die het Evangelie predikt, bestaanbaar is. Een bijgeloof, mag ik zeggen, dat de oorzaak is van alle ongelooft, dat ook bij hen, die niet wensen ongelovig te zijn en de belijdenis van de gelovigen met mond en verstand toestemmen, zo vaak op de bodem van het hart liggen blijft en gekoesterd wordt, zodat zij noch de beschuldiging, noch de troost van die openbaring aannemen, die zij niet zouden durven verwerpen.

Onder de vele ziekten van de tegenwoordige tijd bekleedt ook de miskenning van het eigenlijk wezen van de zonde als schuld een onbetwistbare plaats en op de vraag naar de reden, waarom het Evangelie van de verzoening zo vaak miskend en misduid wordt, is het

antwoord reeds voor eeuwen in het Woord van de Heere gegeven: "de gezonden hebben de medicijnmeester niet nodig, maar die ziek zijn". Wij zeggen wel niet luid en in het openbaar, dat wij in het geheel geen zonde hebben, maar voor de innerlijke zondigheid, het diep bederf van het hart zijn de meeste ogen gesloten. Het is al veel als men zich nu en dan, waar die losbreekt, over de stroom van zijn ongerechtigheid ontrust en bekommert, maar bij zijn verborgen bron staan de minsten opzettelijk stil. Doorgaans beschouwt men de zonde wel als een zwakheid, die men te boven moet proberen te komen, maar niet als een noodlottige macht, die, als God het niet verhoedt, de vreselijkste verwoestingen aanricht. Men is voldaan met onberispelijkheid en ingetogenheid voor de mensen en bekommert zich weinig over het oordeel van de rechtvaardige Rechter. Men vergeeft eenvoudig, voor zover men dit nog nodig acht, de zonde zichzelf en stelt zich gerust met de waan, dat God die even gemakkelijk kwijtschelden zal. Dat de wet geestelijk is; dat reeds één overtreding voldoende mag heten, om ons voor Zijn heilig oog te veroordelen; dat ook zelfs het beste met onreinheid besmet en menige hoog geroemde deugd niet anders is dan een blinkende zonde. Heere, wie heeft deze prediking geloofd en aan wie is Uw arm geopenbaard, die de blinddoek van de zelfmisleiding aan zijn beneveld ook heeft ontruikt? Want zelfmisleiding toch blijft het naar het zinrijk woord van Johannes, wanneer wij ons zelf diets maken, dat wij, als al met enige, toch althans met niet vele zonden besmet zijn. Wat ons zo doet denken en spreken, het is een oppervlakkigheid zonder weerga, een hoogmoed zonder grens een vermetelheid zelfs zonder verschoning. Immers waar wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, daar maken wij de Waarachtige zelf tot een leugenaar en spreken Zijn heilig Woord, dat allen als zondig veroordeelt, als in het aangezicht tegen. Zo voegen wij nog nieuwe zonde bij de reeds aanwezige, waarvan het bestaan of gewicht wordt miskend en wat vooral niet mag voorbijgezien worden, zo sluiten wij onszelf de weg van de behoudenis, die Gods genade in Christus ons opent. Of wie zal naar bevrijding verlangen, die het gewicht van zijn boeien niet voelt; wie de handen heilbegerig uitstrekken naar een Redder en Helper, die zich niet bewust is in wezenlijke nood te verkeren? Wie een aalmoes aanvaarden, die in eigen schatting tot de tamelijk gegoeden behoort? Het is, als wilde Johannes zelf op het onafscheidelijk verband tussen het een en het ander ons wijzen, waar hij het tekstwoord onmiddellijk op de blijde boodschap laat volgen: "het bloed van Christus Jezus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. " Immers, die blijmare mist alle betekenis, zolang men heimelijk spreekt, "Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van zonde. " Ach, vandaar zoveel onverschilligheid voor een Evangelie van vrije genade; vandaar dat zo velen genoeg hebben aan een Christus, die niets is dan Leraar en Voorbeeld; dat anderen wel van volmaking willen horen, maar niet van wedergeboorte; dat enkelen zelfs liever hardnekkig de ogen sluiten, dan een waarheid te willen zien, die hen ten diepste vernedert. Wel blijkt het telkens opnieuw, dat het alleen de Heilige Geest is, die de zondaar kan overtuigen van zonde; wel heeft ook de Christen nog telkens aanleiding om aan het woord van de grote Hervormer te denken: "De kennis van de zonde is de aanvang van het heil". Menigeen acht zich veel te snel volleerd ten aanzien van het eerste stuk in het leerboek van onze vaders: "hoe groot onze zonden en ellende zijn. " Al kunnen wij zelfs bij ervaring van verlossing en dankbaarheid spreken, telkens moeten wij weer naar de alfa van de leer van de ellende terug. Als voor velen, die vroeger de liefelijkheid van het Evangelie gesmaakt hebben, het goede woord de goede smaak heeft verloren, het is ook, omdat zij te weinig doen, wat de overste van schenkers aan Farao getuigde: "Ik gedenk heden mijn zonden. " Wat zegt men toch, dat zo'n gedurige zondenbeschouwing overbodig en schadelijk zijn zou? Zij doet ons integendeel te ootmoediger schuld belijden, te blijder geloven, te zorgvuldiger waken, te hoopvoller uitzien naar de grote dag van de verlossing. Beter met de tollenaarsbede geleefd en gestorven, dan men de Farizeeërs' danktoon zichzelf in een sluimer gewiegd, waaruit men nooit te vroeg, maar wel te laat kan ontwaken.

9. a) Als wij onze zonden, in plaats van ze voor onszelf te verbergen en voor God te loochenen, voor God en voor zoveel nodig ook voor mensen belijden, Hij, de God aller genade en de Vader der barmhartigheid (1 Petrus 5: 10). 2 Kor. 1: 3) is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonde vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid (Spr. 28: 13).

a) Ps. 32: 5

De apostel plaatst hier tegenover het verloochenen het positieve, het belijden over. Hij spreekt van het belijden niet van de zondige toestand in het algemeen, maar van de bepaalde, concrete, afzonderlijk begane zonden; want dat moet het belijden van de zonden worden, als het inwendige kracht en heerlijkheid zal hebben. Het belijden in abstracto dat men zonde heeft, zou zonder de erkenning van de concrete bijzondere zonden geen waarheid en geen waarde hebben, maar een blote frase worden. Het is veel gemakkelijker een vroom praatje over boete en grote ellende door de zonde te maken, dan in een bepaald geval, als men gezondigd heeft, zijn onrecht in te zien, berouw en leed daarover te dragen. Johannes verlangt het laatste. Evenals nu het "zeggen, dat wij geen zonde hebben" in vs. 8, in zoverre het een verleiden van zichzelf genoemd wordt, in de eerste plaats ook een belijden voor eigen binnenste en voor God bedoelt, zoals ook inderdaad de nazin. "Hij is getrouw en rechtvaardig" wijst op iets, dat is voorgevallen tussen de Christen en God. Zo zeker als echter dat zeggen in vs. 8 ook een spreken voor mensen kan worden, zo zeker kunnen en zullen er ook omstandigheden zijn, die tot een belijden van begane zonden voor mensen dringen.

Evenals onze gemeenschap met de onzichtbare God zich uitdrukt in de gemeenschap met de zichtbare broeders (vs. 7), zo kunnen zij, die voor God hun zonden zonder valsheid belijden, die niet voor de broeders willen verzwijgen. Beproeve zich toch ieder, die zich voor boetvaardig, maar een belijden van zijn zonden voor mensen voor overbodig houdt (Jak. 5: 16), of geen bedrog van de zonde daarbij in het spel is. Waarachtige ootmoed en diepe haat tegen de zonde maken het belijden van haar tot een heilige behoefte.

De beide gezegden van God: "Hij is getrouw en rechtvaardig" zijn wel niet van gelijke, maar toch van verwante betekenis. God wordt getrouw genoemd, in zoverre Hij, als degene, die belooft, datgene, wat Hij beloofd heeft, ook vervult (Hebr. 10: 23; 11: 11), waarbij dan hier in het bijzonder over de belofte wordt gehandeld, dat op een berouwvol belijden van zonde de verlossing van zonde moet volgen. Als rechtvaardig wordt God voorgesteld, in zoverre hij ten einde het rijk van de genade te realiseren, aan ieder zonder aanzien des persoons datgene toedeelt, wat hem overeenkomstig zijn verhouding tot God of tot het rijk van God toekomt en dan betoont Hij voor hem, die in het licht wandelt en zijn zonde belijdt, Zijn gerechtigheid daardoor, dat Hij van hem steeds meer alles, wat de volle gemeenschap met Hem in de weg staat, zowel zijn schuld als de hem nog altijd aanklevende ongerechtigheid wegneemt, om hem ten slotte al die zaligheid te geven, die bereid is degenen, die Hem liefhebben.

Wezenlijk zondebewustzijn openbaart zich in ootmoedige belijdenis van zonden. Blijvend zondebewustzijn in een gedurige zondebelijdenis. Het geloof in de vergeving van de zonde veronderstelt de belijdenis van de zonde en daarom kan, terwijl overal de vergeving van de zonde aan een ieder, die gelooft, wordt toegezegd, de apostel die ook toezeggen aan een ieder, die zijn zonde belijdt. "Als wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonde vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. " Ja, als daar geen geloof is zonder voorafgaand schuldbewustzijn, wij mogen zeggen dat geloof en schuldbelijdenis één zijn. Zoals het geloof van het hart niet volkomen is, dan door de belijdenis van de mond, zo is

ook het schuldbewustzijn niet volkomen dan door de schuldbelijdenis. Hierin blijkt het onderscheid tussen een koude, onverschillige, zuiver verstandelijke erkenning van zonde en een ernstig zieldoordringend zondebewustzijn, dat de eerste tot niets leidt dan tot ontveinzing, verontschuldiging, voorwendsels, valse redenering over Gods liefde en toegeeflijkheid en het laatste tot belijdenis. De eerste richt zich met haar verontschuldigen tot de mens, het laatste met haar zelfbeschuldiging tot God. En reeds dit is een daad van geloof. Of was het geen vertrouwen op de liefde van de Vader, wat de verloren zoon, tot zichzelf gekomen, deed zeggen: "ik zal opstaan en zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ben niet waardig uw kind genoemd te worden?" En toen de vader zijn zoon in zijn liefdearmen ontving, was het om zijn zondebelijdenis, of was het om dat vertrouwen in zijn vaderliefde, dat hij hem vuriger drukte aan zijn hart? O mijn lezers, dat ogenblik, dat u voor het oog van die God, die doorgrondt en kent, uw zonde voelde, dat ogenblik, dat u het niet langer voor uzelf kon of wilde verbergen of ontveinzen, "Ook ik ben een zondaar, ook ik de dood schuldig;" dat ogenblik, dat u er te midden van uw zeer diepe droefheid een stille vreugde van het hart in vond, het voor God te belijden; dat was het ogenblik, waarin u, schoon nog verre misschien van de klaarheid van die bewustheid, kwaamt tot het geloof in de vergeving van uw schuld. Dat zeggen tot de Vader: "Vader! ik heb gezondigd en ben niet waardig uw kind genoemd te worden; het was metterdaad de belijdenis: "ik geloof in de vergeving van de zonde". Is het u sindsdien niet tot bewustheid geworden? En ondervindt u niet dat in ieder vernieuwd schuld belijden, het geloof een moed vat, het geloof zichzelf versterkt? Als wij onze zonde belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. Gods woord betuigt het en ons hart ondervindt het. Ook het tegendeel wordt ondervonden. Zonder zondebelijdenis geen schuldvergeving; zonder schuldvergeving, ondanks het rusteloos opdringen, dat men over zijn staat gerust is, geen gemoedsrust; niets, dat daarnaar gelijkt.

Op de grote dag van de verzoening moesten de kinderen van Israël niet alleen hun zielen verootmoedigen, dat is, ter oorzaak van hun zonden (Lev. 16: 29), maar de hogepriester moest beide zijn handen leggen op het hoofd van de geitenbok en over hem belijden al de ongerechtigheden van de kinderen van Israël en al hun overtredingen en al hun zonden: die leggende op het hoofd van de bok, die hij moest uitlaten in de woestijn; en de bok moest alle ongerechtigheden op zich wegdragen in een woest en onbewoond land, daar zij van hem niets meer horen konden (Lev. 16: 20 enz). Door dat zinnebeeld werden zij geleerd, dat, als zij niet alleen hun zonden beleden, maar ook nalieten; zo zij hun zonden wegdeden met de bok en ze nooit weer zagen, of iets daarmee te doen hadden, zij vertrouwen mochten op de vergiffenis van God. En Johannes, even te voren gewag gemaakt hebbend van het bloed van Christus, dat de Christenen reinigt van alle zonden, met zinspeling op de reiniging van Israël door de hogepriester, vervolgt die zinspeling op dezelfde zaak en geeft te kennen, dat, wanneer hun ongerechtigheden beleden en verzaakt, weggedaan en van hun huis afgezonderd waren voor altoos, of volgens de voorwaarden van het Evangelie, zij op Gods goedertierenheid staat konden maken. Wij hebben niet alleen de waarachtigheid of getrouwheid van God, om ons op te verlaten, tot vervulling van de beloften van Zijn goedertierenheid, die hij gedaan heeft aan oprechte boetvaardigen, maar ook de weldadigheid of goedheid van Zijn natuur, om onze hoop van genade op te vestigen. En het is niet de rechtvaardigheid, maar de goedertierenheid van God, waaraan de Schrift de vergeving van onze zonden toe-eigent. Maar (δικαιοσύνη) schijnt hier gebruikt te worden in de eigenlijke betekenis, dat is van rechtvaardig, want een belofte geeft een zeker recht aan hen, waaraan de belofte gedaan is. En daarom, wanneer God eenmaal iets beloofd heeft, is Hij niet alleen getrouw, een wezen van de volmaakte trouw, maar ziet het ook aan als rechtvaardig, Zijn verbintenissen gestand te doen.

10. Als wij zeggen (om nog eens op de stelling in vs. 8 terug te komen en nog sterker uit te drukken), dat wij niet gezondigd hebben, zo spreken wij Hem tegen, die overal in Zijn Woord en door Zijn gehele verlossingswerk in Christus getuigenis geeft, dat wij niets dan zondaars zijn en steeds zondaars blijven, die alleen door gedurige vergeving van zonden en steeds weer van vernieuwde reiniging van de verkeerdheid verlost kunnen worden. Door die ontkenning maken wij Hem tot een leugenaar en Zijn Woord, waarvan wij beweerden, dat wij het in geloof hadden aangenomen, is niet in ons, het is ons inwendig vreemd gebleven.

De apostel komt al de afschuwelijkheid van het loochenen van eigen zonde, waarvan in vs. 8 sprake was, voor de geest; hij merkt hier nog aan het slot op, dat hij daar eigenlijk nog veel te weinig van dit loochenen gezegd heeft en haalt het verzuimde in. Daar heeft hij dat loochenen alleen voorgesteld als een zichzelf verleiden en als een teken van gebrek aan inwendige waarheidszin, maar er is iets nog veel ergers. De mens vergrijpt zich daarmee niet slechts aan zichzelf, maar hij begaat daarmee ook een euvel tegen God; hij vergrijpt zich daardoor ook aan Hem, omdat hij Hem tot een leugenaar maakt. Maar hoe maken wij door zo'n loochenen God tot een leugenaar? Het gezegde van God, ten opzichte waarvan van loochenen sprake is, schijnt hier hetzelfde te zijn als door het volgende "Zijn woord" wordt genoemd. Dat is de goddelijke openbaring in haar hele omvang, de Oud-Testamentische en de Nieuw-Testamentische, ook wel bepaald, zoals die in de Heilige Schrift is opgetekend. Deze goddelijke openbaring is werkelijk een verklaring van God, dat de mensheid zondig is en wel zonder uitzondering. Niet slechts vele afzonderlijke uitspraken in de Schrift verzekeren dat op het sterkst, maar deze algemene zondigheid van de mensheid is de noodzakelijke veronderstelling van de gehele goddelijke openbaring, in zo verre die werkelijk een weg ter zaligheid is. Ook bij de mens in het bijzonder is dit het bestendige thema, dat God met hem handelt, om hem door Zijn Woord en Zijn Geest vanwege zijn zonden te straffen. Die nu niets van zijn zonde wil weten, die meent vals Gods openbaring in geloof te hebben aangenomen, haar te bezitten als een, die hem tot zijn zaligheid gegeven is. Dit woord van God is voor hem niet werkelijk een kracht, die werkzaam is tot zaligheid; het is slechts uitwendig tot hem gekomen, maar hij bezit het niet.

De apostel neemt daarmee niet alleen de zonden van het verleden (vóór de bekering), maar ook die, die wij in het nieuwe leven begaan hebben; want zolang de mens het vlees aan zich draagt, heeft hij steeds, al zijn het dan ook lichtere, zijn zonden. Wacht er u echter voor om zonden, die wij klein noemen, gering te achten. Telt u ze licht, als u ze weegt, verschrik dan als u ze telt. Vele lichte maken een zware; vele druppels maken een stroom.

Als wij zeggen, dat wij geen zonden hebben, dan misleiden wij onszelf, want wij zijn zondaren; wij zijn allen zondaren voor God. In het gedenkboek, dat voor Zijn aangezicht ligt, moge van de ene een grotere schuld dan van de ander staan opgetekend; sommigen mogen zich aan verregaande buitensporigheden en wanbedrijven hebben overgegeven, waarvoor anderen bewaard zijn gebleven, wij hebben echter allen onze weg bedorven en een zondes Schuld voor onze rekening. Dat ons geweten hier spreekt! Wie kan zeggen: "ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van zonde?" Wie moet niet met David bidden: "gedenk niet de zonden van mijn jeugd, noch van mijn overtredingen; gedenk mij naar Uw goedertierenheid, omwille van Uw goedheid, o Heere! Wie niet, met toepassing op zichzelf, hem nazeggen: Wie zou de afdwalingen verstaan? reinig mij, o God! van de verborgene?" Als wij ook al door Gods genade met Obadja getuigen kunnen, dat wij van onze jeugd af de Heere gevreesd hebben, was die vrees voor God bestendig in ons levendig en heeft zij zich steeds geopenbaard in al onze wandel? "U zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en u zult uw naaste liefhebben als uzelf", dat

eist de Heere van ons. Hebben wij die eis volbracht, te allen dage volbracht? Ach, wij vergaten onze God gedurig. Wij hadden Hem en Zijn Zoon, onze Heer en Zaligmaker, niet zo lief als het ons betaamde. Het ontbrak ons maar al te veel aan dat kinderlijk vertrouwen, aan die innige gemeenschapsoefening, aan die onbepaalde gehoorzaamheid en dat ijverig streven om de Vader en de Zoon gelijkvormig te worden, dat de vrucht van de oprechte, hartelijke liefde is. Al kenden wij ook de ogenblikken, waarin wij ons gedrongen gevoelden om met Asaf te zeggen: "Wie heb ik naast U in de hemel, naast U lust mij ook niets op de aarde", hoe vele uren en dagen gingen er voorbij, dat wij ons hoogste goed stelden in de dingen van deze wereld, en onszelf genoeg waren! En wat zullen wij zeggen van onze liefde tot onze naaste, zoals tot ons zelf? Ontbrak het ons niet menigmalen aan liefde tot onszelf, zodat wij, in plaats van ons waarachtig geluk te bedoelen en te bevorderen, onze belangrijke, verheven bestemming uit het oog verloren, voor de bewaring en ontwikkeling van onze lichaam- en zielskrachten geen behoorlijke zorg droegen, de rust van ons hart verstoorden en ons wezenlijk geluk verwoestten? Waren wij niet menigmalen over onze medemensen, over onze broeders en zusters in de Heere onverschillig? Kwam er niet bij voorspoed en tegenkanting en miskennen aan hun zijde, wel eens afgunst en nijd en wraakzucht op in ons binnenste? Hebben wij ons niet wel verblijd over de tegenspoed van hen, die om in de weg waren, of ons benadeeld hadden? Vervulden wij als echtgenoten, als ouders en kinderen, als broeders en zusters, als hoofden van het huisgezin en dienstbaren ten allen tijde al de plichten, die in deze verschillende betrekkingen op ons rusten? En als wij ze deden, was dan niet vaak, in plaats van de liefde tot God en de naaste, de liefde tot onszelf, onze hoogmoed, onze eerezucht, ons eigenbelang het beginsel, waaruit wij handelden? Wie zou de geschiedenis van zijn hart durven openleggen? En als wij reeds zoveel verkeers in ons ontdekken, wat moet dan het oog van de Alwetende, Heilige niet in ons opgemerkt hebben! Wij misleiden daarom onszelf, als wij zeggen, dat wij geen zonde hebben. En wat is dwazer, wat schandelijker en gevaarlijker dan deze zelfmisleiding? Zij maakt ons onvatbaar voor ware ootmoed van het hart, voor de juiste waardering en gelovige aanneming van het Evangelie, voor waarachtige bekering, voor de ervaring van Gods vergevende, heiligende genade in Jezus Christus. Zij moge ons voor een tijd rust schenken, die rust is noodlottig. Het is de rust van de zelfverblindings en van de dood. Wat zal zij ons baten, als wij geopenbaard, ook aan onszelf geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus? En wij misleiden niet alleen onszelf, als wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, maar wij maken dan ook God tot een leugenaar en de waarheid, Zijn woord is dan niet in ons. Want wat zegt dat woord? Wat zegt God in dat woord? Hij stelt ons voor als zondaren, die Zijn geboden overtreden hebben en schuldig staan voor Zijn aangezicht. "Wat uit vlees geboren is, is vlees", zegt de Heere. Hij dringt aan op bekering, op wedergeboorte, op vernieuwing van hart en leven en gaf aan Zijn apostelen bevel, dat in Zijn naam gepredikt moest worden bekering en vergeving van zonden onder alle volken, als de hoofdinhoud uitmakende van Zijn Evangelie. Die prediking veronderstelt dat wij bekering en vergeving nodig hebben, dat wij dus zondaren en voor God strafwaardig zijn. Maar is dit zou, dan volgt, dat wij het woord van God weerspreken, dat wij de waarheid, ons door Hem geopenbaard, verwerpen en Hem tot een leugenaar maken, als wij zeggen, dat wij geen zonde hebben. Belijden wij daarentegen onze zonden, is die belijdenis ootmoedig en oprecht, vloeit zij voort uit diep besef van het schandelijke en strafwaardige van onze zonden, uit waar berouw over onze zonden en gaat zij gepaard met de vurige wens en het ijverige streven om voortaan naar al Gods geboden te leven, en zo'n belijdenis bedoelt de apostel, dan mogen wij ons van de vergeving van onze zonden volkomen verzekerd houden. Johannes drukt zich zo sterk mogelijk uit. Hij zegt niet alleen, dat God ze ons dan vergeven zal, maar: "God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid." Hij beroept zich daarom op de trouw en rechtvaardigheid van God en hij zondert geen ongerechtigheid uit. God heeft vergeving, volkomen vergeving van alle

zonden, ook van de schandelijkste en strafwaardigste, op ootmoedige belijdenis beloofd en Hij is de getrouwe en rechtvaardige in de vervulling van Zijn beloften. Wij mogen er dus vaste staat op maken. Zijn trouw en rechtvaardigheid staan er ons borg voor, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid.

HOOFDSTUK 2

OVER GROND, KENTEKENEN, INHOUD, VIJANDEN EN BEWARING VAN HET CHRISTENDOM

II. Vs. 1-6. Alles, wat de apostel tot hertoe gezegd heeft, had ten doel afkeer van de zonde in te boezemen en een volkomen heiligmaking bij zijn lezers te bewerken. Tevens wilde hij hen waarschuwen tegen alle vermetel zelfbedrog, alsof men het doel reeds bereikt had en zich rein van zonde verklaren mocht. Mijn moest integendeel, omdat bij de zwakheid van ons vlees in de strijd tegen de machten van de duisternis gedurig nieuwe zonden worden bedreven, de uitdelging van deze door de reinigmaking in Christus bloed onafgebroken teweegbrengen, om op deze wijze tot waarheid te maken, dat men niet in duisternis wandelde. Johannes vermaant in de eerste plaats in verband hiermee de lezers op ernstige wijze, om tot een strenge regel van hun leven te maken, dat men niet zondigt, maar, als men wat uit te ontwijken is, toch zondigt, de toevlucht te nemen tot de voorbede van Christus en de door Hem voor de gehele wereld volbrachte verzoening, omdat zij het voorrecht hebben boven de ongelovige kinderen van de wereld, dat zij deze zichzelf mogen toe-eigenen (vs. 1 en 2). Vervolgens spreekt hij van het merkteken, waaraan wij kunnen onderkennen of wij God werkelijk kennen, zoals wij daarop tegenover de wereld mogen roemen en of de liefde van God als wederzijdse verhouding tussen Hem en ons feitelijk tot stand is gekomen en wij dus in Hem zijn en in Hem blijven. Dit kenteken is namelijk het houden van Gods geboden en dit weer bestaat, wat de hoofdzaak aangaat, in het getrouw vasthouden aan de verplichting om te wandelen, zoals Christus gewandeld heeft (vs. 3-6).

1. Mijn kindertjes! Ik schrijf u deze dingen, die ik u in de vorige afdeling heb gezegd (Hoofdstuk 1: 5 vv.), opdat u niet zondigt, deze grondstelling vasthoudt, dat u volstrekt geen zonde doen mag. En als iemand gezondigd heeft, zoals volgens het straks gezegde het zondigen toch bij ons gevonden wordt, ook al willen wij er niets van weten, wij Christenen, die het Evangelie in geloof hebben aangenomen, hebben een a) voorspraak, een advocaat Joh 14: 18 bij de Vader (Hebr. 7: 25; 9: 24, Jezus Christus, de rechtvaardige (Hebr. 7: 26. 1 Petrus 3: 18, zodat onze zaak zeker met het beste gevolg voor de hemelse Rechter bepleit zal worden, omdat zijn rechtvaardigheid voor ons in de plaats zal treden.

a) 1 Tim. 2: 5

De apostel spreekt bij de vermaning, die zo ernstig is, maar door de innigste liefde wordt ingegeven, zijn lezers aan, evenals een vader zijn kinderen en nog inniger dan in vs. 23 3: 7; 4: 4; 5: 21 zegt hij, evenals in Hoofdstuk 3: 18 : "mijn kindertjes! " terwijl reeds alleen het "kindertjes" tederder, hartelijker klinkt dan "kinderen. "

In het voorgaande heeft Johannes gezegd, dat volstrekt niemand zonder zonde was, ook de Christen niet. Uit die bewering van de feitelijke algemeenheid van de zonde, ook zelfs onder Christenen, kan nu, zoals hij vreest, zeer makkelijk de natuurlijke gezindheid van de mens het besluit trekken, dat het zondigen niet veel betekent, omdat het iets onvermijdelijks is en daarom iets gerechtvaardigds. De apostel laat echter deze sluitrede van de natuurlijke mens niet gelden, maar spreekt het tegendeel ervan uit; het algemene van de zonde moet de lezers integendeel al de ernst doen voelen, die zij tegenover deze zonde, die in hen nog zo machtig is, moeten stellen. Een erkennen van de macht van de zonde over ons, die ons zou kunnen geruststellen, zou nog geen erkenning van de zonde als zonde zijn. Die de zonde als zonde erkent, moet met het oog op de ontzettende macht, die zij nog altijd over hem uitoefent, met

dubbele vrees voor haar terugschrikken. Johannes heeft echter nauwelijks deze bewering neergeschreven, of het komt hem voor, dat reeds weer een andere beperking nodig is. Het kon namelijk op zo'n wijze worden verstaan, dat daarbij de vrede van het hart met God en de blijdschap in Hem niet bestond. Zo'n opvatting kan hij niet toelaten, daarom voegt hij door de woorden "en als iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader" enz. bij die waarschuwing de begrenzing. Hij wil tussen de beide even onomstotelijke waarheden: "de Christen is onvoorwaardelijk van de zonde afgescheiden" en "de Christen is nooit geheel vrij van de zonde", het juiste, heilzame evenwicht herstellen.

De apostel noemt twee wegen, om van de zonde vrij te worden, dat toch tot het gemeenschap hebben met God volgens het vroeger gezegde onvoorwaardelijk nodig is; de eerste is die, dat men geen zonde doet: "opdat u niet zondigt"; vervolgens die, dat men toch plaats hebbende zonden door de vergeving van zich wegdoet. De ene gedachte was geweest, de Christen heeft de heiligende gemeenschap met het licht, uit deze volgt de vermaning: dan moet de zonde bij u ophouden. De tweede gedachte was: de Christen zondigt toch nog; deze geeft de opwekking: zoek vergeving voor de zonde, die heeft plaats gehad! Maar alleen die eerste vermaning zet de apostel voort in deze vorm: "opdat u niet zondigt. " Bij de tweede verandert die in de meer nodige vorm van bemoediging en wordt tot een zelfstandige zin: "en als iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de rechtvaardige. "

"Wij hebben", zegt Johannes en sluit, zo zichzelf ook in onder hen, die de voorspraak nodig hebben; hij plaatst zich op gelijke lijn met de gemeenteleden en deze met zich. Reeds Augustinus heeft opgemerkt, dat hij noch zich noch andere heilige apostelen of andere heiligen van de gemeenten tot voorsprekers stelde, maar Christus als de enige Voorspraak, die allen evenzeer nodig hebben en die allen evenzeer nabij is.

Als de mens zich bewust geworden is van de kloof tussen zichzelf in zijn zonde en nietigheid en de heilige, volkomen God; als het gevoel van scheiding en vervreemding van de heilige God, naar wie iets hogers in hem streeft, hem neer drukt, dan ontstaat in hem de behoefte aan een middel tot het dempen van die kloof. Vandaar in alle godsdiensten de instelling van een priesterschap, de erkenning van middelaars tussen God en de mensen, tot wie zij zich met gebeden wenden, als zij het niet wagen zich onmiddellijk tot God zelf te wenden. En toch is in elke menselijke priesterschap de inwendige tegenspraak, dat zij, die zelf de zonde en de behoefte aan verlossing met alle andere mensen delen, die zelf de bemiddeling nodig hebben, die zij aan anderen moeten geven, als ware dit niet het geval, de overigen bij God moeten vertegenwoordigen. Zo is de onloochenbare behoefte, die aan een priesterschap ten grondslag ligt en tevens het niet bevredigen daarvan een profetie van Hem, die alleen deze behoefte in waarheid kon bevredigen, waardoor de idee van het priesterschap, die in het wezen van de menselijke natuur gegrond is, haar verwezenlijking en tevens het gehele vroegere priesterschap zijn einde vond. Van die zijde wordt Christus in de verhouding tot God en de mensheid in de brief aan de Hebreeënen in het bijzonder voorgesteld: Hij is als mens aan de mensen, die zich tot Hem wenden, verwant, heeft hun natuur, alle behoeften van deze, al hun zwakheden, uitgezonderd de zonde, gedeeld, al hun strijd en verzoeking zelf ervaren en Zich in alles betoond de Heilige te zijn. Alleen als de Heilige, in wie het heilige oorspronkelijke beeld van de mensen verwezenlijkt wordt gezien, kan Hij voor de zondaars (hun bede voor God brengend en hen met Zijn voorbede begeleidend) bij de hemelse Vader staan.

Christus is geen dienaar van de zonde. Hij is niet aan het kruis voor zondaren gestorven, opdat zij in de zonde leven, maar opdat zij voor de zonde sterven, maar opdat zij de zonde

kruisigen zouden zoals Hij Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid. Het was opdat Hij Zichzelf "een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken." Het doel van de verlossing is heiligmaking. Het karakter van een verlost is een geheiligde. Ongelukkig hij, die het anders begrijpt: zijn onrein hart begrijpt de raad van het heil, begrijpt de weg van de verzoening niet. Als hij zegt: "ik geloof de vergeving van de zonde", het is een woord van de lippen, want hij zegt het zonder dat bewustzijn, waarbij de zonde ons een droefheid en een voorwerp van verfoeiing is: hij zegt het zonder zondebelijdenis, waarbij men zijn zonde aan het oordeel van God overgeeft; hij zegt het zonder kennis van de liefde van God, die hij niet waarderen kan in deze hoogste daad, waardoor zij de zonde veroordeelt en de zondaar behoudt. O gruwel voor de ogen van God en Zijn heilige engelen! O hoon, het kruis van Christus, het hoofd vol bloed en wonden aangedaan! Men zegt: "ik geloof de vergeving van de zonde" en men leeft roekeloos en lichtzinnig, men leeft zonder waken, bidden en strijden in de zonde voort. Treurig zelfbedrog, zonder de troost van het eeuwige leven te bezitten in het hart, weet men nochtans de vrees van de dood en van het oordeel uit zijn gedachten te weren met dat schone lied van de vergeving van de zonden; maar blijft zich weerloos overgeven aan alle besmettingen van het vlees en van de geest, alle verleidingen van de satan, alle verwoesting van de wereld: daarmee te kennen gevend, dat men de zonde noch schandelijk noch gevaarlijk oordeelt, Gods heiligheid niet vreest en omdat men niets zo hoog acht als het geluk van het zondigen aardsen levens, Gods hemel geenszins begeert, ziedaar de weg van duizenden; wat zal het einde zijn? God laat zich niet bespotten. De dag van het oordeel zal het moedwillig zelfbedrog doen ophouden en verschrikkelijk tonen, dat men met zo'n geloof in de vergeving van de zonde verloren gaat. Nee, het echte geloof reinigt het hart, bestrijdt de zonde, waakt tegen haar en bidt. Elke vertroosting, die haar versterkt, wekt de ziel tot meerdere waakzaamheid en tot krachtiger strijden op. De dankpsalm van de schuldverzoenende genade van God, het loflied op het kruis van Golgotha, het zijn in de mond van de oprechte gelovige strijdzangen en wapenkreten tegen wereld en boze! Hoor wat er omgaat in het gelovig legerkamp. Ziet deze oude Johannes, deze krijgsknecht van Christus, met kale schedel en zilveren baard. Voor een mensen leeftijd lag dat hoofd blond en jong, aan de boezem van Zijn Heere. Meer dan vijftig jaren hebben deze vonkelende ogen Hem nagestaard in de hemel. Zo iemand, hij kent de grootheid, de onuitputtelijke grootheid van Zijn genade, de tederheid, de onuitsprekelijke tederheid van de liefde. Hij is de man om treurigen te troosten om neergebogenen te bemoedigen, om zwakken te sterken. Hij doet het. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, dus roept hij allen toe: reinig ons van alle zonden. Als wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonde vergeeft. Wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden. Maar daartussen klinkt het ernstig, dringend, biddend: Mijn kindertjes: Ik schrijf u deze dingen, opdat u niet zondigt! Neem het ter harte, u kindertjes, u jongelingen en u vaders! Elk woord van troost zij u een prikkel tot de strijd! Zo zult u allen van de echtheid, van de oprechtheid van uw geloof verzekeren; zo de laster beschamen, die in de Troost van de genade een dekmantel van slordige zeden bespot: zo met lichaam en geest, die voor God zijn, Hem die u gekocht heeft verheerlijken. Het andere kenteken van het echte, oprechte geloof in de vergeving van de schulden is Christelijke blijmoedigheid. Zij straalt in de hele tekst, die wij bespraken, zij straalt in de hele brief van de apostel van de liefde door. En hoe zou het anders kunnen zijn? Zou u niet blij wezen; o mens, die in het treuren over de zonde zelf een kiem en kern van nieuwe en eeuwige blijdschap heeft leren erkennen? Zou men uw aangezicht niet zien blinken, u die uw zonden heeft beleden met ootmoed en geloof en nu terugkeert van de troon van de genade, waar u geholpen bent ter bekwamer tijd? Zou u uw weg niet met blijdschap reizen, u, die hem reist, ontslagen van het zware pak van de zonde? Wie kan zeggen: "ik geloof de vergeving van de zonde" en het zeggen met een treurig, met een

bedenklijk gelaat? Zeker, hij gelooft niet: "Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, heeft mij van alle zonden gereinigd; " de getrouwe en rechtvaardige God heeft mij alles vergeven en gereinigd van alle ongerechtigheden. Waar dit overtuigingen van het hart zijn, kan daar een neergebogen hoofd, een droevig gelaat, kunnen daar slappe handen en trage knieën gevonden; worden? Slechts iets, o Christen! kan u bedroefd maken, het is nieuwe zonde; het is de oude zonde opnieuw. Maar schoon mismoedig, toch wordt u niet moedeloos; toch herstelt zich uw blijdschap, als u na elke overtreding, bij iedere struikeling, die u met schaamte belijdt, dit troostwoord gedenken mag. "Als iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige", Jezus Christus, die ook zelf de verzoening voor onze zonden is, die troost, Christenen, hebben wij zeer nodig. Maar wij hebben Hem; Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de hele wereld. Ook die blijdschap heeft de Christen, ook die blijdschap, hij die in de vergeving van de zonde gelooft. De eeuwige liefde van God is groot en onbeperkt, onbegrensd de waarde en kracht van het zoenoffer van zijn Heere, van dat bloed, dat van alle zonden reinigt. Dit is de blijdschap van het geloof: "Niet alleen voor anderen, maar ook voor mij. " Dit is de blijdschap van de liefde. "Niet slechts voor mij, maar ook voor anderen, voor velen, voor allen! " Waar deze dubbele blijdschap niet is, daar strijdt het geloof nog niet met het ongeloof. Hoe groter geloof, hoe meer liefde; en hoe meer liefde, hoe meer vreugd. Wat zal de hemel zijn? Johannes weet het, Johannes geniet het. Ja u allen, mijn lezers, zult het weten en genieten, ja u allen! namelijk: als u allen van de eersten tot de laatsten ophoudt u te verleiden, God tot een leugenaar te maken en door liefde tot de duisternis, die in u woont, Gods licht, Gods waarheid, Gods woord van u te weren; als u allen van de eerste tot de laatste komt tot de inwendige kennis van de betekenis, de kracht, de vrucht van die grote en leven gevende belijdenis: Ik geloof de vergeving van de zonde.

Christus heeft door Zijn lijden, Zijn sterven en voorspraak een heilig en rechtvaardig God gunstig jegens zondaars gemaakt, zodat Hij wacht om genadig te zijn. Alle mensen, in elk land en door alle opvolgende geslachten zijn uitgenodigd, om tot God te komen door deze alles voldoende voldoening en door deze nieuwe en levende weg. Allen, die deze uitnodiging aannemen, hebben deel aan Christus en al Zijn rijke zegeningen, als was Hij gestorven aan het kruis voor ieder van hen in het bijzonder. Er is dus de rijkste en heerlijkste aanmoediging voor ieder, die het Evangelie hoort, om boete te doen en redding te zoeken door geloof in het bloed van Christus, maar geen voor iemand, die zonder berouw en ongelovig blijft. Het Evangelie, als het juist verstaan en aangenomen wordt, stelt het hart tegenover alle andere zonden en voorkomt het toegeven aan haar. Terzelfder tijd geeft het de meest gezegende vertroosting aan de gewonde harten van hen, die gezondigd hebben en dit in de hoop op vergeving door onze Voorspraak, Jezus Christus, de Rechtvaardige en Zijn algenoegzame voldoening.

2. En Hij, diezelfde, is, om ons de vergeving van God zonder schennis van de goddelijke gerechtigheid te bewerken, a) een verzoening (Hoofdstuk 3: 5; 4: 10. 2 Kor. 5: 18 v. 3: 25) voor onze zonden. Hij heeft die door het offer aan het kruis gebracht en voor de ogen van God bedekt. En die verzoening is Hij niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonde b) van de gehele wereld (Joh. 11: 52 v.), voor de Jood niet alleen, maar ook voor de heiden, zodat een ieder, die gelooft, de vergeving van de zonden kan vinden in Zijn naam.

a) Kol. 1: 20 b) Joh. 4: 42. 1 Joh. 4: 14

Johannes geeft nu een verklaring in hoeverre de Christenen in de rechtvaardige Jezus werkelijk een voorspraak bij God hebben, namelijk in zoverre Hij zelf (zoals de grondtekst

luit) de verzoening voor hun zonden is; op het woord "zelf" ligt de nadruk. Hij in eigen persoon. De apostel geeft daardoor te kennen, dat hier, in Christus, de voorspreker en het middel van de verzoening, waarop de voorbede rust, in een persoon samenkomen, geheel anders dan onder het Oude Verbond, waar de voorbiddende Hogepriester en het middel van de verzoening, het offer, van elkaar onderscheiden waren: Christus zelf is de verzoening.

Het woord verzoening betekent de verzoening van God met de wereld en de verzoening van de mensheid met God, dus het te niet doen van de vijandschap tussen beiden (2 Kor. 5: 18 vv. Rom. 5: 10 Kol. 1: 21 v.), maar ook de verzoening van God met Zichzelf. Het geeft de overwinning te kennen van de goddelijke toorn, die in strijd was met de goddelijke liefde, dus de verzoening van deze beide goddelijke eigenschappen, die door de menselijke zonde in strijd waren geraakt. De apostel ziet hier zonder twijfel op het offer van de grote verzoendag in het Oude Testament en beschouwt de zelfopoffering van Christus als het tegenbeeld daarvan. Hij zegt daarom ook, dat de verzoening van Christus niet slechts voor onze zonde, maar voor de zonde van de gehele wereld is, terwijl die van het Oude Testament alleen op het Israëlitische volk doelde.

Zover de zonde reikt, zover reikt de verzoening.

Wij zullen laten zien, hoe deze hier schijnbaar en slechts bij gelegenheid geuite waarheid, de universele bestemming van Christus' verlossingswerk, een uitgangspunt vormt voor hetgeen Johannes in een latere afdeling (Hoofdstuk 5: 4 vv.) over de verhouding van de Christen tot de wereld te zeggen heeft.

Die woorden "niet alleen maar" geven te kennen, dat hier is een tegenstelling tussen Joden, wat Johannes was en die gelovigen uit die natie en tussen heidenen, die in tegenstelling wereld genoemd worden, niet alleen hier, maar ook in Rom. 12: 12, 14, zoals uit het woord wereld, in het algemeen het menselijk geslacht betekenend, geen gevolg gemaakt mag worden tot ieder bijzonder mens, zo ook niet in deze tegenstelling; want soms worden daardoor de goddelozen verstaan en soms de godzaligen uit allerlei natie, zoals dat duidelijk is uit Rom. 9: 12 : als hun val de rijkdom is van de wereld, vs. 15): als hun verwerping de verzoening is van de wereld. Door de val van de Joden verkrijgt niet ieder heiden de geestelijke rijkdom van Christus en ieder bijzonder heiden, zonder uitsluiting van iemand, krijgt geen verzoening, maar alleen de bekeerden, de gelovigen uit de heidenen, dat een ieder zal moeten toestaan. Als hier dan nu staat, dat de Christus is een verzoening voor de zonden van de gehele wereld, zo kan men daardoor ook niet verstaan een ieder, hoofd voor hoofd, maar alleen de gelovigen uit de heidenen. Johannes voegt hier de twee delen van Christus Hogepriesterambt samen een voorspraak en een verzoening te zijn; wij weten, dat die twee gans niet van elkaar gescheiden kunnen worden en dat Hij het andere is, waarvoor Hij het een is. En omdat Christus het voorbidden niet doet voor de verworpen wereld (Joh. 17: 9), zo is Hij ook de verzoening niet voor die, maar alleen voor de uitverkoren wereld, die verzoening krijgt door een bij-gelegenheid van de val van de Joden. Dus blijkt het dat Christus niet is gestorven voor ieder mens, hoofd voor hoofd, van de wereld. (W. BRAKEL).

Reeds begon de apostolische eeuw met haar glansrijk licht ten avond te spoeden en waar de eerste getuigen van Christus van de aarde waren heen gegaan, de meesten wellicht gesierd met de kroon van het martelaarschap, droeg Johannes nog de zilveren kroon van de grijsheid alleen. De dwaalgeesten, reeds door Paulus in zijn jongste brieven bestreden, staken na diens dood het hoofd nog vermeteler op en aan Johannes te Efeze was de hoge roeping verbleven om tegenover de van alle kanten rijzende nevelen nog in de late avond van zijn leven op het

Licht van de wereld te wijzen. Het was nu de strijd niet meer over geloof of werken, maar over waarheid of verdichting, ten aanzien van de historische Christus. De wijsbegeerte van de eeuw, meer tot waardering van de afgetrokken denkbeelden dan van tastbare feiten gezind, betwistte de werkelijkheid van de persoonlijke verschijning van Gods eigen Zoon in het vlees en, zoals vaker, zo was ook hier de jammerlijke dwaling met de treurigste zedeloosheid verbonden. Tegen beiden heeft Johannes te kampen, in hij doet het, zowel door zijn onschatbaar Evangelie, waarvan de echtheid zich op den duur onmogelijk betwifelen laat, als door zijn eerste Brief, hoogstwaarschijnlijk daaraan dadelijk toegevoegd, of althans omstreeks hetzelfde tijdperk vervaardigd. In het naaste tekstverband (Hoofdstuk 1: 15) houdt hij de gelovigen inzonderheid hun roeping tot een heilige wandel voor ogen. Hij bestrijdt aan de ene zijde de valse waan, alsof men niet had gezondigd, aan de anderen kant de kleinmoedige vrees, wanneer men gezondigd had. Tot deze laatste hadden zij allermint reden. Immers ook in dat geval hadden zij een voorspraak, d. i. een pleitbezorger, een helper. Hetzelfde woord wordt hier in het oorspronkelijke ten aanzien van de Christen gebruikt, dat in de afscheidsredenen van de Heere bij Johannes betreffende de Heilige Geest wordt gebruikt. Zoals de Heilige Geest de Parakleet was van de Heere bij Zijn vrienden op aarde, zo zegt de tekst, is Jezus Christus, de Rechtvaardige, de Parakleet van de Zijnen in de hemel voor het heilig aangezicht van God. Zo'n voorspreker of helper is Hij voor hen bij de Vader, die zo in niets nog eerst tot genade bewogen moet worden, maar in Christus hun reeds Zijn hoogste liefde betoond heeft en de tussenkomst van die Rechtvaardige ten behoeve van schuldigen en onwaardigen onmogelijk afwijzen kan. En "Hij" (letterlijk: "Hij zelf d. i. Jezus Christus is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die van de gehele wereld". Spreekt Johannes in het laatste lid van het tekstwoord van de voldoening van de tussenkomst van Christus, om de zondeschuld van een geheel verloren wereld voor het aangezicht van God te bedekken, in het eerste wijst hij of het voorrecht van hen, die reeds werkelijk door het geloof met de Heiland verbonden zijn. Het woord "verzoening", hier gebruikt, is ontleend aan de offerdienst van het Oude Verbond en duidt aan, dat door Christus de schuldbedekking en vernietiging, die door het Israëlitisch offer symbolisch werd afgeschaduwd, voor allen die in Hem geloven, niet slechts geopenbaard of verzegeld, maar werkelijk aangebracht is. De apostel zegt hier zo, wat Paulus aan de Efeziërs schrijft: "waarin wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de misdaden, naar de rijkdom van Zijn genade. " Echter met dit onderscheid, dat hij in geen en dele uitsluitend aan het lijden en sterven van de Heere denkt (waarvan hij trouwens reeds gesproken had), maar tegelijk en voornamelijk zelfs, aan de voortdurende werkzaamheid van de Middelaar ten goede van de Zijnen; die werkzaamheid bedoel ik, die in de brief aan de Hebreeën inzonderheid als een hogepriesterlijke voorbede voorgesteld wordt. Hij gewaagt zo niet slechts van wat Christus eenmaal als Verzoener van de zonden gedaan heeft, maar van wat Hij, als in een eeuwig Heden is en blijft voor al de Zijnen. Daarin vindt hij de hoogste grond van hun geruststelling en de krachtigste spoorslag tot liefde en heiligheid tevens. Vandaar dan ook, dat hij in het twaalfde vers aan zijn kindertjes niets heugelijks te verkondigen heeft, dan dat hun de zonden omwille van Zijn naam vergeven zijn" en straks in het vierde Hoofdstuk vs. 10, waar hij al de rijkdom van het Evangelie in een enkele trek wil samenvatten, met heilige opgetogenheid uitroept: "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons liefgehad heeft en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. " Kennelijk is het hier en elders Johannes niet slechts om een van de hoofdzaken, maar om de grote hoofdzaak, niet slechts van zijn, maar van het Evangelie te doen. Waarbuiten er, ook in zijn schatting, geen ander is. " Geheel zijn ziel stort zich uit in zijn kunsteloos woord en bijna is het mij, of ik het eerbiedwaardig gelaat van de patriarch van de apostelen van hoge geestdrift zie gloren, waar hij voor talloze dorstigen de

bron van de eeuwige vertroosting ontsluit en het woord ter hunner geruststelling neerschrijft: "Hij is een verzoening voor onze zonden. "

3. En hieraan kennen wij, kunnen wij opmerken, dat wij Hem, de Vader (vs. 1), gekend hebben en in levende gemeenschap tot Hem staan Am 3: 2, als wij Zijn geboden bewaren (1 Tim. 6: 14) en getrouw opvolgen (Matth. 19: 17).

4. Die daar zegt: "Ik ken Hem" en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar en in die is de waarheid niet (Hoofdstuk 1: 6 en 8; 4: 20).

5. Maar zo wie Zijn woord, waarin wij lezen wat Hij gebiedt (vgl. Joh. 14: 21 en 23), bewaart, in die is echt de liefde van God tot ons en onze liefde tot God volmaakt geworden, de volkomen verzoening en de volle eenheid van de liefde is tot stand gekomen. a) Hieraan, aan zo'n houden van Zijn geboden, in de liefde tot Hem, ontvonkt door Zijn liefde tot ons, kennen wij, dat wij in Hem zijn.

a) Joh. 13: 35

De apostel heeft eerst (vs. 1 en 2) zijn lezers vermaand tot vertrouwen op Christus en gewaarschuwd tegen zedelijke moedeloosheid; nu gaat hij er weer toe over, om te waarschuwen tegen het vals vertrouwen van het schijn-Christendom en opmerkzaam te maken op het kenteken van het ware Christendom (vgl. Hoofdstuk 1: 6 vv.); dit laatste geeft hij aldus te kennen: "Hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, als wij Zijn geboden bewaren. "

Onder "Hem" moet volgens het gehele verband, vooral omdat vervolgens (vs. 6) in onderscheiding van Hem, Christus in de grondtekst door "de andere" wordt voorgesteld, de Vader verstaan worden. Omdat nu in Hoofdstuk 1: 5 van God gezegd is, dat Hij licht is, kan het "Hem kennen" alleen betekenen, Zijn wezen kennen en erkennen als het licht. In het gehele Nieuwe Testament is echter het kennen en erkennen nooit iets zuiver uitwendigs, maar om zo te spreken iets vol ziel en leven, dat de gemeenschap met de Gekende in zich bevat en er de grond van is. Het omvat altijd tevens de toeëigening, de opname van het andere wezen, over welks kennis gesproken wordt (vgl. Joh. 1: 10; 8: 55; 14: 7 Was dan reeds in Hoofdstuk 1: 6 sprake van "gemeenschap met Hem" hebben, zo ook hier met de woorden, "Hem kennen". Nadat nu als kenteken is genoemd "Zijn geboden bewaren", volgt in vs. 4 een zin, die met de volledige zin in Hoofdstuk 1: 6 en in vs. 5 een zin, die met die in Hoofdstuk 1: 7 verwant is.

Nadat de apostel de gedachte van vermaning, in zijn hoofdzin "God is licht en geen duisternis is in Hem", volgens het doel, dat in Hoofdstuk 1: 3 vv. is genoemd, eerst in het algemeen heeft uitgesproken, dat wij namelijk met deze God dan alleen gemeenschap hebben kunnen, als wij in het licht wandelen (Hoofdstuk 1: 6 v.), was hij begonnen dit wandelen van de gelovigen in het licht te ontvouwen als de voorwaarde van de gemeenschap met God. Dan trad als eerste punt het ware, oprechte, berouwvolle erkennen en belijden van de ook de gelovigen nog altijd aanklevende duisternis van de zonde op de voorgrond. Van dit punt uit ontwikkelt en voltooit zich krachtens de verzoenende, verlossende, heiligende werkzaamheid van de voor ons gestorvenen en steeds onze plaats bekleedende Christus, het nieuwe, zuivere leven van het licht (Hoofdstuk 1: 8-2: 2). Nu voegt de apostel met "en" een nieuw, nader punt van dat wandelen van de gelovigen in het licht, waarin zij de gemeenschap met God hebben, daarbij, namelijk het houden van Zijn geboden, van Zijn woord, het wandelen, zoals Christus

gewandeld heeft; want hierin wordt het wandelen in het licht duidelijk. De gedachten in vs. 3-6 nemen dan een overeenkomstig, kringvormig verloop, evenals boven in Hoofdstuk 1: 6 vv. Ten eerste (vs. 3) stelt Johannes de eenvoudige zin positief voor, vervolgens (vs. 4) volgt in de tegenstelling het blootleggen van de leugen, tegenwaarloos vervolgens (vs. 5) weer de waarheid voortreedt, zoals zij reeds vroeger was voorgesteld.

De geboden houden is niet het zelfde als "in het licht wandelen" (Hoofdstuk 1: 7), maar toch een stuk ervan, dat niet gemist kan worden en wel in het grotere, ruime, diepe geheel, een bepaald zichtbaar gedeelte, dat juist als merk, als kenteken tot het maken van een gevolgtrekking geschikt is. De geboden van God zijn duidelijk, eenvoudig, bepaald, uitdrukking van Zijn wil, gegeven evenzeer tot Zijn eer als tot ons heil, getuigenissen van Zijn heilige liefde, van Zijn heiligende ontferming en van Zijn heilzame gerechtigheid. Zij stemmen overeen met Zijn wezen en eveneens met het wezen van Zijn recht en in het bijzonder met het wezen van Zijn schepselen. Hebben zij hun oorsprong in Gods liefde, moet de gehoorzaamheid aan deze toch ook in liefde tot Hem, die ze gegeven heeft als tot deze zelf, die gaven van de liefde zijn, haar motief hebben, toch ligt dit hier niet in de woorden alsof Johannes hier reeds de liefde eiste, waarvan hij later spreekt. Hij eist alleen een zonder uitzondering houden van Gods geboden en sluit alle keuze tussen die uit; hij stelt een zeker en vast kenteken. Hij eist echter om goede redenen niet het doen, maar (in aansluiting aan het woord van de Heere in Matth. 23: 20) het houden van de geboden. Wij kunnen Gods geboden niet doen, maar wel houden, vasthouden, er ons op toeleggen; zelfs dit is nog zeer beperkt, onvoldoende, vaak afgebroken; het allermist kan Johannes volgens Hoofdstuk 1: 8 vv. aannemen, dat een Christen Gods geboden volkomen zou houden en vervullen. Maar ondanks alle gebrek aan gehoorzaamheid jegens Gods geboden en alle gebreken en zonden bij een Christen, is in zijn leven en blijft er toch een scherpe tegenstelling tussen hen, die aan Gods geboden denken, om naar die te doen (Ps. 119: 18) en hen, die er in het geheel niet aan denken of ze alleen weten.

6. Die zegt, dat hij in Hem blijft, a) die moet ook zelf, daartoe verbindt hij zich uitdrukkelijk met die woorden, zo wandelen, als Hij (woordelijk "de andere, die ons steeds in het hart moet leven en voor van de ogen moet staan, d. i. Christus, onze Heer (Hoofdstuk 3: 3, 7; 4: 17), gewandeld heeft, namelijk in volkomen gehoorzaamheid aan de geboden van de Vader (Joh. 15: 10).

a) Joh. 13: 15. 1 Petr. 2: 21

Met een laatste, vierde wending herhaalt hier Johannes zijn praktisch-paranetische hoofdgedachte. Juist dat "in Hem blijven", waarvan Christus in de afscheidsreden (Joh. 14: 23; 15: 4 en 7) gesproken had, kan niet worden gedacht, zonder de erkende en met bewustheid en beslistheid op zich genomen verplichting, om nu ook zo te wandelen als Christus gewandeld heeft. Daarmee keert de gedachte ook formeel, evenals bij vs. 4 ook bij Hoofdstuk 1: 6 terug en de afdeling komt voor als geheel afgerond. Wat het is zo te wandelen als Christus gewandeld heeft, wordt ten slot ten duidelijkste voorgesteld als in het licht te wandelen en de geboden houden; want is Christus het licht zelf en wandelde Hij niet in het licht, als in een Hem vreemde sfeer, maar als in Zijn eigen wezen, zo wordt ook in Zijn persoon en in Zijn wandel volkomen voorgesteld wat Gods wil is. Die er nu aanspraak op maakt, dat hij in God is en blijft, die neemt daarmee de verplichting op zich om zo te wandelen als Christus wandelde; let wel op: de verplichting. Als Johannes spreekt van kentekenen van de genadestaat, noemt hij niet het wandelen, zoals Christus wandelde, want dat kon geen Christen van zichzelf zeggen, dat zijn wandel gelijk aan die van Christus,

zondeloos was (Hoofdstuk 1: 8 vv.). Maar de verplichting, om naar het voorbeeld van Christus te wandelen, moet ieder waar Christen zich in onvermoeide trouw en onvermoeid strijden tegen de oude mens voor ogen stellen; die dat niet doet, heeft geen recht zich een Christen te noemen.

Wie van onze voelde nooit het verlangen om een welgelijkend beeld van Gods mens geworden Zoon te aanschouwen? Het verwondert ons niet, dat de gewijde kunst zo vaak haar uiterste krachten heeft ingespannen, om aan die vrome wens te voldoen. Hoe gelukkig echter tot zekere hoogte die pogingen een enkele maal zijn geslaagd, het ligt in de aard van de zaak, dat zij ons nooit geheel bevredigen kunnen. In het beste geval toch geven zij ons alleen de Christus te zien, zoals Zijn beeld voor het oog van de kunstenaars stond, niet zoals Hij zelf in de werkelijkheid heeft geleefd en geleerd. Niet ten onrechte vergeleek onze beroemde landgenote Anna Maria van Schuurman dit machteloos streven van de kunst bij het pogen om de luister van de zon met een houtskool af te malen, maar met nog groter recht voegde zij er de herinnering bij, "dat de beste afbeelding van Jezus het leven van de Christenen is. " Zo is het, of liever, zo moest het zijn, ook naar dit grote woord van Johannes, dat de gezette navolging van de Heere ons voorstelt als het onmisbaar kenmerk van het waarachtig blijven in Hem. Niets minder dan dit wordt geëist, om een ander woord van dezelfde apostel over te nemen "dat zoals Hij is, zo ook wij zijn in deze wereld" (Hoofdstuk 4: 17). De Christus zelf en niemand minder dan Hij, is het hoogste voorbeeld van de Christen. Zo hoog is de roeping van Zijn duurgekochte verlost, dat zij niet voldaan zouden mogen zijn, al waren zij zelfs tot de hoogte van een Petrus, een Paulus, een Johannes gestegen. Of wijzen die allen niet telkens weer hoger naar Een, voor wie zij zelf in de diepste eerbied zich buigen en die Ene, heeft Hij het niet zonder enige beperking gesproken: "Ik heb u een exempel gegeven, opdat, zoals Ik u gedaan heb, jullie ook doen"? (Joh. 13: 15). Zeker, de Heiland is oneindig meer dan Leraar en Voorbeeld en dan alleen kan er ernstig sprake van het volgen van Zijn voetstappen zijn, wanneer het hart Hem echt als Verlosser heeft aangenomen en aanvankelijk vernieuwd is door de Heilige Geest. Maar waar dit plaats vond, daar moet en zal het ook blijken, het "volg Mij" van de goede Meester, iets meer is dan een ijdele klank; ja, hoeveel men ook van zijn geloof en bekering gewaagt, de oprechtheid van die beiden moet ernstig betwijfeld worden, waar het heersend streven naar innerlijke gelijkvormigheid aan de Heere nog geheel en al wordt gemist. Niet dat de Christen tot een nadoen geroepen zou zijn van wat de Heere heeft verricht, zoals de paus van Rome bijvoorbeeld, wanneer hij eenmaal per jaar de voeten van een twaalfstal bedelaars wast. De navolging van Christus bestaat veeleer hierin, dat wij onze Christelijke levensroeping in die geest en op die wijze vervullen, waarin Hij hier beneden de wil van de Vaders volbracht. En wij mogen geacht worden, de eis van de tekst te vervullen, wanneer ons doorgaand leven steeds meer, zoals het Zijne, volkomen een leven van onbepaalde gehoorzaamheid, stille zelfverloochening en dienende liefde mag heten. Maar in die zin is dan ook de ware Christen en hij alleen, de beeldrager van Christus op aarde. Hij moet dat zijn, want de Christus is hem niet alleen tot rechtvaardiging, maar ook tot heiligmaking gegeven en waarachtige heiligmaking is zonder aanhoudend staren op het hoogste Voorbeeld ondenkbaar. Aan de discipelen moet de wereld kunnen zien, wie de Meester geweest is; uit de ranken met haar vruchten moet zij kunnen besluiten tot de levenwekkende kracht van de Wijnstok. Een beeldrager van Christus wil dan ook ieder Christen zijn, zo echt hij zich levendig bewust is van zijn persoonlijke betrekking tot de Heere en zijn onbetaalbare verplichting aan Hem. Hij kan het wezen, hoe gebrekkig dan ook, omdat het geloof hem met die Heere heeft verenigd, omdat de liefde van Christus hem dringt, omdat de hoop op Zijn belofte hem ook de zwaarste strijd niet doet schromen. Hij zal het eenmaal volkomen wezen, wanneer dit grote woord wordt vervuld: "zoals wij het beeld van de aardse gedragen hebben, zo zullen wij ook het beeld van de hemelse dragen" (1 Kor. 15: 49). Maar

zo wordt het nu ook vanzelf de vraag: hoe staan wij persoonlijk tegenover een eis, zo heilig en veelomvattend als deze? Valt hij ons als een zware last op het hart, of is er echt lust in ons binnenste om hem in ernst te vervullen? Zoeken wij een voorwendsel om ons van deze dure plicht te ontslaan, of naar hulpmiddelen om hem met verhoogde trouw te vervullen? Leeft en werkt daar binnen iets van dat voelen, dat in Christus Jezus was, toen Hij uit liefde Zichzelf verzaakte en kunnen zij, die ons gadeslaan, in ons althans van tijd tot tijd, een en ander ontdekken, dat onwillekeurig doet denken aan Jezus? Zijn we in de laatste tijd iets nader gekomen aan het heerlijk Ideaal, ons hier voor ogen gesteld en wordt het gedurig meer ons voedsel, zoals het de Zijne was, om de wil van de vader te doen? Ach, wie moet bij zulke vragen de ogen niet neerslaan; wie zich niet ootmoedig verblijden, dat het hoogste Voorbeeld tegelijk de voorspraak is van de Zijnen bij God! Alleen, vergeet het niemand, ook die troost wordt ons geschonken, opdat wij niet zondigen zouden en ons Christendom is het ware nog niet, zolang niet de bede van vader Lodesteijn onbepaald de onze geworden is:

"Heil'ge Jezus! vorm mijn leden, Mijn krachten en begeerlijkheden, Tot aan mij alles U gelijk'!"

.

8. Weer, van een andere zijde beschouwd, namelijk ten opzichte van de wereld (vs 2), wat het voor deze is (Joh. 13: 34), schrijf ik u een nieuw gebod; hetgeen toch waarachtig is in Hem, in Christus volkomen verwezenlijkt is (Joh. 15: 12 v.), zij ook in u, Zijn discipelen en navolgers (Hoofdstuk 3: 16), waarachtig. Dat gebod, reeds naar de klank van de woorden te voren bekend (Lev. 19: 18), behoort in u ook werkelijkheid te zijn; want sinds Christus verschenen is moet overal, waar het geloof in Zijn naam de harten vervuld heeft, gezegd kunnen worden: de duisternis gaat voorbij, is aan het verdwijnen en het waarachtige licht schijnt nu, reeds op een wijze, dat het meer de heerschappij verkrijgt, totdat de volle dag aanbreekt (Rom. 13: 12).

Het woord "broeders" zegt dat de apostel vooral veel gewicht legt op hetgeen volgt.

Johannes is aan zijn lezers nog verklaring verschuldigd, die de geboden van God zijn (vs. 3 vv.), waarin het eigenaardige van de Christelijke wandel bestaat (vs. 6). Die verklaring geeft hij hun nu, maar op zo'n wijze, dat hij in de eerste plaats opmerkt, hoe zo'n verklaring eigenlijk niet nodig is, omdat toch het gebod, waarvan hij spreekt, een oud, hun sinds lang bekend gebod is, zodat zij het meteen vanzelf moesten weten, ook zonder dat hij het noemde. Hij noemt het nu ook ten eerste nog niet, maar stelt het slechts voor naar de wondervolle eigenaardigheid, omdat hij zegt, hoe het tegelijk voor hen het oude en in een ander opzicht een nieuw gebod was.

Johannes wil aan de gemeenten, waaraan hij schrijft, niet iets nieuws voordragen, maar wat steeds de inbond van de hun verkondigde leer was, opnieuw hun duidelijk maken en hen aanmanen tot een juiste toepassing van het gehoorde. Wat hij hun steeds heeft voorgesteld als het een gebod van de Heere, waarin alle andere geboden vervat zijn, als datgene, waarop het wezen van het werkdadig Christendom rust, dat wil hij hun opnieuw op het hart drukken. Wanneer hij echter dat een gebod noemt als het woord, dat hij van de aanvang van de verkondiging van het Evangelie hun heeft doen vernemen, dan zullen wij niet alleen aan zijn verkondiging zelf bij deze gemeenten, maar ook aan de vroegere door de apostel Paulus moeten denken. Het was altijd, was het ook in verschillende vormen, dezelfde waarheid, die hun was verkondigd en dat woord had dat een gebod tot middelpunt.

"Dat u van het begin gehoord heeft", zo kon de apostel alleen schrijven, als die aanvang nog in het bewustzijn van de aangesprokenen, daaruit nog niet verdwenen was. Deze uitdrukking is dus een bewijs, dat de brief niet buiten de apostolische tijd, moeilijk zelfs in het laatste deel daarvan kan worden gesteld.

De apostel noemt het gebod om het voorbeeld van Christus in broederlijke liefde na te volgen (vs. 6), daarom een oud gebod, omdat het van het begin, sinds het Evangelie tot de lezers gebracht en door hen aangenomen is, hun bekend is geweest, omdat het de eigenlijke, wezenlijke inhoud van het woord, dat zij gehoord hebben, uitmaakt. Toch kan hij het in ander opzicht weer een nieuw noemen. Reeds in het "weer" is een zeker zinrijk spelen met de benamingen, "oud" en "nieuw" aangeduid. Hetzelfde gebod moet, naardat het van deze of van een andere zijde wordt beschouwd, als oud en dan weer als nieuw worden opgevat. In welk opzicht kan echter Johannes het gebod van broederlijke liefde naar het voorbeeld van Christus nieuw noemen? Evenals hij te voren uit het heden in de Christelijke tijd van de lezers de blik sloeg en hem dan het gebod voorkwam als een, dat sinds lang de lezers bekend was, dat een oud gebod was, dat zij reeds zolang hadden gehad, als zij Christenen waren, zo ziet hij nu van dit standpunt in de tijd, die vóór het begin van het Christelijk leven van de lezers lag, hetzij zij vroeger Joden of Heidenen waren. Dan komt datzelfde gebod voor als een nieuw, werkelijk Christelijk gebod, dat voor de lezers eerst met dat begin begon, want ook voor de Christenen uit de Joden is het Christelijk gebod van de broederlijke liefde, omdat deze als navolging van Christus wordt geëist, een nieuw gebod. In de woorden "hetgeen waarachtig is in Hem, zij ook in u" zegt de apostel, dat hetgeen door het nieuwe gebod geëist wordt, de broederlijke liefde evenals die in Christus' wandel het meest duidelijk geworden is en in deze levendige feitelijke waarheid of werkelijkheid aanwezig is en krachtig bestaat, zo ook door Zijn gelovigen naar Zijn voorbeeld wordt beoefend. De lezers staan in de stroom van licht en liefde, die in Christus zijn steeds aanwezige bron heeft, de liefde, die Christus in Zijn wandel heeft geopenbaard, werkt ook in hen, zij streven Zijn wandelen van de liefde na. Daarom heeft, zoals verder gezegd wordt met de woorden "de duisternis gaat voorbij en het waarachtige licht schijnt nu" de grote crisis plaats. Reeds wordt de duisternis door het waarachtige licht, dat in waarheid in Christus en in Zijn gelovigen schijnt, verdreven; reeds wordt door de liefde, die in Christus en Zijn gelovigen leeft, de haat (die ook volgens Paulus de hoofdzonde van de onbekeerde wereld is, Rom. 1: 29 vv. Tit. 3: 3) overwonnen. Zeker houden deze woorden een grote lof in en die lof is aan velen uitleggers te groot voorgekomen; maar de apostel, die in zijn lezers kinderen van God ziet (Hoofdstuk 3: 2), die weet, dat zij de Geest bezitten (vs. 27), kortom, dat zij echt in levensgemeenschap met God en Christus staan, kan en moet erkennen, dat de eigenaardigste bloesem, die het hele Christendom kweekt, de broederlijke liefde, volgens het voorbeeld van de Heere werkelijk en waarachtig in de lezers aanwezig is (en hebben wij recht als wij menen dat de brief uit Patmos ten tijde van de Christen vervolging onder Nero geschreven is, dan heeft zich juist toen die liefde op de eigenaardige Christelijke wijze, in Hoofdstuk 3: 16 gekarakteriseerd, veelvuldig geopenbaard. Hierdoor wordt toch de gedurige vermaning, om zo'n liefde te voelen, niet alleen niet overbodig, maar die blijft voortdurend noodzakelijk, zo zeker als het gehele Christelijk leven altijd volmaakbaar blijft, een schat, die men alleen dan heeft, als die door zedelijke arbeid, door wandelen in het licht, steeds vernieuwd en steeds rijker wordt.

Dat licht en duisternis op geestelijk gebied als twee uiterste polen onverzoenlijk tegenover elkaar staan, het wordt door geen Christen betwijfeld en dat zowel in de grote wereld daarbuiten, als in de kleine daarbinnen de macht van de duisternis zich tot ontroerende hoogte ontwikkelen kan en werkelijk ontwikkelt, het hoeft niet eerst bewezen te worden. Maar nu, al die duisternis, zelfs die welke onder de naam van licht zich laat gelden, is niet slechts bestemd

om eenmaal voorbij te gaan, maar daarmee onophoudelijk bezig; uit haar aard niet bestand tegen het licht, dat er niet alleen reeds is, maar onvergankelijk blijft, ja ook in en na de zwaarste strijd met de nevel het laatste woord zal behouden: is er niet in die voorstelling op zichzelf reeds iets, dat onbeschrijfelijk verheven en tegelijk hartverheffend mag heten? Iets schoners kunnen wij ons nauwelijks denken en iets minders onmogelijk wachten en wel mochten sommigen wensen, dat elke wereldbeschouwing zich zo voldingend als deze van de apostel-profeet volhouden en rechtvaardigen liet! Of ligt het niet in de aard van de zaak, wanneer wij in een heilige God en een eeuwige bestemming geloven, dat Hij zelf als het ware de Bondgenoot is van het licht, zodat in Zijn gebied de duisternis noodzakelijk zwichten moest? Is niet de hele geschiedenis van de grondvesting en uitbreiding, de hervorming en instandhouding van het Godsrijk een eeuwen-oud bewijs voor dit woord? Ja, wordt niet ieder zondaar, die innerlijk door de kracht van de Heilige Geest wordt herboren, een opgericht teken te meer, dat ook hierbinnen de kans van het licht oneindig gunstiger dan die van de duisternis staat? De duisternis gaat voorbij, zeker zo langzaam kan het gaan, dat men bijna zuchten zou: kruipt voorbij, oude dwalingen, oude zonden, oude ellenden, die wij meenden, wat nu toch eindelijk wel voorgoed uitgeroeid mochten heten, komen weer in nieuwe vormen terug; het is als in de natuur, waar de liefelijkheid van de Meimaand vaak op eenmaal vervangen wordt door het grimmig gelaat van de winter, "en het waarachtig licht schijnt nu", ja, maar soms flauw, zo beneveld, zo vreugdeloos, dat het al zijn glans en gloed heeft verloren. Toch als het hart in waarheid oprecht is voor God, kan het zo onmogelijk blijven, het licht, dat achter de wolken als verzonken en verdronken kan schijnen, slaat de sluier van zijn gelaat weer weg en het blijkt telkens opnieuw dat de duisternis de tijd, maar het licht de eeuwigheid vóór zich heeft. Kennelijk trekt in onze dagen de Vorst van de duisternis zijn strijdkrachten tegen het Godsrijk en zijn onderdanen bijeen, maar juist het felle van zijn toorn bewijst, dat hem nog slechts een kleine tijd is gesteld (Openb. 12: 12), en waar het klein geloof zucht: het is bij de avond, speurt het geloof reeds van verre de schemering van een eeuwige morgen. Zeker, de duisternis gaat voor, om zwaar van gang te zijn en blind van oog en ongezend om te wijken; maar toch, het gaat dan met schokken en tegenspartelen, zij gaat tijdelijk wellicht vooruit, maar eindelijk toch voor altijd voorbij, zo echt Pinksteren het feest is van het licht. Wat zegt men, dat het Evangelie verouderd en reeds voorgoed zijn wereldverjongende kracht heeft verloren? Dwaas, die het volhoudt, u wordt oud met uw afgesleten bedenkingen, maar het Evangelie draagt een levenskracht in zich, waarvan u geen voorstelling heeft! Het komt er slechts op aan om de kracht van de Apostolische wereldbeschouwing, van de vertroosting en heiliging van ons en velen zou te doen blijken, dat geen weerspraak meer ingang kan vinden. Geen nieuwe uitstorting van de Heilige Geest hebben wij nodig; de Geest is éénmaal voorgoed op het Pinksterfeest neergedaald en wij leven in het laatste van de dagen; maar hierop komt het aan, dat wij beter dan tot dusver leren verstaan en gebruiken, wat God werkelijk reeds in Christus geschonken heeft. Het waarachtig licht schijnt nu, maar om niet eenmaal van blinden te spreken, ook in de levende gemeenten zijn zo velerlei ooglijders. En dan nog iets. Menigeen laat het licht wel vallen in het voorportaal, woon- en slaap- en arbeidsvertrek, maar er is één kamertje achter in zijn huis, waarvan de vensters gesloten blijven en hij alleen de sleutel bewaart, omdat hij er een afgod in huist. O u, voor wie het geldt, laat het waarachtige licht ook eindelijk die vensteren in en geef de sleutel ook van dat geheim vertrek onvoorwaardelijk in de handen van Jezus.

9. Die zegt (vgl. v. 4), dat hij in het licht is (Hoofdstuk 1: 6) en evenwel zijn broeder, zijn medebroeder haat (Hoofdstuk 5: 1. 2 Petr. 1: 7 Gal. 6: 10), die is, al noemde hij zich ook reeds sinds lange tijd een Christen, in de duisternis tot nog toe en heeft geen recht wat ik aan het einde van het vorige vers zei ook op zich toe te passen (Hoofdstuk 3: 15; 4: 20 1Jo 3. 15).

Tot hiertoe heeft Johannes het gebod van de broederlijke liefde niet uitdrukkelijk genoemd. Hij kon veronderstellen dat zijn lezers hem zouden verstaan, omdat zij wel wisten, dat in al zijn vermaningen de broederlijke liefde de alfa en de omega was. Veronderstelt hij bij zijn lezers de kennis van zijn Evangelie, dan kon bij in dit opzicht zeker geheel zonder twijfel zijn. Nu substitueert hij echter aan het abstracte begrip van het gebod van God, van welks houden hij in vs. 3 gezegd heeft, dat dit het zekere kenteken van het ware Christendom was, het meer Concrete van de broederlijke liefde.

Terwijl hij de drie verzen 9-11 geheel op dezelfde wijze inricht als die in Hoofdstuk 1: 8-10, eerst een leugenachtig gezegde voorhoudt, vervolgens de waarheid daartegenover plaatst en ten slotte nog eens de tegenstelling op ernstige wijze aantoon, zegt hij het volgende: die zich voor een Christen uitgeeft en toch hem haat, die hij als broeder moest liefhebben, die bewijst daardoor, dat hij tot op het ogenblik, al belijdt hij ook nog zolang het Christendom, er toch nog even ver van verwijderd is, als vóór zijn overgang. De haat, die hem tegenover de broeders bezielt, is een vast teken daarvan, dat hij het goddelijk licht nog niet in zich heeft opgenomen, de duisternis van de wereld, dezelfde geest, die de van God vervreemde wereld bezielt, in hem heersende is. Hij heeft zich slechts schijnbaar, uitwendig, niet inwendig van deze wereld losgemaakt; het licht van Christus is nog niet in hem opgegaan, want dit kan bij zo'n gezindheid niet bestaan.

Johannes kent volstrekt geen halfheid in het zedelijke en dus ook geen wezenlijk onderscheid tussen "niet liefhebben" en "haten", in de bijbelse spreekwijzen gewoon (Matth. 6: 24 Mt Luk. 14: 26 Joh. 12: 25 Rom. 9: 13). Hier en vooral in Hoofdstuk 3: 15 moet men niet slechts aan een gebrek van liefde maar aan iets positiefs, aan een zelfzuchtige kwade gezindheid (vgl. 3 Joh. 1: 9 vv.) denken.

Evenals licht en duisternis, zo sluiten "de broeders haten" en "de broeders liefhebben" elkaar wederkerig uit. Het zijn twee levensrichtingen, die diametraal tegenover elkaar staan; wat niet behoort tot het gebied van het ene, valt in dat van het andere.

Waar geen liefde is daar is haat; het hart is nooit ledig, maar of met het een of met het andere vervuld.

Juist over de broeder, van wie hier sprake is, is inderdaad onverschilligheid onmogelijk.

De gehele waarheid, diepte en kracht van de Christelijke ethiek rust op het "of-of", dat Johannes zo beslist voorstelt. Aan de ene zijde staat God, aan de andere de wereld, daar is leven, hier dood, daar is liefde, hier haat; een tussenbeiden is er niet. Het leven kan nog slechts in kiem en gebrekkig, de liefde kan nog zwak en gering zijn, maar toch is leven in God en de noodzakelijke beloning daarvan in de liefde werkelijk en wezenlijk aanwezig. Dan is het woord van de Heere van kracht (Luk. 9: 50): "die niet tegen Mij is, die is voor Mij". Aan de andere zijde kan het leven naar het vlees, het gehecht zijn aan de wereld en de noodzakelijke openbaring van die zelfzucht door de haat zeer verborgen zijn en van een schone schijn omgeven, maar in de verborgen diepte van de mens, daar, waar de eigenlijke bronnen van zijn zedelijk leven ontspringen, staat niet God, maar de wereld, de mens is nog in de dood en kan daarom ook alleen zichzelf liefhebben, moet dus de broeder haten en hier is van toepassing het woord van de Heere (Luk. 11: 24): "die niet voor Mij is, die is tegen Mij. "

Immers belijdenis van Christus te doen, is zich te onderwerpen aan het gebod van de liefde. Dat weet ook de oppervlakkigste belijder. Wie onder u heeft het Evangelie van Christus

eenmaal ingezien en weet niet dat liefde Zijn hoogst gebod is? Wie kent, uit al Zijn woorden, niet dat éne woord: Hieraan zullen zij allen bekennen dat u Mijn discipelen bent, als u liefde heeft onder elkaar? Wie weet niet dat een Paulus gezegd heeft: Als ik de liefde niet had, dan was ik niets. Zo dan blijven geloof, hoop en liefde, deze drie; maar de meeste van deze is de liefde. Welk belijder van Christus, schoon misschien zelf min of meer in liefde te kort schietende, eist haar nochtans niet in zijn mede-belijders en ziet er niet het kenmerk in van hun Christendom? Is dit niet de erkenning, dat men het gebod aanneemt, goedkeurt en eert? Is dit niet belijden, dat men zich als Christen geroepen en verplicht acht, het met alle ernst te beleven? Is dit niet aan de wereld, aan de gemeente, aan de Heere het volste recht geven dit te verwachten? Belijdenis van Christus te doen, is zich Christus ten voorbeeld te stellen. Het is tot de wereld te zeggen: Wie u ook volgt, ik volg Christus; tot de Heere: Ik wil Uw navolger zijn. Die zegt dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen zoals Hij gewandeld heeft; en waar men ook onkundig van zijn moge, dat weet men. Welnu, hoe heeft Hij gewandeld? En van welke liefde heeft Hij het voorbeeld gegeven? Immers van de waarachtigste, volkomenste, bestendigste, buitengewoonste. Zo wordt dan ook met recht van Zijn belijder verwacht, dat wat in Zijn enig voorbeeld waarachtig was, ook in hem waarachtig is, dat Zijn liefde naar volkomenheid staat, zich gelijk blijft en boven anderen doet; dat het oude gebod, bij het licht, bij de drang van dit voorbeeld, hem een nieuw gebod geworden zij en een dagelijks vernieuwende invloed hefte op zijn dagelijkse wandel. Is niet dat voorbeeld dagelijks voor zijn ogen en altijd hetzelfde? Zegt het niet alles? Moet niet een blik op Jezus genoeg zijn, om het liefdeloos woord of de lippen te doen verstommen; een gedachte aan Hem, om de liefeloze gedachte te stuiten, omdat zij in het hart van Zijn belijder oprijst? Wat dunkt u? Maar er is meer. En zonder dit meerdere is al het vorige weinig, te weinig tegenover de duisternis van het hart, die door dit alles niet weggenomen wordt. Belijdenis van Christus te doen, is zich aan de hoogste liefde voor de hoogste weldaad verplicht te weten. Het is te getuigen: Hierin is de liefde, niet dat wij Hem hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn leven voor ons gegeven heeft. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. Wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar voor de zonden van de gehele wereld. Belijdenis van Christus te doen is, op Zijn liefdewoord te vertrouwen en te geloven: Ook voor mij heeft Hij Zijn leven gesteld, ook ik ben gereinigd door Zijn bloed, ook mijn Voorspraak is Hij bij de Vader. Hij is een verzoening ook voor mijn zonden. Al wat er is in Zijn waarachtige, in Zijn volkomen, in Zijn eeuwige, in Zijn rijke liefde, dat is ook voor mij. Het is te verklaren dat Jezus, door de grootste weldaad het grootste recht of onze liefde heeft; het is Hem te moeten, het is Hem te kunnen liefhebben; het is niet anders te kunnen voelen dan dat men Hem liefheeft. Kan het anders of deze liefde voor Hem moet zich ook uitstrekken tot wat door Hem bemind wordt? O, nu verstaat men, wat er is in die naam van Broeder, wat er is in die naam van Naaste. Nu heeft men in de mede-belijder de welbeminde lief, in elke naaste een mens, voor wie Jezus wil sterven. Nu gaat de laatste donkere wolk van liefdeloosheid bij het schijnen van het waarachtig Licht voorbij. Nu wordt, nu wordt mettertijd voor hart en leven, het oude gebod, een nieuw gebod; een beginsel een kracht in het dankbaar gemoed. Ja, de wet van het nieuwe leven is inwendig en het lost zich op in deze éne, deze bestendige ervaring: De liefde van Christus dringt ons. En wat mag Christus Jezus niet verwachten van die man, van wie Zijn liefde dringt? Maar wat moet Hij oordelen, wij zelf van een belijder van Zijn naams, in wie niet waarachtig is hetgeen waarachtig is in Hem?

10. Die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, waarin hij door zijn bekering tot Christus gekomen is en geen ergernis is in hem, geen aanstoot, waarbij hij tot een val zou komen (Ps. 119: 165 Joh. 11: 9 v. ; 8: 12).

Het is hier niet slechts een tegenstelling tegenover vs. 9, maar er is hier tevens een voortgang: "blijf in het licht"; want op het blijven komt het aan, waartoe het zijn het moet brengen (vgl. vs. 6). Dit "blijf" is voorbereid door het "tot nog toe" aan het einde van het negende vers, met de juiste aanwijzing, dat de haat tegen de broeder en het zijn in de duisternis moet worden overwonnen, het zijn in het licht en in de liefde moet worden bewaard.

In wonderschone harmonie is het vers de keerzijde van het woord in Hoofdstuk 1: 7, waarbij ook, evenals hier, de stelling de voorafgaande negatie te boven gaat. Daar was gezegd, dat als wij in het licht wandelen, daaruit de gemeenschap met de kinderen van God voortkomt; hier wordt gezegd, dat de liefdebetoning van deze gemeenschap ons in de gemeenschap van het licht of van God behoudt. Zoals echter de apostel daar nog het verdere heeft bijgevoegd: dat het bloed van Christus hem, die in het licht wandelt, van alle zonden reinigt, voegt hij ook hier een analoge gedachte bij: "en geen ergernis is in hem.

Het is een spreekwijze, die twee betekenissen heeft en zowel verstaan kan worden van ergernissen, die gegeven worden, als van die, welke genomen worden, zodat het zoveel is als: hij wandelt in het licht en wordt niet geërgerd door het schijnsel van het licht (vs. 9), maar blijft bestendig in het licht en ontsteekt er niet over in boosheid.

De reine, volle broederliefde kan niet tot de val komen, want de liefde vindt ook door de moeilijkste verwickelingen heen gemakkelijk de zekere weg met het oog van haar eenvoudigheid. Zij opent verre het inwendig oog en scherpt het tevens daardoor; alle plichten worden door de liefde gemakkelijk erkend en zijn voor haar ook niet zwaar, zij heeft de verzoeken reeds overwonnen voor zij dat opmerkt.

Heb lief en doe dan wat u wilt.

Spreekt Johannes ook eerst alleen van de broederliefde, zo is toch daardoor de algemene mensenliefde geenszins uitgesloten, maar vanzelf ingesloten, zij hoeft niet in het bijzonder genoemd te worden; want in de Christelijke broederliefde is vanzelf het streven en de aandrang gegeven, om alle mensen in deze broederkring op te nemen, hen allen tot broeders te maken, zoals zij door hun gemeenschappelijke afkomst, door het beeld van God, dat in hen is en door de verlossing, die allen aangaat, daartoe ook bestemd zijn.

11. Maar die zijn broeder haat is in de duisternis, als in zijn levenselement en wandelt in de duisternis, zodat die alle openbaringen van zijn leven beheerst en zo iemand weet niet waar hij heen gaat (Joh. 12: 35), weet niet dat zijn weg op het verderf uitloopt; want de duisternis heeft zijn ogen verblind (Joh. 12: 40). Hij denkt: het is vrede en geen gevaar, terwijl hij toch in zeer groot gevaar is (Hoofdstuk 3: 15).

Men let op de opklimming in deze drie laatste verzen, die met een "die" beginnen. Vs. 9 heeft slechts één gezegde in de nazin, vs. 10 twee, vs. 11 drie.

Johannes onderscheidt in het eerste gezegde het zijn in de duisternis en het wandelen in de duisternis; het een heeft betrekking op de oorzaak, het tweede op de werking, het een op de gezindheid, het andere op de levenswandel, die uit de gezindheid voortvloeit.

De tweede uitspraak zegt, dat de weg van de haat een weg van vele ergernissen is en, evenals nu het woord in vs. 10 "geen ergernis in Hem" herinnert aan het woord in Spr. 4: 18, zo het woord hier aan het daarop volgende woord in Spr. 4: 19 Zichzelf tot een ergernis is die zijn

broeder haat en hij doet wat hij wil, alles wordt hem tot een schade voor zijn ziel. De Joden wisten niet waar zij heengingen, toen zij, door haat tegen Jezus verblind, hun duistere weg bewandelden; zo weet een mens, door de zonde van broederhaat bedwelmd, zijn weg niet. Juist als hij zegt, dat hij in het licht is, want de dwars staat zijn weg wel aan (Spr. 12: 15), raakt hij uit de ene duisternis in de andere, die hij niet verwacht en het einde van zijn weg is de hel. Het is onmogelijk zijn ziel voor enige zonde te bewaren, als de haat de ziel beheerst; liefde maakt alle deugden licht, haat opent voor alle zonden de deur.

De derde uitspraak geeft hetgeen, waarvan de apostel in vs. 9 uitging: "die zegt dat hij in het licht is en zijn broeder haat", de tegenstelling: "die is in de duisternis tot nog toe", in een andere vorm weer: "de duisternis heeft zijn ogen verblind. " Deze brengt voor zijn oog misleiding teweeg, zodat hetgeen duisternis is hun als licht voorkomt; zijn spreken is een hemzelf niet bewuste huichelarij, zijn zielstoestand is echter juist daarom te erger en te bedenkelijker.

C. Een tweede hoofddeel wordt ons aangeboden in vs. 12 Hoofdstuk 3: 24 Daarna treedt bij hetgeen tot hiertoe onder het houden van Gods geboden bedoeld was, namelijk dat wij elkaar liefhebben, dit als een tweede punt op, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus. Evenals in het vorige hoofddeel het woord over God, dat Hij licht is en geen duisternis in Hem is met het woord (Hoofdstuk 2: 6) "die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen, zoals Hij gewandeld heeft" de grondtoon aansloeg voor de rede, die hier volgt, dat men evenals bij de Vader zo ook bij de Zoon moet blijven, zo slaat ook het slotwoord van dat hoofddeel (Hoofdstuk 3: 24) "hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, namelijk de Geest, die Hij ons gegeven heeft" de grondtoon aan voor het volgende derde hoofddeel, dat voornamelijk spreekt over de Geest van God.

I. Vs. 12-17. In het middelste gedeelte, van de brief, dat in drie hoofddelen verdeeld is, zien wij, dat de apostel er een groot belang in stelt om tegenover het anti-christendom, dat reeds in die tijd zozeer het hoofd opstak, een vaste dam in de gemeenten op te werpen. Hij toont dat in een op dubbele wijze dringende toespraak aan de gemeenten te samen, maar ook aan de beide voornaamste leeftijden in haar en in de daarmee verbonden waarschuwing tegen de wereldliefde, en haar wezen, die hij vooraf laat gaan, voordat hij in de drie afdelingen, die verder volgen, zijn leringen, vermaningen en vertroostingën laat volgen. Men mag echter aan hetgeen gezegd is over het wezen van de wereld en haar pogen geen al te ruime betekenis geven, zoals dat door de uitleggen veelal is gedaan, als ware met het noemen van het drietal: "begeerlijkheid van het vlees, begeerlijkheid van de ogen en grootsheid van het leven" een systematisch volledige verdeling van de zonde gegeven. Johannes spreekt integendeel alleen over de drie openbaringen van het zondige zoeken van de wereld, waarin het antichristendom van zijn tijd zijn wortelen heeft en waaraan het in de gemeente zijn bondgenoten zou hebben, als deze, vooral in het jongere geslacht, het zouden willen huldigen.

12. a) Ik schrijf u, kindertjes, (vs. 1) want de zonden zijn u vergeven omwille van Hem, om Jezus Christus' (Hoofdstuk 1: 7. Joh. 1: 12 1 Petrus 3: 21 Hand. 4: 12. 1 Kor. 6: 11 Kol. 1: 14).

a) Luk. 24: 47 Hand. 13: 38

13. Ik schrijf u, vaders! want u heeft Hem, de eengeboren Zoon van God (Hoofdstuk 1: 1. Joh. 1: 1 vv. Kol. 1: 15 vv.) gekend, Hem, die van het begin is. Ik schrijf u jongelingen want u

heeft de boze, de duivel (MATTHEUS. 13: 19, 39 Efeziërs 6: 16) overwonnen (Hoofdstuk 14: 4. Joh. 16: 11).

14. a) Ik schrijf u (liever: "Ik heb u geschreven kinderen! want u heeft de Vader gekend.

14. b) Ik heb u geschreven vaders! want u heeft Hem gekend, die van het begin is (Job 12: 12 Joh. 8: 19). Ik heb u geschreven, jongelingen! want u bent sterk (Spr. 20: 29 Efeziërs 6: 10 Hebr. 11: 34) en het woord van God blijft in u (vs. 7, 24. 2 Joh. 1: 9) en u heeft de boze overwonnen; het komt er dus slechts op aan, dat u u voor hem wacht, opdat hij u niet aantast (Hoofdstuk 5: 18).

De versafdeling 1Ki 4: 20 hebben wij enigszins gewijzigd. Het is toch minder goed in vs. 13 het: "ik schrijf u kinderen" naast de beide vorige klassen als een derde trap van ouderdom te plaatsen; want ten eerste vinden wij in vs. 18 hetzelfde woord "kinderen" als aanspraak aan de gehele gemeente. Deze wordt ook hier aangesproken en dit "kinderen" staat dus meer op gelijke lijn met het "kindertjes" in vs. 12, dat in vs. 28 als aanspraak aan de gehele gemeente terugkeert en in Hoofdstuk 3: 2 alleen om het dadelijk er op volgende "kinderen van God" met de uitdrukking "geliefden", afgewisseld is. Eerst wordt de gehele gemeente tweemaal aangesproken; beide keren wordt die vervolgens in de twee klassen van vaders en jongelingen verdeeld; de ene maal is het: "ik schrijf u", de tweede: "ik heb u geschreven." Deze afwisseling bij het werkwoord is zonder twijfel, omdat Johannes eerst op zichzelf ziet "ik schrijf", vervolgens op de lezers als zij de brief ontvangen zullen hebben en het geschrevene zullen horen wanneer uit het "ik schrijf u" een "ik heb u geschreven" wordt. Met behulp van zo'n wending kan de apostel, zoals hij bij de drang van zijn hart om het groot gewicht van het volgende bedoelt, tweemaal met een dringend woord tot de lezers komen, hun tweemaal hetzelfde in hoofdzaak zeggen en toch het tweemaal gezegde zo inrichten, dat het nieuwe punten in het gezegde invlecht. Hierbij komt dan verder in aanmerking, dat hij nu ook in de volgende afdelingen onder b en c telkens twee keer (vs. 18 en 28 en Hoofdstuk 3: 2 en 7) de lezers in het hart kan grijpen en ook in de afdeling onder d. houdt hij het dubbele aanspreken vast, al is het ook, dat hij de eerste keer naar hetgeen bij daar zegt zich van een andere uitdrukking bedient (Hoofdstuk 3: 13 en 18) en de tweede maal de aanspraak door een van gelijke bedoeling vernieuwt (Hoofdstuk 3: 21). Beschouwen wij nu de tweemaal drie zinnen in hun nadere verhouding tot elkaar, dan moeten wij opmerken, dat de apostel met het zesmaal herhaalde "want" de reden aangeeft, waarom de apostel een brief met dat doel aan de gemeente kan richten, dat haar blijdschap vervuld, volkomen zij (Hoofdstuk 1: 4). Dat is namelijk omdat het rijk van God, dat de gerechtigheid vrede en blijdschap in de Heilige Geest (Rom. 14: 17) is, volgens hetgeen hij aan het einde van vs. 6 gezegd heeft, bij hen reeds aanwezig is. Beschouwen wij nu wat de apostel eerst in het algemeen aan de gehele gemeente met de beide woorden "kindertjes" en "kinderen" toeroept (vs. 12 en 14a) "de zonden zijn u vergeven omwille van Zijn naam" en "u heeft de Vader gekend", dan wijst hij hen daarmee op hun genadestaat. Omdat zij om Christus' wil vergeving van hun zonden ontvingen, nam God hen tevens tot Zijn kinderen aan en daarmee ontstond tussen Hem en hen een wederkerige betrekking, zodat Hij aan de ene zijde Zich inwendig aan hen openbaarde, Zich in Zijn wezen aan hen meedeelde en hun Zijn goedheid, vriendelijkheid enz. te smaken en te ervaren gaf, en dat zij van hun zijde zich aan Hem konden overgeven, tot Hem bidden, en als het ware in Zijn schoot mochten zitten. Op zo'n verhouding als deze laatste uitdrukking te kennen geeft, moet de aanspraak, zoals die in de grondtekst staat, wijzen: paidiaterwijl de vorige (vs. 12): tecnia meer van het standpunt van Johannes is gebruikt (vgl. vs. 28 en Hoofdstuk 1: 2). Wat Johannes dan verder de gemeenten toeroept, heeft betrekking op Christus, de Zoon van de Vader (2 Joh. 1: 3). Als degenen, als Hem, die is, voor Abraham werd (Joh. 8: 58) hebben zij

Hem erkend en in de kracht van Zijn sterkte, zoals Paulus hun eens had geschreven (Efeziërs 6: 10 vv.), hebben zij de boze overwonnen. Kon Johannes dit nu niet tot alle leden van de gemeente zonder onderscheid zeggen, hij geeft er toch de voorkeur aan, om de beide uitspraken te verdelen onder de twee leeftijden, die hij voor ogen heeft en wel aan elk van hen het deel, dat hun in het bijzonder toekomt, toedelen. Hij krijgt zo gelegenheid, om zowel de ouden als de vaders in de gemeente, alsook de jongen of jongelingen zeer ernstig tot het hart te spreken. Hij kan tegenover de verzoeken, die aan de ene zijde de ouden, aan de andere zijde de jongen naar het eigenaardige van hun ouderdom het meest bedreigen, dezen zowel als de anderen een tegenwicht geven in hetgeen naar de eigenaardigheid van beide hun voornaamste sieraad, de gouden kroon van deze en het purperen hoofddeksel van de anderen is (Sir. 6: 31 Bij de tweede aanspraak (vs. 14 b) herhaalt hij alleen de getuigenis, de vaders te voren gegeven en breidt hij, wat hij de jongelingen heeft gezegd: "u heeft de boze overwonnen" uit, door de beide gezegden: "u bent sterk en het woord van God blijft in u. " Aan de ene zijde stelt hij met de natuurlijke kracht van hun jeugd, de geestelijke in parallel en aan de andere zijde wijst hij er op, waarin deze geestelijke kracht haar oorsprong heeft en waaruit zij haar voedsel trekt, omdat de natuurlijke zelf haar eigenlijke levensgrond niet is (Jes. 40: 29 vv.). Zonder twijfel wil hij doen voelen, dat de jongelingen hem voorkomen als het meest door de gevaren van de verzoeking bedreigd, waarover hij later zal spreken. In 2 Joh. 1: 4 vv. zullen wij in de kinderen van de daar bedoelde Christelijke vrouw, die in betrekking van omgang en vriendschap met de dwaalleraars van die tijd stonden, een concreet geval voor ons hebben, zoals de apostel zeker goede grond heeft, om nog in het bijzonder met zijn vermaningen en waarschuwingen zich tegenover hen te stellen. Hoe spant de boze, zo merkt hier Besser op, al zijn kracht in, om de jongeling, die zich voorstelt de satanische strikken in de kracht van Jezus te verscheuren en het wezen van deze wereld ontvlucht, weer in te wikkelen in de begeerlijkheden van de wereld en de blijdschap van de heiligen over het zoeken van de jongen medegenoot te verderven! "Houd op", zegt hij, "dat zal ik niet dulden! De ouden mogen vroom worden ik kan ze in mijn dienst ook niet meer gebruiken. Op deze jongeling heb ik vast gerekend als die zich bekeerde, zou mij dat krenken en aan mijn rijk sterken afbreuk doen. " Zo omstrikt hij ze met de begeerlijkheden van de jeugd, voornamelijk met de begeerte tot hetgeen op het gebied van de leer nieuw, schitterend is (2 Tim. 2: 22); of hij speelt het lied: "Kom, laat ons het genot smaken, terwijl het aanwezig is en ons lichaam gebruiken, terwijl het jong is; laat ons de bloemen van de Mei niet verzuimen (Wijsh. 2: 6 vv)

Hij gevoelde op hen een nauwe, innige betrekking. Hij had hen lief, zoals een vader zijn kinderen. Zij deelden met hem in dezelfde uitnemende geestelijke zegeningen. Hun zonden waren hun vergeven om de naam van Christus. Zij hadden dus geen straf te vrezen. Zij waren gereinigd van de zonden en met God verzoend. Zij kenden de Vader door het onderwijs, dat zij ontvangen en aangenomen hadden. Zij kenden daardoor ook Hem, die van het begin is. Zij waren sterk door het woord van God, dat in hen bleef en hadden de boze, hadden de verzoeken ten kwade, waarmee zij te worstelen hadden, overwonnen. Kon het anders, of de apostel moest met welgevallen aan degenen denken, hen liefhebben, in hen belang stellen, aan hun volmaking arbeiden en hun een brief uit het hart schrijven, nu hij hen niet mondeling kon toespreken? En mocht hij niet verwachten, dat een brief van hem hoogst welkom zou zijn aan Christenen, van wie hij zo'n loffelijke getuigenis kon afleggen, dat hij weerklank zou vinden in hun harten en strekken, om hen te vertroosten, in het geloof te versterken en tot volharding in de strijd tegen de zonde aan te vuren? Maar moest ook dit hem dan niet opwekken om aan hen te schrijven?

15. a) Heeft de wereld niet lief, die aan de ijdelheid onderworpen is (Rom. 8: 20 v) en door de vorst van de duisternis beheerst wordt (Joh. 12: 31 Efeziërs 6: 12), noch hetgeen in de wereld

is, iets wat op haar is en voorwerp van of werktuig tot zingenot voor de mens wordt. b) Als iemand de wereld liefheeft en haar goederen en gaven, aan haar vrolijkheid en haar genot met zijn hart hangt, de liefde van de Vader is niet in hem en deze, die bij u toch hoort te zijn (vs. 5), wilt u u zeker niet laten ontvoren.

a) Rom. 12: 2 b) Gal. 1: 10 Jak. 4: 4

16. Want al wat in de wereld is, in deze door de vorst van de duisternis beheerste wereld van de mensen gezindheden en gedachten vervult en haar streven bepaalt, namelijk de begeerlijkheid van het vlees, die in wellust en overdaad (Rom. 13: 13) bevrediging zoekt en de begeerlijkheid van de ogen, die altijd uitziend naar nieuw genot voor de zintuigen en "niet verzadigd wordt met zien" (Pred. 1: 8) en de grootsheid van het leven, die in het hele leven probeert te pronken en te schitteren, is niet uit de Vader. Dat legt God niet in het hart van de mensen, maar dat is uit de wereld van de mensen, die in de macht van de satan is gekomen (Hoofdstuk 3: 12; 5: 19).

17. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, die voor die zinnelijke mensen in haar woont. Zij, die deze liefhebben en najagen, ondervinden dat reeds in dit leven, maar vooral ervaren zij het bij het sterven (Luk. 12: 20; 16: 24). Maar die de wil van God doet in die beide (Hoofdstuk 3: 23) genoemde stukken, blijft in de eeuwigheid, evenals God zelf (Openbaring 4: 9 v. ; 10: 6).

a) Ps. 90: 10 Jes. 40: 6. 1 Kor. 7: 31 Jak. 1: 10; 4: 14. 1 Petrus 2: 24 1Pe

De veronderstelling van vele uitleggers, dat de apostel bij deze vermaning alleen de jongelingen op het oog heeft waartoe hij zich dadelijk te voren had gericht, komt niet geheel overeen met de algemene uitdrukking: "als iemand de wereld liefheeft." Eveneens wijst het "de liefde van de Vader is niet in hen" bepaald op vs. 14a: "ik heb u geschreven, kinderen, want u heeft de Vader gekend" en op de hele gemeente. Het kan zeker niet worden ontkend, dat aan Johannes bij hetgeen hij zegt, de jongelingen op de voorgrond staan, deze om zo te zeggen, voor zijn oog de eerste lijn, het eerste lid in de rij van strijders tegen de boze en diens heerschappij, de wereld, uitmaken. Deze voor zich te winnen en door middel van deze de toekomst van de kerk te beheersen (vs. 18 vv.), daarnaar streefden die vijanden van Christus, waartegen de apostel vervolgens wil waarschuwen. Enigen waren zelfs reeds op het punt om hun zijde te kiezen (2 Joh. 1: 7 vv.). Onder "de wereld" Joh 1: 9 verstaat hij hetzelfde wat Paulus "deze wereld" noemt (Rom. 12: 2. 2 Kor. 4: 4 Gal. 1: 4 Efeziërs 2: 2. 2 Tim. 4: 10): al het geschapene, niet in zoverre God het gemaakt heeft (Hand. 17: 21), maar in zoverre de duivel het verdorven heeft (Jak. 1: 27). Hij bedoelt dus deze tegenwoordige boze wereld, zoals zij is, sinds de zonde in de wereld is gekomen, sinds aan Eva, door te luisteren naar het verleidende woord van de slang, de verboden boom met zijn vrucht als een zodanige voorkwam, van wie het goed was te eten en die liefelijk was om aan te zien (Gen. 3: 6), of met andere woorden, de betoverende macht, die de wereld en hetgeen in haar is, op onze zinnen uitoefent en waarmee zij ons vlees bekoort, de begeerlijkheden in ons opwekt en ons in de dienst van de boze verstrikt. Met het oog hierop zegt de apostel: "al wat in de wereld is, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld." Niet de Heere en Schepper heeft haar, zoals bijvoorbeeld over de begeerlijkheid van het vlees de aanmerking in Gen. 2: 25 Ge 2: 25 te kennen wil geven de macht, om de zinnelijke begeerlijkheid op te wekken en tot zondige daden te verleiden, haar ingeplant, zoals dat nu haar aard is, maar eerst, toen de goed en rein geschapen mens door de verleiding van de duivel vleselijk werd en onder de zonde verkocht (Rom. 7: 14), heeft zich diens eigen natuur gemaakt tot een brandstof voor het vuur van de

zonde en de wereld rondom haar is een onweerswolk geworden, die duizend en weer duizenden vonken in zich bevat, waardoor haar vorst niet alleen in de kinderen van het ongeloof doen vallen (2 Sam. 11: 2 vv. MATTHEUS. 4: 8 Tit. 1: 15). Daarom is ook het schepsel door God aan de ijdelheid onderworpen, zodat het geen eigenlijk bestaan meer heeft, geen dispositie om op de weg van de verheerlijking tot een nieuwe wereld te worden, waarvoor zij oorspronkelijk bestemd was (Gen. 2: 10). Zij is integendeel voortdurend aan het vergaan en moet tenslotte door vuur teniet gaan, opdat dan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde in haar plaats komt, waarin gerechtigheid woont en waarin van geen wereldse begeerlijkheid meer sprake is (2 Petrus 3: 13). Daarom wordt in vs. 17 gezegd: "de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid." Op treffende wijze wordt in het bijbelwerk van v. gezegd: "Alles wat wij van zonde of in de dienst van de zonde om ons heen zien, is niet van de Vader maar uit de wereld. Wij moeten niet denken, dat, omdat de wereld van God geschapen is, daarom ook al wat in de wereld is, van God zou zijn. Veel meer is deze wereld een wereld, die in opstand is tegen haar Schepper en al wat in haar is, is niet uit God, voor zoveel het niet is veranderd en geheilgd door Christus" (1 Tim. 4: 4 v.). Over de drie stukken, die de apostel uit hetgeen in de wereld is, noemt: de begeerlijkheid van het vlees en de begeerlijkheid van de ogen en de grootsheid van het leven, wordt gezegd: "Lust van het vlees en lust van de ogen onderscheiden zich zo van elkaar, dat het eerste de begeerte aanduidt, die in het vlees van de mensen zelf woont, ook zonder uitwendige prikkel, de ongeregelde zinnelijke driften, die de van God vervreemden geest beheersen. "Ogenlust" daarentegen duidt de begeerlijkheid aan, die door uitwendige aanleiding in de mens wordt opgewekt. Beide soorten van begeerte zullen meestal hand aan hand gaan. Wil men ze evenwel scherp onderscheiden, dan is het eerste meer wellust, het andere hebzucht, maar niet in de eng beperkte zin, zoals men ze gewoonlijk opvat, maar het eerste omvat alle zucht naar genot, het laatste de begeerte, alle schepsel aan zijn belang dienstbaar te maken. Omdat evenwel ook de zinnelijke begeerlijkheid zich van de schepselen bedient om zich te bevredigen, zo vloeit het een met het ander samen. Als een derde zaak komt daarbij "een hovaardig leven" of "hovaardij van het leven", van de menselijke zelfverheffing, die evenwel wellust en hebzucht tot haar dienst gebruikt en zich dus openbaart in praalzucht, eergierigheid, heerszucht enz. Deze drievoudige verlokking herinnert aan de drievoudige verzoeking van Christus (MATTHEUS. 4: 1-11). Hovaardig leven, schrijft Luther in zijn uitlegging van onze plaats, is een grote ergernis. Iets anders zijn de goederen van dit leven, waardoor wij het laatste moeten onderhouden en iets anders is de grootsheid van het leven: voor de eerste zorg te dragen is een Christen geoorloofd; maar van deze, van de hovaardigheid en van weelderig leven moet hij een afkeer hebben, want het is een misbruik van de voedingsmiddelen en van de have (Luk. 16: 1 vv.). Men moet zich dus niet verheffen en naar hoge dingen trachten, maar tevreden zijn met hetgeen men heeft. Keren wij nog eens terug tot de woorden: "is niet uit de Vader, maar is uit de wereld", dan geeft ook Rieger voortreffelijke aanwijzingen tot het juiste begrip: "Ogen, zintuigen, ledematen, voedsel en nooddrift van het leven zijn wel van de Vader, maar tot geheel iets anders gewijd. De dienst van de ongerechtigheid, waarin nu de wereld alles meesleept, is niet van de Vader, maar van de wereld. Er zijn namelijk van het begin zulke kinderen van mensen geweest in onderscheiding van kinderen van God (Gen. 6: 1 vv.), die van de aarde, die onder de vloek geraakt is, zichzelf weer een eigengemaakt paradijs bereiden en niet op de vertroosting wilden wachten, die in het woord van de belofte aangeboden is. Deze zijn nu tot een volle wereld en een als een stroom voortstropende menigte geworden. Veel van die inwendige begeerlijkheid zou of in het geheel niet bij ons opwaken, of door het snel volgende berouwen het zoeken naar genade weer uitgedoofd worden; maar als de wereld met haar gezindheid en haar wezen daarin blaast, dan raakt het in vlammen; want zij heeft zoveel verzonnen om de natuur, die in de dienst van de zonde is afgemat, weer

aan te sporen en op te wekken, waardoor het met de zonde, die in het vlees woont, zeer ver komt. Daarom vermaant de apostel: "heb de wereld niet lief! "

De liefde tot de wereld is in openbare strijd met de liefde tot God. Wie de wereld lief heeft, laat zich beheersen door het vlees. Hij geeft toe aan zijn zinnelijke, zondige neigingen, brengt zich met welgevallen onreine voorstellingen voor de geest, kent geen hoger genot, dan aan de begeerlijkheid van het vlees te voldoen en onderdrukt moedwillig de betere gedachten en gezindheden, die in zijn binnenste gewekt worden. Wie de wereld liefheeft, laat zich beheersen door de begeerlijkheid van de ogen. Hij is met het zien- en zinnelijke, dat hij aanschouwt, boven alles ingenomen, wordt erdoor aangetrokken en bekoord en strekt zijn hand uit naar het verbodene, zoals ons aller eerste moeder, van wie wij lezen: "zij zag, dat de boom goed was als voedsel en dat hij een lust was voor de ogen, ja een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken en zij nam van zijn vrucht en at. " Wie de wereld liefheeft, denkt met innig welgevallen meest aan zijn aardse goederen, verheft er zich op, heeft een onverzadelijke zucht om ze steeds te vermeerderen, grijpt daartoe alle middelen aan, en zegt bij de beschouwing van zijn bezittingen, op zijn wijze, bij zichzelf: is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb? Dit alles nu is niet uit de Vader, maar uit de wereld. Het is in strijd met zijn geestelijke natuur en Zijn volkomenheden, inzonderheid met Zijn heiligheid en liefde. Hij heeft er de diepste afkeer van en verbiedt het. Wie Hem liefheeft, weet dit, voelt het en handelt hiernaar. In plaats van toe te geven aan de begeerlijkheid van het vlees en zich door haar te laten beheersen, kruisigt hij het vlees met zijn begeerlijkheden, tracht hij de geest steeds meer de heerschappij over het vlees te doen verkrijgen en probeert hij hoe langer hoe meer vruchten van de Geest voort te brengen, naar de wil van zijn hemelse Vader. In plaats van toe te geven aan de begeerlijkheid van de ogen en zich door haar te laten beheersen, sluit hij het oog van het lichaam voor al wat zondige gedachten en onreine gewaarwordingen in hem zou opwekken en opent hij het oog van de geest voor het onzienlijke. En, terwijl de liefhebber van de wereld zich schatten op de aarde vergadert en zich met ijdele trots op hun bezit verheft, vergadert hij zich schatten in de hemel en geniet hij reeds hier een voorsmaak van die reine zaligheid, die hem wacht aan gindse zijde van het graf. De liefde tot de wereld staat dus lijnrecht tegenover de liefde tot God. Zij laat zich met haar niet verenigen. Zij volgt gans andere beginselen, koestert gans andere gezindheden, bemint gans andere voorwerpen en strekt zich uit naar hetgeen de liefde tot God ontraadt of verbiedt. Als iemand dus de wereld liefheeft, de liefde van de Vader is niet in hem. Maar is dat zo, dan kon Johannes geen krachtiger drangreden gebruiken om de Christenen, aan wie hij schreef, om ook ons voor de liefde tot de wereld ernstig te waarschuwen en van haar terug te houden. Of zouden zij en zullen wij de liefde tot God verzaken, om de wereld te kunnen liefhebben? Maar weten wij dan niet, dat Hij boven alles onze liefde waardig is? Kennen wij Hem niet als de Volmaakte, als onze Schepper en Weldoener, aan wie wij ons bestaan en al wat wij bezitten en genieten, hebben te danken? Kennen wij Hem niet als onze Vader, die ons zo lief heeft gehad, dat Hij Zijn eigen eniggeboren Zoon voor ons heeft overgegeven, opdat wij niet zouden verderven, maar het eeuwige leven hebben? Kennen wij Hem niet als een Vader, die ons blijft liefhebben, niettegenstaande wij Hem vaak ongehoorzaam waren en die ons aan Zijn vaderhand, met wijze liefde leidt, om ons te vormen voor onze verheven bestemming en Zijn weldadig doel bij ons te bereiken? Maar zouden wij dan Hem niet liefhebben, niet boven alles, niet met ons hele hart liefhebben? Zouden wij de wereld boven Hem kiezen en dus de liefde tot Hem opzeggen, omdat de liefde tot de wereld zich met haar niet laat verenigen? Dat ware verzaking van ons Christelijk geloof, dat de zwartste ondankbaarheid en de grootste dwaasheid tevens. Want, en dit is de tweede reden waarmee de apostel zijn vermaning aandringt, de liefde tot de wereld brengt geen voor- maar nadeel aan, de liefde tot God daarentegen levert groot voordeel op. "De wereld", zegt hij, "gaat voorbij en haar

begeerlijkheid; maar die de wil van God doet blijft in eeuwigheid. " Voor een tijd mogen de dienaars van de wereld het genot van deze aarde met ruime teugen inzwelgen, het is slechts voor een tijd, zij gaan voorbij en hun begeerlijkheid met hen. Wat baat zulk genot? Is het het niet dwaas ernaar te jagen? En was het zo, dat na hun genot vernietiging hun deel werd, hoe veel minder ongelukkig zou dan nog hun toestand zijn. Maar er komt een dag, waarop zij geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus, om loon naar werk te ontvangen. Dan zal Hij tot hen zeggen: ga weg van Mij, u die de ongerechtigheid werkt: "Ik heb u niet als de Mijne gekend. " Wie daarentegen de wil van God doet, wie Hem liefheeft en dit openbaart in de betrachting van Zijn geboden, blijft in eeuwigheid. Naar het uiterlijk aanzien te oordelen, moge hij hier minder vreugde smaken, inwendig heeft hij dat zalige genot, dat uit het volbrengen van Gods wil voortvloeit en alle beschrijving te boven gaat. En o gadeloze goedheid van God! Hij wil niet alleen, dat wij Zijn geboden volbrengen, omdat ze wijs en goed zijn; maar Hij wil ons ook op het doen van Zijn wil beloning schenken. Die de wil van God doet, blijft in eeuwigheid. Wat een heuglijke, hartverheffende gedachte! De dood moge het aardse huis van zijn tabernakel slopen, die dood is zijn prikkel ontnomen, het graf heeft de overwinning niet. Hij staat op uit de dood en verschijnt voor de rechterstoel van Hem, die hij hier heeft liefgehad, en wordt door Hem ingeleid in het huis van Zijn Vader, om er zalig te leven in eeuwigheid en het heerlijke loon van Zijn liefde te genieten.

De wereld gekozen! De wereld voor God! Heur doornige rozen Voor het stoorloos genot.
Gekozen de wereld! Die rustloze zee, Die wentelt en dwarrelt, Voor de eeuwige reê!

Zij waagt op de stromen Haar vreugde, haar rust; Reeds ziet ze in heur dromen De vriendelijke kust. Maar de onweers genaken Met vliegend gespan; Hoe ras zal ze ontwaken!
En, arme! wat dan?

Dan dreigen de kolken Heur dobbrende boot; Dan fronze de wolken, Dan ratelt de dood!
Nabij en van verre. Geen ster die verrijst, Waar Bethlehems sterre de weg ons niet wijst.

De kelk van de vermaken, De kransen van de eer, het Zinkt al in de kaken Des afgronds ter neer. Dan stijgen de kreten: "O God van gena! Dat kon ik niet weten. Sta bij! ik verga! "

Neen, dolende harten! U weet het niet, neen! De wereld geeft smarten, Lijdt schipbreuk, vliegt heen, Bij Jezus allenig Is vreugde en genot, Zo heerlijk en enig En eeuwig als God!

Komt wendt dan uw ogen Van de ijdelheid af! Heur lach is een logen, Heur poort is een graf. Weg dromen en schimmen! Het nachtgordijn viel, Het licht staat ter kimmen; Het schijne in uw ziel!

19. a) Zij, die antichristen, die nu reeds aanwezig zijn, zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet. Al waren zij ook uitwendig Christenen geworden, door de doop en de belijdenis van Christus aan te nemen, waren zij zo toch inwendig niet echt tot Christus bekeerd, noch hadden zij de Heilige Geest in zich opgenomen (Joh. 8: 23); want als zij uit ons geweest waren, bij hun overgaan tot de Christelijke gemeente ook werkelijk leden daarvan met hun hart waren geworden, dan zouden zij met ons, in gemeenschap van geloof en belijdenis met ons (Hoofdstuk 1: 3) gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij openbaar zouden worden, dat is, opdat aan hen als aan voorbeelden openbaar worden zou, dat zij, die zich uitwendig aansloten, niet allen, ook inwendig uit ons zijn. Zij zijn niet bij ons gebleven, maar zijn van ons gegaan en hebben door dat heengaan zichzelf onmaskerd als die ketterijen invoeren (1 Kor. 11: 19).

a) Ps. 41: 10

Voordat Johannes, die antichristen nader tekent, spreekt hij van de wijze van hun optreden en hun verhouding tot de gemeente, waaruit zij zijn voortgekomen en doet hij ze kennen als degenen, die niet van het begin tegenover de kerk zijn opgetreden, maar uit het midden van de gemeente zelf zijn voortgekomen. Deze had dus zelf in haar schoot gedragen, wat zich nu tot een tegenstelling tegen de geest, die haar bezielde, ontwikkelde. Om nu deze verschijning te verklaren en hen, aan wie hij schrijft daarover gerust te stellen zegt hij, dat die mensen alhoewel zij hadden, geschenen naar hun uitwendige plaats tot de gemeente te behoren, zij toch nooit werkelijk, volgens het ware geloof, volgens geest en gezindheid tot haar behoord hadden. Hij onderscheidt tussen ware en valse leden van de gemeente, tussen hetgeen alleen aan de uitwendige openbaring van de kerk deel heeft, zonder deel te hebben aan het inwendig feit, waarop het wezen van de kerk rust, namelijk aan het waar geloof in de Verlosser en tussen dat, wat tot het uitwendige van de kerk behorend tevens haar inwendig wezen deelachtig is. Deze onderscheiding komt overeen met de onderscheiding tussen hen, die in de zichtbare kerk tot de onzichtbare en hen, die, door de gezindheid van hun gemoed van de onzichtbare kerk uitgesloten, alleen tot de vorm van de zichtbare behoren.

Die werkelijk door geloof en liefde Christus kent en de gemeenschap met de broeders in Christus, voor die is het psychologisch onmogelijk die gemeenschap te verbreken. Hij moge ook nog zoveel stappen terug doen, die geheel vernietigen kan hij niet. Dit blij vertrouwen, dat, als men eenmaal Christus toebehoort, niemand uit Zijn hand kan rukken, moet de Christen vervullen; maar men moet Hem ook geheel en in waarheid toebehoren, anders is de treurigste afval mogelijk (vgl. Hoofdstuk 3: 6). De apostel wijst er echter ook op, hoe dit uittreden van de anti-christenen uit de uitwendige Christelijke gemeenschap niet een toevallige gebeurtenis is, maar bepaald een goddelijk doel moet dienen, namelijk om de valse Christenen, die zich in gemeenschap met de Christenen bevinden, openbaar te doen worden en zo onder hen een noodzakelijke zifting teweeg te brengen. Elke zodanige zifting, hoe smartelijk die ook moge zijn, is een wezenlijke vooruitgang van de Christelijke gemeenschap. Zij is niet bevreesd kleiner te worden, want haar eigenlijk belang is niet gelegen in het grote getal, maar in reinheid.

20. a) Maar u heeft in de Heilige Geest, waarmee u begiftigd bent (Hoofdstuk 3: 24), de zalving van de Heilige, van Christus (Hoofdstuk 3: 3. Hand. 3: 14 Openbaring 3: 7), waarnaar u Christenen heet en weet tengevolge daarvan alle dingen, die tot het wezen van de Christelijke waarheid behoren (Joh. 14: 26; 15: 26; 16: 13 Daardoor neemt u een standpunt in, waar u alles in het licht voorkomt en u alles met de juiste maatstaf kunt meten.

a) Ps. 45: 8; 133: 2. 2 Kor. 1: 21 2Co Hebr. 1: 9

21. Ik heb dus met hetgeen in vs. 18 v. van de antichristen gezegd is u niet geschreven, omdat u de waarheid niet weet, in welk geval ik mijn woord zeker geheel anders had moeten inrichten, maar omdat u die weet door de verlichting van de Heilige Geest, die in u is en omdat geen leugen, niets wat leugen is, uit de waarheid is, in enige betrekking tot haar staat, maar iedere leugen slechts tegenover haar staat en haar oorsprong heeft uit de vader van de leugen (Joh. 8: 44).

Met de woorden: "maar u (op dit "u" ligt nadruk) heeft de zalving van de Heiligen" plaatst Johannes de Christenen als de gezalfden van de Heere (Ps. 105: 15 en "Ac 11: 26 tegenover de anti-christenen, die hij vroeger met die naam heeft genoemd, omdat zij tegen de Gezalfde

en tegen de gezalfden strijden; maar u, zo wil hij zeggen, bent beschut tegen de anti-christelijke geest (Hoofdstuk 4: 4) door de zalving, die u van de Heilige ontvangen heeft.

Het kan niet twijfelachtig zijn wat de apostel in het algemeen verstaat onder "zalving" (Grieks Chrisma) Hij spreekt van een goddelijk geschenk, waardoor de gelovigen hun kennis van de waarheid hebben ontvangen en met recht hebben bijna alle uitleggers geoordeeld, dat daarmee de Heilige Geest bedoeld is, als die in alle waarheid leidt. Ook daarin zijn zij bijna eenstemmig, dat de uitdrukking "van de Heilige" van Christus moet worden verklaard. God de Vader is zeker de primaria causa van de zalving, zoals God Christus heeft gezalfd met de Heilige Geest (Hand. 10: 38), zo zalft Hij ook de Christenen door hun de Heilige Geest te geven (2 Kor. 1: 21 vv.), maar het is de Geest van de Zoon, die Hij in de harten van de kinderen zendt en wel op de bede, in de naam, door bemiddeling van de Zoon (Gal. 4: 6 Joh. 14: 16) en omdat tevens de Christus de causas secundaria van de zalving is, wordt ook van Hem gezegd, dat Hij doopt met de Heilige Geest, dat Hij de Geest zendt; van beiden, de Vader en de Zoon, spreekt dan ook de Schrift als van één persoon (Joh. 16: 7; 1: 33 De tegenstanders nu willen aan de gelovigen de Geest, die zij van Christus, de Heilige, als hun zalving hebben ontvangen, ontroven. Treffender kan Johannes het wezen van de dwaalleraars niet voorstellen, niet krachtiger tegen hen waarschuwen dan door zo'n voorstelling.

Door de bijvoeging "en u weet alle dingen" geeft Johannes te kennen, dat de Christen door zijn zalving met de Heilige Geest dat weten volkomen bezit, waardoor alle dwaling in beginsel bij hem is buitengesloten. Op alwetendheid kan hij zich zeker niet beroemen, ook zijn weten is stukwerk; maar het grote onderscheid tussen de beperktheid van zijn weten en die van de natuurlijke mens bestaat daarin, dat de Christen de elementen van alle weten bezit, de principes voor de erkenning van alle waarheid, de sleutel tot alle weten, juist in de kennis van Christus zelf en van de kennis van God in Christus, en daardoor vertoont zich alles aan hem in het juiste licht. Het komt er nu op aan, dat zijn oog steeds meer volkomen duidelijk de afzonderlijke objecten opvangt, voor welker beschouwing hij het juiste standpunt heeft gekregen.

Hoezeer ook slechts potentieel, toch sluit het bezitten van de Heilige Geest al datgene in, wat in enige betrekking tot het rijk van God staat. Wat nu hier zuiver formeel wordt aangeduid door "alle dingen." wordt vervolgens materieel als "de waarheid" voorgesteld. Deze is de concrete inhoud van het "alle dingen." Zij geeft de inhoud van het weten aan, zoals het "alle dingen" de omvang. Maar nog een andere zijde heeft het weten van alle dingen bij een Christen, namelijk het weten, dat "geen leugen uit de waarheid is." Tot deze nieuwe zin dat de Christenen het onverenigbare kennen van elke leugen met de waarheid staat het vorige in betrekking, dat zij alle dingen of de waarheid weten: evenals in Hoofdstuk 1: 5 tot het gezegde, dat in God geen duisternis is, het voorgaande dat God licht is.

Als de apostel zegt "ik heb u niet geschreven, omdat u de waarheid niet weet" vrijwaart hij zichzelf voor de verdenking alsof hij in hetgeen hij hun schrijft een nieuwe, hun nog onbekende leer voordroeg. Hij spreekt niet als een zendeling tot hen, die nog buiten het Christendom staan, in wie eerst nog een bewustzijn van hetgeen duidelijke waarheid is, moet worden opgewekt; hij veronderstelt integendeel bij zijn lezers de Christelijke waarheid en het Christelijk bewustzijn als aanwezig. Maar waarom schrijft hij hun dan, als zij reeds alles weten, als de waarheid, die hij hun wil voordragen een hun reeds bekend is? Om het bewustzijn, dat in hen is opnieuw op te wekken, wat sluimert te doen ontwaken, dat tot nieuw leven en nieuwe werkzaamheid te brengen, wat zij in zich bezitten te doen ontwikkelen, dat wat zij bij zich hebben voor henzelf duidelijk kenbaar te maken. Hij zegt hun wat zij zichzelf

moesten zeggen. Vaak worden wij door een woord, dat door anderen tot ons is gesproken, gewezen op hetgeen sinds lang in onze inwendige mens woonde; de diepten van ons eigen binnenste worden ons daardoor ontdekt, wij leren onszelf verstaan, in onszelf God vernemen. Alle waarachtige onderwijzing in de waarheid moet toch wijzen op de éne Leraar van de waarheid, op God zelf en die tot orgaan dienen. Het is dus verre van Johannes de gelovigen van hemzelf, als de leraar van de waarheid afhankelijk te willen maken, alsof zij eerst van hem moesten leren wat waarheid is. Integendeel veronderstelt hij in hen en beroept hij zich op de bron van de goddelijke waarheid, die hij niet als zijn bijzonder eigendom bezit, maar die hij met hen, tot wie hij zijn vermaning richt, gemeen heeft: hij treedt als getuige van het gemeenschappelijk Christelijk bewustzijn voor hen op. Om hen te waarschuwen tegen de dwalingen, die rondom hen verwoesten, beroept hij zich op hun bewustzijn van wat Christelijke waarheid is, zij hebben geen ander bewijs nodig, die dwalingen moeten hun kenbaar worden als leugen, omdat zij strijden met de waarheid, die zij in hun eigen Christelijk bewustzijn dragen.

22. Wie is de leugenaar en wel in de eigenlijke volle zin van het woord, dan die loochent, dat Jezus is de Christus (Joh. 20: 31)? Deze, die zo iets doet, die de zo-even genoemde loochening pleegt, is de antichrist, draagt diens wezen in zich en behoort tot diens voorloper (vs. 18). En tevens is hij iemand, die de Vader en de Zoon, die met de Zoon ook de Vader loochent.

Aan het laatst gezegde in vs. 21 ligt de veronderstelling ten grondslag, dat de dwaalleer, waarvan hier overal sprake is (vgl. Hoofdstuk 4: 2 v.) een leugen is en niet iets minders, niet maar een onbewuste dwaling. Deze veronderstelling had echter een rechtvaardiging nodig, die Johannes hier geeft door te appelleren op hun eigen bewustzijn. Heb ik dan iets te veel gezegd, zo wil hij zeggen met de vraag: "wie is de leugenaar, zo hij het niet is, die loochent, dat Jezus is de Christus?" als ik zo'n dwaalleer leugen noemde?

Met levendigheid gaat Johannes in de vorm van vragen (vgl. Hoofdstuk 5: 4 v.) van het abstractum "leugen", dat op het algemene betrekking heeft, over tot het concreetum "leugenaar." Men moet hier, zo duidt het artikel aan, bepaald denken aan iemand, in wie de leugen zich persoonlijk voorstelt en dit moet niet worden verstaan van een enkel individu, maar van de gehele klasse van dwaalleraars.

In de dogmatische antithese tegen de dwaalleer "Jezus Christus de Zoon van God" heeft het tweede hoofddeel van de brief zijn hoofdpunt en zijn doel, evenals het eerste hoofddoel in de ethische antithese tegen haar (Hoofdstuk 1: 5): God is licht en geen duisternis is in Hem, zijn eindpunt heeft; want door de onzedelijkheid van hun principe en van hun grondstellingen bezondigden zich de dwaalleraars tegen het eeuwige leven van God; door hun dogmatische loochening van de identiteit tussen Jezus en Christus misdeden zij tegen het factum van het verschenen zijn van het licht op aarde.

Beide punten hangen ten nauwste met elkaar samen: van de erkenning van Christus als de Zoon van God schrikken terug allen, die hun God niet in hun nabijheid willen zien, maar Hem op een zekere afstand willen houden, van waar Hij hun niet lastig wordt. Hoe krachtiger en zuiverder daarentegen in iemand de idee van God leeft, des te gerader erkent hij Christus als de Zoon van God, des te meer treedt bij hem de abstracte idee van God terug bij het concrete aanschouwen en levende beeld van God in Christus (Joh. 12: 45; 14: 9), in het bijzonder ook voor de praktijk.

Als Johannes hier de door hem bestreden dwaalleraars voorstelt als degenen, die loochenden dat Jezus de Christus was, dan kon dit in het algemeen doelen op alle tegenstanders van het Christendom onder de Joden, op allen, die wel God als de Vader wilden erkennen, die God, zoals het Oude Testament Hem geopenbaard heeft, maar niet Jezus als de Messias. Wij zullen toch in de verdere gang van onze beschouwing zien, dat wij noodzakelijk aan nieuwe vijanden van het ware Christendom van geheel bijzondere aard moeten denken, aan degenen, over wie men zich werkelijk zou kunnen vergissen, als men zich niet hield aan die inwendige zalving van de Geest, waarvan de apostel vroeger gesproken heeft.

Het loochenen, dat Jezus de Christus is, moet niet volstrekt, maar slechts betrekkelijk ten opzichte van hetgeen in Hoofdstuk 4: 2 v. is aangeduid, worden verstaan. De dwaalleraars loochenden alleen, dat Jezus werkelijk als mens had bestaan; daardoor hieven zij het Christelijk begrip van de Christus op en loochenden tevens, dat Jezus de ware en waarachtige Christus was.

Het hier bedoelde loochenen is meer dan een zuivere ontkenning; het drukt uit, dat de ontkenning plaats had in weerwil van betere overtuiging (vgl. Joh. 1: 20, waar van de Doper wordt gezegd "hij bekende en loochende niet" d. i. hij gaf aan de door hem erkende waarheid de eer). Zo is de verloochening van Jezus als de Christus het wezen van elke (anti-christelijke) leugen. Twee vragen komen daarbij voor de geest, de ene: in hoeverre dit als het eigenlijke wezen van de leugen kan worden voorgesteld, de tweede, in hoeverre dit zelfs voor de enige leugen kan worden gehouden. De eerste vraag is gemakkelijk te beantwoorden en wel daarom, omdat Hij de Messias, de met de Geest van God zonder mate (Joh. 3: 34) Gezalfde is, is de loochening van Zijn Messianiteit niet alleen een zich afkeren van een waarheid, maar een breken met alle waarheid, omdat de gehele waarheid zich in Hem geconcentreerd heeft en er geen ander middel is, om tot de waarheid te komen dan Hij. Moeilijker is echter de andere vraag, in hoeverre dit voor de enige leugen kon worden gehouden, omdat met de erkenning van de Messianiteit van Jezus zich toch nog menige leugen op ander gebied kan verbinden. Maar toch slechts schijnbaar, zolang men die erkenning als een zuiver verstandelijke, theoretische denkt, dat bij Johannes nooit het geval is. Zodra men echter de belijdenis van Christus als de levenskracht beschouwt, die de hele mens moet beheersen, is natuurlijk elke leugen, elke gemeenschap met het ongoddelijke een verwijdering van Christus, een verloochening van Hem als de Messias, d. i. van Hem, die de zalving zonder mate bezit, de volle en gehele waarheid is. Evenals de kleinste afwijking in de péripherie van een cirkel maakt dat de gehele figuur geen cirkel meer is, de heerschappij van het centrum verstoort, zo is de geringste leugen een verstoring van de heerschappij van Christus.

23. a) Een ieder, die de Zoon loochent, heeft ook de Vader niet (Joh. 5: 23); hierbij wordt in goede Griekse handschriften nog de bijvoeging gevonden: "die de Zoon belijdt heeft ook de Vader (Hoofdstuk 4: 14; 5: 12).

a) Luk. 12: 9. 2 Tim. 2: 12

Het doel van het gezegde: "deze is de antichrist" (vs. 22) is niet om de lezers te onderrichten, wat zij moeten verstaan onder de antichrist, die komen zal, maar hen waarschuwend te overtuigen dat de velen, die in deze tijd zijn opgetreden (vs. 18), die de identiteit van Jezus de Christus loochenen, kwalitatief overeenkomen met het wezen van de toekomstige antichrist en zijn wezen in zich hebben; want evenals in de eenvoudige zin, dat Jezus de Christus is, impliciet alle waarheid en de gehele waarheid naar alle haar zijden besloten ligt, ligt in de

omgekeerde stelling, dat Jezus niet de Christus is, impliciet ook alle leugen van anti-christelijke aard. Bij de woorden: "die de Zoon en de Vader loochent" komt een bijvoeging door middel waarvan de gedachte verder wordt geleid en een nieuwe uitspraak moet worden ingeleid. Deze nieuwe gedachte, dat met de Zoon ook de Vader geloochend wordt, wordt in vs. 23 verder ontwikkeld.

Johannes voegt hier een punt bij, dat de gehele verkeerde consequentie van die anti-christelijke leugen blootlegt, omdat hij op de voorgrond stelt, hoe de loochening, dat Jezus de Christus is, in zijn diepste grond een loochening is van de Vader en van de Zoon, want de Zoon is geen ander dan Jezus, de Christus. Maar die de Zoon loochent, die loochent ook de Vader, omdat het wezen van de Vader zich alleen in de Zoon openbaart en alle ware kennis van de Vader haar voorwaarde heeft in de erkenning van de Zoon, zodat de God van hen, die de Zoon loochenen, niet de waarachtige God is, maar een vals beeld van hun eigen gedachten.

Als het werkelijk God is, die in Christus woont, dan is de miskenning van Christus niet anders mogelijk, dan onmiddellijk verenigd met een miskenning van God zelf. Die is Christus God niet ziet, die kent God niet, anders moest hij Hem in Christus erkennen. Zo sluit de loochening van Christus als van de Zoon van God de loochening van God zelf in. Het is onder Christenen een dwaas gepraat, als men roemt op zijn geloof aan God en op zijn godsdienstigheid, terwijl men in Christus de Zoon van God niet wil erkennen, noch zijn vroomheid op Christus gronden. Allen, die zich een willekeurige voorstelling van God hebben gemaakt, met name zo'n voorstelling waarbij of Zijn heiligheid of Zijn liefde niet tot volle recht komt, willen in Christus God niet zien, maar juist zij hebben ook niet de waarachtige God, maar een afgod.

Die God, van Wie men veel spreekt en meent te weten, terwijl men Christus loochent, is een eigengemaakte afgod. Onze tegenwoordige tijd heeft dat woord opnieuw bevestigd, omdat zijn wijsheid ten slotte daartoe heeft geleid, om alle godheid buiten de geest van de mensen te loochenen.

De affirmatieve zin "die de Zoon belijdt, heeft ook de Vader" ontbreekt in de gewone tekst, maar wordt gevonden in de beste handschriften en bevestigd door de oude vertalingen en de kerkvaders. Het is geheel overeenkomstig de gewoonte van Johannes (Hoofdstuk 1: 5, 8; 2: 4, 9; 3: 6; 4: 2 v; 5, 10, 12), negatie en affirmatie naast elkaar te plaatsen.

24. Hetgeen jullie dan, die niet tot die leugenaars behoort, van wie ik zo-even sprak, maar de zoon belijdt, van het begin af, dat u Christenen geworden bent, gehoord heeft, namelijk, dat Jezus het vlees geworden Woord is, dat in den beginne bij God en God was (Joh. 1: 1 vv.), dat blijft in u; mocht u daarin als in de waarheid volharden (Joh. 8: 31; 15: 7). Als in u blijft wat u van den beginne gehoord heeft, dan zult u tot loon voor zo'n door u bewezen trouw ook in de Zoon en in de Vader blijven, waarin toch ook reeds hier beneden uw zaligheid bestaat (Hoofdstuk 1: 3 Joh. 14: 23)

In de grondtekst staat "jullie" vooraan. Daarop ligt de nadruk; deze worden gesteld tegenover de dwaalleraars. Zoals deze van de oorspronkelijke waarheid waren afgefallen en daardoor van de door Christus ontvangen gemeenschap met God als de Vader zich weer vervreemd hadden, zo moest daarentegen de gemeente zich van hen daardoor onderscheiden, dat zij de leer, oorspronkelijk ontvangen, trouw bewaarde en juist daardoor ook in de gemeenschap met de Zoon en de Vader volhardde. In hen moet blijven wat zij van den beginne vernomen hebben: zoals het bij hen niet gebleven is als iets uitwendigs, als iets, dat als een klank was

voorbijgegaan, maar dat zij in hun binnenste hebben opgenomen, zo moet het steeds dieper in hun binnenste ingeprent blijven. En evenals zij daardoor, dat zij het gepredikte woord in zich hebben opgenomen, in de gemeenschap met de Vader gekomen zijn, die door de Zoon is teweeg gebracht, zo wordt dit, dat deze waarheid in hun binnenste woont, als de voorwaarde daartoe gesteld, dat zij met de Zoon en daardoor met de Vader in gemeenschap blijven.

Dat het blijven van het woord in ons, ons blijven in de Zoon als onmiddellijk gevolg heeft, is daaruit te verklaren, dat de woorden van Christus werkelijk niet anders bevatten dan een prediking van zichzelf; een verklaren van Zijn persoon en Zijn werk en eveneens de evangelieverkondiging van de apostelen alleen de afdruk van deze prediking van Christus is.

25. En dit is de belofte, die Hij, Christus, ons beloofd heeft, voor de tijd, dat wij het einde van het geloof verkregen zullen hebben, namelijk het eeuwige leven in het rijk van de heerlijkheid (Joh. 6: 40, 45; 10: 28; 17: 24)

Om de lezers tot getrouwheid op te wekken houdt hij hun voor wat zij te wachten hebben, als zij deze betonen. Hij neemt alles te samen in de ene, alles omvattende belofte van het eeuwige levens, dat Christus zelf beloofd heeft aan hen, die in de gemeenschap met Hem zouden volharden.

Christenen bezitten reeds het eeuwige leven, dat in het Evangelie is beloofd (Hoofdstuk 5: 11), omdat zij in geloof de levende Zoon hebben, die als het eeuwige leven was bij de Vader, die het leven heeft in Zichzelf en de Zoon gegeven heeft het leven te hebben in Zichzelf (Joh. 5: 26). Die het woord van Christus hoort en bewaart, die is uit de dood tot het leven doorgegaan en zal de dood niet zien in van de eeuwigheid. En toch is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen (Hoofdstuk 3: 2). Het zal geopenbaard worden als het gebed van onze Hogepriester: "Vader! Ik wil dat waar Ik ben ook die bij Mij zijn, die U Mij gegeven heeft, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die U Mij gegeven heeft" vervuld zal worden; en Hij de overwinnaars te eten zal geven van boom van het leven (Openbaring 2: 7), die in het paradijs van God is.

26. Dit, wat van vs. 18 gezegd is, heb ik u geschreven van degenen, die met alle kracht het erop toeleggen u te verleiden (Gal. 1: 7).

27. a) En de zalving, die jullie van Hem, van Christus (vs. 20, 25) ontvangen hebben, blijft in u en u heeft ten gevolge van deze niet nodig, dat iemand u leert, zoals die verleiders u als nog onwetenden behandelen, die men nog tot juiste kennis moet brengen. Maar zoals dezelfde zalving, die bij u blijft, u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is, volgens de grondstelling in vs. 21 genoemd, geen leugen. U kunt u dus volkomen op de leer verlaten en zoals zij u reeds van het begin van uw Christen zijn (vs. 24) geleerd heeft, zo zult u in Hem blijven ("liever daarin blijven in hetgeen zij u heeft meegedeeld en die ten gevolge ook in Hem, van Wie u ze heeft ontvangen).

a) Jer. 31: 34 Hebr. 8: 11

De apostel heeft zijn mening over de antichristen gezegd. Hij besluit zijn rede over hen, maar niet zonder nog eens zijn gelovige lezers tegenover die verleidende dwaalleer tot getrouwheid te vermanen.

Hij zegt: aan u, die verleid word, schrijf ik, maar aan hen, die u verleiden, schrijf ik niet, want deze worden niet weer veranderd. Dat zien wij: zelden komen zij tot bekering, die de vaders zijn van nieuwe leringen (Tit. 3: 10 v). Men moet het niet zover met de duivel willen brengen, dat hij verstomt. Zij zwijgen niet stil, hoeveel u ook spreekt en schrijft. Als u eenmaal en andermaal heeft geschreven laat ze dan varen; stilzwijgen zullen ze niet, de duivel laat zich de mond niet stoppen.

De Heere beloofde aan de Zijnen de Trooster, de Geest van de waarheid, die in hen zou zijn en blijven in van de eeuwigheid (Joh. 14: 16 v). Aan die trouw van de Trooster beveelt Johannes de lezers aan in het uur van de verzoeking. Hij vermaant hen te blijven bij het Evangelie; hij spreekt hen echter ook tevens de vertroosting toe, dat de zalving, die zij van Christus hebben ontvangen, niet van hen zal worden genomen, zodat zij niet nodig hadden, dat iemand hen leerde. Geloof de verleiders niet, die zich opdringen en u willen leren, dat hetgeen u van het begin gehoord heeft, onvoldoende zou zijn tot de kennis die de Christen nodig heeft. U heeft toch in de Heilige Geest een Leraar bij u, die in de hemel Zijn leerstoel heeft en door het Evangelie tot u spreekt. Wel hebben Christenen, jonge en oude, nodig, dat zij door dienaren van de zalving onderwezen worden in het woord van de waarheid; maar zulke leraars hebben zij niet nodig, die iets nieuws, iets dat in het oorspronkelijke Evangelie niet vervat is en door de zalving niet wordt bevestigd, willen leren. Over deze is het woord van toepassing (Rom. 16: 17): "neem acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die u van ons geleerd heeft en wijk af van hen. "

De Heilige Geest is de helper van ieder Christen, die hem nooit verlaat, Hij leidt hem in alle waarheid en elke leraar kan Hij weerstaan en weerleggen, die hem wat nieuws, wat anders dan hij van het begin vernomen heeft wil opdringen. Hij mag hem antwoorden: ik heb de zalving, zij leidt mij in alle waarheid, ik heb geen nieuwe wijsheid nodig. Het is een teken van een ondankbaar, van een zelfzuchtig gemoed deze ontvangene genade niet te bewaren en zich van haar niet gedurig weer te laten bestralen.

Met de woorden "zoals dezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en is geen leugen", leert de apostel, dat deze zalving absoluut juist is en nooit dwaalt, een, die de gemeente onvoorwaardelijk kan volgen. Dit rust daarop, dat de zalving de Heilige Geest is, die in alle waarheid leidt en waarvan het vanzelf spreekt, dat Hij niet liegen kan. Nu ontstaat vanzelf de vraag, waaraan de zalving kan worden erkend en waarbij men zich van haar bezit bewust wordt, want anders zou met het woord van de apostel aan alle dweperij, die zich zo graag op de stem van de Geest beroept en daarentegen het apostolisch woord gering acht, poorten en deuren geopend zijn. Daarop geeft Johannes later in vs. 29 het antwoord, terwijl hij erop wijst, dat alleen daar, zoals de geboorte uit God, zo ook de zalving door Hem werkelijk voorhanden is, waar het rechtvaardig handelen plaats heeft; het kindschap van God is reeds aanwezig vóór het menselijk rechtvaardig leven, maar daarin openbaart het zich, dit eerst leidt tot de ontwijfelbare zekerheid ervan.

28. En nu, kindertjes, blijf in Hem, in de Heere Jezus Christus, want, zoals in vs. 18 gezegd is, is het het laatste uur. Wijk niet van Hem, a) opdat, wanneer Hij geopenbaard zal zijn (Kol. 3: 4), wat toch zeer snel zijn kan, wij vrijmoedigheid, blij vertrouwen (Hand. 4: 13; 26: 26; 28: 31) hebben en wij door Hem niet beschaamd gemaakt worden, als degenen, die Hij van Zich wijzen moet (MATTHEUS. 7: 23) is zijn toekomst (MATTHEUS. 24: 3, 39. 1 Thessalonicenzen. 2: 19

a) Mark. 8: 38. 1 Joh. 3: 2

Dit vers wijst nu weer op vs. 18 terug. Alle daarop volgende waren slechts tussengedachten, die oorspronkelijk slechts aanleiding hadden in de begeerte om de zekerheid te bevestigen, dat het het laatste uur was. Het terugzien op vs. 18 wordt echter verbonden met een vermaning aan het naast voorgaande vastgeknoot. Het geopenbaard worden van Christus moet volgens Zijn wederverschijnen in Zijn heerlijkheid aan het einde van de dagen worden opgevat. De vrijmoedigheid is de blijde moed van een goed geweten (vgl. Hoofdstuk 4: 17). Johannes stelt zich dat tijdperk voor, waarop zij, die in Christus geloven, onmiddellijk voor Hem, die zichtbaar tegenwoordig is, zullen treden. Dit moet zeker het voorwerp van het hoogste verlangen van de Christenen zijn, Hem, in wie zij geloven, ook werkelijk te aanschouwen (1 Petrus 1: 7 v). Aan deze blijde gedachte is ook voor de Christen tevens wel geen ernstige vrees, maar heilig ontzag verbonden. Christus onder de ogen te moeten treden veronderstelt, als het met blijdschap zal geschieden, een reinheid van het hart, een oprechtheid van gezindheid, een ernstig zoeken, zoals de Christen niet makkelijk bij zich vindt; en wat zou voor hem ontzettender kunnen zijn, dan de mogelijkheid, om op het ogenblik, waarin de vervulling van alle wensen van de Christens plaats heeft, zich niet te kunnen verblijden in de heerlijkheid, die de Verlosser aanbrengt, maar vol vrees voor Hem terug te moeten schrikken en voor altijd het laatste voorwerp van al zijn verwachtingen te moeten verliezen! Dat is het "door Hem beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst. "

Door het zo teder en liefelijk klinkend woord "kindertjes" wordt de dringende ernst van de herhaalde vermaning van alle scherpte bevrijd, maar de eigenlijke kracht van het vaderlijke woord wordt door de herinnering aan de gemeenschap van de liefde tussen de zorgvolle apostel en zijn bedreigde kinderen slechts versterkt. Zichzelf sluit hij vervolgens ook in, als hij spreekt van de vreugde in Christus op de dag Zijn toekomst en het niet beschaamd worden voor Hem, evenals hij in Hoofdstuk 1: 6 v. ; 2: 3; 3: 16, 18 v. zich met zijn lezers onder de heilige wetten stelt, die voor alle gelovigen gelijk geldend zijn.

29. Als u, zoals dat zonder twijfel bij u het geval is (Hoofdstuk 5: 15), weet, dat Hij, voor wiens rechterstoel wij in Zijn toekomst gesteld zullen worden (Rom. 14: 10. 2 Kor. 5: 10 14. 10 2Co), rechtvaardig is (vs. 1; Hoofdstuk 3: 3), dan weet u, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet en wel alleen deze, uit Hem geboren is en door Hem als Hem toebehorende zal worden erkend (2 Tim. 2: 19).

De apostel had eerst gezegd: "blijft in Hem, opdat wij vrijmoedigheid hebben en wij door Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijne toekomst. " Dit brengt Johannes natuurlijk tot de vraag: welke onze toestand moet zijn, als wij bij Zijn terugkomst niet beschaamd gemaakt zullen worden en deze toestand spreekt hij nu uit. Wij moeten, zegt hij, degenen zijn, die de terugkomende Christus als de Zijnen, als door zijn eigenaardig levensprincipe verwekte nieuwe schepselen (2 Kor. 5: 17) erkennen kan. Dit kan echter alleen dan het geval zijn, als wij Zijn eigen eigenaardige kwaliteit in ons hebben en deze is de gerechtigheid. Die werkelijk Christus toebehoren, die werkelijk door Hem verwekte nieuwe schepselen, kunnen zo alleen zij zijn, die rechtvaardig leven, die de gerechtigheid doen. Omdat het Nieuwe Testament overal alleen van een geboorte uit God spreekt, nergens elders van een geboorte uit Christus en altijd alleen van kinderen van God, nergens elders van kinderen van Christus, schijnt alleszins, zoals de uitleggers meestal willen, de uitdrukking: "uit Hem geboren" niet anders verstaan te kunnen worden dan van het geboren zijn uit God en dan zou ook het: "dat Hij rechtvaardig is" op God moeten zien. Het gehele verband spreekt er echter voor, dat dit "rechtvaardig is" van Christus wordt gezegd en nu heeft ook de gedachte van een uit Christus geboren worden volstrekt niet iets positief on-Johanneïsch, of iets, dat de Schrift tegenspreekt, omdat toch de beide voorstellingen "uit God geboren worden" en "uit Christus

geboren worden" geenszins elkaar uitsluiten; in het verband van onze plaats past die gedachte voortreffelijk.

Daarmee heeft nu Johannes een nieuw thema aangeroerd en een overgang gemaakt tot een ander deel. Men doet echter niet goed dit vers, dat tot overgang tot het volgende deel dient, reeds ook daartoe te rekenen en tussen vs. 28 en 29 de scheiding te maken, zoals die uitleggers veelal doen. Ons vers is het slot van het vorige gedeelte, maar zo, dat dit slot reeds de organische kiem bevat, waaruit het volgend deel zich ontwikkelt.

HOOFDSTUK 3

OVER DE HEERLIJKHEID, EIGENSCHAPPEN, LIJDEN EN VERTROOSTING VAN DE WARE CHRISTENEN

III. Vs. 1-12. Van hetgeen aan het einde van de vorige afdeling gezegd is "uit Hem geboren" leidt de apostel de opmerkzaamheid van zijn lezers op het kindschap van God, dat uit de geboorte uit Christus voortvloeit. Hij stelt hun dit geboren zijn voor volgens hun volmaking in de toekomst, spreekt van het "Gods kinderen genoemd worden" als het doel van het raadsbesluit van de goddelijke genade met hen en laat hun daarom de heerlijkheid van de hun geschonken liefde van God voelen, maar voegt ook snel daarbij, dat het kindschap van God in beginsel reeds bij de lezers aanwezig is en juist daarin de grond ligt, waarom zij door de wereld miskend en gehaat worden (vs. 1). Aan dit reeds aanwezige kindschap zich aansluitend, noemt hij de zijnen "geliefden", maar hij weet zeer goed, dat zij nog geen volmaakte, in alle heerlijkheid reeds ontwikkelde kinderen zijn maar vertroost zichzelf met de toekomst en met hetgeen deze hen zal doen worden. Met het oog hierop spreekt hij nu uit, hoezeer zij zich verplicht moeten voelen om heiligmaking na te jagen, zonder welke niemand de Heere zal zien (vs. 2 en 3). In dit woord heeft hij het thema vastgesteld voor de verdere inhoud van de afdeling, die wij hier voor ons hebben een inbond die de nadere uiteenzetting is van hetgeen reeds in Hoofdstuk 2: 29 gezegd is: "als u weet, dat Hij rechtvaardig is, dan weet u, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet uit Hem geboren is", zoals ook deze gedachte met bijna dezelfde woorden in vs. " 7 hier terugkeert. Wat hij vervolgens zijn lezers voorhoudt, is ongeveer dit: Wanneer wij als kinderen van God de zonde daarom niet mogen doen, omdat zij een schending is van de goddelijke wet, dan moet ons verder de onwifelbare zekerheid dat Christus verschenen is om onze zonden weg te nemen, van al wat zondig is afhouden. En omdat in Hem volstrekt geen zonde is, zullen ook zij, die in Hem blijven, niet zondigen. Dit is zo volstrekt zeker, dat omgekeerd het zondigen een bewijs is, dat men niet in Christus is, dat men Hem niet heeft gekend. (vs. 4-6). Hierop geeft de apostel ons een vergelijkende tegenstelling van de kinderen van God en de kinderen van de duivel. Om de verleidende macht af te weren, die de gemeente bedreigde van de zijde van hen, die het zo nauw niet namen met de Christelijke zedelijkheid, verzekert hij in de eerste plaats, dat de zonde zo weinig zich verdraagt met Christus en het kindschap van God, dat zij integendeel de duivel tot haar oorsprong heeft en tot kinderen van deze maakt. Daarom kan die uit God geboren is, de zonde niet doen, maar doet de gerechtigheid van Jezus Christus. In het bijzonder is het de broederhaat, die het karakteristieke onderscheid uitmaakt tussen de kinderen van God en de kinderen van de duivel (vs. 7-12).

1. Zie, a) hoe heerlijke, wondergrote liefde (Luk. 1: 29 Mark. 13: 1) ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij eens, als Zijn heilige raad en wil zal worden volbracht, in de volle zin van het woord (vs. 27) kinderen van God genoemd zouden worden en wij zijn het (in de beste handschriften staat dit "en wij zijn het" erbij). Daarom, omdat wij nu ook reeds werkelijk kinderen van God zijn, kent ons de wereld van de nog ongelovige mensen (Hoofdstuk 2: 16) niet in ons wezen, dat zo geheel van het hun verschilt, omdat zij Hem, de Vader, uit wie wij geboren zijn (vs. 9), niet kent (Joh. 14: 17; 15: 21; 16: 3; 17: 14, 25)

a) Joh. 1: 12

Het vers staat in nauw verband met het vorige. Het "uit Hem geboren" leidt toch Johannes, omdat Christus, uit Wie wij opnieuw geboren worden, de Zoon van God is, zeer natuurlijk tot de voorstelling van het kindschap van de Christen van God.

Terwijl de apostel het begrip "kinderen van God" dadelijk op de voorgrond plaatst, stelt hij hier tevens een thema, dat tweevoudig is en de beide momenten bevat, die inderdaad het voorwerp uitmaken van de beide afdelingen, die nu volgen. "Wij zijn kinderen van God", dat is het eerste punt, dat Johannes in vs. 2 weer woordelijk opneemt en daaruit ontwikkelt, hoe wij in onderscheiding van de wereld ons in hoop op onze toekomstige heerlijkheid moeten reinigen en heilig moeten zijn. "De wereld kent ons niet, dat is het tweede punt, waartoe de apostel in vs. 13 overgaat en nu aanwijst, dat de haat van de wereld ons niet hoeft te verwonderen, omdat de haat in het wezen van de wereld gegrond is, evenals de broederliefde in het wezen van het kinschap van God.

Als Johannes met "ziet" de opmerkzaamheid van de lezers vestigt op het kinschap van God (Joh. 1: 29 Mark. 13: 1), dan doet hij het niet zonder zelf verwonderd te zijn over de heerlijkheid, die hij, zelf een kind van God, heeft ondervonden, waarom hij dienvolgens niet "u" maar "ons" zegt.

In de heerlijkheid van het kinschap van God moeten de lezers zich verdiepen; tot dat doel dient echter nu niet slechts het "ziet"; maar ook het "hoe grote liefde", welke uitdrukking een uitroep van bewondering inleidt. Het is niet de mening, dat er een bijzondere soort van liefde is, die wij in Gods vaderlijke betrekking moeten bewonderen tegenover andere soorten van liefde, maar alleen moet in het algemeen het wonderbare van haar inwendige gesteldheid worden aangewezen. De volle diepte, innigheid, genade van deze kan op dit punt worden gezien. De uitdrukking, waarvan de apostel zich bedient, zegt, dat de volle macht van de goddelijke liefde zich aan ons "ten eigendom gegeven heeft, " die is een geschenk voor ons; niet slechts enkele openbaringen van de liefde van God, maar zij zelf is een gave aan ons. En dat heeft "de Vader" gedaan. Het lag voor de hand, omdat hier van het kinschap van God sprake is, ook dit "Vader" te verklaren van de verhouding van God tot ons en dus op te vatten als "onze Vader". Een nadere overweging leert echter, dat in het gehele Evangelie van Johannes de uitdrukking "Vader", waar deze absoluut van God wordt gebruikt, op de Vader van onze Heere Jezus Christus ziet (Hoofdstuk 2: 22 vv.) en zo ligt in de uitdrukking een aanwijzing verborgen van de weg, waarop God ons deze liefde heeft geschonken, namelijk als Vader van Jezus Christus door de zending van Zijn Zoon (Joh. 3: 16).

"Dat wij kinderen van God genoemd zouden worden, " schrijft de apostel; het is niet genoeg, dat wij kinderen van God worden (Joh. 1: 12), maar wij moeten ook met deze naam genoemd worden in het aangezicht van God en van de engelen (Kol. 3: 3 v.).

De uitdrukking ziet dus op de toekomst, op de volmaking van het kinschap van God in het rijk van de heerlijkheid, waarover de apostel in vs. 2 nader spreekt en daaruit de motieven ontleent voor de heiligmaking, waartoe hij de lezers vermaant. Is nu dit het geval, dan moet er tussen hier en de volgende zin: "daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent", waarmee bedoeld wordt op het kinschap van de Christenen van God, dat reeds nu aanwezig is (vgl. het "wij zijn kinderen van God en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen en waardoor vooraf de stof voor de volgende afdeling (vs. 13 vv.) wordt aangewezen, noodzakelijk nog een tussenzin zijn. Dit is inderdaad ook het geval met de woorden "en wij zijn het" (ca. esmmen) in bijna alle handschriften en oude vertalingen, zelfs in de Vulgata. Men heeft toch reeds vroegtijdig, zoals dat nu nog door zo vele uitleggers geschiedt, het "genoemd zouden worden" verklaard van het nu reeds aanwezige kinschap en het woord opgevat in de zin: "genoemd worden en zijn". Men hield daarom die toevoeging voor een overbodige inlassing van de afschrijvers, zo bijvoorbeeld Erasmus, naar wiens tweede uitgaaf

van het Nieuwe Testament ook Luther vertaald heeft. In onze vertaling had men dus het woord "en wij zijn het" niet achterwege moeten laten.

"Zie hoe grote liefde" Er is iets aandoenlijks in een oud man als Johannes de toon van kalme redenering en vermaning zo op eenmaal te horen vervangen door die van opgetogen verrukking. De patriarch der apostelen voelt zich in de hoogste zin van het woord weer kind, kind van God, zoals de minste van de gelovigen, met wie hij hier op één linie zich stelt en roemt zoals Paulus weleer in de barmhartigheid, die ook hem is overkomen. Als een oud discipel van Christus zo roemt, dat zegt nog meer dan wanneer een pas bekeerde zo spreekt, die nog het vuur van de eerste liefde doortintelt. Voor Johannes zijn die bloesems van het geestelijk leven reeds lang verdord, maar de kostbare vrucht is gerijpt, de gloed van de eerste jeugd is bekoeld, maar de warmte van het geloof is gebleven; hij weet reeds lang in wie hij gelooft, maar voelt dagelijks opnieuw, wat hij aan die Enige heeft en nadat hij reeds een reeks van jaren Gods grote liefde in Christus verkondigd heeft, begint nog de stramme borst van hoger geestdrift te gloriëren, waar hij op haar rijkdom en haar zegen het oog slaat. "Zie hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft", roept de grijsaard met het kinderhart uit, nog de bewondering niet moe geworden, "dat wij kinderen van God genoemd, tot de hoogste rang verheven en als zodanig erkend zouden worden. " Is het niet een hoorbare weerslag op het woord uit de aanhef van zijn Evangelie: "zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden" en tegelijk het voorspel van die roerende zwanenzang, die later zijn vriend en leerling Polycarpus deed horen: "Zie, ik die Hem nu zesentachtig jaar en nooit heeft Hij mij kwaad gedaan! " Hoe onuitsprekelijk gelukkig is toch die getrouwe discipel van de Heere, maar hoe heerlijk is ook een Evangelie, dat zijn oprechte belijders tot zo'n hoge rang, zo'n heerlijke heilstaat verheft! Een zendeling vertelt ergens, dat toen hij in de vertaling van de Schriften van het Nieuwe Verbond aan deze plaats was gekomen en haar aan de Malabaarse onderwijzer, die hem bij die arbeid behulpzaam was, in de pen wilde geven, deze aanvankelijk weigerde, die woorden zó neer te schrijven, daar hij meende, dat dit er toch onmogelijk staan kon en men veeleer moest stellen: "Zie, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat Hij ons vergunnen wil Zijn voeten te kussen. " O, heilige eenvoudigheid, hoe beschaamd uw eerbiedige schroom de koele kalmte van zo menige Christenbelijder, die het meest verbazende kan horen en lezen, als was het de meest gewone zaak van de wereld! Of is zo'n taal geen vernieuwd bewijs, dat het wel echt de Geest van God is, die spreekt in deze heilige bladen en kunt u zich iets hogers en heerlijkers denken, dan in deze weinige woorden is uitgesproken? Maar wie is dan toch die God, die volzalige, die vlekkeloos Heilige, die onuitputtelijk Rijke, die ons, nee, niet tot Zijn dienaren, maar tot Zijn kinderen aanneemt? Wie zijn wij, die uit het stof van de aarde, uit het slijk der zonde, uit de diepte van de dood tot zo'n gadeloze hoogte opgevoerd worden? Dat was de prijs, die de Vader ten offer heeft gebracht om, behoudenis Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, Zijn huis en hart weer te kunnen openstellen voor zo verloren zonen en dochters van Adam, ons het beste kleed weer aan te trekken en ons de ring van het verbond bij vernieuwing aan de vinger te steken? En wat zijn eindelijk de voorrechten, de genietingen, de verwachtingen, hier en hier namaals van dit goddelijk kinschap verbonden? Sinds lang is ons het antwoord op al die vragen bekend; soms zou men bijna wensen, dat het door menigeen minder lang en minder goed was vernomen, of dat nu deze en gene een teug uit de stroom van de vergetelheid drinken kon, eer hij zich telkens, niet eenmaal misschien, aan de frisse stroom van de levende water kwam neerzetten. En toch, welk antwoord op al de herinnerde vragen moet niet telkens weer, als de stem door de echo, door de taal van de aanbidding vervangen worden: "Zie, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft! " Gods kind durft u in de diepste ootmoed u noemen? Maar dan bent u ook Gods gunstgenoot en zo Hij vóór u is, wie of wat zal tegen u wezen? Gods kind, maar dan bent u Gods beeldrager en die aanvankelijk in liefde en

heiligheid Gods heerlijk beeld mag vertonen, hoe zou hij Gods vrede niet smaken? Gods kind, maar dan bent u Gods erfgenaam en wat betekent het voorts of de aarde u een stiefmoederlijk deel heeft beschoren, als in de hemel de vaderlijkste aller vaders u Zijn schatkamer opent en spreekt: "kind, al het Mijne is het uwe! Nee, zelfs de Almacht kon niets hogers verlenen; ongelukkig alleen hij, die de Zoon en dus ook de Vader niet heeft! Bespot ons vrij, oppervlakkige wereld, die de kinderen even weinig kent als de Vader; uw smaad is onze eer daarboven en uw vreugd, wij benijden haar niet, als wij weten, dat God ook tot ons heeft gesproken: "Ik zal u tot een Vader zijn en u zult Mij tot zonen en dochters zijn! "

2. Geliefden, reeds a) nu, in onze aardse staat, zijn wij, zoals het voorgaande woord "en wij zijn het" aanduidde, kinderen van God, b) en het is nu in onze aardse toestand nog wel niet geopenbaard wat wij eenmaal in onze toekomstige staat, als de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden (Rom. 8: 18 Kol. 3: 4) werkelijkheid geworden zal zijn, zijn zullen. Daarom bemerkt niet alleen de wereld daarvan bij ons niets, maar ook wij zelf kunnen bezwaarlijk een juiste voorstelling daarvan hebben (1 Kor. 13: 9 vv. 2 Kor. 4: 7 c) Maar wij weten uit hetgeen Christus, onze Heere, ons heeft beloofd (Hoofdstuk 2: 25 Joh. 17: 24; 12: 26), dit als Hij geopenbaard zal zijn, wij Hem, onze Heere Christus, met wiens openbaring (1 Joh. 2: 28) ook onze volmaakte staat van kinderen van God zal worden gezien, gelijk zullen wezen, want wij zullen Hem zien, zoals Hij is in Zijn tegenwoordige heerlijkheid (Rom. 8: 29 v. 2 Kor. 3: 18. 1 Petrus 1: 8 V. Openbaring 22: 4).

a) Jes. 56: 5 Joh. 1: 12 Gal. 3: 26; 4: 6 b) MATTHEUS. 5: 12 c) Fil. 3: 21

Terwijl de apostel, na met nadruk het "en wij zijn het" van het vorige vers weer te hebben opgenomen, op de nu nog verborgen toekomstige heerlijkheid van de kinderen van God wil wijzen begint hij met de aanspraak: "geliefden", die zich te meer aan hem voordoet, omdat hij zich met zijn lezers in het gemeenschappelijk kinschap van God ten nauwste verbonden voelt.

Wij zijn nu, zegt hij vervolgens, werkelijk kinderen van God en toch is het nog niet openbaar wat wij in de toekomst zullen zijn. Onze toekomstige toestand als kinderen van God, die eerst de volkomen verwezenlijking zal zijn van het begrip van het kinschap van God, ligt nog niet duidelijk voor ogen. Wat Johannes dus hier zijn geliefde lezers op het hart drukt, is de gedachte daaraan, dat zij hun kinschap van God nu nog slechts zeer onvolkomen bezitten en niet moeten vergeten, dat dit, wat de gehele volheid ervan aangaat, nog in de toekomst ligt: zij moeten daarom het oog altijd op de toekomst gevestigd houden. Het is zeker voor ons van groot belang, dat wij met vol vertrouwen onze tegenwoordige toestand beschouwen als die van een reeds werkelijk aanwezig kinschap van God, want zonder dit kan onze verhouding tot God geen innige en verblijdende zijn. Even bedenkelijk zou het zijn, als de Christen meende, reeds nu het gehele kinschap van God te bezitten, want hij zou dit dan niet zo hoog schatten als het hoorde. Nu geniet hij slechts de eerstelingen, de voorsmaak. Op het levendig werkelijk samenvatten van deze tegenstelling tussen het leven in het heden en het leven in de toekomst door de blijde Christelijke hoop berust de eigenlijke Christelijke toon, waarop ons leven gestemd moet zijn. Daarop berust ook die voor de wereld zo onbegrijpelijke vermenging tussen de diepste verootmoediging en de stoutste verheffing, tussen smart en vreugde in het leven van de Christenen.

Al ligt ook de inhoud van onze gehele ontwikkeling nog niet feitelijk voor ons, zo is die ons toch reeds nu bekend. Deze wordt ons door de apostel voorgehouden in de beide zinnen: "Wij zullen Hem gelijk zijn; want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. " Als hij nu ten opzichte van

deze beide punten een weten aan de zijde van de Christenen beweert, kan zich dit weten alleen op de eigen woorden van de Heere gronden; en dan vinden wij in Zijn hogepriesterlijk gebed (Joh. 17: 24) een geheel gelijke gedachte, waarom wij geen ogenblik kunnen twijfelen of het "Hem gelijk zijn" en "Hem zien zoals Hij is", ziet niet, zoals de uitleggers meestal beweren, op God, maar of Christus. Het is de leer van de Bijbel, dat de Vader in geen enkele zin kan worden gezien (1 Tim. 6: 16). En zoals nu ten opzichte van Hem het "Hem gelijk zijn" in beperkte zin zou moeten worden genomen, zo zou ook het "Hem zien" op dezelfde wijze beperkt moeten worden, maar als dan zouden de volle en krachtige uitdrukkingen van de apostel geheel en al in het onbestemde en nevelachtige zweven. Daarentegen verkrijgt het "Hem zien, zoals Hij is", van Christus genomen een schone en rijke betekenis. Op aarde is het zien van de verheerlijkte Christus nog onmogelijk. Het ligt geheel buiten de draagkracht van de menselijke geest zich de Mensenzoon te denken zoals Hij is, sinds Hij weer in de gemeenschap van de Godheid werd opgenomen. Zoals Hij was, zoals Hij eens als Mensenzoon op aarde wandelde, zo hebben de apostelen Hem gezien, zo hebben ook wij Hem gezien, ten minste op geestelijke wijze, sinds de discipelen Hem ons voor ogen hebben gesteld, als was Hij onder ons gekruisigd (Gal. 3: 1). Zoals Hij is, in de heerlijkheid, die Hij had vóór de grondlegging van de wereld en die Hij nu weer vernieuwd heeft, zo heeft nog niemand Hem gezien en kan Hem ook niemand aanschouwen (Hand. 1: 9; 9: 3 v. Openbaring 1: 17). Met het latere zien van de heerlijkheid van de Heere brengt de apostel het "Hem gelijk zijn" in verband. Wij kunnen daarbij letten op MATTHEUS. 6: 22 Het nog is niet slechts het orgaan, waardoor wij het licht als iets uitwendigs zien, maar tevens het medium, waardoor het licht buiten ons in ons eigen licht wordt overgebracht. Die dus de Heere in Zijn heerlijkheid als licht ziet, die wordt daardoor zelf tot een licht; wat hij zag wordt onmiddellijk zijn bezitting; hij wordt de Heere gelijk en terwijl het zo met hem wordt tot een volmaakte broederschap, wordt het ook tot volkomen kindschap van God.

Jezus, mijn Verlosser leeft! En ook ik zal met Hem leven, Daar, waar Hij zijn zetel heeft. Wat zou mij dan nog doen beven, Nu het Hoofd reeds opgewekt, Al de leden tot Zich trekt?

Door een onverbreek'bren hand Ben ik aan dat Hoofd verbonden; Mijn van God gegrepen hand Worde in Zijn hand gevonden en vergeefs grijnst dood en hel, 'k Zie op Jezus! het is mij wel.

't Geen ik afleg is de ellend; 't Geen ik wacht", kracht en leven; het Leven, hier nooit recht gekend, Wordt mij eeuwig dan gegeven: De aardse korrel wordt gezaaid, het Hemels lichaam wordt gemaaid.

'k Zal dan wonen bij mijn Heer! Dit is mijn geloofsvertrouwen, Ik zal Jezus in Zijn eer, In Zijn koninkrijk aanschouwen, Ik, ik zelf, verlost van vlees, Vrij van zonden, vrij van vrees.

Richt uw geest dan hemelwaarts, Heft uw zielen op naar boven, Van de lusten van deze aard Tot waar ge eeuwig wenst te loven; Woont met hoop en hart en zin, nu reeds bij uw Heiland in!

.

3. En een ieder, die deze hoop op Hem heeft, om Hem eens te zien en Hem gelijk te worden, die reinigt zichzelf van al wat onheilig en zondig is (2 Kor. 7: 1. 2 Petr. 3: 14), zoals Hij, op wie hij zijn hoop gevestigd heeft en die hij in het Evangelie volgens Zijn leven in het vlees altijd voor zich heeft, ook rein is (Hoofdstuk 2: 6, 29 MATTHEUS. 5: 8 Hebr. 12: 14).

Ook in het woord van de Heere Joh. 5: 39 : "Onderzoek de Schriften, want u meent in deze het eeuwige leven te hebben en die zijn het die van Mij getuigen", wordt in de grondtekst het die" door een ander voornaamwoord (echeinai) uitgedrukt, dan te voren het "deze" (en autai). Blijkbaar heeft de verwisseling van de pronomina niet haar oorzaak in een verwisseling van de subjecten, maar in het sterker op de voorgrond plaatsen van een en hetzelfde subject. Men zal dus op onze plaats, waar dezelfde afwisseling van de pronomina voorkomt: "die deze hoop op Hem (en autw) heeft" en: "zoals Hij (echeinov) rein is", niet mogen beweren, zoals de meeste uitleggers dat doen, dat hier twee verschillende subjecten voorkomen, de eerste maal God, de tweede keer Christus. Beide keren wordt van Christus gesproken; dezelfde wordt nu de tweede keer sterker op de voorgrond geplaatst. Men wachte zich echter het "reinigt zichzelf, zoals Hij rein is", als een zelfde zaak op te vatten als het "Hem gelijk zijn" in het vorige vers. Dat is werkelijk de eis van zondeloosheid, die als doel van de aardse ontwikkeling van de Christen wordt voorgesteld; maar denk ik mij deze eis ook vervuld, dan is daarmee het "Hem Gelijk zijn" of "zijn, zoals Hij is", nog lang niet gegeven. Ook Christus was zondeloos hier op aarde, maar daarmee nog niet de verheerlijkte, die wij gelijk moeten worden. De zwakheid, waarvan de apostel Paulus met het oog op Christus' aardse leven spreekt (2 Kor. 10: 4). de gebondenheid en velerlei beperktheid, waaraan Hij Zich had onderworpen, bleef, ook al waren wij volkomen zondeloos. Met recht ziet dus Johannes het rein worden naar het voorbeeld van het rein zijn van Christus slechts aan als een voorportaal en een voorwaarde voor het gelijk worden aan Hem, dat eens komen zal.

Hij neemt echter de eis veel strenger dan die gewoonlijk wordt opgevat; hij laat alleen dat als wezenlijk Christelijk gelden wat op de absolute volmaking van de reinheid ziet en met geen andere bevredigd is dan met die, die de heiligheid van de Verlosser gelijkt. Elke minder zedelijke ernst is ook uit de aard van de zaak onverenigbaar met de Christelijke heiligmaking. Deze gaat uit van het zedelijk beeld van de Verlossers en wat aan dit beeld een zo eigenaardig krachtige indruk geeft is juist de vlekkeloze heiligheid. Ook elders vinden wij openbaringen van zedelijkheid, die eerbied eisen, maar aan het licht van deze is altijd nog een schaduw verbonden. Een volkomen menselijke deugd vinden wij in niemand en alleen de volmaakte deugd kan een menselijk hart met geestdrift vervullen. De Christen kan zich daarom bij zijn streven naar heiligheid alleen dat volmaakte als doel stellen.

Evenals het oog geen stofje kan verdragen, maar zo lang traant tot het weer rein is, zo verdraagt ook het oog van de Christen, dat vol hoop op die heerlijkheid ziet, geen stof van de wereld en vliegt er een stofje in, dan wordt met ernst en nauwgezetheid gezocht en God geeft tranen van berouw, die het stof uitwassen.

De herinnering is niet overbodig. Zij was nodig voor de gemeenten, ter wier behoefte de brief van Johannes in de eerste plaats geschreven is. Want deze waren onder de invloed van leraren, die haar leerden tussen zonde en zonde onderscheid te maken, op een wijze dat niet alle zonde "ongerechtigheid", niet alle zonde wetsovertreding scheen en door wie tussen de werken van God en de werken van de boze een zeker middengebied werd aangewezen, waarop de overgebleven zwakheid van het vlees zich met een zekere mate van zorgeloosheid bewoog. Maar is de apostolische herinnering niet heilzaam voor alle belijders? Of zijn niet allen maar al te zeer geneigd te vergeten, dat de kracht van het geloof, de blijdschap van de hoop zich in het werk van de heiligmaking openbaren moet? En schoon zij ook deze waarheid gedenken, zijn zij niet doorgaans veel te lauw en te onstandvastig in haar beoefening? Laat ons zien wat tot haar juiste behartiging behoort. Dit is wel het eerste, dat wij niet beginnen de indruk van deze apostolische herinnering voor ons geweten te verlammen door een ontijdig, een ongeoorloofd beroep op ons zedelijk onvermogen, dat wij niet beginnen te zeggen:

"Zeker, maar de Christen staat daar altoos niet. Hij moet er al juist bij bepaald, hij moet ertoe gebracht worden. Het zal alsmede een Godswerk in hem moeten zijn. Anderszins. " Wat anderszins"? Zult u zich uw blijvende onreinheid moeten of mogen getroosten? Helaas, waar op deze wijze de waarheid van God misbruikt wordt om de geboden van God te ontzenuwen, daar is drie vierde deel van de apostolische schrift zo goed als tevergeefs geschreven. Zeker, al het goede komt van God en onze inwendige reiniging is een arbeid, waartoe wij de invloeden van Zijn Heilige Geest volstrekt nodig hebben; maar het is die Heilige Geest bedroeven, als wij onder schijn van Hem te meerder te eren, het woord, waardoor Hij tot ons geweten spreekt, ontwijken, van ons afkaatsen en zo, Zijn eerste werking wederstaande, alle volgende verbeuren. In de tweede plaats bedenkt een ieder in het bijzonder, waarin bij hem deze reiniging naar het goddelijk voorbeeld vooral bestaan moet. De mens van God moet volmaakt zijn, tot alle goed werk volkomen toegerust en wij allen struikelen in velen. Maar niet in alles evenveel. Waarin het meest? en uit welke oorzaak? Is het door liefdeloosheid? Is het door begeerlijkheid, hoogmoed, mensenvrees, ongeduld, hartstochtelijkheid, traagheid? Dit bedenkt een ieder bij zichzelf, dit onderzoekt hij, opdat het werk van de zelfreiniging op zelfkennis gegrond is en met de meeste ernst en de meeste kracht aan de zwakste zijde van het hart wordt ondernomen en voortgezet. Deze wordt, helaas, maar al te vaak juist het meest gespaard en als overblijvende, bijna noodwendige zwakheid, met gestel, bloedsmenging, opvoeding, vroegere weg in verband, verschoond en vergoelijkt. En toch is die zonde, die ons makkelijk omringt, wier overwinning ons de meeste moeite kost, voor ons de verderfelijste. Toch houdt deze een zonde ons meer terug van de gelijkvormigheid aan de Heilige Geest dan al onze overige deugden ons daartoe kunnen doen naderen. Voorts, als het ons ernst is met de betrachting van het heilig gebod van de reiniging van onszelf, zoals Hij rein is, dan betaamt ons in de derde plaats een nauwgezette opmerkzaamheid op alles, wat in ons dit heilig werk of verstoren of bevorderen kan en een gedrag, naar onze toestand en ondervinding ingericht. Aan elke leeftijd, elke kunne, elke levenskring, aan elke roeping, iedere lotsbedeling zowel als aan ieders persoonlijke aanleg, gaven, vatbaarheden, zijn eigenaardige gevaren en verzoeken verbonden. Goed begrepen en goed gebruikt kan het echter alles meewerken tot dat goede, waarover wij nu spreken. Dit wel in te zien, die overeenkomstig onze maatregelen te nemen is blijk van een wijsheid, welker betrachting voor God gevallig, van die versmading of veronachtzaming zonde is. Menig oprecht Christen is in dit opzicht niet dan door schade wijs geworden. Zij dan een ieder gewaarschuwd! Kent een ieder zichzelf, doorgrondt hij de zwakheid hem eigen, doorziet hij de gevaren, die hem omringen; bedient hij zich van de hulpmiddelen, die hem gegeven zijn! Zonder bedachtzaamheid, waakzaamheid, leerzaamheid geen vorderingen in heiligmaking. Geef ook vooral acht op hetgeen van Godswege met u plaats heeft, opdat het werk van uw reiniging bevorderd wordt. Neem ter harte de kastijdingen van God. Opdat de vruchtbare rank meer vrucht draagt, snoei haar de goddelijke Landman. Laat u dit welgevallig zijn. Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, maar daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht van de gerechtigheid degenen, die door haar geoefend zijn. Ja, kruis en lijden, goed verstaan, goed gedragen, goed gebruikt, is een oefening in de heiligmaking. Daarom wordt in de Heilige Schrift kruis en lijden doorgaans in verband beschouwd met die heerlijkheid, waarop de hoop van de kinderen van God gericht is. De wijze Vader zendt het toe om voor die heerlijkheid vatbaar, om voor haar genot geschikt te maken. Wend het dan overeenkomstig Zijn heilige bedoeling tot uw reiniging aan. En meen niet dat ander lijden en een ander kruis dan het uwe nog geschikter zou zijn om de bedoeling van God bij u te bereiken. Wees niet wijzer dan God. Geen lijden, geen kruis dan juist het uwe is in staat om u in ootmoed, in geduld, in zachtmoedigheid te oefenen, om de zonde van uw hart te bestrijden, om u los van de aarde te maken, om u nader te brengen en meer te verbinden aan die God, aan wie men gelijkvormig wordt naarmate men zich dichter aan Hem aansluit en meer in Zijn gemeenschap leeft. Zeker,

niets reinigt zozeer als het verkeer met de Reine. Daarom moet onder alle omstandigheden niets zozeer gezocht, niets zo vlijtig onderhouden worden als dit verkeer. O u, die uzelf reinigen wilt zoals Hij rein is! wandel met God. Laat God tot u spreken, spreek tot Hem, zoek Zijn verborgen omgang. Wandel in het licht, van Zijn woord. Houd uw hart open en gevoelig voor de heilzame kracht aller goddelijke vermaningen. Laat er u gedurig en altijd opnieuw bij bepalen, er door besturen en bestraffen. Gedenk uw Heiland. Zoek Zijn gemeenschap. Verkeer altijd in uw gedachten met Hem als het uitgedrukte beeld van Godsheiligheid en liefde. De bewerker van uw geluk, het voorwerp van uw hoogste dankbaarheid zij uw bestendig voorbeeld. Vergelijk uzelf niet met uzelf, niet met anderen, maar steeds met Hem. En bedenk hoeveel beminnelijker u zijn zou, als u meer op Hem leek. Onderhoud de geest van het gebed. Deze breekt de kracht van de verzoeken en God verhoort. Hij wil Zijn Heilige Geest geven aan die, die Hem van Hem vragen. Hij, die tot heiligheid geroepen heeft, Hij zal het aan de kracht tot heiliging, als die ootmoedig en gelovig bij Hem gezocht wordt, geenszins laten ontbreken. Het geloof zal Hij versterken, de hoop zal Hij verhelderen, de liefde zal Hij aanvuren. Met de dankstof zal Hij de dankbaarheid vermeerderen en te voorspoediger zal het werk van de heiligmaking in de vrees van God volbracht worden. O zalig werk, o heilrijke vorderingen! Men werkt aan Zijn geluk, men bevordert zijn aanstaande heerlijkheid. Want heiligheid is inwendige heerlijkheid en de reinheid is reeds hier op aarde de gelukkigste. Welke wortelen schiet de hoop van een Christus neerwaarts bij het voortbrengen van deze vruchten opwaarts! De volmaakt reinen zullen God zien. Deze aanschouwing zal het toppunt van de gelukzaligheid zijn. Maar hoe blijmoedig is reeds de wandel in geloof van hem die deze hoop op Hem hebbend, zichzelf reinigt zoals Hij rein is.

4. Een ieder, die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid, die maakt zich schuldig aan afwijking van de wet, want de zonde, van welke aard die ook is, hoe en wanneer en door wie ook gepleegd, is de ongerechtigheid, is afwijking van de wet en schending van de heilige ordening van God.

Het is duidelijk, dat als de apostel hier het ernstige streven naar heiligmaking, het mijden van alles wat zonde heet, de Christenen op het hart drukt, hij, zoals zijn wijze van uitdrukking dat aanwijst, reden moet hebben om de invloeden tegen te werken van hen, door wie de zedelijke ernst dreigde schade te lijden en verslapping van het zedelijk oordeel bevorderd te worden.

"De zonde doen" (haar doen met een stemming van het hart, waarbij men van de zonde geen afstand wil doen, zich niet van haar wil laten reinigen, maar ze liefheeft) is het tegenovergestelde van het vorige "zichzelf reinigen", waarin het "doen van de gerechtigheid" (Hoofdstuk 2: 29) opgesloten ligt. De dwaalleraars hielden het voor vruchteloos, dat een Christen zich rein maakte en in het lopen naar de onvergankelijke kroon zich van alles onthield (1 Kor. 9: 25). Hun Christendom was niet een "rein spijsoffer" (Mal. 1: 11), maar wel de zuurdesem van de oude zonde en met de honing van de wereldsgezindheid vermengd en, om de liefde tot de wereld en haar begeerlijkheid te verschonen, maakten zij een verkeerd onderscheid tussen zonde en ongerechtigheid. Niet alles wat zonde (eigenlijk "misslag" heet, zou absoluut tegen Gods wil en regel zijn, evenals men heden maar al te veel hoort: dat is een rechtschapen man; "el heeft hij enige zwakheden en gebreken evenals alle mensen, maar aan een eigenlijk kwaad maakt hij zich niet schuldig. Zo maakt men zichzelf een moraal, die het vlees geen smart aandoet en een God, die de zogenaamde rechtschapen lieden naar het richtsnoer der "openbare mening" beoordeelt. Tegenover zulke leugenaars, die erop uit zijn de grenzen tussen licht en duisternis (Hoofdstuk 1: 6) weg te nemen, treedt Johannes op met de verklaring, dat zonde ongerechtigheid is, dat elke zonde de zondaar schuldig doet zijn tegen de wet van de heilige God, tegen de ordening, die voor het leven van de gemeente van God is

gesteld. Voor God is elke overtreding een misdaad; als bagatel (pec catilio = kleine zonde) wordt door de Rechter in de hoogte de zonde nooit behandeld.

"Zonde" is niet een ruimer begrip dan "ongerechtigheid", zodat de laatste een bijzondere zware species van de eerste zou zijn, maar zij heeft, zegt de apostel, dezelfde omvang. Beide begrippen kunnen niet van elkaar worden gescheiden; elke zonde is ook ongerechtigheid, d. i. overtreding van de wet en onder de wet verslaat hij de in Christus zich openbarende en door de Heilige Geest ons tot bewustzijn gebrachte zedelijke leefregel. Evenals in MATTHEUS. 5: 34 vv. de Heiland leert, dat een eenvoudig ja of nee evenzeer onverbreekbare waarheid moet zijn als de gekwalificeerde eed en het eerste dus tot de hoogte van de eed moet worden verheven, geheel en al op dezelfde wijze is het hier het doel van Johannes, elke zonde op het gehele, ruime gebied op te heffen tot de trap van wetsovertreding.

De Apostel spreekt hier niet van Christenen, die nog grote gebreken hebben en gedurig in vele opzichten struikelen; maar van zulke mensen, die hun hoofdwerk maken van te zondigen, bijzonder van de Gnostieken, die, met al hun roem op verlichting en gelijkvormigheid van hun zielen aan God, in het opvolgen van de zondige begeerlijkheden losbandig heen leefden. Het woord zondigen heeft in deze brief de bepaalde betekenis van een losbandig leven te leiden en zijn vermaak te vinden in de dienst van de zonde. De spreekwijs de zonde te doen, is nog nadrukkelijker en zegt, volgens de spreektrant van de Hebreeuwen, zich als het ware, met al zijn vermogen en geheel op de dienst van de zonde toe te leggen (Vgl. Joh. 3: 20, 21), evenals de rechtvaardigheid te doen te kennen geeft zich geheel en met al Zijn vermogen op de betrachting van godzaligheid, toe te leggen. Die in deze zin de zonde doet, zoals dat het bestaan van de Gnostieken was, doet ook de ongerechtigheid, of, zoals er eigenlijk staat, de onwettigheid, de wetteloosheid, dat is, zo iemand betoont, dat hij zich aan de Goddelijke wet niet onderworpen rekent, hij versmaadt Gods wetgevende macht en opperheerschappij, hij maakt zich schuldig aan een schromelijke opstand tegen de enigen Wetgever, die behouden en verderven kan. Want de zonde is de ongerechtigheid of wetteloosheid. In de oorspronkelijke tekst is het voorstel zeer nadrukkelijk, het zegt eigenlijk zoveel als: het zondigen tot zijn geliefkoosde bezigheid te maken is de wetteloosheid zelf: het is niets anders dan een kennelijke verloochening van Gods wetgevende macht en een werkelijke opstand tegen de hoogste Wetgever.

Want de zonde is de ongerechtigheid, of de overtreding van de wet. Of liever schending van de wet, als een woord van meer nadruk dan overtreding en meer overeenkomende met anomia, dat betekent, niet alleen een overtreding van de palen van Gods wet, maar een poging, als het mogelijk was, om die te vernietigen en uit te roeien.

5. a) En u weet, dat Hij, op wie ik u reeds heb gewezen (vs. 3), door Zijn menswording en het werk, dat Hij nu volbracht heeft, op aarde, geopenbaard is (Hoofdstuk 1: 2), opdat Hij onze zonden zou wegnemen, niet alleen de schuld en straf, maar ook de zaak zelf, zodat zij niet weer geschiedt (Joh. 1: 29. 1 Petrus 2: 24, b) en geen zonde is in Hem, in het gehele leven, zoals wij dat door Zijn geschiedenis voor ons hebben.

a) Jes. 53: 12. 1 Tim. 1: 15 b) Jes. 53: 9. 2 Kor. 5: 21. 1 Petrus 2: 22

Volgens het vroeger gezegde is elke zondige daad in tegenspraak met het gebod, met de geopenbaarde wil van God, maar ook in tegenspraak met de openbaring van Christus en wel niet alleen met Zijn werk, want Hij is toch geopenbaard om onze zonden weg te nemen, maar

ook tegen Zijn persoon, want in Hem is geen zonde en ook in de wereld, die aan de zonde onderworpen is, heeft Hij het beginsel van zondeloosheid gelegd.

Nadat Johannes heeft aangewezen dat het zonde doen, dat het tegengestelde is van zich reinigen, tegen de wet indruist, wijst hij aan, dat het evenzo in tegenspraak is met het Evangelie. Het wezen van de Vader, zowel als dat van de mens geworden Zoon, beide brengen de inwendige ethische noodzakelijkheid van de heiligmaking mee.

Het doel van de openbaring van Christus in het vlees, dat in het algemeen dit is, dat allen, die in Hem geloven, niet verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben (Joh. 3: 16), stelt de apostel volgens de concrete samenhang op deze wijze voor, "dat Hij onze zonden "wegneemt". Het begrip, dat in vs. 4 in zijn principiële algemeenheid wordt voorgesteld: "de zonden wordt hier weer opgevat in de meervoudige vorm "zonden". In zoverre wordt de wijze van voorstelling levendiger, dat de gehele massa van alle zonden in het bijzonder wordt gezien: Christus is geopenbaard om alle en iedere zonde weg te nemen.

De bijvoeging "onze" versterkt het beroep op eigen ervaring, dat de apostel deed met de woorden "u weet". Hij beperkt wel niet het wegnemen van de zonden tot hen, die werkelijk in het geloof, het heilrijke doel van de menswording van de Zoon van God aan zich laten verwezenlijken, in thesi, dat hij de universaliteit van het goddelijk bedoelen zou loochenen, maar wel in praxi, om het bewustzijn van de lezers te versterken.

Het woord, dat in de grondtekst staat voor "wegnemen", heeft een dubbele betekenis: deels de zonde van iemand dragen, boeten, deels die wegdoen, uitdelgen; maar de laatste steeds met de nadere bepaling: door verzoening ervan. Ook voor de Christenen mogen deze beide gedachten niet van elkaar worden losgemaakt. De Christen kent geen "wegnemen" van de zonde anders dan op de grond van verzoening; van een heiliging, die niet op deze grond zou rusten, mag hij als Christen niets weten. Eveneens kent hij geen verzoening van de zonde anders, dan bepaald met het oog op wegneming van haar en geen vergeving van de zonde kan bestaan, die niet tevens onmiddellijk doden van de zonde zou zijn.

Het "en geen zonde is in Hem" is niet op te vatten als de voorwaarde van het vorige "onze zonden wegnemen", maar moet ernaast worden geplaatst, zodat het de grond voor het gezegde in vs. 6 aangeeft.

6. Een ieder, die in Hem blijft, die zondigt niet in die zin, dat hij, zoals boven gezegd is, de zonde zou doen (vs. 4), hoewel hij het niet te boven komt, dat hij die lijden moet (Hoofdstuk 1: 8 vv. Rom. 7: 15 vv). Een ieder, die op deze wijze zondigt, dat hij daardoor doet wat overeenkomstig is aan zijn eigen diepste wezen, die heeft Hem, namelijk Christus, niet als zijn Heiland met de ogen van het geloof gezien en heeft Hem niet gekend. Zijn hart heeft de gemeenschap met Hem niet ervaren, want dan zou de zonde hem tegenstaan en door hem worden gehaat

Tegen de onbegrensde en volle erkenning van deze uitspraak verzet zich niet alleen het gewone Christelijke bewustzijn, dat zich ondanks de zonde, die nog in de gelovigen werkzaam is, toch als kind van God kent, maar ook met onze brief zelf schijnt dit niet te harmoniëren. Terwijl namelijk de apostel in dit vers erop drukt, dat ieder, die zondigt, geen gemeenschap met de Heere heeft, heeft hij in Hoofdstuk 1: 8 v. niet alleen het aanwezig zijn van de zonde in de gelovigen erkend, maar zelfs haar ontkenning als grote leugen, als kenteken van gebrek aan gemeenschap met de Heere voorgesteld. De gedachte verkrijgt nog

een werkelijke verscherping door het omkeren van de stelling in de tweede helft van het vers. Terwijl men tot verklaring van de woorden "die in Hem blijft, die zondigt niet" nog zou kunnen zeggen: die zondigt, heeft gemeenschap met de Heere gehad, kan die ook weer verkrijgen en heeft alleen een afbreken van deze door het zondigen plaats, dan wordt deze verklaring onmogelijk gemaakt, als verder wordt gezegd: "een ieder, die zondigt, die heeft Hem niet gezien en heeft Hem niet gekend." Zoals de apostel in vs. 2 zei, dat wij krachtens het aanschouwen van de Verheerlijkte tot hetzelfde beeld veranderd en zelfs verheerlijkt zouden worden, verzekert hij hier, dat die de Heere als de zondeloze heeft gezien, door dit aanschouwen zelf zondeloos wordt. Dit gevolg komt zo zeker, dat die niet zondeloos is daardoor het bewijs geeft, dat Hij de Heere niet heeft gezien. En zoals hij, die zondigt, Hem niet gezien heeft, zo heeft hij Hem ook niet gekend. Dat kennen is bedoeld, waarvan de Heere ten opzichte van Zichzelf in MATTHEUS. 7: 23 spreekt, als Hij in de oordeelsdag tot degenen, die hun grote daden voor Hem brengen, zeggen zal: "Ik heb u nooit gekend."

Als de apostel schrijft: "die zondigt niet" en "een ieder, die zondigt", dan is, wat hij daarmee bedoelt, door het voorafgegane in vs. 4 "een ieder, die de zonde doet" bepaald en dus moet die wijze van zondigen worden verstaan, die het (in vs. 3 geëiste) zich reinigen tot tegenstelling heeft er is sprake van een liefhebben van de zonde, van een haar koesteren en aankweken. Op dezelfde wijze drukt Johannes, nadat hij in Hoofdstuk 4: 2 heeft geschreven, "alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God", zich in het daarop volgende vers in korten vorm uit: "alle geest, die Jezus niet belijdt". Hij kan toch veronderstellen, dat de lezers deze verkorte spreekwijze, na hetgeen hij te voren uitvoeriger heeft gezegd, zullen begrijpen. Als hij nu beweert, "een ieder die zondigt (in de genoemde zin), die heeft Hem niet gezien en heeft Hem niet gekend", dan is een zien van Christus als van het licht bedoeld en dat liefdevol kennen, dat de opname van het wezen van Christus in het eigen ik teweeg brengt. Die nog met de zonde boeleert, die heeft Christus nog niet gezien als degene, die geheel en al licht is en vijand van duisternis en zonde; de heeft Hem nog niet gekend in het binnenste merg en in de kern van Zijn wegen. Hij heeft zich slechts met periferische krachten van de ziel als met polypen-draden aan Christus aangesloten, (vgl. het aanraken van de zoom van het kleed van Christus in MATTHEUS. 9: 20 vv. en de zweetdoeken en gordeldoeken in Hand 19: 12, waarvan ook reeds krachten tot genezing uitgaan, maar waarom toch het leven zelf van de Heere en van Zijn apostel zich nog niet meedeelt) en kent nog maar fragmenten van Zijn wezen, maar nog niet Hem zelf.

Het is zeker, dat het doen en kennen van de Heere Christus niet te verenigen is met de zonde bij die, die Hem ziet en kent. Daaruit blijkt vooral duidelijk het volstrekt enige van de Verlosser. Ons Christendom moet daarom geheel en alleen en op krachtige wijze op de persoon van Christus gericht zijn en wij mogen het niet stellen in een Christelijke leer. Voor alle dingen moeten wij komen tot een persoonlijke betrekking met Christus.

Voor ernstige zielen ligt een krachtige vertroosting in deze uitspraak, die de twee zaken, de Heiland kennen en zondigen, van elkaar scheidt. De zonde in ons vlees spant onophoudelijk haar netten uit, om ons in haar macht te verstrikken en, voor wij het weten, zijn wij er in gevangen. Maar slechts een blik van het geloof op Jezus, het Lam van God en de sterkste knopen van de zonde scheuren vaneen, de slangenbeet wordt genezen en ons zuchten gaat over tot een lofgezang: "Ik dank God door Jezus Christus onze Heere!" Het beste beeld staat op Golgotha: hart en ogen blijft toch altijd daar!

Maak geen gewoonte van zondigen. Het schijnt volstrekt noodzakelijk, deze uitdrukking dus te verklaren niet alleen, om te voorkomen, dat enige van de beste Christenen in wanhoop

vervallen, ter oorzaak van de overblijfsels van zondige onvolmaaktheid, die hun grote vorderingen in de godsdienst hen doet zien en bewenen, terwijl anderen, die veel minder gevorderd zijn, roekeloos en onkundig genoeg zijn, om zichzelf te beschouwen als volmaakt en geens dings gebrek te hebben, maar ook om de een plaats van de Schrift met andere te doen overeenstemmen (vgl. Jak. 3: 2), en zelfs dit gezegde te doen overeenkomen met andere plaatsen van de brief, die wij voor ons hebben.

7. Kindertjes! (volgens andere lezing in de grondtekst "kinderen" evenals in Hoofdstuk 2: 18) dat u niemand verleidt, niemand van hen, die niet alleen door het loochenen van de Zoon de Christelijke geloofsleer (Hoofdstuk 2: 26), maar ook door hun lichtzinnige grondstellingen de Christelijke zedenleer aantasten. Laat u niet meeslepen om te denken en te handelen als zij. Bedenk: die de rechtvaardigheid doet en alle zonde haat, die alleen is rechtvaardig, zoals Hij, onze Heere Jezus Christus (vs. 3), rechtvaardig is, die is, zoals in Hoofdstuk 2: 29 werd gezegd, uit Hem geboren.

De dringende aanspraak "kindertjes" of "kinderen" is inleiding tot een waarschuwing tegen een duidelijk zichtbaar gevaar, dat ten verdere dreigt te voeren, als niet de hulp, in de Heere en Heiland geboden, wordt aangewend. In Hoofdstuk 1: 8 sprak Johannes van een "zichzelf verleiden." Hier spreekt hij niet van zelfmisleiding, verleiding van buiten en niet door omstandigheden of gebeurtenissen, maar door mensen, die nog gevaarlijker zijn.

De vermaning om rechtvaardig te handelen wordt door de apostel herhaald in de vorm van een waarschuwing (Hoofdstuk 2: 29), en wel in de vorm van een waarschuwing tegen verleiders, die de mensen doof zouden willen maken, dat zedelijke flauwheid wel te verenigen is met het Christendom. Het ontbreekt toch nooit aan degenen, die aan vlees en wereldse begeerlijkheid nog een zeker recht bij de Christen geven en Johannes weet ook, hoe verleidelijk die mening is voor ieder ten gevolge van de in ieder nog enigermate achtergebleven zondige neiging; vandaar de drang en de hartelijkheid van de waarschuwing, die uit de inwendige drang van de liefde tot de lezers wordt gericht. Hoezeer staat die valse grondstelling in tegenspraak met eigen zaligheid! Het klinkt wellicht zoet voor hen, maar het is een zoet vergif een zeer gevaarlijke misleiding, als wij denken, dat wij ons Christendom nog daardoor zullen verzoeten, dat wij er zedelijke lauwheid mee willen verbinden. Juist daardoor laten wij de ware zaligheid en de goddelijke kracht van het Christendom verloren gaan. Tegenover die grondstelling is alleen hij rechtvaardig, zoals Christus is, die de rechtvaardigheid doet. Toegeeflijkheid tegenover de zonde wordt door het Christendom bepaald uitgesloten. Het eist een doen van de gerechtigheid in al die strengheid, zoals wij die in Christus vinden. Als de wereld de stelling uitsprekt, dat een volkomen zuivere en volstreekte zedelijkheid voor de mens niet mogelijk is, dan protesteert het Christendom daartegen onvoorwaardelijk. Die zijn zedelijkheid naar een andere maatstaf zou meten, zou reeds in die grondstelling vervallen zijn, alleen als wij de eis zo hoog stellen is het ook mogelijk, dat wij ook werkelijk met liefde en ijver aan onze heiligmaking werkzaam zijn, terwijl de gewone zogenaamde menselijke rechtschapenheid ons niet kan bezielen tot een werkelijk jagen naar heiligmaking.

8. Die daarentegen de zonde doet, alsof hij daartoe vrijheid had, ook al noemt hij zich een Christen (vs. 4), die toont daardoor, dat hij nog in de zonde als in zijn element leeft. Zo iemand is uit de duivel, zoals de Heere zelf dat aan de ongelovige Joden heeft verweten (Joh. 8: 44); want de duivel zondigt van het begin, sinds de zonde geworden is. In hem heeft zij een aanvang genomen en eerst door hem is zij tot de mensen doorgedrongen; daarom is zij niet iets de mens in het bijzonder eigen, iets, waarbij zij onafhankelijk zouden kunnen zijn, maar

integendeel iets, dat hen tot kinderen van de duivel maakt (vs. 10). Hiertoe nu is de Zoon van God op aarde (vs. 5) geopenbaard, opdat Hij door Zijn hemelse, goddelijke macht (2 Petrus 1: 3 Hebr. 7: 26) de werken van de duivel in hetgeen mensen onder zijn invloed en naar zijn begeerte hier beneden zondigen, verbreken zou (vs. 5. Joh. 12: 31; 16: 11 Niemand kan dus zulke werken doen en tevens de Zoon van God toebehoren; het een sluit het andere onvoorwaardelijk uit.

Evenals het eerste deel van dit vers met het vierde vers overeenkomt, zo het tweede deel met het 5de vers Terwijl nu in vs. 4 en 5 de zonde werd voorgesteld als antigoddelijk en anti-christelijk principe, wordt zij hier gekarakteriseerd als onderwerping onder de duivel en als afstoten van het enige middel van de verlossing van de Heiland Jezus Christus. Ons vers bevat echter de antithese tot vs. 7 Daar was met de woorden "zoals Hij rechtvaardig is" gezegd, dat het doen van de rechtvaardigheid onze gemeenschap met de Heere documenteerde, ons vers zegt omgekeerd, dat het doen van de zonde bewijst, dat wij leden zijn van het rijk van de satan. Nu vinden wij weer dezelfde scherpte van beschouwing, zoals wij die in vs. 6 moesten opmerken. Wordt daar gezegd, elk zondigen bewijst, dat wij de Heere niet gezien noch gekend hebben, hier wordt gezegd, dat het aantoonst, dat wij behoren tot de satan en die dienstbaarheid, waarvan de Heere ons heeft willen verlossen, niet hebben afgeworpen. Het ligt in de aard van de zaak, dat onze apostel meer dan alle andere op de satanische oorsprong van de zonde wijst, zo beweert hij dan ook, dat de duivel vóór alle andere wezens gezondigd heeft en sinds die tijd nog zondigt, waaruit dan volgt, dat elke latere zonde, dus hier ook de menselijke, uit de duivel is en op diabolische causaliteit berust. Nadat namelijk de satan eerst van God is afgefallen, ten gevolge van deze afval zich tegenover God plaatst en tegenover het rijk van God een rijk van bozen gesteld heeft, kan ieder volgend zondaar niet een derde rijk oprichten, maar door zijn zonde treedt hij in het rijk van het anti-goddelijke in. Of hij het wil of niet, of bij het weet of niet, hij maakt zich in elk bijzonder geval afhankelijk van hem, die de aanvang en in het bezit van dit rijk is. Evenmin als de mens, toen hij voor de eerste maal zondigde, dit onafhankelijk van de duivel gedaan heeft, maar op diens ingeving, diens aandrijven, evenmin zondigt hij ook verder uit zichzelf, uit eigen aandrang, maar hij zondigt altijd alleen uit de duivel. Zijn zondigen wordt hem van buiten door de macht en de list van vlees en wereld tegen zijn beter weten door de duivel opgedrongen, of het berust werkelijk op eigen besluit en geschiedt met persoonlijk begeren naar hetgeen zondig en boos is en dan is het een bewijs daarvoor, dat hij van de duivel is.

Zo iets, dan kan dit ons met afschuw voor de zonde vervullen, dat die verhouding de mens ook in het lot van de duivel insleept en hem tot deelgenoot van zijn rampzaligheid maakt.

Evenals een spinnenweb in duizend fijne draden samenhangt en in het midden daarvan de spin zit, loerende op haar vangst, zo is de wereld in het weefsel van de duivel ingesponnen en elke afzonderlijke draad van de zonde hangt samen met het aanvangs- en middelpunt van de gehele zonde-webbe, met de wil van de duivel.

Maar ere zij onze Verlosser, lof aan Zijn werk! Hij lost op wat ouder de zonde gebonden was en verwoest de vastigheden van de satan, waardoor deze de arme zielen in het ongeloof wil houden; hij verdelgt de krachten van de duisternis door het licht van het leven, dat Hij in de ziel laat opgaan en blust het vuur van de vijandschap tegen God in het hart uit door Zijn bloed. Zo weet nu de geredde zondaar, wie hij toebehoort en aan wie hij zich moet vasthouden; daarmee heeft echter satan al zijn recht op hem en al zijn heerschappij over hem verloren.

Ach, hoe verleidt men zichzelf en anderen, door van de zonde niet dan onder verbloemde, niet dan onder vergoelijkende namen te spreken; door over haar te redekavelen als over een zeker niet al te loffelijke zwakheid, maar toch slechts zwakheid van onze menselijke natuur, noodlottig overwicht van de zinnelijkheid op een nog altijd veronderstelde kracht ten goede, als al niet noodzakelijke inleiding en eerste trap op de weg van menselijke zelfvolmaking: of wel door zonder zelfs zoveel over haar na te denken, zich heimelijk te troosten met haar gedroomde verschoonlijkheid in de ogen van een toegevend God, die zegt men, weet wat maaksel wij zijn en gedachtig is dat wij stof zijn! Die de zonde doet is uit de duivel. Hoe slaat dat donderwoord van Boanerges aan zulke redeneringen de bodem in; hoe doet het deze ijdele vertroostingen verstompen! De zonde is geen zwakheid; de zonde is een macht. Zij is een macht van de satan, die door haar zijn rijk sticht en uitbreidt, God in de hemel naar de kroon steekt en een werk van verwoesting werkt in zijn zedelijke schepping. Die de zonde doet is uit de duivel. Hij werkt in zijn mate, met meerdere of mindere bewustheid en allereerst tot zijn eigen verderf, aan dat duivelwerk van verwoesting en opstand mee. Zo verdoemelijk de duivel is, die van de beginne zondigt, zo verdoemelijk is in de mens de zonde, waarmee hij op zijn beurt diens zondig werk voortzet en uitbreidt; en hoe zou die mens, die zijn werktuig is, naar zijn redelijke werking en niet dan met zijn wil, hoe zou hij, van het gewaarschuwd, maar tevergeefs gewaarschuwd, aan het deelgenootschap in zijn verdoemelijkheid kunnen ontkomen? Die de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van het begin. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou. Ook die beschouwing is heilloos, waardoor men uit bijgelovige onkunde of in stugge vertwijfeling, of wel uit zedelijke traagheid en liefde tot de zonde zich de macht van de satan op het zondig hart als alvermogen en onweerstaanbaar voorstelt, of probeert voor te stellen en de zonde doen blijft, omdat men de werken van de satan niet verbreken kan? Lastering van de liefde van God, alsof Hij de mens, naar Zijn beeld geschapen, met plechtige en liefderijke ernst ons toeroept: Kindertjes! dat niemand u verleidt! De satan kan niet anders wensen, dan ons te verblinden. Een lichtzinnige wereld, op haar weinigje Christendom gerust, heeft er belang bij ons van haar gevoelen te zien, ons eigen hart is voor het volle licht van de waarheid schuw. Maar Johannes, maar Hij, die geopenbaard is, om in ons de werken van de duivel te verbreken, wil het voor ons laten opgaan. Laat ons omwille van onze zaligheid ons hart dwingen zich door dat licht te laten beschijnen, en wereld en duivel te laten trotseren. En als het ons blijkt dat het harde woord echt op ons toepasselijk is, dat wij het dan aannemen in ootmoed, dat het ons brengt tot boetvaardigheid. Door het doen van de zonde, uit de duivel tot nog toe! Kinderen van de duivel door het leven naar het vlees! Zou dat onze naam, dat in uw heilige ogen onze hoedanigheid wezen kunnen, o God! En dit daar wij geroepen waren om Uw kinderen te zijn; en dit daar wij het weten dat Uw Zoon geopenbaard is, en wat Hij gedaan heeft, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou! En dit terwijl wij ons reeds naar Zijn heilige Verlossersnaam Christenen noemden en van U spraken als van onze Vader, die in de hemelen is! O, vergeef ons de zonde, vergeef ons de hardheid van onze harten, doe er verzoening over in het bloed van uw Zoon en vernieuw ons door Uw Heilige Geest, opdat Hij niet tevergeefs geopenbaard is! Dat zij de ootmoedige verzuchting, waartoe het woord van de apostel allen opwekke, die nog niet uit God geboren zijn.

9. Een ieder, die door het geloof in Jezus Christus (Hoofdstuk 5: 1 Joh. 1: 13) uit God geboren is, die doet de zonde niet (vs. 6), a) want Zijn, namelijk Gods zaad blijft in hem (Hoofdstuk 2: 27) door de Heilige Geest, die bij zijn wedergeboorte als Schepper van een nieuwleven in hem is neergedaald (Joh. 3: 5) en hij, wie dat voorrecht is te beurt gevallen, kan ten gevolge van die inwendige toestand van het hart niet zondigen, want hij is uit God geboren (Hoofdstuk 5: 18). Evenals God licht is en gans geen duisternis in Hem is (Hoofdstuk 1: 5),

zo heeft ook de uit Hem geborene met de duisternis geen gemeenschap meer, maar wandelt met geheel zijn wezen in het licht (2 Kor. 6: 14).

a) 1 Petrus 1: 23

In het voorgaande vers heeft de apostel gezegd, dat hij, die doet wat recht is voor God, daardoor toont dat hij aan het wezen van Christus, en die doet wat zonde is, dat hij aan de natuur van de duivel deel heeft. Hij heeft verder herhaaldelijk herinnerd, dat het hele doel van de menswording van Christus daarop gericht is, dat er een einde komt aan de zonde. Aldus heeft hij aangetoond, dat een Christen, een kind van God, niet mag zondigen; hij voegt er nu bij wat nog dieper gaat, dat die een kind van God is, uit God geboren is, niet zondigen kan. Dat het doen van zonde met het gehele wezen en doel van Christus in tegenspraak is, is in vs. 7 v. aangetoond; dat het geboren zijn uit God tot zijn wezenlijk, innerlijk noodzakelijk en dus onafscheidelijk gevolg het niet zondigen heeft, wordt hier bijgevoegd.

Johannes verzekert hier in de eerste plaats een feit; hij spreekt uit, dat die uit God geboren is, in zo verre hij dat is, niet zondigt. De grond daarvan wordt aangewezen door de volgende zin: "wat Zijn zaad, d. i. het zaad, waaruit God hem als het ware heeft verwekt, zijn nieuw leven heeft doen worden, blijft in hem. " Omdat namelijk dit zaad uit God, het door de Heilige Geest gewerkte, van God afkomstige goddelijke leven, de tegenstelling vormt tot het met de duivel verwante leven, tot alles wat zonde is, dan is duidelijk, dat de kinderen van God niet zondigen, juist omdat wat hen tot kinderen van God maakt, dit nieuwe leven, alle zonde van zich uitsluit. Nadat Johannes dit heeft uitgesproken, wijst hij de noodzakelijkheid daarvan aan, dat dit niet anders kan zijn; zo iemand kan niet zondigen, het is uit de aard van de zaak onmogelijk dat hij zondigt. Juist omdat hij uit God geboren is, omdat dit uit God geboren zijn met de zonde geheel in tegenspraak is; en daaruit niet kan voortkomen, daarin geen aansluitingspunt kan vinden. Evenals van het goddelijk leven alleen het goddelijke, niet iets ongoddelijks kan uitgaan, zo kan van het uit God geborene als zodanig geen zonde voortkomen.

Hier blijkt het nu ook, hoe het verder is met het doen van de zonde, dat Johannes van de wedergeborene loochent. Uit de gronden, door hem voor dat ontkennen aangehaald, volgt namelijk alleen dit, dat de wedergeborene met zijn eigen ik, met zijn eigen, gehele persoonlijkheid kan zondigen en dat dus zijn zondigen nooit een zondigen in de eigenlijke en volle zin van het woord kan zijn, maar altijd alleen een overweldigd worden van zijn persoonlijkheid door de macht van het kwaad.

Volstrekt onverenigbaar met het zondigen is het nieuwe leven van de gelovigen, dat door de geboorte uit God is voortgekomen; dit voert werkelijk de geest af van alle zonde, vervult met onverzoenlijke haat tegen haar en zet tot een rusteloze strijd tegen haar aan. In zo'n strijd ontvangt een kind van God dagelijks wonden, zoals Luther zegt, maar werpt het toch nooit de wapens weg en sluit nooit vrede met de doodsvijand. Zijn wapens tegen het kwaad zijn, als hij overwonnen wordt, deze, dat hij voortdurend de zonde, waartegen hij in besliste tegenstelling als iets, dat aan zijn wezen vreemd is en gehaat is, berouwvol en boetvaardig belijdt, de vergeving ervoor zoekt en zich zo weer van haar vrij maakt (Hoofdstuk 1: 8 vv.), de verzoeking tot het kwade mijdt en altijd weer opnieuw de plicht van reiniging en heiligmaking probeert te vervullen, evenals een goed discipel zijn werkstuk altijd weer beproefd op te lossen, al hoeft hij zich ook nog zo vaak bij zijn vorige pogingen verrekend. Die het nu verzuimt, om deze verdedigingsmiddelen te gebruiken tegen de kracht van de zonde, die het door de Geest uit God voortgekomen nieuwe leven, dat hier beneden nooit tot

zijn volle machtsontvouwing naar buiten komt, probeert te overweldigen, die heeft, zoals dat wel het meest het geval zal zijn, dat nieuwe leven nog nooit ten volle in zich opgenomen, of hij heeft met of zonder bewustzijn nog deze of geen deel en van zijn hart voor de zonde zich voorbehouden en wordt nu niet zozeer van buiten als van binnen door de zonde overmeesterd; of hij maakt zich schuldig aan een ontrouw, die het allerzwaarste gericht van God, dat er is (Hebr. 6: 4 vv.), na zich sleept.

Wij hoeven naast 1 Joh. 3: 9 slechts Rom. 7: 20 te leggen, om te zien, hoe wij hier niet met een leer van Paulus of Johannes, maar eenvoudig met de gewone leer van de hele Schrift te doen hebben, die en door de man van Tarsen en door de jonger van Patmos in bijna gelijkkluidende bewoordingen wordt vertolkt. Legt Johannes aan een kind van God de woorden op de lippen: "Ik doe de zonde niet meer, want ik kan ook niet zondigen, wijl het zaad van God in mij blijft. " dan spreekt Paulus in geheel gelijke zin uit eigen zielservaring: "Als ik het doe hetgeen ik niet wil, dan doe ik dat niet meer, want ik heb een vermaak in de wet van God naar de inwendige mens. " En als Paulus omgekeerd aan die hooggestemde triomfkreet de bittere belijdenis en de droeve klacht toevoegt: "Hetgeen ik haat dat doe ik", dan komt Johannes u op even roerende toon de ontzettende bekentenis brengen: "Als wij zeggen dat wij niet zondigen, dan misleiden wij ons zelf en de waarheid is in ons niet. " Wij komen niet voor de dag met de gewone uitvlucht, dat een kind van God wel kleine onbeduidende, maar geen dodelijke zonden, geen "zonde tot de dood" begaat en dat de apostel alleen op die laatste ontzettende uitbarstingen van de zonde het oog zou hebben. Wij zeggen óók niet, dat dit "niet zondigen" van de apostel op zijn doorgaande levensstand ziet, als wilde Johannes zeggen: "Er komen wel uitzonderingen voor, maar zijn gewone leven staat buiten de sfeer van de zonde. " En evenmin proberen we ons te redden door de apostel de mening toe te dichten, als had hij bedoeld: "Aan zonde in de wettelijke zin staat hij niet meer schuldig, al komt hij nog wel tekort, vaak veel te kort, in de liefde en de ootmoed. " Zie, veeleer verwerpen wij al deze halfslachtige uitleggingen als onwaar, onmanlijk en onvoldoende. Omdat wij bij eigen droeve ervaring weten, dat zij toch niet bevredigen en de ziel in spanning laten en eenvoudig ten gevolge hebben, dat de meeste Christenen maar voortleven en voortdenken, als had Johannes zijn apodictisch "niet-zondigen", nimmer ten papiere gebracht en voorts, komen zij er hij het lezen aan toe, er met een zucht over heen te lezen. Een zucht, waarin zij de droeve bekentenis zich ontglippen laten: "Och, stonden die zonderlinge woorden er maar niet. Op mij kunnen zij geen vat krijgen en ik wordt zo nooit! " Terdege, wat Johannes zegt, op het woord af, nemen zoals het er staat, is tegen deze ziekelijke lafheid het enig afdoend geneesmiddel. Metterdaad, het is zoals Johannes zegt: "Een kind van God doet de zonde zelf nooit. " En dit moet betuigd en moet beleden, niet omdat de ervaring het ons zo leert. Integendeel, door de ervaring komen wij schijnbaar tot een geheel andere slotsom. Maar moet beleden, "omdat niet kan zondigen wie eenmaal uit God geboren is, d. w. z, beleden, wijl het tegendeel eenvoudig onmogelijk zou zijn. Letterlijk dus hetzelfde, als wat Jezus gezegd heeft: "Uit een goede boom kan geen kwade vrucht voortkomen", een woord dat men ook al gewoon is, zeer onschriftuurlijk, naar eigen inzicht te verdraaien. Meestal toch maakt men hier zo iets van, alsof Jezus gezegd had: "Een goede boom begint met eerst nog al veel kwade vruchten voort te brengen. Van lieverlede komen er dan meer goede. En eindelijk komt er een tijd, dat er niet dan goede vrucht aan zit. " Lijnrecht dus het tegendeel van wat Jezus beweert. Nee, de Heere zegt wel zeer stellig, wat bovendien ieder boomkweker weet, dat aan een tamme boom geen wilde vrucht komen kan. Dat "het onmogelijk is ooit of immer druiven te lezen van distels", maar ook even onmogelijk, wilde vruchten in te zamelen van een tam en deugdelijk geënt lot. Dat er wormstekige, bedorven, onooglijke vruchten ook aan de beste boom kunnen zitten, weet Jezus uitnemend goed, maar wat niet kan, wat onmogelijk zou zijn, wat tegen de natuur zou strijden, is, dat u wilde kastanje zou zien groeien aan een

kastanjeboom, die tam is. En vond u dat toch zo in het woud, zag u voor uw ogen dat tussen de takken met goede vruchten toch enkele takken met kwade vruchten heen zaten, dan zou elk houtvester, of boomkweker, of ook gewone boswachter, u zonder aarzeling verzekeren kunnen, dat hier een van tweeën plaats greep: óf dat er een wilde plant door de tammen boom was heengegroeid, of dat de tamme op een wilde boom geënt was en die tak met wilde vruchten nu onder uit de oude wilde stam was opgeschoten. Maar en hier zou zo iemand u, op zijn houtvesterseer, voor instaan, uit een tamme boom kon die tak niet zijn. Want, zo zou hij u zeggen, "een lot uit de tamme aard brengt nooit of nooit wilde vrucht voort, omdat dit tegen zijn aard strijdt en het kan zo'n vrucht ook niet voortbrengen, want het is van een tamme boom geënt. " En zou hij er u bijvoegen, nu is het wel waar, dat die kwade vrucht er nog groeit, zelfs nog zeer sterk omzit, maar kon de tamme geënte boom spreken, wees verzekerd, dat hij u betuigen zou: "Die kwade vrucht, die ik niet wil, komt er nog wel, maar nu maak ik die vrucht niet meer, maar de wilde oude stam, waarop men mij entte. " Is nu een kind van God metterdaad niet beter te vergelijken dan met zo'n tam lot, dat geënt is op een wilde stam, wat zo vragen we, is er dan onnatuurlijks aan, dat van zo'n "geënte" nieuwe persoon èn door Jezus èn door Paulus èn door Johannes geleerd wordt dat het kwaad, dat men aan hem ziet, niet komt uit hem. Zo Jezus: "De goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen. " Zo Paulus; "Ik nu doe dat niet meer, maar de zonde, die in mij woont. " En zo nu ook Johannes: "Wie uit God geboren is, kan niet meer zondigen. " Dit geldt dus niet alleen van de grote, maar ook van de kleinste zonde. Uit "het zaad van God", dat in ons blijft, kan hij geen mogelijkheid, ooit, ook maar zelfs de minste zondige gedachte opwellen. Uit het "van Godswege in ons geborene" kan nooit of nimmer, onder wat bange verzoeking, ook maar voor één ondeelbaar ogenblik, de zwakste overtuiging tot wat zondig is, voortkomen. Door het "kind van God" kan niet worden uitgedemd iets, dat zijn oorsprong heeft in Satan. Was nu een belijder van de Heere op aarde niets dan "kind van God; " enkel "die heilige persoon; " alleen "dat hemelse; " werkten er in hem geen andere drijfveren dan de drijvingen, die uit hem zelf komen, dan zou er daarom ook geen zonde aan hem wezen, want hij kan ze eenvoudig niet doen. Maar dit is niet zo. De oude stam, waarop het tamme lot geënt werd, is er nog en schiet telkens uit. Aanvankelijk zelfs nog zo sterk uit, dat de kleine uitbotting van het nieuwe lot nog geheel overschaduwde wordt door de wilde loten, die opschieten van omlaag. Dat betert dan van lieverlede wel, als er aan die wilde stam meer gesnoeid wordt en aan dat nieuwe lot meer levenssap toekomt, maar toch het blijft een dooreenstrengeling van wild en tam tot de einde en dan pas kan aan die tweeslachtigheid voorgoed een einde komen, als eindelijk de hemelse Landman het nu krachtig geworden lot geheel van de wilde stam afsnijdt en bij het wegsterven van deze aarde overplant op eigen wortel in de hemelse grond. En nu voegt bij die toestand tweërlei belijdenis al naar gelang het kind van God van zichzelf spreekt, als voor zijn oude natuur nog aansprakelijk, dan wel als van die oude natuur in Jezus af. Spreekt hij als voor die oude natuur van vroeger en van nu nog aansprakelijk, dat heet het achtereenvolgens: 1e. van het verleden: a. "Als wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, dan maken wij Hem tot een leugenaar; " en b. "Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw dat Hij ons onze zonden vergeeft. " En 2e. van het heden: a. "Als wij zeggen dat wij geen zonden hebben, dan verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet" en b. "Als iemand gezondigd heeft: wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de rechtvaardige. " Spreekt hij daarentegen, als van die oude natuur door de wedergeboorte afgescheiden, dan geldt het getuigenis: a. "Uit die goede boom kan geen kwade vrucht voortkomen; " b. "Ik nu doe dit niet meer, maar de zonde, die in mij woont; " en c. "Die uit God geboren is, kan niet zondigen. " De onbekeerde en de bekeerde nemen in hun leven aan zichzelf zonden waar. Maar het verschil ligt hierin, dat de onbekeerde de zonde zelf doet, willens en wetens doet, terwijl de bekeerde de zonde ondergaat, als iets, dat hij af bidt, dat hem een lijden veroorzaakt, waar hij zich van los wil woelen. Bij de kinderen van de leugen is het een

zondigen, waarbij men de zonde mint en bij de kinderen van God een zondigen, waarbij men de zonde haat. Bij beiden weet de zonde nog te woelen en te werken. Maar terwijl zij bij de onbekeerde het goed heeft en gevierd en in de kamers van het hart feestelijk onthaald wordt, heeft diezelfde indringster het bij de kinderen van God hard te verduren en lijdt er honger en wordt er rusteloos in de hoek gedrongen en na elk levensteken, dat zij weer geven dorst met dubbele slagen, al ziet het ook geen mensenoog, in de kamers van het hart gekastijd.

10. Hierin, in die beide tekenen, waarvan ik het een zo-even in vs. 9 heb genoemd, het andere in het voorgaande 8ste vers, het "niet zonde doen" aan de ene en het "zonde doen" aan de andere zijde, zijn de kinderen van God en de kinderen van de duivel openbaar (Deut. 13: 13 MATTHEUS. 13: 38 Hand. 13: 10). Als ik nu op de stelling in de tweede helft van vs. 7 terugkom en met betrekking op het zo-even in vs. 10 gezegde die tegenstelling geef, die tevens volgens de verwantschap, waarin die stelling in vs. 7 met die in Hoofdstuk 2: 6 staat specialiserende, dan zeg ik: "een ieder, die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, is geen kind van God, en eveneens is hij het niet, die zijn broeder niet liefheeft. "

Johannes verdeelt de gehele mensheid in deze beide volstrekt tegenover elkaar staande rijen: de kinderen van God en de kinderen van de duivel; zouden wij ons echter zo'n tegenstelling onder de mensen moeten denken, zonder alle overgangspunten? In dat geval zou het niet verklaard kunnen worden, hoe uit kinderen van de duivel kinderen van God hadden kunnen worden, hoe een overgang van de ene rij tot de andere gevormd had kunnen worden; en toch voorziet Johannes zelf zo'n mogelijkheid, terwijl hij erkent, dat degenen, die de zonde dienen en het rijk van de satan toebehoren, degenen, die tot de wereld behoorden, door het geloof in Jezus als de Heiland uit het rijk van de duivel, uit de wereld zijn uitgegaan en tot kinderen van God zijn geworden. Als hij zegt, dat de Zoon van God verschenen is, om de werken van de duivel te verbreken, dan ligt daarin opgesloten, dat Hij verschenen is, om hen, die tot hiertoe kinderen van de duivel waren, tot kinderen van God te maken. Er moet dus een aansluitingsplan aanwezig zijn, waardoor zij, die nog kinderen van de duivel zijn, voor de invloed van de Zoon van God vatbaar worden. Er moet een grond voor zijn, dat sommigen kinderen van de duivel blijven, anderen het zaad van God opnemen en zich daardoor tot kinderen van God laten maken. Het Evangelie van Johannes bevat dan ook verschillende aanwijzingen, om dit onderscheid, deze trappen van voorbereiding nader te leren kennen. Van dat uit God geboren zijn, dat alleen door de werken van het Evangelie, door het geloof in de Zoon van God tot stand kan komen, wordt onderscheiden een voorlopig uit God, uit de waarheid zijn (Joh. 18: 37), waarmee wordt bedoeld de teweeggebrachte vatbaarheid voor het goddelijke en voor de waarheid, die bij de mens, voordat hij nog in die hogere zin uit God geboren is, zichtbaar wordt en ten gevolge van deze de stem van het Evangelie, die tot hem komt, volgen. Daarop doelt het "trekken van de Hemelse Vader" (Joh. 6: 44), dat in zodanige, door verandering van wil vatbaar geworden zielen tot stand komt en waardoor zij tot de Zoon worden geleid. Het Evangelie volvoert juist daarin het gericht onder de mensen, dat het door zijn werkingen, naar de wijze, waarop de mensen volgens hun verschillende vatbaarheid daarover gezind zijn, dit onder hen bestaande verschil van gezindheid openbaar laat worden (Joh. 3: 20 v.). Zoals deze het oprijzend licht haten en vervolgens omdat het gekant is tegen de duisternis, die zij liefhebben, waarvan zij niet willen aflat en omdat de werken van de duisternis, die er door openbaar worden gemaakt, bestraft worden, zo nemen de anderen met vreugde het licht in zich op, waarnaar zij reeds te voren, bewust of onbewust, verlangden. Evenals dus bij de kinderen van God, alhoewel de hoofdrichting bij hen die is, die haar grond heeft in de geboorte uit God, die van het goddelijke leven, omdat toch nog niet alles ermee overeenstemt, maar van hetgeen de kinderen van God als zodanig onderscheidt, de bezielende geest in hen, hun nieuw geestelijk Ik toebehoort, moet worden onderscheiden wat nog van de

nawerkingen van het vroegere standpunt afkomstig is. Zo zullen wij ook in hen, die nog ten gevolge van die algemene tegenstelling blijkbaar tot de kinderen van de duivel behoren, iets moeten onderscheiden wat niet van de duivel afkomstig is, dat uit hun oorspronkelijke afkomst van God moet worden afgeleid, het verduisterde beeld van God, dat onder alle omstandigheden niet ophoudt na te werken (de "kleine overblijfselen van het beeld van God" zoals de Nederlandse Gereformeerde geloofsbelijdenis ze noemt). En naardat de mensen krachtens hetgeen van de duivel in hen is, de geest van de duivel volgen, of volgens hetgeen is hen van het verduisterde beeld van God nog afkomstig is, de trekken van God volgen, daarnaar zal een scheiding plaats hebben onder hen, die tot het geheel van de kinderen van de duivel schijnen te behoren; maar de apostel spreekt hier slechts de algemene tegenstelling uit, omdat het praktisch van belang is de tegenstelling tussen het nieuwe Christelijke standpunt en het vroegere van de oude mens zo scherp mogelijk op de voorgrond te laten treden, opdat het aan een ieder echt duidelijk wordt, hoe hij zich als kind van God, van alle anderen moet onderscheiden.

Het onderscheid tussen de kinderen van God en de kinderen van de duivel is blijkbaar alleen echt duidelijk in het licht van de goddelijke onderscheiding; de onkritische wereld vermengt en verwart goed en kwaad, God en duivel.

De van God vervreemde, door de boze beheerste wereld houdt duisternis voor licht, leugen voor waarheid, bandeloosheid voor vrijheid, geloof voor domheid, zonde voor gerechtigheid, dood voor leven, want goddelijke zaken erkent alleen hij, die ze heeft en er in leeft. Voor de kinderen van de duivel is hun eigen zedelijk, wezen zolang een geheim, tot zij het oordeel van de Heilige Geest aannemen en zelf door het goddelijke zaad uit God geboren en tot kinderen van God worden. (DÜSTERDIECK.

11. Want dit is de verkondiging (Hoofdstuk 1: 5), die u van het begin gehoord heeft, a) dat wij elkaar zouden liefhebben (Hoofdstuk 2: 7 v.).

a) Joh. 13: 34; 15: 12. 1 Joh. 3: 23

De broederliefde heeft de apostel reeds in het eerste hoofddeel van de brief als de eigenaardige kroon van het Christelijk leven voorgesteld. Daar kwam zij voor als het toppunt van de wandel van de gelovigen, die gemeenschap hebben met de Vader en de Zoon en naar het voorbeeld van Christus wandelen, als de vervulling van het wezenlijk Christelijk gebod, dat de gelovigen van het begin van hun nieuwe leven hebben gehad en als het onbedrieglijk kenteken, dat zij niet meer in de duisternis, maar in goddelijk licht zijn en blijven (Hoofdstuk 2: 6 vv.). Op dezelfde wijze stelt Johannes in dat tweede gedeelte van de brief de broederlijke liefde voor als de bijzondere deugd, waarin al het "gerechtigheid doen" van de uit God geborenen, uitloopt, welk "gerechtigheid doen" in dit gedeelte de hoofdgedachte uitmaakt, in de plaats van het "wandelen in het licht" in het eerste deel. En evenals nu hier zoals daar de overgang van het algemeen, van het wandelen in het licht, van het doen van de gerechtigheid, tot het bijzondere de broederlijke liefde is, zo komt eveneens ook het gebod van de broederlijke liefde hier evenals daar voor als hetgeen de gelovigen van het begin bekend was. Zij is dus niet iets toevalligs in het Christelijk bestaan, niet iets dat pas langzamerhand zich ontwikkeld heeft, of alleen als voorwaarde moet worden gevonden, maar zo zeker als de liefde van God in Christus het goddelijk leven van de gelovigen heeft teweeg gebracht en van het begin draagt en voedt zo zeker moet dit leven uit God ook van het begin zich door de broederliefde betonen en van de aankondiging, waardoor ons de liefde van God is verkondigd

en ons goddelijk leven is teweeggebracht, is nooit de boodschap gescheiden kunnen worden, dat wij elkaar moeten liefhebben.

De apostel kan zich het "gerechtigheid doen" alleen als broederlijke liefde denken. Zij is hem de eigenlijke kern van de Christelijke gerechtigheid, die boven alles in haar zich betoont. Zo moeten ook wij niets als werkelijk gerechtigheid doen laten voorkomen wat niet wezenlijk broederlijke liefde is. Elke zedelijke wandel, in andere opzichten nog zo voortreffelijk, maar die de broederlijke liefde miste, zou nog geen "gerechtigheid doen" mogen heten.

12. Wij mogen niet de broederhaat in ons omdragen (Hoofdstuk 2: 9 en 11), zoals Kaïn, die uit de boze, die een kind van de duivel was en zijn broeder Abel (Gen. 4: 5 v.) doodsloeg, naar de geest van hem, die de moordenaar was van het begin (Joh. 8: 44). Daardoor zouden wij tonen, dat wij kinderen van de duivelwaren en niet kinderen van God. En om welke oorzaak sloeg hij hem dood? Om geen andere reden dan a) omdat zijn eigen werken boos waren en die van zijn broeder daarentegen rechtvaardig, want deze had hem volstrekt geen leed gedaan (MATTHEUS. 23: 35 Judas 1: 11).

a) Hebr. 11: 4

De apostel gaat hier van het algemene "de broeder niet liefhebben" over tot een bijzondere voorstelling van de haat, zoals die zich van de zijde van hen, die van de boze zijn, steeds tegenover de kinderen van God openbaart. De eerste aanwijzing van deze gedachte lag reeds in de woorden vs. 1 Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent. " Deze afdeling loopt dus ten einde en er heeft een overgang plaats tot de volgende, die niet, zoals men veelal aanneemt van de broederlijke liefde als zodanig, maar van de haat van de wereld in tegenstelling tot de broederlijke liefde van de Christenen onder elkaar handelt.

Johannes stapt ook weer hier heen over de veelvuldige trappen in het leven en vat de zedelijke tegenstellingen in haar grootste scherpste, in haar toppunt op, als hij tegenover de broederlijke liefde, die de Christenen vervult, de haat stelt, die de kinderen van de duivel vervult. Hij kent geen standpunt, dat tussenbeide is; waar de liefde ontbreekt daar heerst de zelfzucht, waarbij de mens zichzelf tot middelpunt van alles maakt, alles op zichzelf toepast; en daarbij is het streven, om alles uit de weg te ruimen, wat met de belangen van deze zelfzucht in tegenspraak staat. Zij kan niets naast zich dulden, wat haar niet dienstbaar is en zij zal daarom tot haat tegen anderen worden, als door deze zijn belang niet wordt gediend. Ook de haat stelt de apostel voor in het toppunt van zijn openbaring, zoals uit de haat de moord voortkomt. Zo noemt hij als de vertegenwoordiger van die aan de liefde tegenovergestelde drijfveer van handelen hem, die het eerst zo'n gezindheid, de tot moord klimmende haat, gekoesterd heeft, Kaïn. Als hij vraagt: "waarom sloeg hij hem dood? " en daarop het antwoord geeft: "omdat zijn werken boos waren en van zijn broeder rechtvaardig" treedt hem naast Kaïn, die hij vroeger als type van de kinderen van de duivel heeft voorgesteld, diens broeder Abel als type van de kinderen van God voor de geest en zo komt hem in beider verhouding tot elkaar de verhouding van de Christenen tot de wereld voor, waarover hij in de volgende afdeling nader handelt.

Als Johannes zegt, dat Kaïn zijn broeder gedood heeft, omdat zijn werken boos waren en die van zijn broeder rechtvaardig, schijnt dit niet met het Mozaïsche verhaal, waar de nijd als motief van zijn moord wordt genoemd, overeen te stemmen. Er is echter geen tegenspraak, omdat het verhaal de voorstelling niet buitensluit, dat de vroomheid van Abel reeds vroeger in Kaïn de haat tegen zijn broeder heeft opgewekt en zich deze, toen God zijn offer versmaadde,

maar dat van zijn broeder in genade aanzag, door de daarbij komende nijd deed stijgen tot die graad, dat hij aan moord schuldig werd.

IV. Vs. 13-24. Reeds aan het begin van de vorige afdeling had de apostel er zijn lezers op gewezen, dat het in de aard van de zaak lag, als zij in hun kindschap van God van de wereld slechts miskenning ondervonden (vs. 1). Dit punt neemt hij nu weer op, nadat hij het grondverschil, dat er tussen de kinderen van God en de kinderen van de wereld bestaat, uitvoerig uiteengezet en op het eerste broederpaar, dat er bestond, gewezen heeft, hoe daar reeds Kaïn, die uit de boze was, de rechtvaardige Abel tot de dood haatte. Hij verscherpt de vroegere uitdrukking "de wereld kent u niet" tot "de wereld haat u" en hij spreekt nu zijn broeders toe, met wie hij weet door de band van het kindschap van God verbonden te zijn, dat zij zich over zo'n haat niet moeten verwonderen, maar zich des te beslist moeten houden aan het kenteken van broederlijke liefde, dat hen van de wereld onderscheidt. Omdat echter in de gemeente een bepaald geval bestaat, waar hij het niet liefhebben van de broeders zelfs tot een haten is geklommen, verbindt hij met zijn toespraak tevens een zeer ernstige terechtwijzing en een dringende vermaning (vs. 13-17). Uit de liefde nu van zo'n aard, zouden de lezers, als deze bij hen aanwezig was, zo wat hij voort, erkennen, dat zij uit de waarheid zijn. Welke waarde dat heeft in de betrekking tot God, zet hij nu nader uiteen. Men kan dan zijn hart vertroosten voor God, als soms de vele zonden, die nog aankleven, zich voor onze ogen plaatsen en het kindschap van God willen doen betwijfelen; en weer, als het hart ons niet aanklaagt, heeft men de ware blijdschap van het gebed en het blij vertrouwen op gebedsverhoring (vs. 18-22). Weer neemt Johannes aanleiding om op het houden aan Gods geboden als de signatuur van de kinderen van God te wijzen; hij vat de veelheid van de goddelijke geboden samen in de eenheid van het een gebod, om in de naam van de Zoon van God te geloven. In dat gebod is ook het andere vervat, waarvan hij tot hiertoe altijd heeft gesproken, namelijk de broeder lief te hebben en, evenals nu het houden van deze geboden een onderpand is van het blijven in God en van het blijven van God in ons, zo is het ook het kenteken, dat wij Zijn Geest in ons hebben (vs. 23 en 24)

EPISTEL OP DE TWEDE ZONDAG NA TRINITATIS

Evenals het Evangelie van deze Zondag (Luk. 14: 16 vv.) ons tot het grote Avondmaal nodigt, dat de zondaarsliefde van de Heere ons heeft bereid, opdat wij ons verzadigen aan de rijke goederen van de genade van onze van God, zo nodigt deze brief ons tot broederlijke liefde, dat wij voor onze broeders de tafel dekken, opdat zij leven en vol genot hebben.

De liefde tot de broeders: 1) hoeveel zij van ons verlangt; 2) hoeveel zij ons schenkt.

Een drievoudige keuze, die onze brief ons voorhoudt: 1) leven of dood; 2) liefde of haat; 3) waarheid of leugen.

Drie waarheidtekenen van de kinderen van God: 1) de haat van de wereld; 2) het leven in God; 3) de liefde tot de broeders. Waarin wordt het duidelijk, wie de kinderen van God zijn? 1) kinderen van God worden door de wereld gehaat; 2) kinderen van God hebben de broeders lief.

Wat is het kenteken van de Christenen, die uit de dood tot het leven zijn gekomen? 1) een troostvolle moed; 2) een verhelderd oordeel; 3) een opofferende liefde. Haat en liefde in onverenigbare tegenstelling: 1) haat is leugen, liefde is waarheid; 2) haat is gierigheid, liefde is weldoen; 3) haat is dood, liefde is leven; 4) haat is moord, liefde is zelfovergave.

Zonder haat geen liefde: 1) de wereld begeert liefde zonder haat en legt juist daarom haar haat tegen alle ware liefde niet af; 2) de Christen kent geen liefde zonder haat, maar juist uit deze haat wordt de ware liefde geboren.

13. Verwondert u niet, mijn broeders, alsof u iets vreemds overkwam (1 Petrus 4: 12), als de wereld u haat, zoals dat in vele gevallen en zo ook in deze tijd van de vervolging van de Christenen onder Nero op zeer eigenwijze plaats heeft. Meen niet, dat het anders moest zijn, dat de wereld u integendeel moest liefhebben, dat kan zij, die de Kaïnsaard in zich omdraagt, toch geenszins (Joh. 15: 19; 17: 14).

En die wereld leeft en ademt nog en is nog wereld. Zij is overal; zij volgt niet maar de Joden in de verstrooiing; ook heeft zij zich laten dopen en is (het was voorzeggd) het heiligdom van de Christelijke kerk binnen gedrongen. De Christelijke maatschappij bestaat niet enkel uit kinderen van God, niet enkel uit hen, die de rechtvaardigheid doen en de broeder liefhebben. De Kaïnsdaad moge zeldzaam zijn; de Kaïnshaat is algemener dan men denkt. Want het Kaïnshart is zeer algemeen. Dat hart namelijk, dat zich ergert aan een grotere, reinere, innigere godvruchtigheid dan het zelf bezit en deze zijn ergernis op allerlei wijze aan de godvruchtige broeder doet voelen. Ondervindt u het: verwonder u niet! Beklaag u ook niet! Verblijd u veeleer, maar zonder hoogmoed. Onderzoek of het echt is om uw godsvrucht, om uw geloof, omwille van uw Heiland en herinner u dan Zijn woord: Zalig bent u, als u de mensen smaden, vervolgen en ligende alle kwaad tegen u spreken om Mijntwil. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen. Want zo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u geweest zijn. Of heeft het tegendeel plaats? Kent u uw hart niet, vrij van die openlijke of heimelijke afkeer van zulke Christenen, van wie u toch eigenlijk de overtuiging heeft dat zij godvruchtiger, dat zij ernstiger, dat zij geloviger zijn dan u. En bent u daarom maar al te gereed, als niet om deze te vervolgen en te smaden, dan toch om graag het kwaad van hen te geloven, hen te verdenken, hen met duizend ogen te bespieden en met een gans anderen en veel strenger maatstaf te meten, dan die u voor uzelf en uw gelijken gebruikt? O, erken nog tijdig de verborgen Kaïn in uw gemoed; de Kaïn, die uit de Boze was en zijn broeder doodsloeg. En om welke oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken boos waren en die van zijn broeder rechtvaardig. U, o mens, heeft nog niet doodgeslagen; u heeft nog niet vervolgd; u heeft de mate van onverdiende smaad over vrome, onschuldige hoofden uitgestort, nog niet vermeerderd; nauwelijks wilt u haat genoemd hebben, dat gevoel van tegenzin, dat u tegen die rechtvaardigen bezielt, waartegen u toch metterdaad niets hebben kunt dan hun vroomheid alleen. Maar is het liefde? Is dit uit God? Of staat dit ongelukkig vooroordeel maar al te zeer met uw boze werken, met uw lichtzinnig leven, met uw godsdienst zonder godsdienstigheid, met uw belijdenis zonder geloof in verband? Vraag, vraag uzelf af, of u deze al te godvruchtige godvruchtigen, deze al te Christelijke Christenen, die u niet ongemoeid, of althans niet zonder ergernis hun weg kunt laten bewandelen, niet met vrede zou kunnen laten, niet zou kunnen beminnen, als zij wat minder godvruchtig, wat minder Christelijk waren? En sidder voor de toestand van uw ziele, als u uzelf in oprechtheid de belijdenis schuldig bent, dat u hen haat om Gods, haat om Christus wil! En dat terwijl u zich naar Christus noemt; terwijl u een in Zijn naam gedoopt voorhoofd opheft; terwijl u in de gemeente Hem het offer van uw verering toebrengt. Hij neemt het niet aan.

14. a) Wij, die te voren ook tot haar behoorden en diezelfde aard in ons hadden (Hoofdstuk 5: 13), weten, dat wij door de bekering tot Christus, die ons van Zijn Geest heeft gegeven (Hoofdstuk 4: 13) overgegaan zijn uit de dood, die ook wij van nature ten prooi waren (Tit. 3: 3), in het leven (Joh. 5: 24), omdat wij de broeders liefhebben. Aan dit karakteristieke van het goddelijke, door Christus ons ingeplante nieuwe leven moeten wij nu ook met alle beslistheid

vasthouden en wij mogen niets meer van Kaïns aard in ons laten blijven; anders zouden wij daardoor bewijzen, dat wij nog altijd de wereld toebehoren en onderworpen zijn aan hetgeen in plaats van het leven haardeel is. Die zijn broeder niet liefheeft blijft in de dood; het is bewezen, dat hij nooit echt tot het leven is gekomen.

a) 1 Joh. 2: 10

De wereld mist niet alleen, zoals het voorbeeld van Kaïn aantoonde, de goddelijke gerechtigheid zoals die de uit God geborenen hebben, maar haar ongerechtigheid is noodwendig tevens een boze, aan het duivelse verwante vijandschap tegen hen. Daarom moeten de kinderen van God zich niet verwonderen, als zij de haat van de wereld ondervinden; het zou inderdaad veel meer wonderlijk zijn, als het anders was. Terwijl de apostel in zeer nauwe aansluiting aan vs. 12 dit zijn lezers op het hart drukt, geheel in de geest van de Heere (Joh. 16: 33), wordt daarbij geheel natuurlijk en zinrijk de aanspraak "mijn broeders" op de voorgrond gesteld; want de lezers behoren niet tot de wereld, maar zijn evenals de apostel, uit God geboren en met deze broeders deelt hij de haat van de wereld.

Johannes sluit zich met zijn lieve kinderen, zoals hij anders gewoonlijk zijn lezers aanspreekt, in de heilige broederschap in, waarvan Abel het eerste lid was en waarover hetzelfde lijden in deze wereld komt (1 Petr. 4: 12; 5: 9. 1 Thess. 2: 14 Openbaring 1: 9). Gescheiden van hen, tegen wie het grote avondmaal van de liefde van God getuigt, moeten de avondmaalgangers gehaat worden door hen, die het avondmaal verachten. Het kan niet anders zijn; het is het kenmerk van de kinderen van God, gehaat te worden door de van God vervreemde en voor God vijandige wereld.

De kinderen van God hebben niet alleen dit opmerkelijke; zij hebben ook een troostvol kenmerk van hun staat; daarop wijst de apostel met de woorden van het 14de vers. Wij hadden, wil hij zeggen, vroeger ook een dood hart en wisten niet wat liefde was; maar door de getuigenis van de Geest, die ons geschonken is en in ons woont, weten wij nu waar wij zijn. Gods vrije genade in Christus heeft ons verlost van de overste van de duisternis en van de dood en overgezet in het rijk van licht en leven. Wij zijn uit de dood overgegaan in het leven en als onbedrieglijk teken van deze verandering hebben wij de broederlijke liefde, die onder ons bestaat. Deze is niet een oorzaak van onze rechtvaardiging, maar wel een zeker kenteken, dat wij gerechtvaardigde kinderen van God zijn.

Johannes spreekt niet daarover hoe en waardoor men van zonde en dood tot leven komt, maar waaraan men het gekomen zijn erkent; want het is niet genoeg, dat wij roemen, dat wij uit de dood in het leven zijn gekomen, maar het moet ook duidelijk en zichtbaar zijn. Daaruit blijkt het, wanneer men de vruchten opmerkt, dat het hart van de mensen overstroomd is door de troost en het vast vertrouwen op Gods genade en liefde en dat het bewogen wordt, dat het ook jegens de naaste goed, vriendelijk, zachtmoedig, geduldig is, niemand benijdt noch haat, maar ieder graag dient en, waar het nodig is, met lichaam en leven helpt. Dat was ons in de oude natuur, die niemand als zichzelf, alles alleen omwille van zichzelf liefheeft, onmogelijk (vgl. Hoofdstuk 2: 8).

Het komen tot God de Vader, door het ootmoedig geloof in de Zoon van God, die "een verzoening is voor onze zonden", is een grote overgang. Het is dat zowel voor hem, die uit een leven, dat hij tot hertoe godsdienstig genoeg achtte, tot Hem komt, als voor hem, die zich bij een leven in openbare goddeloosheid of onverholen lichtzinnigheid nooit vleien kon enige godsdienst te bezitten. Het is echt een overgang tot het leven uit de dood. Want dit is het ware

leven, God te kennen met een hart, dat zichzelf kent; God lief te hebben als de Vader in Christus, God uit liefde te dienen. Dit nieuwe leven brengt nieuwe beschouwingen, nieuwe neigingen mee; andere ogen, een ander hart. Nu heeft men lief wat men vroeger haatte en haat wat men vroeger liefhad. Werken, die men vroeger rechtvaardig achtte, acht men nu boos; offeranden, die men eertijds aannemelijk hield voor God, zijn nu verwerpelijk in eigen ogen. Nu bemint men de Abel, die ons voormaals ergerde; en om wat oorzaak bemint men hem? Omdat hij God bemint en door God bemind wordt. O, dat men de wonden en de builen genezen kon, die men hem vroeger geslagen heeft. Men erkent het nu: hem vijandig te zijn was een van de uitingen, de gereedste, de behendigste, van de vijandschap van het harten tegen God. Deze is overwonnen door de liefde van God, die, in de offerande van de Zoon van God geopenbaard, te machtig werd voor het weerspannige hart. Het hart, dat van nu voortaan God moet liefhebben, kan de broeders niet haten. Het "niet zoals Kain! " van de apostel wordt ten volle verstaan. En, aan eigen vroegere stemming gedachtig, verwondert men zich te minder over hetgeen men van Kain te lijden heeft, maar leert het zwijgend dulden en verdragen, zoals Christus! zoals Christus! Ach, dat geen belijder van Christus meer nodig had met Kain te worden afgeschrikt! dat wij allen slechts op Christus hoefden te worden gewezen, om in de liefde geduldiger, reiner, volmakter te zijn. Wat zegt het de broeder niet te doden, niet te benadelen, niet te smaden, niet te haten in ons hart, is het dit, waarvoor wij Christenen zijn? Wat zegt het hem alledaagse bewijzen te geven van onze genegenheid, onze vriendelijkheid, onze hulpvaardigheid, onze barmhartigheid, onze toegevendheid; wat zegt het kleine opofferingen voor hem te doen van bezitting of genoeg? Is het daartoe, dat wij uit de dood zijn overgegaan tot het leven? Is het daarom, dat wij door zo buitengewoon, zo ongehoord een liefde zijn gered en verrijkt? Is het daartoe dat wij "gekomen zijn tot de berg Sion en de stad van de levenden van God, tot het hemels Jeruzalem en de vele duizenden van de engelen; tot de algemene vergadering en de gemeente van eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn en tot de Rechter, aller God en de geesten van de volmaakt rechtvaardigen en tot de Middelaar van het Nieuwe Testament, Jezus en het bloed van de besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel? "

15. Een ieder die zijn broeder, in plaats van hem lief te hebben, zelfs haat, zoals dat vanzelf komt, waar men aan de liefde geen plaats geeft, is volgens Christus' woord in MATTHEUS. 5: 21 vv. een doodslager; a) en u weet, uit hetgeen uw Christelijk bewustzijn zegt, als iets, dat vanzelf spreekt (Hoofdstuk 2: 20 en 27), dat geen doodslager, als hij in die gezindheid volhardt, die hem tot een doodslager maakt, het eeuwige leven heeft in zich blijvende, al heeft hij ook misschien reeds iets van de kracht van de toekomstige eeuw gesmaakt (Joh. 5: 38 Hebr. 6: 4 vv.).

a) Gal. 5: 21

Die zijn broeder niet liefheeft, zegt Johannes, behoort, al noemt hij zich ook een Christen, nog tot de wereld. Hem ontbreekt de liefde en dus ook het goddelijke leven, dat de kinderen van God van de wereld onderscheidt. Zo iemand is niet van de dood tot het leven overgegaan, maar hij blijft in de dood, evenals de wereld, die hij toebehoort. Dat, wat hij geloof noemt, is niet zo'n richting van de geest, waardoor deze van de dood tot het leven overgaat, dus ook niet wat in de eigenlijke zin geloof zou kunnen worden genoemd.

Dat het nu zo is, dat overal, waar geen liefde is, ook het deelgenootschap aan dat ware leven, dat naar zijn wezen boven vergankelijkheid en dood verheven is, de kiem van een ontwikkeling voor de eeuwigheid in zich heeft, daarom door hem het eeuwige leven genoemd wordt, niet kan aanwezig zijn, dit bewijst de apostel daaruit, dat hij nu het niet liefhebben haat

noemt en wat van de moord als toppunt van de haat waar is, overdraagt op de reeds in het hart ontwakende haat, omdat hij zegt: "u weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvend.

Het is dus mogelijk, dat iemand reeds het eeuwige leven in zich heeft, maar dan tot haat komt en daardoor dit eeuwige leven weer uit zich uitdrijft. (?)

Het woord "in zich blijvend" heeft dan alleen betekenis, verliest geen jota of tittel van zijn kracht en betekenis, als men de rede van de apostel op degenen laat doelen, die eenmaal "verlicht zijn geweest", maar door de haat tegen hun broeders zijn "afvallig geworden. "

De gehele inrichting van de rede "u weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvend", leidt daartoe, dat de apostel zijn uiteenzetting werkelijk aan de lezers zelf als waarschuwing voorlegt, en niet meer objectief van de wereld buiten hem spreekt; want alleen zij hebben de Heilige Geest ontvangen en kunnen dat weer verliezen.

Nu zullen wij zo'n geval, als waarop Johannes zonder twijfel ziet, in 3 Joh. 1: 9 vv. vinden, een als wij boven in Hoofdstuk 2: 14 een doelen opmerkten op de toestanden zoals die aan de woorden in 2 Joh. 1: 4 vv. ten grondslag liggen. Daaruit zou dan bepaald volgen dat niet, zoals vele uitleggers hebben willen aannemen, de eerste brief van Johannes wel aan de apostel, maar de beide andere brieven aan de zogenaamde ouderling Johannes behoorden. Ziet nu dat "heeft het eeuwige leven niet in zich blijvend" op Christenen van de aard van die Diotrefes in 3 Joh. 1: 9 vv., dan zeker ook de uitdrukking in vs. 14 gebruikt: "blijft in de dood. " Het schijnt een tegenspraak te zijn, want hoe kan van een en dezelfde man worden gezegd, dat het eeuwige leven niet in hem blijft, als vroeger van hem is gezegd, dat hij in de dood blijft, en hij dus nog in het geheel niet van de dood tot het leven gekomen is? In deze schijnbare tegenspraak keert echter alleen die wijze van de apostel weer, volgens welke hij reeds in vs. 9 zo'n schijnbare tegenspraak met het in Hoofdstuk 1: 8 vv. deed horen. In het laatste geval was de ene maal sprake van het theoretische principe en dat stelt hij in alle scherpste voor; de tweede maal van de praktische verwezenlijking en nu moesten zekere omstandigheden in aanmerking worden genomen, die aan de zaak een geheel andere wending geven. Iets dergelijks vindt ook hier plaats. Zo iemand, als hij, op wiens wandel volgens onze mening wordt gedoeld, is, als men de zaak juist opvat, eigenlijk nog volstrekt niet uit de dood in het leven gekomen, anders zou met dat leven ook de broederliefde in hem levend geworden zijn. "Die Zijn broeder niet liefheeft, blijft in de dood. " Hij heeft echter in enig opzicht de hemelse gave gemaakt en heeft tot op zekere hoogte de Heilige Geest ontvangen. In die toestand, die slechts een soort van midden toestand is, kon hij op de duur niet blijven. Van het "de broeder niet liefhebben" is door gegeven aanleiding een "de broeder haten" en hij zelf daarmee volgens het oordeel van de Heere een doodslager geworden. Over een doodslager nu kunnen de lezers zelf het oordeel vellen, dat hij het eeuwige leven niet in zich blijvend heeft. Dat is bij Diotrefes ook reeds in geheel zijn onchristelijk gedrag gebleken en de apostel zal, als hij komt, aanleiding hebben zich tegen hem te stellen; reeds nu trekt hij echter de gemeente in de zaak in, om haar daarover duidelijkheid te geven. Wij houden vaak het gebrek aan liefde jegens de naaste, schrijft Rothe ten opzichte van het voortgaan van "de broeders niet liefhebben" in vs. 4 tot "de broeders haten" in vs. 15 voor enkel onverschilligheid over hem, maar zo iemand is wat gebrek aan liefde alleen zo lang als tussen ons en de naaste geen aanraking of geen collisie van belangen komt; ontstaat echter deze, dan openbaart zich het wezen van de onverschilligheid, zij wordt werkelijk haat. Het is een voorrecht van de menselijke natuur, dat in waarheid de mens tegenover de mens niet meer onverschillig kan zijn, de zonde toch heeft er belang bij de haat onder de schijn van onverschilligheid te

verbergen. De haat is reeds op zichzelf zo verkeerd, dat die zedelijk met doodslag kan worden gelijk gesteld, die is ook de bron, waaruit de moord voortvloeit, deze is de natuurlijke consequentie van die haat, en het is alleen Gods afwerende, behoedende genade, als Hij het in de meeste gevallen niet van de laatste tot de eerste laat komen. Wij moeten echter niet met de zonde spelen en vooral niet met de haat.

16. a) Hieraan hebben wij de liefde gekend, waarin zij naar haar goddelijke aard bestaat en in welke werken zij haar werkelijk aanwezig zijn openbaart, dat Hij, de Heere Jezus Christus (vs. 5 en 7; 2: 6), Zijn leven voor ons gesteld heeft, ten einde ons van het verderf te redden (Joh. 10: 12; 15: 13); en wij zijn ook schuldig (Joh. 13: 15) voor de broeders het leven te stellen, als het nodig is, voor hen op te treden (Rom. 16: 4), of hen te steunen, om in het bezit van de zaligheid te komen (Hand. 20: 24).

a) Efeziërs 5: 12

17. Van die hoogste betoning van broederliefde, waartoe wij bereid moeten zijn, willen wij nu tot een veel mindere overgaan, die men evenwel vaak genoeg verzuimd heeft en waarom men zich zoveel te meer bezondigt, naarmate het offer, dat gebracht moet worden, te geringer is (MATTHEUS. 25: 41 vv). a) Zo wie nu het goed van de wereld, wat tot levensonderhoud dient, in overvloedige mate heeft en ziet zijn broeder gebrek hebben, dat hem toch moest bewegen hem van zijn voorraad te helpen en sluit zijn hart toe voor hem, zodat hij zich over hem niet ontfermt, hoe blijft de liefde van God (Hoofdstuk 2: 5 en 15) in Hem? (Jak. 2: 15 v.).

a) Deut. 15: 17 Luk. 3: 11

18. Mijn kindertjes! U verstaat op welk voorval ik hier doel, maar heeft niet uit eigen overleg, maar door een en anderen op het dwaalspoor geleid, gedaan wat niet goed was. Maar laat ons verder niet liefhebben met de woorden, noch met de tong, zodat wij ons zouden beroemen God lief te hebben, terwijl de betoning van die liefde aan de broeders door daden werd verzuimd, zoals in het bedoelde geval bij u geweest is (Hoofdstuk 4: 2, 20); maar laat uw liefde tot God met de daad bevestigd worden en blijken waarheid te zijn door uw zelfopofferende liefde jegens de broeders.

Volgens hetgeen wij vroeger opmerkten, spreekt Johannes ook hier wel niet in abstracto, alsof hij alleen algemeen geldende stellingen wilde uitspreken en de lezers voor toekomstige voorvallen het juiste gezichtspunt openen. Hij houdt zich hier bezig met het concrete geval, waarvan in 3 Johannes gesproken wordt. Daar prijst hij (vs. 3 vv) Gajus, om zijn gedrag ten opzichte van broeder en vreemdelingen, die ons niet nader bekend zijn, behalve dat in vs. 12 de naam van een genoemd wordt en hij zegt nu van deze: "zij zijn voor Zijn naam uitgegaan, niets nemend van de heidenen." Dergelijke reizende evangelisten bewijzen, hoe zij de liefde hebben erkend daarin, dat Christus Zijn leven voor ons heeft gelaten en zijn in de kennis van deze liefde bereid, ook het leven voor de broeders te stellen, die het zeker nu nog niet zijn, maar wel door hun bekering tot Christus dat zullen worden 1Jo 2: 10. Het was toch niet genoeg, dat zij hun onderhoud niet wilden trekken van de heidenen, aan wie zij het Evangelie brengen, maar alleen van Christelijke broeders, die zich hun nooddrift aantrokken en dan ook in gevaar kwamen, dat men hen niet opnam, zoals hun van de zijde van Diotrefes was overkomen, maar bovendien was de tijd van de Christen vervolging onder Nero, waarover Johannes in Openbaring 1: 9 schrijft: "ik Johannes, die ook uw broeder ben en medegenoot in de verdrukking enz", zeker rijk in gevaren voor reizende zendelingen. Zo behoorde er wel een bijzondere zelfverloochening en liefde toe, om in zo'n tijd het werk van de uitbreiding van het

godsrijk tot zijn levenstaak te maken. Tegenover deze staan dan zij in de gemeente, die zich door Diotrefes hebben laten af houden om hen op te nemen en te verzorgen, hoewel deze grote nood hadden, terwijl zij zelf vermogen genoeg bezaten om hen te helpen. Zo hebben zij die liefde van God verloochend, om wiens naams wil zij toch waren uitgegaan en zijn geen helpers van de waarheid geworden, dat zij toch hadden moeten zijn. Zo heeft de apostel reden genoeg om de vermaning tot zijn kindertjes te richten, waarmee hij zijn woorden op onze plaats besluit, om dat in het volgende aan zijn rede een andere wending te geven. Dit concrete doelen van de tekstwoorden is door bijna alle uitleggers voorbijgezien. Na dit te hebben aangenomen, gaan wij er nu toe over, om wat door hem in abstracto is aangevoerd, in hoofdzaak hierbij te voegen.

In het voorbeeld van Christus laat Johannes het ware, inwendige wezen van de liefde zien en de wijze, waarop die zich in het leven moet openbaren. Wat liefde is, zegt hij, hebben wij leren kennen aan het voorbeeld van de Heere, die Zijn leven voor ons heeft overgegeven. Zo moet ook bij ons de liefde zich daardoor als waarachtig bewijzen, dat wij bereid zijn, voor de broeders alles, ook ons leven, over te geven.

Waar de broederliefde waarachtig is, spaart zij niet het minst, dat in haar macht is; want haar eis strekt zich niet uit naar nietige zaken, maar zelfs tot het leven; op allerlei wijze moet men dit voor de broeders willen geven en dus ook alles wat ons even lief als het leven is, zodat ons God niets heeft gegeven zo dierbaar, dat wij het niet ook voor de broeders zouden willen geven.

Iemand dankte een oude bisschop van Jeruzalem voor een ontvangen weldaad en roemde zijn grote liefde. "Hoezeer maakt u mij beschaamd! " zei de bisschop: "ik heb nog lang niet mijn leven voor u gelaten, zoals mijn Heer Christus mij heeft geboden. "

Moet men bereid zijn voor de broeders te sterven, zo moet men nog veelmeer zijn have en goed voor hen overgeven. Als iemand de goederen van de wereld heeft en ziet zijn naaste gebrek hebben, terwijl hij hem wel kan helpen zonder zijn schade en hij sluit toch zijn hart voor hem toe, hij wil hem niet met enig werk van de liefde helpen, hoe kan in die de liefde van God blijven? Maar wat is meer gewoon in de wereld, dan zulke mensen, die hoewel zij kunnen en de goederen van de wereld hebben, toch hun hart toesluiten voor de arme behoeftige? Men schreeuwt er heden zeer over, dat zij, die Christus hebben geleerd, meer geld bijeenschrapen dan anderen; o, men mag nog wel van die zwijgen en van hen spreken, die niet alleen aan de behoeftigen niets geven, maar onbeschaamd en met geweld de naaste ontstelen en ontroven, de arme bedriegen en door allerlei kwade kunsten van het zijne proberen te beroven.

In de vorm van een vermaning aan zijn kindertjes welke de apostel aan de voorgaande vraag verbindt en waarin hij zichzelf mee insluit, spreekt hij ten slotte de gedachte uit, dat, als men voor ware kinderen van God wil worden gehouden, het aankomt op een liefde, die waar is en zich in daden betoont, niet op een, die met woorden misleidt. Met een paar parallelle uitdrukkingen beschrijft hij vervolgens de valse (liefhebbers met woorden en met de tong) en de echte liefde (liefde met de daad en waarheid). Hier dringt zich de vraag op, hoe deze voorstellingen tot elkaar in verband staan en wel aan de ene zijde, hoe de uitdrukkingen in de beide paren tot elkaar staan (dus "met de woorden" tot "met de tong" en "met de daad" en "met de waarheid, aan de andere zijde welke leden van de beide paren met elkaar corresponderen (of "met de woorden" "met de daad" en "met de tong" "met de waarheid" of "met de tong" met de daad" en "met de woorden" "met de waarheid. In het laatste geval

zouden wij een zogenaamd Chiasmus (X) voor ons hebben. In elk geval, dit blijkt meteen vanzelf, stelt de apostel het liefhebben met woord en met tong in bepaalde tegenstelling tot liefhebben met de daad en met de waarheid; de aanvulling met "slechts" of "alleen" bij "met de woorden noch met de tong" zou dus ongepast zijn. Wat nu het tweede deel van de vraag betreft, komt het meteen natuurlijker voor, dat tegenover het woord en niet tegenover de tong, die het woord voortbrengt, de daad wordt gesteld. Daaruit volgt ook het antwoord op het tweede deel van de vraag. In het liefhebben met de woorden kan nog een zekere waarheid liggen (het is door een warm gevoel ingegeven, men wenst werkelijk de broeder het beste toe), maar het moet ook van het woord tot de daad komen (het ontbreekt toch aan de juiste wilskracht, aan blijmoedige gezindheid om zichzelf op te offeren), daarentegen is het liefhebben met de tong alleen een gepraat, dat zonder inwendige waarheid alleen huichelarij blijkt te zijn. Daar moeten frasen (Jak. 2: 16) het gemis van werkelijke deelneming bedekken.

19. En hieraan, als bij ons zo'n liefhebben niet wordt gevonden, zoals ik zo-even noemde, een liefhebben met de daad en waarheid, kennen wij dat wij uit de waarheid zijn, zoals toch het geval moet zijn bij hen, die zich verblijden willen in het kinschap van God (vs. 1 v. ; 9 v.). En wij zullen dan in het volle bewustzijn, dat wij uit de waarheid zijn, onze harten verzekeren, ons met die gedachte vertroosten en vast doengeloven (MATTHEUS. 28: 14) dat ons de zaligheid is gegeven voor Hem, de Vader (vs. 1).

20. Want als ons hart ons veroordeelt, het oordeel over ons uitspreekt, dat wij aan menigvuldige zonden voor Hem schuldig zijn (Hoofdstuk 1: 8 vv.) en dus geen recht zouden hebben ons Zijn kinderen te noemen (vs. 9 v.), God is meer dan ons hart. Zijn oordeel, dat Hij over ons velt, is van veel groter betekenis en Hij kent alle dingen. Hij kent niet alleen onze misslagen en gebreken, waarvan ons hart getuigt, maar ook het goede, dat Hij in ons heeft gelegd. Als Hij dan op grond daarvan, dat wij uit de waarheid zijn, bij al onze zonden, ons toch als Zijn kinderen erkent, dan behoudt Hij en niet de uitspraak van ons eigen hart de overwinning.

De apostel dringt hier de voorafgaande vermaning tot ware, werkdadige, broederlijke liefde aan door daarop te wijzen, dat zij alleen rust en vrede van de ziel en vertrouwen op God verschaft. Weten wij nu uit onze oprechte en opofferende liefde tot de broeders, dat werkelijk, al is het ook maar als minimum, het waarachtig goddelijke in ons moet zijn, dan, zo wil hij zeggen, is bij de aanklacht van ons geweten de gedachte aan Gods alwetendheid een krachtige steun. Dan toch spreken wij tot onszelf: deze ons zelf bijna verborgen aanvang van het ware goddelijke zijn is bij God wel bekend en daarom zal Hij ons, in weerwil van al onze schulden, toch behandelen als die uit de waarheid zijn en ons dus niet van Zich stoten. Wat ons dus rust geeft bij de aanklacht van ons geweten ligt dus niet in onze liefde als zodanig, maar alleen daarin, dat zij ons een zeker kenteken is van onze nieuwe kinderlijke betrekking tot God door het geloof. Van Hem nu weten wij, dat Hij groter is dan ons hart en alle dingen weet. Wat bij een Christen het sterkst de menselijke zwakheid in zich heeft, dit is de buitenzijde van zijn leven, de gehele reeks van handelingen, die in uitwendige daden overgaan. Daar komt overal de machteloosheid te voorschijn, die het gevolg is van de macht van het vlees over de geest. Als hij daarnaar moet worden geoordeeld, wordt het hemzelf bang en daarom is ook zijn verhouding tot de broeders zo bezwaarlijk, omdat deze zich voornamelijk naar het uitwendige richt. De grond van het hart kan hij aan de broeders, die hem altijd slechts half verstaan of geheel misverstaan, niet openleggen. Daarom is het hem zo goed, dat hij voor God openbaar is. God verstaat hem juist, beoordeelt hem naar waarheid, en zo valt hij liever in de handen van God dan in de handen van de mensen.

Petrus had aan de zee van Tiberias op de derde vraag van de Heere naar zijn liefde (Joh. 21: 17) bedroefd van harte geantwoord: "Heere! U weet alle dingen; U weet dat ik U liefheb. " Dat woord van Zijn geliefde medediscipel was diep in de bekommerde ziel van Johannes gevallen en blinkt hier door zijn woorden heen. Evenals Petrus van zijn hart, dat hem zijn schandelijke verloochening verweet, op de Heere appelleerde, die groter is dan het kleinmoedige zondaarshart en alle dingen erkent, ook de vonken van liefde, die onder de as van de dagelijkse en menigvuldige misslagen gloren, zo wenden zich Gods kinderen, voor wie het aanklagend geweten het kindschap ontzegt, tot het vaderhart van God, door wie zij worden gekend tot op de grond van het hart, ook waar zij van droefheid zichzelf niet meer kennen (Hoogl. 1: 8). Ons hart kent iets en getuigt tegen ons. God kent alles en getuigt niet tegen ons, maar voor ons, omdat voor Zijn ogen het zaad van de waarheid, waaruit wij zijn geboren (vs. 9), zich niet verbergt. Hans Egede, de vader van de Groenlandse zending, kwam aan het einde van zijn liefde werk in een donkere uur, zijn hart veroordeelde hem, de vijand bedreigde zijn leven. Toen liet God, groter dan het beangstigde hart van Zijn trouwe knecht hem zijn dopelingen voor de geest treden en met het oog op deze lievelingen van zijn ziel keerden licht in rust bij hem terug.

21. Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hetzij omdat de zo even genoemde aanklachten tot zwijgen zijn gebracht (vs. 9 v.), of in tijden van kalme gemoedsstemming (1 Kor. 4: 4 Hebr. 13: 18), dan hebben wij vrijmoedigheid om tot God met onze gebeden te naderen (Hoofdstuk 5: 14 Rom. 8: 15 Efeziërs 3: 12 Hebr. 4: 16).

22. a) En zo wat wij dan met zo'n blijde gemoedsstemming van Hem bidden, ontvangen wij van Hem (Joh. 14: 13; 15: 7; 16: 23 vv. Mark. 11: 24), omdat wij Zijn geboden bewaren en doen hetgeen behaaglijk is voor hem; wij betonen ons dus als Zijn ware kinderen en aan dezen kan Hij hun bede niet ontzeggen (Joh. 11: 42).

a) Jer. 29: 12 MATTHEUS. 7: 8; 21: 22 1 Joh. 5: 14

Nadat de apostel heeft gezegd, op welke wijze de kinderen van God de onrust van hun hart, dat tegen hen getuigt, kunnen stillen, spreekt hij van het blij vertrouwen, dat is het tegenovergestelde geval, namelijk als geen veroordelende stem in het eigen hart zich laat horen, plaats vindt. Geliefden, zo schrijft hij daar, omdat hij zich, evenals boven in vs. 2, met zijn broeders verheugt over het kindschap van God. Het zal met ons ook wel anders zijn dan zo-even gezegd werd, zo gaat hij voort en als wij nu in dat gelukkig geval zijn, als ons eigen hart ons door zijn verwijtingen met de beangstigde twijfel, of wij wel echt Gods kinderen zijn, verzoekt, dan hebben wij een blijdschap in God, dat zeker niet beperkt mag worden tot het gebed alleen, maar moet worden opgevat van de hele staat van een gelovige, die zich van zijn kindschap van God met volkomen blijdschap bewust is. Maar wel is die gebedsverhouding het meest betekende punt is dat kinderlijk vertrouwen. Als de apostel daar nader over handelt, beschrijft hij naar twee zijden het vertrouwen van Gods kinderen op hun hemelse Vader, zoals zich dat in het gebed openbaart: 1) er is niets van dit kinderlijk gebed uitgesloten en 2) wat de kinderen van God ook maar bidden, dat ontvangen zij van God.

Met de woorden "omdat wij Zijn geboden bewaren en doen hetgeen behaaglijk is voor Hem" wordt uitdrukkelijk gewezen op de samenhang van het gebed met het geheel van het Christelijk leven, dat het gebed niets afzonderlijks, iets van het overige leven afgescheiden is, maar uit dezelfde heilige gezindheid voortvloeit, die het gehele leven beheerst. Dan verdwijnt alle mogelijkheid daarover, dat hier zo onvoorwaardelijk de verhoring van elke bede wordt beloofd, vanzelf. Komt namelijk het gebed voort uit de ware kinderlijke betrekking tot God,

uit de gezindheid, die het hele leven bepaalt en beheerst, dan is het juist de gezindheid van het aan God overgegeven zijn, van de overeenstemming tussen het menselijke en goddelijke willen, waarin het wordt gedaan. Het zal, evenals het leven zelf doelt op hetgeen voor God welbehaaglijk is, eveneens alleen zien op hetgeen Hem welbehaaglijk is. De gelovige bidt in de gemeenschap met Christus om hetgeen Christus in zijn plaats zou hebben gebeden, wat de Geest van God hem als het ware leert kennen, wat die hem dringt om te verlangen, te bidden. En dezelfde God, die door Zijn Geest de gebeden ingeeft, schenkt nu ook de vervulling ervan.

Soms dwaalt een Christen in zijn gebed; dat bedoelt in het algemeen wat tot Gods eer en tot van de mensen tijdelijk en eeuwig heil dient, maar er wordt in het bijzondere dit of dat gevraagd, dat voor Gods ogen daaraan niet dienstbaar kan zijn. Dan redt God als een genadig verhoorder van de dwaling en geeft niet maar wat wij hebben gebeden, maar meer dan dat, omdat Hij de verkeerde woorden van onze gebeden in volgens die ware bedoeling van onze gebeden uitlegt en wijzigt. Het is voor de biddende Christen een grote troost, dat hij nooit een misstap in het gebed kan doen, ook al zou hij ook naar een doornstruik in plaats van naar een wijnstok grijpen!

23. a) En dit is, als werkelijke hoofdinhoud van hetgeen Hij wil en Hem welbehaaglijk is, Zijn gebod, waarop het boven alle andere aankomt, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus (Joh. 6: 29, 40), b) en elkaar liefhebben in die mate en op die wijze, zoals Hij, Zijn Zoon Jezus Christus, ons een gebod gegeven heeft, namelijk zoals Hij zelf ons heeft liefgehad (vs. 16; 2: 7 v. v.).

a) Joh. 17: 3 b) Lev. 19: 18 MATTHEUS. 22: 39 Efeziërs 5: 2. 1 Thessalonicenzen. 4: 9. 1 Petrus 4: 8. 1 Joh. 4: 21

24. En die nu, naardien hij in Jezus Christus gelooft en volgens diens voorbeeld de broeders liefheeft, Zijn geboden, die van de Vader en van Christus (vs. 23) bewaart, blijft in Hem, zowel in God als ook in Christus en hij God de Vader, in de gemeenschap met Christus in deze Hoofdstuk 1: 3, 6; 2: 24; 4: 12 v, 16). En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, namelijk uit de Geest, die Hij, de Vader, met de Zoon ons gegeven heeft (Hoofdstuk 4: 13 Joh. 14: 16 v. ; 15: 26

Geheel zoals het eerste deel (Hoofdstuk 2: 7 vv.), sluit ook dit met een bijzonder op de voorgrond plaatsen van de broederlijke liefde uit de hele omvang van goddelijke geboden, waarvan het houden de voorwaarde is van onze voortdurende levensgemeenschap met God. Is nu de eis, dat er zo'n broederliefde is, dat deze gelijk is aan de liefde, waarmee Christus ons heeft liefgehad, dan veronderstelt dit bepaald het geloof in Christus als de Zoon van God; alleen zo kunnen wij Zijn liefde bepaald afmeten en Zijn eis in Joh. 13: 34 v. verstaan. En zo gaat de apostel hier iets verder terug dan vroeger en laat aan het gebod, dat wij van Christus hebben ontvangen, om elkaar lief te hebben, zoals Hij ons heeft liefgehad, het gebod van God voorafgegaan, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus. Deze geboden zijn echter voor hem geen twee geboden, maar naar het wezen van de zaak slechts één. Tot dat een leidt hij dan de veelheid van Gods geboden terug, waarvan hij te voren gesproken heeft en baant hij zich zo tevens de weg, om in het volgende derde hoofddeel nader te handelen over de tegenstelling van de dwaalleraar, tegen het hoofdgebod van God in het Nieuwe Testament. Omdat God Zijn eengeboren Zoon heeft gegeven, opdat wij in het geloof in Hem zouden leven, zo merkt hier Besser op, zo is het Oud-Testamentische gebod: "u zult liefhebben de Heere uw God van heler harte" verhoogd tot de Nieuw-Testamentische boodschap: "laat ons Hem liefhebben, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. " En met het tweede gebod, dat aan het

eerste gelijk is: "en uw naaste als u zelf", komt de belijdenis overeen: "wij hebben de broeders lief. " Intussen verheft zich nu de vraag: Hoe kan Johannes dit, dat wij geloven in de naam van de Zoon van God, Jezus Christus, een gebod noemen? Is zo'n geloof niet integendeel een zaak van vrije overtuiging? Het staat toch niet in de macht van de mensen, het hangt volstrekt niet alleen van een besluit van de wil af, of iemand gelooft of niet. Dan kan, zo zou men kunnen denken, God het geloof ook niet gebieden, dat het aanwezig is en kan degene niet straffen, die het zover niet kan brengen, omdat juist tegengestelde overtuigingen, zoals hij beweert, zich met alle macht aan hem opdringen. Op die vraag geeft Neander met het oog op Christus' woord tot de Joden in Joh. 6: 26 vv., ongeveer het volgende antwoord: God zou zo'n gebod niet stellen, als niet Hij, op wie dat geloof zich moet richten, in Zijn openbaring en in Zijn leven Zich had geopenbaard als iemand, die echt aan de behoefte van alle waarheidliebende, heilbegerige zielen voldoet en alles geeft wat de natuur van de mensen zelf, zo die niet tot het onnatuurlijke gekomen is, verlangt. Zo is Gods gebod, dat geloof in de naam van God eist, geen willekeurige eis, maar als uitwendig gebod vertoont zich hier alleen datgene, wat door de waarheid zelf, door de goddelijke feiten in de geschiedenis en haar overeenstemmen met de aanleg en de wetten van de menselijke natuur, voor de behoeften, die in deze diep zijn ingeplant, verlangd wordt. En Joh. 14: 4 komt de eis van het geloof in Christus voor als een eis, die Hij zelf de discipelen doet. Ook liggen in dit 14de en de volgende hoofdstukken van het Evangelie van Johannes, die de laatste reden van de Heere bevat, vele punten, waarmee het slot aan dit tweede hoofddeel van onze brief veel aanrakingspunten heeft. Daar wordt het echter meer van Christus gezegd (bijvoorbeeld Joh. 15: 4 : "Blijf in Mij in Ik in u. Maar God en Christus zijn voor de apostel zo één, dat ook wij niet mogen scheiden en daarom ons op onze plaats de strijd van de uitleggers of bij het "Hij" en "Hem" aan God of aan Christus moet worden gedacht, weinig belang inboezemt. Johannes heeft daarbij niet in de gedachte God zonder Christus en ook niet Christus zonder God, maar beide onafgescheiden van elkaar (vgl. Hoofdstuk 5: 20). En nu komt tot deze beiden in de slotzin ook de derde in het heilig verbond, de Geest. Dit geeft echter de toon aan tot een nieuw derde hoofddeel, terwijl vroeger ook wel reeds aan de Heilige Geest was gedacht, maar niet zozeer persoonlijk als wel zakelijk, omdat wij bij de uitdrukking "de zalving" (Hoofdstuk 2: 20 en 27) aan Hem werden herinnerd.

Besluit Johannes dit voorstel met de herinnering aan het gebed van het geloof en van de liefde, zoals hetzelfde door de Heere gegeven is en door Zijn gelovigen behoort betracht te worden, de verdient het onze bijzondere opmerking, dat hij niet spreekt van te geloven in de Zoon van God, maar bepaaldelijk van te geloven in de naam van Zijn Zoon. Is toch iemands naam de aanwijzing van de hele persoon, zoals hij is en bestaat, dan ligt in Jezus naam ook de algehele ontdekking van zijn bestaan als God en mens, van Zijn bestemming als Middelaar van God tot onze zaligheid, zoals God Zichzelf in al Zijn volmaaktheden en door Hem heeft geopenbaard. Dat is het, dat God wil dat wij geloven zullen; in Jezus Christus moeten wij ons heil zoeken, niet slechts in één betrekking, maar in de hele Christus en dit geloof moet in de onderlinge en aaneensluitende liefde blijkaar zijn; dan alleen zijn wij in gemeenschap met Christus en door Hem met God, wanneer wij betonen de Heilige Geest te bezitten die een Geest van het geloof, van de liefde en van de godzaligheid is, die zich naar buiten kenbaar maakt. Alleen in deze weg zijn wij voor God welbehaaglijk en leven wij in de gemeenschap met God, zodat wij met blijdschap zeggen kunnen: de Heere is mijn deel! Zalig elk, die daarnaar staat en jaagt; zalig elk, die dit bezit zijn geluk is eeuwig zeker en zeker.

Hij, die aldus Christus volgt, woont in Hem als Zijn ark, schuilplaats en rustplaats en in de Vader door Hem. Christus woont in hem als de Heer van zijn liefde, Zijn macht uitoefenend en Zijn roem vertonend. De vereniging tussen Christus en de zielen van de gelovigen bestaat

door de Geest, die Hij hun heeft gegeven. Deze kon niet op de wonderlijke gaven zien, die geen bewijs waren van de liefderijke inwoning van deze Heilige Geest, maar op de nieuw geschapen geestkracht, die heilige liefde voortbrengt en het beeld van Christus in hun zielen vernieuwt, en aldus met hun geesten getuigt, dat zij kinderen van God waren. Dan zijn een vrije behoudenis en een heilige gehoorzaamheid van de liefde onafscheidelijk verbonden; evenals de hoofdzaak van het bevel van God aan zondaars geloof in Zijn Zoon Jezus Christus is en liefde tot elkaar voor Zijn wil. Deze gehoorzaamheid, ofschoon uiterlijk onvoldoende voor onze rechtvaardiging, bewijst, dat wij in Hem wonen en Hij in ons. De Heilige Geest, die Hij ons heeft gegeven, toont dat wij kinderen van God zijn, terwijl Zijn vertroostingen voorsmaken zijn van ons eeuwig geluk.

HOOFDSTUK 4

OVER BEPROEVING VAN VALSE LERAARS EN BEOEFENING VAN DE LIEFDE JEGENS GOD EN DE NAASTE

D. Is het derde hoofddeel, zoals wij reeds in de inleiding op het vorige stuk opmerkten, gewijd aan de Geest van God, dan is het te verwachten, dat deze nu ook als heersende toon in de verschillende onderafdelingen zal worden vernomen. Zo is het ook inderdaad; van de Geest van God is sprake in vs. 2, 13; 5: 6 vv. daardoor zullen wij bij het vormen van de verschillende onderafdelingen ons laten leiden

I. Vs. 1-11. De gehele afdeling bevat twee delen, door de herhaalde aanspraak "geliefden" uit elkaar gehouden en zoals zij daarmee beginnen zo eindigen zij er ook mee. De delen schijnen bij de eerste oogopslag geheel zonder samenhang naast elkaar geplaatst te zijn en elk een bijzondere inhoud te hebben. Het eerste wekt de lezers op om de Geest te beproeven, die zij in hun leraars opmerken, of die uit God is of niet, opdat zij daarnaar kunnen beoordelen, of zij ware of valse profeten voor zich hebben. Hij geeft ook het teken aan, waardoor de Geest van God en de geest van de antichrist gemakkelijk van elkaar kunnen worden onderscheiden en wijst er tevens waarop mensen dezen leraars en wie de anderen gehoor lenen. Het tweede deel bevat een vermaning tot onderlinge liefde, dat vele uitleggers verleid heeft, om aan te nemen, dat het eerste deel alleen een tussenstuk zou zijn, na welks uiteenzetting de apostel tot de inhoud van het vorige hoofdstuk zou terugkeren. Wij zullen ons echter alleen moeten houden van hetgeen Johannes in Hoofdstuk 3: 23 v heeft gezegd, waar hij van een tweevoudig gebod van God sprak, dat echter in de grond van de zaak slechts een was: te geloven in de naam van de Zoons van God, Jezus Christus en elkaar lief te hebben, zoals deze ons een gebod heeft gegeven. Onder dit gezichtspunt zijn, evenals de afdeling, die wij hier voor ons hebben, ook de beide volgende van dit derde hoofddoel gesteld; daar komt nu bij de Vader en de Zoon ook de Heilige Geest.

1. Geliefden, a) geloof niet een iedere geest, alsof de geest die uit profeten spreekt, altijd van God zou zijn en het door zo'n voorgestelde altijd als waarheid moest worden aangenomen, b) maar beproef volgens de toetssteen, die ik u noemen zal, de geesten, die van tweeërlei aard zijn, of zoals zij in vs. 2 of in vs. 3 worden genoemd, voorkomen. Beproof of zij uit God zijn en dan zult u bevinden, dat integendeel velen van die niet uit God zijn; c) want van deze tijd, waarmee wij het laatste uur zijn ingetreden (Hoofdstuk 2: 18) moeten wij, helaas, getuigen, dat vele valse profeten, als afgezanten van het rijk der duisternis, zijn uitgegaan in de wereld.

a) Jer. 29: 8 MATTHEUS. 24: 4 Efeziërs 5: 6 Kol. 2: 18 b) MATTHEUS. 7: 15, 16. 1 Kor. 14: 29. 1 Thessalonicenzen. 5: 21 c) MATTHEUS. 24: 5, 24. 2 Petrus 2: 1. 2 Joh. 1: 7

Terwijl Johannes zijn lezers wijst op de van God ontvangen Heilige Geest als op het onbedrieglijk kenteken van hun geestelijk" gemeenschap met Hem (Hoofdstuk 3: 24), komt het hem voor de geest, dat zijn lezers van deze opmerking makkelijk tot hun eigen verderf een verkeerd gebruik zouden kunnen maken. Hij denkt er aan, hoeveel valse, demonische geesten in de wereld gevonden worden, met name ook in de kring van de lezers en hoe makkelijk deze zich zouden kunnen laten verbinden, en op een dwaalweg brengen. Om niet verkeerd verstaan te worden, waarschuwt hij hen daarom uitdrukkelijk voor die geest van dwaling, roept hen op de geesten te beproeven volgens een onbedrieglijk kenteken, dat hij aangeeft en behandelt dus opnieuw het reeds in Hoofdstuk 2: 18 vv. ter sprake gekomen thema. De "geesten" moeten verstaan worden van charismata (Rom. 12: 8 en 1 Kor. 12: 6 v., van bovennatuurlijke

betoningen van de Geest. Vooral denkt Johannes aan de geesten van de profeten (1 Kor. 14: 32), waaronder zich ook zo menigvuldig geesten vermengden van valse profetie, volgens de voorspelling van de Heere in Matth. 24: 11, 24 zelf.

Wij hebben hier niet te denken aan profetie van iets toekomstigs, als was dat het hoofdmoment van de profeet. Het woord is afgeleid van het griekse werkwoord prophèmi (uitspreken), omdat hij achter zich de inspirerende geest heeft, wiens gedachten hij uitsprekt, bekend maakt. De profeet moet bepaald onderscheiden worden van de geest, die in hem verborgen is, hem leidt. De ware profeet wordt gedreven of gedragen door de Heilige Geest, die kracht van de Allerhoogsten (2 Petr. 1: 21 Luk. 1: 35). Het punt, waar deze zich verenigt met de profeet, is de geest van de profeet, die als het te besturen orgaan, waardoor de Heilige Geest werkt, van deze bepaald moet worden onderscheiden. Deze toch is bron en principe van de openbaring, dringt in de geest van de profeet in, wekt die op, deelt hem mee, bezielt en dringt hem en zo wordt de geest van de profeten een geest uit God, maar zonder dat daardoor de bijzondere eigenaardigheden van de geest van de profeten vernietigd of opgeheven zou worden, noch ten opzichte van zijn temperament, noch in betrekking tot zijn wijze van uitdrukking, noch wat betreft zijn begaafdheid voor bijzondere omstandigheden van het geestelijke en stoffelijke. Vandaar dat er zo vele geesten zijn als profeten, ondanks de eenheid van het werkzame beginsel, de Geest, die hen leidt. Maar naast de Heiligen Geest, de Geest van de waarheid, is er een geest van de anti-christ (vs. 3), van de dwaling (vs. 6), die de valse profeten maakt en wier geest niet te geloven is. In plaats van de dadelijke overgave, van bijval en toestemming eist Johannes een beproeven en dat eist hij van allen, al hebben ook enigen een bijzondere gave om de geesten te onderscheiden (1 Kor. 12: 10 moet het doel van de beproeving kennen, of namelijk de geesten van God zijn, alsmede de maatstaf van de beproeving hebben, de belijdenis van Jezus Christus, die in het vlees gekomen is en het gevaar, dat tot beproeving dringt, valt elkeen aan en dringt tot beslissing.

De valse profeten zijn evenzeer als de ware, met Gods Geest vervulde, van bovenmenselijke afkomst. De mensen zijn geplaatst in het midden tussen de Geest van de waarheid, die van Christus uitgaat en de geest van de leugen, die van de Satan uitgaat. Zij worden of door dezen of door genen beheerst, naardat zij zich laten leiden. Die de Heilige Geest, van de hemel gezonden (1 Petrus 1: 12), niet wil gehoorzamen, wordt overgegeven aan de invloed van de geesten van de boosheid, die onder de hemel, in de lucht (Efeziërs 2: 2; 6: 12) huisvesten.

2. Hieraan kent u de Geest van God in die profeten, die werkelijk door Hem bezielt en van Hem vervuld zijn: alle geest in een profeet, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is (beter: die belijdt Jezus Christus in het vlees gekomen), die is uit God. De apostel spreekt niet zozeer van de vleeswording van het Woord, of van de menswording van de Zoon van God als wel daarvan, dat Jezus voor een en dezelfde persoon als Christus en deze Jezus Christus dan voor een waar, werkelijk mens moet worden gehouden (Hoofdstuk 2: 23).

3. En alle geest, die niet belijdt, maar in tegenspraak met de apostolische verkondiging loochent (Hoofdstuk 2: 22), dat Jezus Christus in het vlees gekomen is (beter: die niet belijdt Jezus Christus in het vlees gekomen), die is uit God niet (Hoofdstuk 2: 22). Maar dit niet belijden of loochenen van de zo-even genoemde waarheid komt voort uit en is de geest van de antichrist, welken geest u gehoord heeft, dat eenmaal in de volle vorm van een persoonlijke antichrist komen zal (Hoofdstuk 2: 18) en a) is nu al in de wereld. Reeds probeert hij door de vele valse profeten, die zijn uitgegaan in de wereld (vs. 1), of van de anti-christen, die geworden zijn (Hoofdstuk 2: 18), in de gemeenten door te dringen en tot heerschappij te komen.

a) 2 Thessalonicenzen. 2: 7

Een dergelijk kenteken vinden wij in 1 Kor. 12: 3 genoemd. De naam Jezus Christus moet als historische aanwijzing worden genomen (vgl. Hoofdstuk 3: 23; 5: 6); "in het vlees gekomen" moet de zichtbare waarheid van de historische openbaring van de Verlosser, de reële mensheid van Hem uitdrukken (vgl. Joh. 1: 14. 1 Tim. 3: 16 Rom. 1: 3 v.) tegenover de docetische voorstelling van Hem. Is nu dit kenteken voornamelijk voor de toenmalige, geschiedkundige verhoudingen en voor de bepaalde sfeer van de lezers van onze brief bewezen, zo houdt toch, in nauwere zin opgevat, dit kenteken van de valse geest in de gehele Christelijke wereld als docetisme voor altijd zijn recht. Elke geest, die ten opzichte van de geschiedkundige, werkelijk menselijke verschijning van Jezus Christus negatief is, is niet uit God. Die in de geschiedkundige Jezus Christus niet God, niet de openbaring van God erkent en zich niet tot haar getrokken voelt, die is niet uit God. In werkelijkheid is het daarbij hetzelfde, of hij de bovennatuurlijk goddelijke, zijde van de Verlosser, die, die niet zichtbaar in de verschijning geworden aanneemt en alleen de geschiedkundige, menselijke realiteit van de Verlosser loochent, of met deze ook de niet zichtbare, ideale zijde negeert. Evenals de Heere zelf gezegd heeft, dat bij Hem openbaar wordt wat in de mens is, terwijl het goddeloze hart de aanraking met Hem ontvlucht, het goddelijk gezinde daarentegen zich door Hem aangetrokken voelt, zo zegt Johannes zo ook een speculatieve erkenning van Christus als van de Zoon van God kan hand aan hand gaan met het gebrek aan opmerking voor de reëel-menselijke openbaring van deze eeuwige, goddelijke Zoon en ook in dit geval erkent onze apostel die geest niet als zijnde uit God. De hoofdketterij is daarom in de kerk deze, dat de geschiedkundige verschijning, die de naam Jezus Christus draagt, wordt geminacht of zelfs geloochend. Wat men daarvoor ook in de plaats stelt, heeft misschien grote klank, maar is toch niet zonder schade. Datgene, waarvan in het Christendom alle werkzaamheid uitgaat, is het aanschouwen van dit menselijk-goddelijk leven van Christus. Dit is het eigenlijke heiligdom van de mensheid en die dit aantast, is de eigenlijke geest van een antichrist. Waar daarentegen de loochening van de geschiedkundige Christus niet wordt gevonden, maar men in ernst meent, de oude Jezus Christus voortdurend in de geschiedenis van de mensheid te behouden, daar mogen wij ook niet spreken van anti-christelijke richting.

Het woord docetismus is de naam van een leer, die de menselijke natuur van Christus direct of tenminste in de consequentie verlaagt tot een blote schijn. Dat zo'n richting, die de lichamelijke zijde van de mensen vernedert, haar miskent, reeds in de eerste Christelijke gemeenten aanwezig was, zien wij uit de brieven aan de Corinthiërs (1 Kor. 15) en uit hetgeen Paulus over de dwaalleraars Hymeneus en Filetes zegt (2 Tim. 2: 17 v.). De hele ontwikkeling tot een bepaald systeem ontving zij pas in het latere gnosticisme van de tweede eeuw, maar daarom is het volstrekt niet onwaarschijnlijk, dat een nog ruw, onontwikkeld docetismus, dat de gehele menselijke zijde van de Heere op grove wijze tot een schijn degradeerde, reeds in die tijd was opgetreden, waarin Johannes zijn brieven schreef. Dat echter de apostel, die in het algemeen niet zozeer polemiseert tegen hetgeen tegenwoordig is, als wel tegen het toekomstige waarschuwt, de systematische ontwikkeling van de dwaalleer zelf pas van die tijd verwachtte, als het nu nog in de kleine kinderen aanwezige geslacht tot de latere gemeente zou zijn opgewassen, geeft hij boven in Hoofdstuk 2: 18 te kennen met de aanspraak "kindertjes" Evenals deze latere Gnostieken overal de zichtbare schepping en haar Formeerder diep vernederden onder de onzichtbare wereld en de hoogste God, zo wilden zij ook in de persoon van de Verlosser het zichtbare van het onzichtbare, het menselijke van het goddelijke losrukken. De verschenen Godheid erkenden zij daarom gewillig in Hem een waarachtige vereniging van godheid en mensheid daarentegen kwam hun als onzin voor. Hierbij scheidden zich soms scherp, soms ook in elkaar vloeiende, drieërlei gnostische

meningen van elkaar. Sommigen zagen in de Verlosser slechts een goddelijke Geest, die niet werkelijk als mens verschenen was, maar alleen om door de mens te kunnen worden waargenomen, zich in en zichtbare vorm had geopenbaard, die slechts een schijn was. Deze soort van docetismus heeft onder de apostolische vaders die man met de meeste beslistheid bestreden, die in zijn gehele wijze van leren en uitdrukken zich het meest aan de apostel Johannes aansluit. Ignatius, bisschop van Antiochië, die in het jaar 116 na Christus in het colosseum te Rome door leeuwen verscheurd is. Anderen daarentegen namen aan, dat het menselijke in de Verlosser niet zuiver een schijn geweest is. Zij kenden Hem echter nu een andere, hogere mensheid toe, niet een eigenlijk materieel, maar slechts een pneumatisch, of ten minste psychisch lichaam. Een derde klasse eindelijk zag in Jezus, de zoon van Jozef en Maria een ware mens, aan alle overige mensen gelijk, hield Hem echter niet voor de eigenlijke Verlosser, maar scheidde de Godheid en de mensheid van Christus in twee personen, omdat zij beweerde, dat zich met de mens Jezus bij Zijn doop en alleen tot aan Zijn lijden een door de hoogste God gezonden hogere genius had verbonden, die de mens Jezus slechts tot Zijn orgaan gebruikte en dat alleen die hogere genius de eigenlijke Verlosser was. Cerinthus, een tijd- en landgenoot van Johannes in zijn ouderdom, stond die mening voor. Nu menen vele uitleggers, dat de rede van de apostel vooral tegen dezen zou gericht zijn, dat echter de niet wel mogelijk is, als zijn brieven niet behoren tot de laatsten, maar reeds tot een vroegere tijd van zijn leven. Het is ook niet juist om zijn woord te beperken tot deze vorm van het docetisme alleen.

Zo handhaaft Johannes onze zelfstandigheid als Christenen en wijst hij ons aan, hoe wij waarheid en dwaling op het gebied van godsdienst en Christendom onderscheiden kunnen. Wij moeten niet elke leraar geloven, al geeft hij voor door de Geest van God te spreken en de waarheid te verkondigen, niet op gezag van mensen, wie zij ook zijn, bouwen. Zo'n blind geloof is beneden ons karakter en onze waardigheid als mensen en Christenen en verdient de naam van geloof niet te dragen. Wij moeten integendeel de leraars beproeven, of zij uit God zijn en dus uit God spreken. En dat kunnen wij, door hun onderwijs te vergelijken met en te toetsen aan het onderwijs van de apostelen. Deze konden van zich verklaren: "wij zijn uit God. " Zij spraken daarom uit God en verkondigden de waarheid. Hun onderwijs vindt dan ook weerklank in het hart en hoofd van hem, die God kent en uit God is. Het wordt door hem als waarheid erkend; het stemt overeen met zijn denkwijze, zijn gezindheid, zijn wensen en neigingen; het voldoet aan zijn behoeften; het vertroost en heiligt hem; hij ziet het in en ervaart, dat het een kracht van God is tot zaligheid voor een ieder, die gelooft.

4. Kindertjes! U bent, in tegenstelling tot de antichristen, van wie ik zo-even sprak, uit God en heeft daardoor, wat het principe aangaat, hen overwonnen, zoals uw overwinning over hen ook uitwendig openbaar worden zal; want Hij is meerder, uw God, die in u is, dan die in de wereld is, de vorst van de wereld, wiens geest hen regeert (Hoofdstuk 2: 13 v. 2 Kor. 4: 4 Joh. 10: 29; 16: 33).

De apostel stelt met een bewogen gemoed en liefdevol vertrouwen, dat zij allen in de hoofdwaarheid staan en kinderen van God zijn, zijn lezers met aandrang voor wat hun is gegeven: "u bent uit God" en wat zij reeds hebben gedaan: "u heeft hen overwonnen. " En deze overwinning is een, die voortduurt, al volgt ook nog meerder strijd door deze strijd heen gaat de reeds verkregen, beslissende overwinning.

Met Hoofdstuk 2: 9: "zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet: want als zij uit ons geweest waren, dan zouden zij met ons gebleven zijn", blijkt, dat een ernstig stadium van de strijd reeds als afgesloten in het verleden lag. De gemeente als geheel had de dwaalleraars

weerstaan en deze hadden zich genoodzaakt gezien, heen te gaan en zich als bijzondere sekte te constitueren. Nu heeft echter de apostel vermaand, om ook voor het vervolg de geesten te beproeven en met het oog daarop zegt hij nu, dat in wie God een woonstede heeft gemaakt en inwendig van de wereld niet meer toebehoort, tot de geest van het anti-Christendom niet behoort.

Zij kunnen met vreugde de toekomst inzien, omdat zij reeds in hun Christelijk bewustzijn omdragen wat deze zal geven. Wat in de verhouding van de Geest, die hen levend maakt, tot de geest, die hun tegenstanders bezielt. vanzelf gegrond is, zal in de loop van de geschiedenis tot openbaring komen. Daaruit, dat zij deze wereld zo goed als overwonnen hebben, volgt echter geenszins, dat het hun zal lukken, hun tegenstanders zo te weerleggen, dat zij zelf overtuigd worden en van de dwaling afstand doen; want dit is iets, dat van buiten niet kan worden gedwongen, dat tot voorwaarde heeft de vrijwillige geneigdheid tot de vrije overgave aan de Geest, die hen in de verkondiging van de waarheid bezielt. Daarom zullen zij zich daardoor op een dwaalspoor laten brengen, als voor het ogenblik de dwaling in de wereld zich meer uitbreidt. De apostel verklaart in de volgende verzen hoe dat komt en daarom iets natuurlijks is.

5. Zij zijn uit de wereld; zij zijn uit de levensgrond van de wereld, die door zondige machten doortrokken en bestuurd wordt (Hoofdstuk 2: 15 vv.) voortgekomen (Joh. 8: 23). Daarom spreken zij uit de wereld, van haar standpunt uit, in haar vleiend en volgend en de wereld van hen, die eveneens die aard in zich omdragen en haar niet willen laten varen, hoort hen, omdat zij bij hen zichzelf weervindt (Joh. 5: 43. 15: 19)

Dat de wereld alleen zo'n opvatting van het Evangelie verstaat, waarbij dit tot haar eigen valse gezichtskring wordt verlaagd, is voldoende te verklaren; maar dat zij die tegenspraak niet voelt, waarin elke zodanige behandeling het Evangelie met zichzelf plaatst dat is niet te rechtvaardigen. Dat zij zich diets maakt, dat zo'n mening werkelijk de Christelijke zou zijn, dat is een misleiding, waarbij het niet geheel bona fide kan toegaan en waarvoor dan de wereld verantwoordelijk is; en dat zij ten slotte in zo'n leer een welbehagen heeft, dat is het bedroevendste. Zij moest zich zelf verfoeien en voelen, dat zij een woord nodig heeft, dat niet van haar is, om van zichzelf los te komen, in plaats dat zij genot in zichzelf hebben zou. Dat in voor het minst het teken van een al te bekrompen zin, zijn eigen echo te vernemen. Elke edele gezindheid ziet boven zichzelf uit zoekt iets hogers, terwijl men zich voor deze buigt.

6. a) Wij daarentegen voor ons zijn uit God en spreken nu ook uit God. Die God kent, hoort ons. Die uit God niet is hoort ons niet (Joh. 8: 42, 47; 17: 14). Hieruit, of bij wie het een of het andere weerklank vindt of niet. of bij hen, die uit God Zijn en God erkennen, of bij de wereld, kennen wij de Geest van de waarheid en de geest van de dwaling, omdat ieder van beide aantrekt wat behoort tot het rijk, waaruit hij is en het niet verwante afstoot.

a) Joh. 10: 27

De apostel schrijft: "wij zijn uit God" zonder er zich over te bekommeren, of de valse profeten met hun aanhang hun daarom geestelijke hoogmoed zullen verwijten, omdat zij zichzelf alleen het ware Christendom toeschrijven. Er is een tegenstelling, waarin de Christen niet alleen het recht, maar ook de plicht heeft, om met alle beslistheid uit te spreken: "wij zijn uit God en u bent niet uit God". Het "wij" op deze plaats wijst echter niet zoals het "u" in vs. 4 de leden van de gemeente in het algemeen aan, maar de apostel en de leraars van dezelfde gezindheid.

Volgens het verband wil Johannes de gelovigen in het algemeen niet zozeer het leren opdragen als wel het luisteren naar de ware leraars, en het beproeven en het verwerpen van de valse leraars op het hart drukken. Daarom plaatst hij tegen de anti-Christelijke pseudo-profeten zichzelf en de leraars, die evenals hij Jezus Christus belijden, als degenen, die niet uit de wereld maar uit God spreken en die nu, evenals de anti-Christen door de wereld, zo door diegenen worden gehoord, die God belijden of uit God zijn.

Het "God kennen" kan hier bedoelen die algemene voorbereidende vereniging van de mensen met God bij hen, die het trekken voelen van de Vader, die hen tot de Zoon leidt, zodat zij voor de verkondiging van de zuivere goddelijke waarheid vatbaar blijken te zijn. Daardoor kunnen ook zij worden bedoeld, die reeds in het Christelijk geloof staan, aan de ontvangen Christelijke kennis getrouw blijven en daaraan de getrouwe verkondigers van de waarheid, door wie hun Christelijke kennis wordt vermeerderd, wel onderkennen en van anderen weten te onderscheiden. Door de verschillende verhouding tot de verkondigers van de waarheid en tot de dwaalleraars ontstaat onder de Christenen zelf een zifting tussen hen, die, werkelijk uit God geboren, door die Geest tegenover de wereld staan en hen, die nog tot de wereld behoren, hoewel zij tot de Christelijke gemeente schijnen te behoren. Zo openbaart zich in dit scheidingsproces de tegenstelling tussen de Geest van de waarheid en de geest van de dwaling, de Geest van God en de geest van de goddeloosheid, als gegrond in het diepte van het wezen.

Zeker is de geest van de dwaling in hem, naar wie de wereld en de Geest van de waarheid, naar wie de kinderen van God horen.

Dit kenteken tot onderscheiding van de Geest van de waarheid en de geest van de dwaling mogen wij echter niet onvoorwaardelijk op de verkondiging van onze tegenwoordige bedienaars van het goddelijk woord toepassen, om naar de bijval of tegenstand, die deze vinden onder onze toehoorders te beslissen, of zij uit God zijn of niet. Wij hebben integendeel als onze verkondiging bij degenen geen bijval vindt maar tegenstand, ook bij hen, van wie wij mogen vertrouwen, dat zij vatbaarheid hebben voor Gods woord, ons ernstig te beproeven, of niet de inmenging van de oude mens onze verkondiging besmet. Maar wel geldt dat kenteken ten allen tijde van de oorspronkelijke, apostolische verkondiging van het goddelijke woord. Die de Schriften van de apostelen niet hoort, die is zeker niet uit God. Waar in een menselijk gemoed het zintuig ontbreekt voor de Heilige Schrift en voor de genade en waarheid, die haar aan het voorhoofd geschreven staan, bij die hebben wij inderdaad alle reden om volslagen gebrek aan goddelijke zin aan te nemen.

7. Geliefden! (vs. 1) Laat ons, die met elkaar mogen geloven, dat wij uit God zijn (vs. 4 en 5), elkaar liefhebben, want de liefde is uit God, vloeit uit Zijn wezen voort, heeft in Hem als het ware haar oorspronkelijke zetel. En een ieder, die liefheeft, is uit God geboren, omdat Hij het zaad, dat uit Hem is (Hoofdstuk 3: 9), in zich draagt en kent God, als die het brandpunt van Zijn goddelijk wezen bevat en daardoor het juiste standpunt voor alle verdere godskennis heeft ingenomen.

8. Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, is nog volstrekt niet tot de aanvang van Zijn kennis gekomen, laat staan, dat hij in haar reeds staan zou als in zijn levenselement, waarop hij misschien roemt. Want God is liefde (vgl. Hoofdstuk 1: 5); liefde is de alles omvattende volheid van wat Hij is, Zijn meest eigenlijk wezen (vs. 16).

De gemeente te Efeze had, volgens hetgeen van haar engel in Openbaring 2: 2 vv. wordt gezegd, de roeping: "beproof de geesten of zij uit God zijn" zeker opgevolgd 1Jo 4: 4: maar zij was in gevaar in de strijd van de belijdenis tegen de valse profeten, het innige en de werkzame ijver van haar eerste liefde te verliezen. Dit gevaar merkt de apostel op en komt dat tegen met de ernstige drang: "Geliefden, laat ons elkaar liefhebben! " als wilde hij zeggen: "u heeft hen overwonnen, houdt nu uw overwinning vast, verlaat uw eerste liefde niet! " Hij sluit daarbij zichzelf mee in, als wilde hij met hen om strijd liefhebben. Ja, terwijl hij hen tot liefde vermaant, is hij juist vol liefde. En zie, hoe hij in het prijzen van de liefde klimt, de liefde, waarmee wij liefhebben, zegt hij, is uit God een beek uit de fontein, een vonk van het vuur; want God is liefde, Zijn wezen is enkel liefde.

Als men met vele woorden zegt: de liefde is een edele, verheven kwaliteit in de ziel en de allerkostelijkste en volmaaktste deugd, zoals de filosofen daarvan spreken, dan is dat alles nog niets bij dit, dat Johannes zegt: "God is liefde. " Zijn wezen is enkel liefde, zodat als iemand God zou willen schilderen en treffen, hij zo'n beeld zou moeten maken dat enkel liefde was, omdat de goddelijke natuur niets is als een oven en een brand van zo'n liefde, die hemel en aarde vervult. En weer, als men de liefde zou kunnen schilderen en nabootsen, dan moest men zo'n beeld maken, dat niet werkelijk, noch menselijk, niet als van de engelen, noch hemels, maar dat God zelf was. Zie, zo kan de apostel het schilderen, dat hij van God en liefde één maakt, opdat hij ons door zo'n edel, kostbaar en liefelijk beeld des te meer tot zich lokt en trekt om daarnaar te trachten, dat wij ook onder elkaar liefhebben.

Als God hier wordt voorgesteld als de liefde, dan leren wij hieruit kennen, dat Hij degene is, aan wiens wezen het onafscheidelijk verbonden is Zichzelf te openbaren en mee te delen, de zaligheid, die Hij zelf bezit, buiten Zich te verbreiden. In zoverre Hij nu zelf het geheel is van alle volmaaktheid, het hoogste goed, zal Hij zelf het voorwerp van Zijn liefde zijn; daardoor genereert Hij het volmaakte evenbeeld van Zichzelf, de eengeboren Zoon en deze is het onvoorwaardelijk voorwerp van Zijn liefde (Joh. 17: 24). De liefde beweegt Hem vervolgen om tot openbaring van Zichzelf de gehele schepping voort te brengen, waarin ieder wezen een bijzondere openbaring is van God als van de liefde, omdat dit de hem toekomende mate van geluk geniet. Daarom schiep Hij de met verstand begaafde wezens, als het doel van de gehele overige schepping, voor wie Hij Zich in deze wilde openbaren, die zelf in hun wezen geschiktheid hadden, om Zijn openbaring, die van buiten tot hen kwam, in zich op te nemen, Zijn mededeling van Zichzelf deelachtig te worden, met Hem in gemeenschap te treden, Zijn beeld in zich op te nemen en in hun handelen voor te stellen. En als de mensen zich van deze hun hoogste bestemming hadden vervreemd, bewoog Hem de liefde het hoogste voorwerp van Zijn liefde, de Eengeboren Zoon zelf in de mensheid te laten verschijnen en Hem geheel aan de mensheid te schenken. Deze is nu ook het volmaakte beeld van Hem, in wie Zich God van eeuwigheid heeft afgebeeld, het onvoorwaardelijk voorwerp van Zijn liefde in de mensheid. Van Hem verbreidt zich dan de liefde van God tot allen, die met Hem in gemeenschap treden, om Zijn beeld voor te stellen en die aan de blik van de Vader, die over de tijd heen ziet, reeds voorkomen als de dragers van Zijn beeld, als volkomen één met Hem.

Nadat de apostel in vs. 7 heeft gezegd, dat, omdat de liefde uit God is, er liefde moet zijn bij hen, die door hun geboorte uit God het goddelijk wezen deelachtig zijn geworden, wijst hij in vs. 8 de lezers ook uitdrukkelijk op de keerzijde van die waarheid. Dit heeft niet slechts zijn grond in de eigenaardigheid van Johannes, volgens welke hij graag stelling en tegenstelling naast elkaar plaatst, maar ook in zijn liefde als verzorger van de zielen. Het menselijk hart meent ligt een waarheid, zoals die in vs. 7 werd uitgesproken, te kennen en moet toch eerst de

volle ernst van de zaak in de noodzakelijke tegenstelling met haar rechterlijke strengheid vernemen.

En als hij nu, zoals hij in vs. 7 beweerde, "die liefheeft, kent God." in vs. 8 zegt: "die niet liefheeft, die heeft God niet gekend", dan hebben wij ook hier weer dezelfde grondstelling, die in Hoofdstuk 3: 2 ons zeer duidelijk voor de geest werd gebracht, dat alle kennis een geestelijke gelijkheid aan het gekende veronderstelt, alle kennen van het goddelijke dus op een bezitten van het goddelijke berust. Het is toch zeer goed mogelijk, dat iemand de hele leer van de Schrift over God begrijpt en in zich opneemt, zonder lief te hebben; dat zou echter het gezegde van de apostel niet weerleggen. Want die alle planten met de geleerde namen, de klassen en families weet, maar geen van die ooit zag, die kent de planten nog bij lange niet. Zo heeft ook hij, die voorgeeft God te kennen, zonder liefde te hebben, geen aanschouwing, dat is geen ervaring van Hem. Omdat zijn begrippen slechts stukken zijn, waaruit hij zich een levende eenheid wil samenvoegen, is zelfs zijn begrijpen vals, want God is geen uit tekenen samengestelde grootheid.

In de kennis van God alleen is de zaligheid van de ziel, die gelooft. Dat oneindige, dat Eeuwige, dat Onbegrijpelijke, dat bij het uitspreken van die korte klank "God" voor de gedachten van onze ziel opklimt, is alleen al onze prijs en eerbiediging, al onze lof en bewondering waard. Er is niets buiten die God, dat aan enig woord of enig doen van mensen ook maar een schijn van waarde zou kunnen bijzetten. Alleen Hij en wat van Hem is houdt stand, blijft eeuwig en kan dus een eeuwig stempel opdrukken. Dus leidt alle weg van de kennis af, die naar Hem niet toeleidt. De kennis van onze God alleen is geen lege vorm, geen afgetrokkenheid, maar een kennis met rijke inhoud, een kennis met leven doortinteld ja een kennis, die het leven zelf is. Iets, al was het ook slechts het vluchtig deel van een enkele lichtstraal, op te vangen, die uit die Bron van eeuwig Licht geweld is en dat stukje van de heiligste kennis zegenend en begenadigend, heiligend en vertroostend in de plooiën van ons hart te voelen glijden, dat is, voor wie zijn God en Christus liefheeft, volop verkwikt, onder de toedekking van Zijn vleugels gekoesterd te worden en in de eeuwige diepten van de ziel, waar men onder de tijd is weggezonden, werkelijk zalig te zijn. Of iets de kennis van God van onze ziel weert of ons doet toevloeien, geldt dus als enige keur, die, althans op de erve van Jezus' gemeente, over deugdelijkheid of verwerpelijkheid beslist. Geen zienswijs, geen richting, geen stroming in de gemeente mag bestreden worden dan uit vaste overtuiging, dat zij ons de kennis van God verbergt. Geen prediker in het ambt mag veroordeeld worden, dan bij de droeve zielservaring, dat de voedende, genezende, zieverheffende kennis van God door zijn arbeid eerder tegengehouden dan vermeerderd wordt. Geen strijd is op het heilig terrein van de kerk gewettigd, dan die het wegnemen van de beletsels voor het toestromen van de kennis van God bedoelt. Om slechts drie voorbeelden te noemen. Dan pas wordt de strijd tegen de loochening van het wonder ernstig en onverwinnelijk, als het besef in de gemeente veld wint, dat de erkenning van het wonder met de aanbidding van God één is en loochening van het wonder in volstreekte afsluiting van alle kennis van God eindigt. En even zo. De strijd om de Heilige Schrift getreden, draagt dan alleen het echte stempel en wordt dan alleen met geestelijke meerderheid gestreden, als we tot de betuiging: "de Schrift is Gods Woord" van onze ondanks gedrongen en gedreven worden door de nood van onze ziel, die de kennis van God voelt wijken en teruggaan hij het minst, dat op die eeuwenoude belijdenis door kritische letterknechterij of ongeestelijk fetischisme wordt afgedrongen. Of wil men nog actueler. Om het heilig sacrament van de doop mag van onze zijde niet gestreden worden, als ons hart niet voor ons en onze kinderen de onmisbaarheid voelt, om ook deze weg van Godskennis open te houden en de gemeente, bij zijn toebediening, niet in de bezegeling van het Genadeverbond het toekomen van de Eeuwige tot het hart van Zijn kinderen gewaar wordt. Alleen in die

kennis van God ligt kracht. Een gemeente, waaruit zij week, is arm en machteloos, ook al telt zij haar zielen bij duizendtallen en al vormt haar kerkbezit een ontzettende schat. Laat die kennis van God terugkomen en de macht komt met haar, al werd ook de laatste penning haar geroofd en al slonk ze ter helfte weg. In de strijd van de geesten moet de overwinning steeds aan die zij blijven, waar men met de meeste kennis van God en omwille van haar zich in de strijd heeft gemengd. Beter door onze tegenstanders dan door ons, is dit dusver begrepen. Hun aanval, hoe ook door geheel andere beweegredenen ingegeven, werd het volk steeds voorgesteld als noodzakelijk om de eer van God. De Godheid van de Christus werd zou men zei ontkend, niet uit valse vrijheidszucht, maar omdat "God alleen te aanbidden was" en door deze hulde aan de Christus Zijn eer werd verkort. Het wonder werd geloofchend, niet uit gebondenheid aan het zichtbare, maar omdat het voor God onwaardig was, stichter van een schepping te zijn, die herstel nodig kon hebben. De "Vrede door het bloed van het Kruis" werd ontleed en als onbruikbaar verworpen, niet omdat de zondenood van de ziel niet gevoeld werd, maar omdat met Gods liefde zo'n Molochs-offer niet kon bestaan. Ook nu bij de doop beweert men, dat het losmaken van zijn formule niet uit weerzin teken haar inhoud voortkomt, maar alleen de verheerlijking van "God als een Geest" bedoelt, die een zo slaafse gebondenheid aan vaste kerkvormen niet gedooft. Dit wordt niet voorbijgezien, door wie de verderfelijke invloed van deze richting probeert te keren. Met een wapen van lagere keur bent u tegenover deze wapenrusting machteloos. Dat steeds roepen van "voor Godwaardiger, God meer verheerlijkend, met Zijn eeuwige liefde beter rijmend", werkt sneller dan u waant. Het mensenhart keert zich onwillekeurig naar die zijde, waar het Licht van de Eeuwige zuiverder weerkaatst wordt. Ja, zelf wordt u ten slotte, tegen willen en weten, door het modernisme bewerkt en geschokt in de vastheid van uw overtuiging, zolang dat roepen: "God is toch liefde door u ontweken wordt, u in verwarring brengt en niet met een nog veel krachtiger getuigenis voor Zijn eeuwige liefde uwerzijds wordt beantwoord. Zolang men op dat roepen: "God is toch liefde", niets beters antwoordt dan: "Ja, maar toch ook heilig", staat men zwak en verliest men terrein, omdat men zich dan tot een steekspel over juistheid van begrippen laat verleiden, in plaats van ijlings te vluchten onder die vleugels van de Almachtige, waar de werkelijke koestering van Zijn liefde is. Als het op begrippen aankomt, moet het begrip van "heilig" steeds verliezen, het begrip van "liefde" steeds winnen, wijl het denkbeeld van "liefde" onvergelijkelijk meer dan dat van "heiligheid" ons menselijk hart toespreekt. Een pleidooi ten behoeve van "Gods heiligheid" zal daartegen onvoldoende blijken. Men zal u toestemmen, dat ook Gods heiligheid ongeschonden bewaard moet blijven; men zal u toegeven, dat in het gewoon begrip van "liefde" dit heilige niet tot zijn recht komt; men zal de erkenning niet ontwijken kunnen, dat er, langs welke weg dan ook, verzoening gezocht moet worden, maar ook na dat alles zult u voor het mensenhart uw pleit verloren hebben; want u was het dan toch, die iets op de liefde van God wilde afdingen en uw moderne tegenstander was voor de liefde van God ontgloeid. Maar keer het om, toon hem, dat niet u, maar hij, van de liefde van God veel te gering denkt; bewijs hem bij het licht van uw eigen geloof, dat het roepen van Gods liefde op zijn lippen slechts het misbruik van een gestolen klank, een verlagen van een van de heiligste zinspreuken, een vervalsen van een van de rijkste levensstromen is; doe hem, doe de wereld, in geheel uw optreden, in al uw woord en werk voelen, dat het juist een meerdere ervaring van Gods liefde is, die u tot strijden noopt, u bezielt en bekrachtigt; laat hem desnoods de klank, maar heb zelf de heilige gloed, die van de liefde van de Eeuwigen uitgaat en u zult de driedubbele winst hebben, dat het valse roepen van Gods liefde minder wordt, dat uw eigen verlegenheid een einde neemt en de wereld, haars ondanks, weer luisteren gaat naar dat goddelijk Evangelie, dat haar de volheid van de liefde ontplooit. Dit bewijs moet niet in een twistgesprek, niet in een geschrift, niet in een enkele ontmoeting, maar in het rechtzinnig deel van de gemeente geleverd worden. Er moet meer een wonen in de diepten van de eeuwige liefde, meer een jubelen met heilige geestdrift van de volzaligheid

van die liefde zijn, zal de wereld geloven kunnen, dat werkelijk aan onze kant de reinste kennis van de God van de liefde is. Alleen gebrek aan deze tedere innigheid in de verborgen omgang met Vader, Zoon en Heilige Geest, is oorzaak geworden, dat ons tot tuchtiging, de volste belijdenis van ons geloof ons als een leeggeschudde plant voor wordt gehouden. Er waren nevelen tussen de Zon van de gerechtigheid en de gemeente getrokken. De koesterende stralen braken niet meer door. Men beleed nog wel een verlossing in het dierbaarst bloed. Men bouwde op de Christus nog wel zijn hoop voor eeuwig. Gods liefde te verheerlijken was nog wel een onmisbaar bestanddeel van Zijn lof en prijs. Maar toch, men genoot er niet meer in. De liefde in God was niet meer het overstelpende en hartveroverende en zielsvertederende, dat steeds als met verse druppels uit de Fontein aller goeden neerdaalt. De belijdende gemeente, in haar geheel genomen, raakt aan Gods liefde vervreemd. Een betoog een redenering een sluitreden, ziedaar alles wat van de prediking van de barmhartigheid overbleef. Het "wij bidden u, alsof God door ons bad", het werd misschien nog misbruikt en ontheiligd als oratorische frase, maar het kwam in het priesterhart niet meer op. En toch zijn ze van oosten en westen gekomen en Israël voorafgegaan in de prijs en de aanbidding van wat voor Israël schier was weggestorven. Het door ons verlaten, door ons geminacht kleinood is toen door anderen van ons genomen en met de hun vreemde keursteen hebben zij als sieraad gepronkt. Dat duurt nu reeds vijftig jaren en nog is in de gemeente van Christus niet veel meer dan een eerste beweging te bespeuren van zo'n krachtig, zo alzijdig, zo wegzinkend inleven in de volheid van de eeuwige liefde, dat de uitstraling van haar gloed weer door de wereld gevoeld wordt. Van de enkele ziel zij hiermee niets te na gezegd. Ook in de dagen van versterving gaat de Koning van Zijn kerk voort de hemelse gaven uit te gieten in de ziel, die hem beidt. Innige, wegslepende, schier hemelse ervaringen van Gods verkwikkende en begenadigende liefde, zij worden ook nu, nog door menig hart genoten. Maar dit is niet genoeg. De genieting van de enkelen moet het deel van de meerderen worden; en zo gaandeweg zich weer als de levenskracht uit de Hoge ook in de gemeente, in haar lijden en strijden, in haar arbeid en prediking, in haar gebed en reiniging, onze God tot heerlijkheid openbaren. Dan pas zullen we kunnen zeggen, dat "die met ons is, sterker is, dan die met hen is"; dan eerst zal de beschuldiging vervallen, als of slechts partijzucht ons tot handelen dreef en ook zonder dat we de liefde van God tot een strijdformule verlagen, zal het feit niet langer geloofchend kunnen worden, dat in ons optreden zelf die liefde van God zich uit.

"God is liefde. " Het mag niet onopgemerkt blijven, dat dit grote woord bij een apostel wordt aangetroffen (1 Joh. 4: 8, 16), die zeker het diepst van allen in de geest van de Heere was ingedrongen. Reeds de vorm van de uitspraak bewijst, dat zij meer betekent, dan alleen dat God liefderijk, goedertieren mag heten. Goedheid en liefde is trouwens in geen deel hetzelfde, al worden de uitdrukkingen gedurig verwisseld. Goedertieren kan men ook jegens redeloze schepselen zijn (dieren bijvoorbeeld); liefde kan men alleen aan redelijke wezens betonen, goedheid is een van Gods eigenschappen; maar liefde is het eigenlijke wezen van Hem, die al deze eigenschappen in Zich verenigt; Hij is de liefde in eigen persoon. Al de eigenschappen moeten als attributen van de liefde, als adjectieven van dit weergaloos substantief aangemerkt worden. Gods macht is zo het vermogen van de liefde; Gods wetenschap de intelligentie van de liefde. Gods gerechtigheid de gerechtigheid van de liefde en in haar openbaring slechts een middel om haar verheven doel te bereiken. God is zelf de liefde en Zijn Wezen is enkel louter liefde, zodat, wanneer iemand God wilde schilderen en tekenen, dan moest hij zo'n beeld tekenen, dat enkel liefde was, als was de goddelijke natuur niets dan een oven en een hartstocht van zulk ene liefde, die hemel en aarde vervult. "God is Geest, is licht, is liefde", kan na het gezegde niet raadselachtig meer zijn. Op de vraag: wat is God, is het antwoord: "God is Geest"; Zijn natuur moet zuiver geestelijk heten. Maar op de vraag: wie is God, wat Zijn innerlijk Wezen betreft, komen ons tegelijk de begrippen van licht en liefde te stade (1

Joh. 1: 5; 4: 8). De oneindige Geest is zowel het een als het ander; het vlekkeloze licht, juist omdat Hij de heilige liefde is. Dat Godsbegrip, reeds door enkele uitnemende Heidenen voorgevoeld en door sommigen in Israël aangeduid is eerst in het Evangelie van het Nieuwen Verbonds in zijn volle verhevenheid uitgesproken. Natuurlijk, het zuiverst Godsbegrip kon slechts vrucht zijn van de aanschouwing van de hoogste openbaring van God. Juist in dit Godsbegrip ligt dan ook het geheim van geheel de verlichtende, herscheppende, verlossende kracht van het Christendom. "Als de Satan dit geloven kon, hij zou gered zijn. "

9. a) Hierin is de liefde van God jegens ons, de liefde, die Hij tot ons voelde, geopenbaard, uit haar verborgenheid aan het licht getreden, dat God Zijn enigeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem, het eeuwige zalige leven zouden krijgen (Joh. 3: 16).

a) Rom. 5: 8

Dat God liefde is, is bewezen door de vertoning en het bewijs, dat Hij daarvan heeft gegeven, dat Hij ons heeft liefgehad, zoals wij waren. God beveelt ons Zijn liefde aan, daarom, omdat wij zondaars waren. Christus stierf voor ons, Rom. 5: 8 Zonderling, dat God onrein, ijdel, gering stof en as zou liefhebben! Dat Hij ons zo heeft liefgehad, dat Hij Zijn Eniggeliefde, gezegende Zoon voor ons heeft gegeven! De Zoon van God, de Eniggeborene, het is een geheim en een wonder van heilige liefde, dat zo'n Zoon voor ons in de wereld gezonden zou zijn! Voor zo'n goed en gezegend einde voor ons opdat wij mogen leven met God in eeuwige roem en gelukzaligheid met Hem en door Hem! En dat God ons eerst liefhad en in de omstandigheden, waarin wij waren; hierin is liefde, buitengewone liefde; niet dat wij God liefhadden, maar dat Hij ons liefhad (vs. 10). Hij had ons lief, toen wij geen liefde voor Hem hadden; toen het onverdiend, tegen verdienste was en wij onrein waren, behoeftig om gewassen te worden van onze zonden in geheiligd bloed. Toen was het dat Hij Zijn Zoon gaf om het zoenoffer voor onze zonden te zijn, voor ons te sterven onder de wet en vloek van God, om onze zonden in Zijn eigen lichaam te dragen, gekruisigd te worden, in Zijn ziel gewond te worden en, in Zijn zijde gestoken, voor ons te sterven.

10. Hierin is de liefde, hierdoor openbaart zij haar eigenaardig wezen als een vrij, door geen verdiensten van de andere zijde bepaald, zich overgeven en zich mededelen, niet dat wij God liefgehad hebben en Hem te voren iets hadden gegeven, dat Hij ons had moeten vergelden (Rom. 11: 35), maar dat Hij ons eerst (vs. 19) lief heeft gehad en Zijn Zoon gezonden heeft als Heiland (vs. 14), opdat die Zich voor ons in de dood zou overgeven (Hoofdstuk 3: 16) b) tot een verzoening voor onze zonden (Hoofdstuk 2: 2).

a) Rom. 3: 24. 2 Kor. 5: 19 Kol. 1: 19 b) Rom. 3: 25. 1 Joh. 2: 3

11. Geliefden! als God ons zo op de zo-even beschrevene wijze zodat Hij het hoogste gaf en het gaf tot ons heil en het gaf zonder enige verdienste of waardigheid van onze zijde als God ons zo lief heeft gehad, zo zijn ook wij schuldig elkaar lief te hebben en wel in de ware zin van het woord, zodat deze onze onderlinge liefde eveneens het eigenaardige wezen van de liefde openbaart (Hoofdstuk 3: 16 vv.).

Dat God liefde is, mogen wij met zekerheid beweren, zo gaat Johannes in deze drie verzen voort. Wij weten het, want God is ons geopenbaard; onder ons, in onze kring heeft een openbaring van de liefde van God plaats gevonden, namelijk daardoor, dat God Zijn eengeboren Zoon heeft gezonden in de wereld. Wat de aard van de goddelijke liefde vooral

doet uitkomen, is ten eerste de zending van de eengeboren Zoon, die de grootheid van het geschenk van God aan de wereld doet zien (het is even zo goed, als of God Zichzelf aan de wereld had gegeven). In de tweede plaats wordt die liefde daarin zichtbaar, dat wij door Hem zouden leven, dus in het liefelijke van de bedoeling van God met dit geschenk aan ons. Verder noemt Johannes in deze zending van de Eengeboren Zoon dit, dat Gods liefde hier als een volstrekt heilige voorkomt, die niets van een zelfzuchtige drangreden bezit, als een die ons voorkomt. Pas dan, als zij geen ontvangen weldaad, maar eerder het tegendeel veronderstelt, is zij waar en zuiver, waarom ook bij ons de liefde tot vijanden de eigenlijke proef van de ware liefde is. Het "ons" en "wij" geeft dus in dit gehele verband de kring te kennen, waarin zo'n openbaring van de goddelijke liefde heeft plaats gehad, de Christelijke wereld, die juist daardoor scherp tegenover de niet Christelijke wordt geplaatst, als tegenover een, die natuurlijk van de liefde van God niets weet. Gods liefde openbaart zich ook wel in de natuurlijke loop van ons leven, toch wordt deze openbaring door Johannes op een tweede plaats gesteld, als een, die bij de openbaring van de liefde van God in Christus niet in aanmerking komt.

Weliswaar heeft volgens Joh. 3: 16 ook deze liefde van God in Christus betrekking op de gehele wereld. Aan alle mensen zonder uitzondering heeft Hij door de zending van Zijn Zoon de mogelijkheid geschonken om niet verloren te gaan, maar het eeuwige leven te verkrijgen; het raadsbesluit van de goddelijke liefde wordt echter toch slechts volvoerd aan hen, die gelovig worden, de ongelovigen blijven onder de toorn van God en zo wordt de liefde van God tot de wereld nader voorgesteld als een liefde tot de gelovigen, die Zijn kinderen zijn.

Het "geliefden", dat de vermaning van de apostel als gevolgtrekking uit het vroeger gezegde inleidt, neemt het "geliefden", dat de vermaning in vs. 7 voorafgaat, weer op. Wat daartussen staat, was slechts een grondtrek, waarop de apostel zijn vermaning ook wilde vestigen en een goede opname op werkzame wijze wilde verzekeren. Als hij in het een heeft uiteengezet, drukt hij het tweede de lezers opnieuw door liefdevolle toepassing op elk in het bijzonder op het hart.

II. Vs. 12-21. In het tweede deel van de vorige afdeling (vs. 7-21) was de apostel aan de aandrang "laat ons elkaar liefhebben" door zijn verdere uiteenzetting voortgegaan tot de aanwijzing dat datgene, waartoe hij oproept, een heilige Christenplicht is, zodat hij kon besluiten met de woorden: "zo zijn wij ook schuldig elkaar lief te hebben". Nu gaat hij over tot het aantonen van de zegen, die de broederlijke liefde met zich brengt. De lezers worden toch door de zogenaamde Gnostieken bedreigd, die hun God op diepere wijze wilden leren kennen en met Hem in volkomener gemeenschap brengen dan bij het gewone Christelijke geloof kon worden bereikt. Deze wilden hen inwijden in verheven zaken, die echter zaken waren, waarvan die zogenaamde bezitters van de wijsheid nooit iets hadden gezien (Kol. 2: 18). Bij de apostolische prediking van de Heiland van de wereld, die de Vader gezonden had, waren zij daarentegen onderwezen door hen, die met hun ogen hadden gezien wat zij predikten. Nu maakt hij er hen opmerkzaam op, hoe de onderlinge liefde, die met de belijdenis van Jezus als de Zoon van God ten nauwste samenhangt, hun de volle, door het bezitten van de Heilige Geest naar het zelfbewustzijn ook onmiddellijk vezerkerde gemeenschap met de onzichtbare God reeds geschonken had. En wie zou dan in staat zijn hun iets hogers te schenken dan hetgeen zij reeds hadden? (vs. 12-16). Nog moet een andere zegen aanwezig zijn, als de door Christus teweeggebrachte betrekking van liefde tussen God en de gelovigen tot volle ontwikkeling zal komen: het is nodig, dat wij, evenals onze Heiland, in de wereld zijn, in blijvende levensgemeenschap verbonden met God. Dan hebben wij daarvan als gevolg een blij vooruitzicht op de dag van het oordeel. Alle vrees verdwijnt uit het hart, waar

de liefde haar intrek houdt en haar volkomenheid bereikt, en dat is, daar de vrees pijn veroorzaakt, een zeer zalige staat, waartoe zeker velen het niet brengen (vs. 16b-18). De apostel neemt hierbij aanleiding, om de lezers en zichzelf tot liefde jegens God, die ons eerst heeft liefgehad, op te wekken en hun op het hart te drukken, dat zij toch tot de eerste liefde, die zij hebben verlaten (Openbaring 2: 4 v.), zouden terugkeren en weer de eerste werken doen. Zo komt hij terug op het punt, dat hij reeds in het vierde onderdeel van het vorige hoofddeel bij zijn vermaningen en onderrichtingen op het oog had, zodat deze plaats met die zeer nauw verwant is (vs. 19-21. vgl Hoofdstuk 3: 14 vv.).

12. a) Niemand heeft ooit God aanschouwd en dus is op uitwendige, zichtbare wijze noch Zijn wezen te kennen, noch gemeenschap met Hem te verkrijgen (Joh. 1: 18. 1 Tim. 6: 16 b) Als wij echter doen waartoe ik u straks (vs. 7 vv.) vermaande, namelijk elkaar liefhebben, dan blijft God in ons en Zijnliefde is in ons volmaakt, zodat wij volgens het gezegde in Hoofdstuk 2: 5 ook in Hem blijven. Zo wordt door de broederlijke liefde de juiste kennis van God (vs. 7), alsmede de volle wederkerige gemeenschap met Hem verkregen.

a) Ex. 33: 20 Deut. 4: 12. 1 Tim. 1: 17 b) 1 Joh. 3: 24

13. Zo'n gemeenschap is, doordat wij bij onze bekering tot Christus ook meteen zijn begonnen de broeders lief te hebben (Hoofdstuk 3: 14), ook inderdaad reeds bij onze aanwezig, zoals wij daarvoor een bepaald onderpand in ons hebben en het ons dus niet slechts op dweepachtige, fantastische wijze inbeelden. Hieraan kennen wij, zoals reeds in Hoofdstuk 3: 24 gezegd is, dat wij in Hem blijven en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest zoveel gegeven heeft, als Hij naar Zijn vrijmachtigwelbehagen aan een ieder wilde toedelen (1 Kor. 7: 7; 12: 11 ; want waar Gods eigen Geest is, daar is Hij zonder twijfel ook zelf; er is dus een nauwe band van vereniging met Hem gelegd.

Wij hebben God niet gezien en kunnen Hem niet lichamelijk zien, maar in plaats van zo'n zien geeft de liefde van de broeders ons een verzekering, dat Hij bij ons is en woont, die verzekering niet minder is de of wij Hem met onze ogen zagen. Want de ware liefde is van nature in ons niet, maar moet een werking van God zijn; daarom zien wij Hem in ons in Zijn werking, zoals Zijn onzichtbaar Wezen gezien wordt in Zijn schepping

Als de apostel zegt: "niemand heeft ooit God gezien", niet op zinnelijke, uitwendige wijze is God te kennen en de gemeenschap met Hem te bereiken, maar alleen, als wij elkaar liefhebben, staan wij in Zijn gemeenschap, dan ligt daarin in zoverre een oordeel over de dwaalleraars, in vs. 1 vv. genoemd, als Johannes de heerlijkheid van het wezen van de Christelijke liefde schildert, zoals die alleen gegeven wordt door Jezus Christus, de vleesgeworden Zoon van God, die door hen wordt geloofd. Liefde tot God en tot de broeders heeft volgens hem alleen hij, die in geloof in Christus de liefde van God heeft ervaren. Als vervolgens in vs. 13 de apostel voor de werkelijkheid van onze gemeenschap met God, die geheel als in Hoofdstuk 3: 24 beschreven is, ook hier het teken aangeeft, dat wij de Geest van God hebben, dan ligt in de woorden "ons van Zijn Geest gegeven heeft" natuurlijk niet de voorstelling van een deelbaarheid van de goddelijke Geest, d. i. van iets stoffelijks, maar de ethische gedachte van het meer of minder volle bezit van die een Zichzelf gelijke Geest van God, welks bezit in meerdere of mindere mate van het een of andere afhangt. Onvoorwaardelijk, zonder mate en zonder enig tekort, heeft slechts één de Geest, namelijk Christus (Joh. 3: 34). Zij, die broeders van Christus in het geloof zijn geworden, hebben slechts aandeel aan de Geest, zoals ook volgens Hoofdstuk 3: 2 in hen het goddelijke leven en de gemeenschap met God nog niet werkelijk tot volmaaktheid is gekomen.

Heeft u een woning voor uw ziel nodig? Vraag dan wat de koopprijs is? Het is iets minder dan de trotse menselijke natuur geven wil. Het is zonder geld en zonder prijs. Ja, u zou een goede rente willen betalen! U zou iets willen doen om Christus te gewinnen! Maar dan kunt u het huis niet verkrijgen, want het is zonder prijs. Wilt u het huis van mijn Meesters voor alle eeuwigheid huren, zonder iets daarvoor te betalen, uitgenomen de grondbelasting, die is Hem eeuwig lief te hebben en te dienen? Wilt u Jezus aannemen en in Hem blijven? Zie, dit huis is voorzien van alles wat u nodig heeft; het is met schatten gevuld, meer dan u gebruiken kunt, zo lang u leeft. Daar kunt u een innige gemeenschap met Christus hebben en in Zijn liefde feest houden. Daar zijn welvoorziene tafels toe gericht met spijsen, waarop u eeuwig kunt leven; daar kunt u, wanneer u vermoeid bent, rust vinden bij Jezus en uit Zijn vensters kunt u ver zien en de hemel zelf aanschouwen. Wilt u het huis bezitten? Ach, als u geen huis heeft, zult u zeggen: Ik zou dat huis wel wensen te hebben, maar mag ik het hebben? Ja, zie hier de sleutel de sleutel is: "Kom tot Jezus. " Maar zegt u, "ik ben te gering voor zo'n huis. " Dat doet niets; daarbinnen zijn kleren. Voelt u zich schuldig en veroordeeld, kom; en al is het huis te goed voor u, Christus zal u weldra goed genoeg voor het huis maken. Hij zal u wassen en reinigen, en u zult nog kunnen zingen: "wij blijven in Hem. " Gelovige, driewerf zalig bent u, zo'n woonplaats te bezitten! U bent grotelijks bevoorrecht, want u heeft een sterke woning, waarin u eeuwig veilig bent. En in Hem blijvend, heeft u niet slechts een volmaakt en zeker, maar een eeuwig huis. Wanneer deze wereld als een droom zal zijn voorbijgegaan, zal ons huis staan, onvergankelijker dan marmer, duurzamer dan graniet, zelfstandig als God, want het is God zelf wij blijven in Hem. "

14. En wij, apostelen van de Heere, die de gemeenten gesticht hebben, waarin u zich bevindt en waarin ik door mijn vermaningen en onderwijzingen u graag zou willen bevestigen en versterken, hebben het aanschouwd, wij hebben iets van God, al is het ook niet Hemzelf, gezien. En op grond van hetgeen onze eigen zintuigen hebben waargenomen (Hoofdstuk 1: 1 vv.) getuigen wij, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker van de wereld; want wij hebben in Jezus van Nazareth, die wij u als Zaligmaker prediken een heerlijkheid gezien als van de eengeboren Zoon van de Vader, vol van genade en waarheid (Joh. 1: 14).

15. Zo wie nu onder u, die het wel niet met eigen ogen heeft gezien, maar onze getuigenis gelovig moet aannemen (Joh. 17: 20), beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem en hij in God, zodat zo iemand werkelijk de Vader heeft (Hoofdstuk 2: 23).

16. En wij van beide zijden, u gelovige belijders van uw zijde en wij de apostelen, die getuigen, van onze zijde, die met elkaar tot een heilige van de wereld afgezonderde gemeente verenigd zijn (Hoofdstuk 1: 3), hebben, zonder ons wezenlijk van elkaar te onderscheiden, gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft (vs. 9 v.). Alleen dit onderscheid is er, dat het kennen de zaak van ons apostelen is geweest, het geloof de zaak van u, de belijders (Joh. 17: 20); maar dit onderscheid wordt weer weggenomen daardoor, dat wij eveneens eerst op de weg van het geloof tot het kennen konden komen (Joh. 6: 69) en evenzo uw geloof tot het kennen leidt.

In vs. 15 wordt de belijdenis, in vs. 2 vv. voorgesteld, weer in een samengetrokken verkorte vorm uitgedrukt. In die verkorte vorm wordt de tegenstelling tegen de gnostische dwaalleer nog altijd in volle kracht op de voorgrond geplaatst. Die kortere formulering is juist voor onze tijd van belang; wij hebben daarin een aanwijzing van de apostel, dat wij bij die meer uitvoerige en daarmee gespecialiseerde opvatting niet mogen blijven staan, maar daaraan een meerdere ruimte moeten geven.

De getuigenis van de heilige apostelen, waaraan Johannes in vs. 14 dacht, heeft zeker zijn bijzondere waarde; zij hebben gezien en getuigen. Toch plaatst zich Johannes in vs. 16 weer in een rij met alle gelovigen en schrijft hun dezelfde zalige geloofservaring toe.

EPISTEL OP DE EERSTE ZONDAG NA TRINITATIS

Deze Zondags-Epistel wijst op de liefde als het werkelijk kenteken en de kostelijke vrucht van de wedergeboorte door de Heilige Geest, waarvan het Evangelie op de triniteits-Zondag heeft gesproken. Het wijst aan, hoe zij zich openbaart in het gevoel van zalige gemeenschap met God, die vrij is van alle vrees, in kinderlijke gehoorzaamheid aan Zijn geboden en in werkdadige liefde tot de broeders.

"O, wat een diepte van rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God! hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! zo stonden wij acht dagen geleden aan het slot van de feesttijd van het kerkelijk jaar met aanbidding voor de ondoorgrondelijke heerlijkheid van Gods daden en zagen toen in een wel niet duistere, maar toch onpeilbare diepte. "God is liefde", met dit woord reikt ons de brief van deze dag de sleutel voor de raadsels van de goddelijke wijsheid.

Het verband van deze brief met het Zondags-Evangelie heeft men weleens op deze wijze voorgesteld, dat in Lazarus de zaligheid van de beantwoorde, in de rijke de straf van de versmadelijke liefde van God openbaar wordt.

God is liefde; deze waarheid 1) zaligt, 2) heiligt.

Over de liefde: Wij moeten 1) de heiligheid en zaligheid van de liefde leren kennen, 2) de dank en de dienst van de liefde beoefenen.

De ware liefde, hoe zij 1) van God uitgaat, 2) in het menselijk hart ingaat, 3) door de wereld heengaat, 4) in de vreugde op de dag des oordeels haar volmaking bereikt.

Het woord van Johannes over de liefde: 1) een woord tot lering, waarin hij ons de liefde leert kennen, 2) van vermaning, waarin hij ons tot beoefening van de liefde dringt.

Waarom wij elkaar moeten liefhebben? Omdat zodanige liefde 1) met God verenigt, 2) blijdschap geeft tegen de dag des oordeels, 3) onze liefde tot God openbaar maakt. Laat ons God liefhebben! Van deze liefde 1) de grond, 2) de zegen, 3) het kenteken.

Zoals u liefheeft, zo bent u: 1) de waarheid, 2) de toepassing van deze stelling.

16b. God is liefde, zo betuig ik weer, evenals in vs. 8 Daar heb ik het groot bewijs van die liefde tevens aangegeven, terwijl ik hier in vs 15 v. de liefde heb voorgesteld als onze eigenaardige Christelijke belijdenis en ons Christelijk bewustzijn. En die van ons in de liefde, die Gods wezen is, als in zijn levenselementblijft, die blijft, zo zeg ik hier, de beide delen van hetgeen ik in vs. 15 over de belijder van Jezus als de Zoon van God heb gezegd omkerend, in God en God van Zijn zijde blijft In hem.

Met het woord "God is liefde" moest een nieuw vers beginnen, want volgens de loop van de gedachten begint hier een afdeling.

De zin hangt echter met de eerste helft van het vers samen: terwijl wij Gods liefde jegens ons leren erkennen, leren wij ook Hemzelf kennen op de wijze, waarop Hij het duidelijkst gekend kan worden; want Zijn wezen is liefde. Als nu de apostel vervolgens het blijven in de liefde als de voorwaarde en het kenteken daarvan voorstelt, dat men in de gemeenschap met God volhardt, dan verstaat hij hier zonder twijfel, zoals het verband leert, ten eerste de liefde van God, zoals die zich geopenbaard heeft in Christus, de Heiland van de wereld en zich doet voelen bij de gelovigen in hun harten en zoals zij die dan bij het licht van het geloof leren kennen; zij worden zich bewust wat hun levenselement is. Deze liefde van God kan echter niet in hun hart overstromen en dat vervullen zonder dat de liefde tot God en de broeders, die daarin haar grondslag heeft, daaruit voortspruiten.

In de liefde blijven is in het wezen van de liefde blijven en sluit beiden in zich, zowel, dat wij in de liefde van God tot ons, in het geloof aan Gods liefde, als dat wij in de gezindheid van de liefde tot God en de broeders blijven.

17. Hierin, in dit ons blijven in God en dit blijven van God in ons, is de liefde, die God tot ons heeft (vs. 16 a), bij ons volmaakt, komt zij tot haar volle verwezenlijking (vs. 12), opdat wij, zoals Zijn genadig doel met ons is, vrijmoedigheid mogen hebben inde dag des oordeels en deze reeds nu, zo vaak wij aan die dag denken, in ons hart mogen opmerken (Hoofdstuk 2: 28), namelijk dat, zoals Hij, de drager van de volmaakte liefde, onze Heere Jezus Christus, die wij gelijkvormig moeten worden (Hoofdstuk 3: 16), volkomen één is met God Zijn Vader (Joh. 17: 21 vv.), wij ook zijn in deze wereld. Dat zal zijn, als Gods liefde zich tot volkomen gemeenschap met Hem bij ons ontwikkelt en juist dat verleent ons vrijmoedigheid in de dag des oordeels (Hoofdstuk 2: 29; 3: 3)

De uitdrukking "opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in de dag des oordeels" geeft het doel te kennen, dat God daarbij heeft, als Hij door Zijn voortdurende gemeenschap met ons Zijn liefde bij ons tot volmaaktheid laat komen. Hierdoor wil Hij het bij ons daartoe brengen, dat wij, als de liefde bij ons volkomen geworden is, reeds hier beneden geworden zijn als Christus zelf, die ons eens oordelen zal, want diens bijzonder wezen is het juist, dat de liefde van God op absolute wijze in Hem woont. God is er dus verre van in ons de vrees voor de dag des oordeels te willen onderhouden en deze in ons aan te kweken is het Evangelie verkeerd verstaan. God wil integendeel de liefdebetrekking tussen Hem en ons aankweken zover, dat wij ook over het toekomstig oordeel (evenals ten opzichte van alles, wat Hij op aarde over ons beschikt) een vol vertrouwen op Hem kunnen hebben.

De dag des oordeels staat hem, die zich in een betrekking van de liefde tot God bevindt als aanwezig voor ogen. Het is geen valsheid, geen lichtzinnigheid, die er hem over heen plaatst, maar de verschrikkingen, waarmee die laatste beslissing zich voorstelt aan hem, die God als streng rechter vrezen moet, die zich door de zonde van Hem vervreemd voelt, zijn niet meer aanwezig voor hem, die zich in de hier genoemde verhouding tot God bevindt. Met blij vertrouwen ziet hij die dag tegemoet, want hij weet, dat hij het oordeel niet hoeft te vrezen, dat hij door de liefde van God, die in Christus aan Hem geopenbaard is en waarvan hij in Zijn binnenste verzekerd is, daarvan bevrijd is (Joh. 5: 24). Hij is zich nog wel bewust van de zonde, die hem nog aankleeft; met scherpere blik, dan iemand anders, die in zijn Christelijke levensontwikkeling nog niet zover opgeklommen is, weet hij die op te merken. Maar ook de zonde heeft haar prikkel voor hem verloren; hij weet dat God ze hem vergeven heeft en zoals hij zich door de liefde met God, die de liefde is, verbonden voelt en weet, is hij er ook zeker van, dat deze zonde, die hem nog aankleeft, hem niet meer van God kan scheiden en dat God

door de Geest, die Hij hem heeft verleend, hem steeds meer zal reinigen van de hem aanklevende zonde en het aangevangen werk ten einde toe zal volbrengen.

Op zichzelf is de goddelijke liefde absoluut volmaakt en is volkomen geopenbaard in de zending van de eengeboren Zoon als Heiland van de wereld. Maar bij ons, in onze ervaring, wordt zij volkomen: het geloof, dat in de aanvang is, geeft ons druppeltjes te smaken uit die volheid, en hoe meer wij ons laten verlichten door het Evangelie en in Jezus Christus leren leven, des te rijker ondervinden wij de liefde van God, totdat het geloof volmaakt is geworden, dat zich uitspreekt (vgl. Rom. 8: 29 v.) in deze belijdenis: "Gelijk Hij is zijn ook wij in deze wereld", totdat de ervaring van de liefde in ons volkomen is geworden en God zijn liefdedoel met ons bereikt heeft. O hoeveel arbeid kost het de Geest van God, voordat Hij ons zover heeft gebracht! Dan moet de liefde veel dwaasheid en traagheid van het hart, veel verkeerdheid en versaagdheid in ons overwinnen en moet ons duizendmaal opnieuw aangrijpen, bestraffen, vertroosten, totdat wij een volkomen, kinderlijk vertrouwen op haar verkrijgen en ons hart haar geheel inruimen als een bruikbaar vat.

18. Er is in de liefde, daar waar een wederkerige liefdesbetrekking tussen God en ons bestaat, geen vrees, die het tegendeel van vrijmoedigheid is, maar de volmaakte liefde, als die bij ons is tot stand gebracht, drijft de vrees voor God, die uit onze vroegere verhouding van tweespalt is achtergebleven, buiten, om ons nu ook echt zalig te maken en van alle rampzaligheid, die nog aanwezig is, ons te bevrijden. Dat is tot ons heil nodig; want de vrees heeft pijn en daarvan wil juist de liefde bevrijden en die vreest, is niet volmaakt in de liefde, zoals het toch moest en kon zijn, als het slechts ernstig werd begeerd.

Er wordt van tweeërlei soort van vrees in de Bijbel melding gemaakt, die geheel tegen elkaar over staan. De eerste bezielt al de hemelingen, de andere beheerst de bewoners van de hel. Er is een vrees, die uit liefde ontstaat, deze woont in het hart van het jonge kind: de vrees van de Heere is het beginsel van de wijsheid. Deze leefde ook in Job's gemoed. Hij was God vrezende en wijkende van het kwaad. Ja zelfs de Heere Jezus werd door deze vrees bestuurd in alles, wat Hij deed. Op Hem rustte de Geest van de kennis en van de vrees van de Heere en Zijn rieken was in de vrees van de Heere. Er is een vrees, die uit angst voortkomt. Dit is de vrees van de duivels: de duivels geloven en zij sidderen. Deze vrees voelden Adam en Eva na de val en vluchtten voor de stem van God en trachtten zich te verbergen in het midden van het geboomte van het hof. In diezelfde zielstoestand verkeerde de stokbewaarder, toen hij binnen sprong en zeer bevende voor Paulus en Silas neerviel, zeggende: "Lieve heren! wat moet ik doen, opdat ik zalig wordt? Dit is de vrees, waarvan hier gesproken wordt een vrees, die pijn veroorzaakt. De vrees geeft pijn. Sommigen onder u hebben die vrees, die pijn heeft, gevoeld. Mochten nog velen van u die heden voelen; mocht zij nu over u komen. Vergun mij u uit te leggen, hoe zij in de ziel ontstaat. Een natuurlijk mens werpt alle vrees van zich af en neemt het gebed voor Gods aangezicht weg; hij is van zijn jeugd aan gerust geweest en heeft op zijn heffe stil gelegen en is van vat in vat niet geledigd; daarom is zijn smaak hetzelfde gebleven en zijn reuk niet veranderd. Hij is gelijk en braakland, waar de ploegschaar nooit is doorgegaan en waarop niet dan doornen en distels groeien. Zijn er niet sommigen onder u, die nooit gevreesd hebben voor hun ziel? U meent, dat u even bent als anderen. Och! uw begoocheling zal snel moeten ophouden. Als de Geest van God de ogen opent, doet Hij de verhardste zondaar sidderen. Hij houdt hem het aantal van zijn zonden voor, of liever Hij doet hem inzien, dat die ontelbaar zijn. Te voren vergat hij zijn zonde gemakkelijk; vloeken kwamen hem over de lippen zonder dat hij er eens aan dacht; iedere dag vermeerderde zijn zondesschuld op zijn bladzijde en in Gods gedenkboek, maar hij lette daar niet op. Maar nu roept de Geest van God hem al zijn zonden tegelijk voor de geest. Al zijn onverzoende, lang

vergeten gruweldaden rijzen uit het verleden op. Nu begint hij te sidderen. Ongerechtigheden zonder getal hebben hem omgeven. De Geest doet hem de uitgebreidheid van de zonde en haar afschuwelijkheid voor God voelen. Te voren scheen zij een beuzeling in zijn oog, maar nu gaat zij als een stortvloed over zijn ziel. Hij voelt, dat de toorn van God op hem rust, een vreselijk geluid weerklinkt in zijn oor. Hij weet niet wat aan te vangen, zijn vrees heeft pijn. Nu ziet hij het in, dat hij gezondigd heeft tegen een heilig God gezondigd tegen een God vol liefde, gezondigd tegen Jezus Christus en diens liefde. Een derde oorzaak, die de ziel vreselijk pijnigt, is de verdorvenheid, die in het hart woont en werkt. Vaak moeten mensen, die krachtig van zonde overtuigd zijn geworden, al de macht van het inklevend bederf ondervinden. Soms kunnen de verzoeking tot en de overtuiging van zonde de ziel vreselijk pijnigen en haar als het ware van een scheuren. De overtuiging van zonde doorboort het hart en drijft hem aan, om de toekomstige toorn te ontvluchten, maar op hetzelfde ogenblik voelt een onstuimige begeerlijkheid, of haat, of afschuwelijkste boosheid in zijn hart en drijft hem terug op de weg van het verderf. Dan voelt de mens een hel in zijn binnenste woeden. Dezelfde vreselijke strijd zal in de hel heersen, daar zal een alles overweldigende vrees voor de toorn van God de zielen aangrijpen en toch zal het verderf, dat in hen woedt, hen aandrijven, om steeds meer en meer het aangezicht van God te ontvluchten. Hetzelfde wordt vaak hier op aarde gevoeld. Sommigen van u ondervonden het wellicht in dit ogenblik. Dit is de vrees, die pijn heeft, een andere waarheid, waarvan de Geest de ziel overtuigt, is haar onmacht om zichzelf te helpen. Als een mens pas de ogen geopend zijn voor zijn ware toestand, dan zegt hij: ik zal mijzelf snel uit deze treurige staat weten te verlossen. Hij zoekt een menigte uitvluchten om zichzelf te rechtvaardigen. Hij verandert zijn gedrag, hij poogt zich te bekeren, te bidden. Maar weldra wordt hem getoond, dat al zijn gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed, "dat hij zijn onrein gewaad met bezoedelde lommen probeert te bedekken; hij leert beseffen, dat al wat hij kan doen te doen, niets betekent en dat hij nooit iets reins kan geven uit de onreine. Dit werpt een grote duisternis over de ziel. Die vrees heeft pijn. Hij vreest dat hij nooit door Christus aangenomen zal worden. Hij vreest dat hij wellicht bij ervaring, dat deze vrees pijn heeft. Juist de onvoorwaardelijke aanbidding van Christus treft u. U hoort, dat Hij de liefde zelf is dat Hij zondaren nodigt om tot Hem te komen dat Hij nooit uitwerpt degenen, die tot Hem komen. Maar u vreest, dat u nooit tot die gelukkigen zult behoren. U vreest, dat u te lang of te snood gezondigd, dat u uw dag van genade verzondigd heeft. Och! deze vrees heeft pijn. Maar de liefde, waarvan hier sprake is, is niet onze liefde tot God, maar Zijn liefde tot ons: want zij wordt de volmaakte liefde genoemd. Al wat ons voorkomt, is onvolmaakt. Als wij alles volbracht hebben, moeten wij zeggen: wij zijn nutteloze dienstknechten. Alles, wat wij denken en doen, is met zonde besmet. Het zou geen troost voor ons kunnen zijn, als men ons zei, dat onze volmaakte liefde tot God de vrees zou buiten drijven, want hoe kunnen wij die liefde in onze ziel uitstorten. Het is de liefde van de Vader tot ons, die de vrees buiten drijft. Hij is de volmaakte, Zijn werken zijn volmaakt. Hij kan niets doen dan hetgeen volmaakt is. Zijn kennis is een volmaakte kennis, Zijn toorn een volmaakte toorn; Zijn liefde een volmaakte liefde, die de vrees buiten drijft. Zoals de stralen van de zon de duisternis verdrijven, die plaats zij ook verlichten, zo verdrijft deze liefde vrees. Tot wie strekt deze liefde van God zich uit? Tot Jezus Christus. Tweemaal sprak God van de hemel en zei: Deze is mijn geliefde Zoon, waarin Ik mijn welbehagen heb. God draagt Zijn Zoon een volmaakte liefde toe. Hij ziet een oneindige schoonheid in Zijn persoon. God ziet Zichzelf geopenbaard. Hij smaakt een eindeloze vreugde in Zijn volbracht werk. Het oneindige hart van de eeuwige van God stort zich uit in liefde tot onze Heere Jezus Christus. En in het hart van Christus is geen vrees. Al zijn vrees is voorbijgegaan. Eens zei Hij: "Ik draag uw angsten, ik ben twijfelmoedig", maar nu is Hij volmaakt in de liefde en de volmaakte liefde drijft de vrees buiten. Hoor dit, u sidderende zondaren. Hier kunt u rust vinden voor uw zielen. U hoeft geen enkel uur langer in die pijnlijke vrees te leven, Jezus

Christus heeft de toorn van God gedragen, waarvoor u vreest. Nu staat Hij daar als een toevlucht voor de verslagenen van hart een toevlucht in de tijd van benauwdheid. Zie op Christus en uw vrees zal weggenomen zijn. Werp u aan de voeten van Christus en u zult rust vinden. Roept de naam van de Heere aan en u zult verlost worden. U zegt, dat u niet op Christus kunt zien, noch tot Hem komen, noch Hem aanroepen, omdat u zo hulpeloos bent in u zelf. Hoor dan en uw ziel zal leven. Jezus Christus is een redder van hulpelozen. Christus is niet alleen de Zaligmaker van hen, die arm zijn en naakt en die geen deugd bezitten om zich bij Hem aan te bevelen, maar Hij is ook de Zaligmaker van hen, die onmachtig zijn om zichzelf aan Hem over te geven. U kunt niet zo ellendig zijn, dat u niet door Christus gered kunt worden; zolang u ongelovig blijft, blijft u onder Zijn toorn een toorn, die door niets wordt verzacht. De toorn van God zal even verbazend zijn als Zijn liefde. Uit hetzelfde hart komen beiden voort. Maar het ogenblik, waarin u op Christus ziet, komt u onder Zijn volmaakte liefde een liefde, die geen koelheid kent een licht zonder enige schaduw- een liefde zonder een enkele wolk of berg, die ons van Hem scheidt. De liefde van God zal alle vrees buiten drijven.

Staat in de liefde naar volmaaktheid! Het voorbeeld van de volmaakte liefde is u voorgesteld. Het is u gegeven in Hem, die Johannes aanschouwd heeft in het vlees en die u aanschouwt in het getuigenis van Johannes. Hierin is de liefde bij ons volmaakt, dat zoals Hij is, wij ook zijn in deze wereld. O, als wij zo met de apostel spreken, welk beeld staat ons van hem voor de geest? Het beeld, het volmaakte toonbeeld van de ontfermende, dienende, vergevende, zegenende, onvermoeide, onuitputtelijke, tot alles bereidwillige liefde, in een wereld vol liefdeloosheid, ongevoeligheid, hoogmoed en ondankbaarheid, waarvoor hij nochtans al deze weldaden en het leven zelf ten beste had. Dat wij ons in zo een en geen andere wereld bewegen, schijnt ons vaak een verschoning te mogen zijn voor onze onvolmaaktheid, voor onze onstandvastigheid in de liefde; maar mag het dit met het voorbeeld van deze liefde voor ogen, terwijl ons hart ons zegt dat wij niet dan door deze liefde te behouden waren en behouden zijn? En als wij, die dit erkennen en hierop al onze vrijmoedigheid tegen de dag des oordeels gronden, onszelf nog zo gedurig betrappen op rasheid tot toorn en traagheid tot vergeven; als dienen, weldoen en verdragen, zachtmoedigheid, goedertierenheid, goedheid ons nog vaak zo veel moeite kosten en zelfverloochening, dat ware wezen van de liefde nog zo weinig vanzelf bij ons spreekt en gaat, wat wonder, als onze vrijmoedigheid niet altijd even onbeneveld is, als er, bij zoveel overblijvende zonde, nog een evenredige smart van die vrees overblijft, die niet volkomen uitgedreven wordt dan door de volmaakte liefde? Zeg niet, mijn broeder in Christus, ook de uitnemenste zolang hij in het vlees is, is onvolmaakt in de liefde; volmaaktheid in de liefde is onbereikbaar aan deze zijde van het graf. Het is de waarheid, maar zeg haar niet koelbloedig, zeg haar niet verdrietig. Niet koelbloedig. Want wat wilt u? U tevreden stellen met de geringe mate van liefde, die u heeft en oefent en gewillig afstand doen van de toenemende mate van vrede en vreugde en vrijmoedigheid, waartoe u raken zou bij elke vordering in liefde? O, als u dat kon, u zou noch de ware droefheid over uw zonde, noch een waarachtig geloof in de liefde van God en Christus ooit gekend hebben. Zeg haar niet verdrietig. Want schoon de volmaaktheid hier op aarde niet kan bereikt worden, het is een heilige vreugde haar tegemoet te wandelen, immers dit geschiedt langs een weg, waarop men de Heiland tot geleider heeft en over het graf de hemel voor zich ziet. Uit de open poort met het opschrift: Laat alle vrees varen, u die hier binnen treedt! kom ons op deze weg een stroom van licht, een adem van het leven te gemoed. En daarbinnen wordt zeker de heerlijkste kroon door hen gedragen, die hier op aarde met de meeste volharding de pijn van de overblijvende vrees door volmaking in de liefde bestreden hebben. Met wat een dankbaarheid zullen zij, die daar het volkomen geluk van de volkomen liefde voor het aangezicht van God genieten, terug denken aan die aarde, waarop zij voor dit geluk

zijn uitverkoren en toebereid! Hoe zullen zij tot zelfs die vrees zegenen, die pijn, die een foltering een straf in zich had, niet te ontvluchten dan bij de genade van God, niet te overwinnen dan door het geloof in Jezus, niet geheel uit te drijven dan door de volmaaktheid in de liefde! En u lichtzinnige mens op aarde! u ontveinst u deze vrees en haar pijn, u verhardt u tegen haar prikkel, u slaat haar waarschuwingen in de wind! U stopt de oren, omdat zij u blijft toeroepen: Wie heeft u te vluchten gegeven van de toekomstige toorn en u zelf met verstrooiingen bedwelmende, met drogredenen verdovende wandelt u de plaats van de onontgaanbare pijniging tegemoet, waar de worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt. Dit doet u, terwijl bladzijden voor u liggen opgeslagen, die u prediken wat door de apostel van de liefde van het standpunt van het geloof aan gelovigen tot volmaking van hun vreugde en heiligheid geschreven is! Nee, dit doet u niet langer; het is genoeg. O, zeg uw God, die het weet, dat het genoeg is! Leg uw dwaasheid af, belijd uw zonde; erken de liefde van God! En leer ook u nog is het de dag des oordeels niet, nog is het de dag van het behoud leer ook u in deze dag van de vrees, die pijn heeft, tot de liefde, waarin geen vrees is, doordringen,

19. Wij hebben Hem lief (liever: laat ons, die toch van alle vrees en pijn wensen verlost te worden, Hem liefhebben), omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, omdat Hij het eerst door Zijn liefde ons heeft getrokken, ons daarin voorgekomen is (vs. 10, 16).

De liefde is het gevoel van inwendig verbonden zijn, de gehele overgave, het opensluiten van mijn persoon voor een ander; de vrees is het gevoel van het ontbreken van overeenstemming, van daar het vluchten voor, het sluiten van mijn ik voor een ander. De liefde komt voort uit het gevoel, dat God voor ons is; de vrees uit het gevoel dat Hij tegen ons is. Het is dus duidelijk, dat die beide begrippen elkaar uitsluiten, zoals de apostel zegt: "er is in de liefde geen vrees". Ja, zo weinig komen die overeen, dat integendeel, waar de liefde is, zij de kracht en het streven heeft om de vrees te verdrijven; de liefde drijft de vrees buiten, hetgeen zij dan alleen kan, als zij een volmaakte, is, d. i. geheel het leven en zijn van de mens doordringt en vervult. Dat de liefde de vrees moet buiten drijven, verzekert de apostel daardoor, dat de vrees, pijn heeft. "

Als hij er vervolgens bijvoegt: "en die vreest is niet volmaakt in de liefde", dan denken wij aan datgene, wat volgens Hoofdstuk 1: 4 zijn doel bij zijn lezers was, namelijk dat hun blijdschap volkomen zou zijn. En is nu zo'n volkomen vreugde, volgens hetgeen hij hier heeft ontwikkeld, niets anders dan het gevoel van gemeenschap met God, dat zelfs in het aangezicht van het laatste oordeel bevestigd wordt, dan is het te verklaren, hoe hij van hier voortgaat tot de vermaning in het negentiende vers.

Het kan zijn, dat waar de gemeenschap van de liefde met God reeds begonnen is, toch nog wankelingen plaats vinden, uit de vroegere verhouding van knecht voortspruitende en de vrees zich weer verheft. De apostel stelt echter een toppunt van Christelijk leven voor, waarop de liefde zozeer het overwegende geworden is, dat de vrees daardoor geheel verbannen is, zonder dat daarom elke heilige eerbied zou verbannen zijn, die de mens, die in het bewustzijn van de hem nog steeds aanklevende zonde leeft, dringt om over zichzelf te waken en alles te vermijden wat de gemeenschap met God in hem kan schaden. De macht van de liefde zal dit alles van hem verwijderd houden en er zal op dit toppunt van het Christelijk leven, waar de liefde alles kan doen, geen smart meer Zijn.

Geef mij die vrees, die blijft en de liefde niet verdrijft en door de liefde niet verdreven wordt; maar ontnem mij mijn beangstigheid, mijn zondige beangstigheid, opdat ik uw liefde

geloven en liefhebben kan, zoals nodig is, opdat ik vrijmoedigheid heb in de dag des oordeels en mij verheug tegen de dag van de dood en van het oordeel!

Als een arm zondaar één met Christus geworden is en de vergevende liefde van God kent, kan het niet anders, of hij zal God wederkerig liefhebben. Toen de verloren zoon naar het vaderlijke huis terugkeerde, en zijn vader hem om de hals viel en hem kustte, toen voelde hij de liefde voor die vader in zijn hart ontbranden. Als de zomerzon haar volle stralen op de zee neerschiet, doet zij de dampen naar de wolken opstijgen. Zo doen ook de stralen van de Zon der gerechtigheid, als zij in de ziel neerdalen in haar wederkerig telkens nieuwe opwellingen van liefde tot Hem opkomen. Sommigen onder u wensen God te kunnen liefhebben. Komt dan in Zijn liefde. Geloof dan, dat Hij u liefheeft, hoewel u onwaardig bent in u zelf. Het is beter door Hem geliefd te worden dan Hem te beminnen en het is ook de enige weg om Hem te leren liefhebben. Voordat het licht van de zon op de maan valt, is deze duister en onbehaaglijk, maar de maan vangt het licht op en geeft het dan weer van zich. Laat zo ook de liefde van God in uw hart schijnen en u zult haar weer op Hem overdragen. De liefde van Christus dringt ons. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Het enige geneesmiddel voor een liefdeloos hart is, het hart van Christus te leren kennen. Velen onder u voelen geen liefde voor God in zich, omdat zij een afgod liefhebben. U kunt verzekerd zijn, dat u nooit tot Zijn liefde gekomen bent, dat de vloek op u rust: "als iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking! Maran-atha! "

Nog altijd wordt in onze tijd getwist en gestreden over de vraag wat eigenlijk het wezen van het Christendom, de onveranderlijke hoofdinhoud van het Evangelie van de zaligheid heten mag. Maar zou het, dus mag men vragen, wel mogelijk zijn de wezenlijke kern van de Christelijke heils- en levensleer beide korter, juister en treffender samen te vatten, dan in dit woord van Johannes geschiedt? Het opmerkelijk herlezende, zien wij weer het treffelijk woord van een schriftverklaarder van onze dagen gestaafd. Johannes is als een groot en rijk heer op reis, die slechts met grote muntstukken uitbetaalt. Betrekkelijk weinig zijn de woorden en begrippen, die onophoudelijk in zijn schrijven terugkeren, zoals licht, liefde, geloven en weten, aanschouwen en getuigen, maar men beproeft het eens de oneindige rijkdom van de diepe gedachtewereld te peilen, die zich in een enkel van deze woorden verbergt en slechts van lieverlede voor de opmerkzame blik zich onthult! "God is liefde", dat drietal woorden, tot tweemaal toe in ditzelfde Hoofdstuk gebruikt, het heeft meer licht over het heerlijk wezen van de hoge Godheid verspreid, dan al de orakelspreuken van de heidense wijsgeren samen; en waar, waar was de denker, de dichter, de prediker, die zichzelf immer in de ontvouwing van dit onuitputtelijk woord kon voldoen? En nu, die God heeft ons eerst liefgehad, ziedaar het kort begrip van de geloofsleer, zoals Johannes die voorstelt. "Wij hebben" zoals er in het oorspronkelijke nog algemener staat- "wij hebben lief, Hem zelf in de eerste plaats, maar dan ook en om Hem, de broeder, ziedaar het kort begrip van zijn zedenleer. Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, ziedaar de natuurlijke, juist daardoor onverbreekelijke schakel, die het een aan het ander vasthecht. Ja, dat is wel echt het Evangelie in zijn verheven eenvoud en zijn harmonische reinheid, maar ook in zijn onnaspeurlijke rijkdom en alles overwinnende kracht. Dit is het Evangelie, waarbuiten er geen ander is, ondoorgrondelijk in zeker opzicht, maar tevens hoogst voor God waardig, naar de onveranderlijke behoeften van de mens en de zondaar berekend. Niet: wij hebben Hem lief en willen dit zoveel mogelijk tonen, opdat Hij, daardoor bewogen, ons weer liefhebben zou. Dat is het kort begrip van alle godsdienst zoals die door de mensen voor mensen uitgedacht en uitgelegd is, zo natuurlijk mogelijk, maar zo wanhopig tevens. Want wat zal de mens geven tot lossing van zijn ziel en hoe zou de zondaar, door het ontrust geweten van zijn Maken gescheiden, er immer toe komen om uit zichzelf Hem, de vlekkeloos Heilige, lief te

hebben, Hem nog wel eerst en onvoorwaardelijk lief te hebben? Ach, het bedenken van het vlees is, blijkens de ervaring van iedere dag, geen liefde, maar vijandschap veeleer tegen God. Ja, de verrassende, de bedwelmende en toch zo onbeschrijfelijk troostrijke openbaring, dat de driemaal Heilige ons, ellendige zondaren, liefgehad, eerst liefgehad, zo liefgehad heeft, wij zouden, onder de macht van het geweten eer geneigd zijn haar te verwerpen, dan aan te nemen; wij geloven haar dan eerst, als God zelf deze waarheid zo dicht aan de ziel heeft gebracht, dat wij ons eindelijk gewonnen geven, door zoveel liefde vertederd. Maar is eenmaal dat woord, nee, dat feit: "God heeft ons eerst liefgehad", zoals het gezien wordt in Christus, voor ons het feit zonder weerga geworden, dat innerlijk alles verder voor ons geloof en leven beslist, nee, dan behoeft het ons niet eenmaal met zoveel woorden gezegd te worden: "heb toch lief"; dan heeft, ook zonder dat, de hoogste openbaring van de liefde haar heerlijkst werk in de kleine wereld daarbinnen verricht. De liefde heeft wederliefde verwekt, de vonk heeft vlammen doen opschieten: "wij hebben werkelijk lief, omdat, Hij ons eerst liefgehad heeft. " Waar innerlijk deze eerste liefde van God is verstaan en ervaren, daar wordt nog altijd het woord van het lied van de liefde vervuld: Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen, ja, de rivieren zouden haar niet kunnen verdrinken (Hoogl. 8: 7); en daarom is er zoveel bitterheid en haat in de harten, omdat de mens, van zijn innerlijke verkeerdheid en onbeminnelijkheid maar al te goed zich bewust, niet geloven kan, dat hij nochtans het voorwerp is van een oneindige liefde, die tot ons ontfermend en zoekend zich neerbuigt. "Als de duivel", zegt een kerkvader, "dat woord: God is liefde, echt geloven kon, hij zou stellig gered zijn. " Danken wij, dat we het kennen en bidden we, dat wij het echt leren en blijven geloven, want daartoe is soms niet weinig nodig, als het oog goed geopend is voor menige afgrond daarbinnen. Maar spreken we dan ook niet langer van ons geloof, zo lang innige, werkzame wederliefde, beide tot de Vader en de broeders, niet de hoorbare grondtoon van ons leven geworden is. Van de Christen moet niet slechts gezegd kunnen worden: hij heeft, hij toont, maar hij is liefde, naar het beeld van de hoogste liefde vernieuwd. En dan, laat ons moed houden; de haat kan sterven, zelfs onze wederliefde kan kwijnen, maar de eerste liefde van God blijft onvergankelijk, de laatste grond van onze hoop en dit goddelijk Evangelie van zijn liefde moet zegepralen, zolang het rusteloos mensenhart zonder een eindeloze liefde onmogelijk gelukkig kan zijn.

De planeet bezit geen licht dan hetgeen van de zon afstraalt; evenzo is er geen ware liefde tot Jezus in het hart dan die, die van de Heere Jezus zelf afdaalt. Uit deze overvloeende bron van de oneindige liefde van God moet al onze liefde tot God ontspringen. Deze moet immer de grote en zekere waarheid zijn, dat wij Hem om geen andere reden liefhebben, dan omdat Hij ons eerst liefgehad heeft, onze liefde tot Hem is het heerlijke uitwerksel van Zijn liefde tot ons. Ieder kan een koude bewondering voelen, wanneer hij de werken van God gadeslaat, maar het vuur van de liefde kan alleen door Gods Geest in het hart ontstoken worden. Hoe groot is niet het wonder, dat zulke als wij zijn ooit tot enige liefde voor Jezus gebracht zijn geworden! Hoe wonderbaar dat Hij, toen wij tegen Hem opstonden, door de openbaring van zo'n aanbiddelijke liefde ons wilde terugvoeren. Nee! nooit zouden wij een greintje liefde tot God in ons hart gehad hebben; als zij niet door het liefelijke zaad van Zijn liefde tot ons in ons was gezaaid, onze liefde zo heeft tot oorzaak, de liefde van God in het hart uitgestort; maar nadat zij op deze wijze goddelijk ontstaan is, moet zij goddelijk gevoeld worden. Die liefde is een uitheemse plant; zij kan niet natuurlijk in de menselijke grond groeien, zij moet van boven bevochtigd worden. De liefde tot Jezus is een tedere bloem en ontving zij geen andere voeding dan die, die uit de rots van onze harten getrokken wordt, zij zou snel verwelken. Zoals de liefde van boven komt, zo moet zij ook met hemels brood gevoed worden. Zij kan niet bestaan in de woestijn, tenzij zij door het manna uit de hemel gevoed

wordt. Liefde moet door liefde leven. De ware ziel en het leven van onze liefde tot God is Zijn liefde tot ons.

Ik dank het U, dat 'k U mag minnen; Want in mij zelf woont geen goed. U woudt Uw werk in mij beginnen, Nu leef ik bij Uw liefdegloed.

20. Maar zorgen wij nu ook, dat zo'n "Hem liefhebben" niet door ons geschiedt met woorden, noch met de tong, maar met de daad en in waarheid (Hoofdstuk 3: 18)! Als toch iemand zegt, zoals er werkelijk zo vele mond-Christenen zijn (3 Joh. 1: 9 v): "Ik heb God lief" en hij haat zijn broeder, zoals hij door zijn hatelijk, terugstotend, onhulpvaardig gedrag bewijst (Hoofdstuk 3: 15, 17), die is een leugenaar (Hoofdstuk 2: 4; 1: 6); want die zijn broeder niet liefheeft, die hij gezien heeft, die de nood niet ter harte neemt, waarin hij zijn broeder ziet verkeren, hoe kan hij God liefhebben, die hij niet gezien heeft? (vs. 12. Jak. 2: 14 vv.)

21. a) En, niet alleen moet deze vraag, die in haar volle recht is, tegenover zijn bewering over zichzelf worden gesteld, maar ook de tegengestelde bewering hem worden voorgehouden, namelijk dat hij het gebod van Hem, die hij zegt te beminnen, snood overtreedt en dus Hem haat, maar Hem niet liefheeft. Want dit gebod hebben wij van Hem, onze Heere Jezus Christus (Hoofdstuk 1: 5; 2: 25; 3: 13), namelijk dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefheeft, omdat Hij toch van het tweede gebod, dat over de liefde tot de naaste spreekt, zegt, dat het aan het grootste en voornaamste, aan dat van de liefde tot God, zoals is, dus solidair daarmee verbonden (MATTHEUS. 22: 39).

a) Jes. 19: 18 Joh. 13: 34; 15: 12 1 Thessalonicenzen. 4: 9. 1 Petrus 4: 8

Het is gemakkelijk te zeggen, dat men God lief heeft, maar het komt er op aan dat deze liefde in haar onbedriegelijke kentekenen zich in het leven openbaart; deze werking, die van het aanwezig zijn van de liefde van God in de mens getuigt, is de broederlijke liefde; uit haar aanwezig zijn moet het blijken of de liefde tot God aanwezig is. Wanneer dus Johannes de vraag voorstelt: "die zijn broeder niet lief heeft, die hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, die hij niet gezien heeft?" dan wil hij hiermee zeggen, dat het zichtbare hier getuigt van het gemis van het onzichtbare. Op zichzelf is de liefde tot God een onzichtbaar iets, dat alleen voor Hem openbaar is, die in het verborgen ziet. Zij wordt voor mensen pas waarneembaar bij haar openbaringen en werkingen. Als nu bij hem, die de broeder niet liefheeft, de werkingen ontbreken van de liefde tot God, die hij beweert te bezitten, dan besluit men met recht, dat in de werkelijkheid ook de liefde zelf ontbreekt. De gedachte van de apostel, die aan zijn vraag ten grondslag ligt, heeft echter nog een andere zijde. De zinnelijke mens, die aan het zichtbare zich hecht, wordt namelijk gemakkelijker bewogen door het zichtbare dan door het onzichtbare en zo behoort er zeker meer toe, dat de kracht van de liefde tot de onzichtbare God zich verheft, dan dat zij door de indruk, die de zichtbare mens op een of andere wijze maakt, wordt bewogen.

Wij erkennen gemakkelijk het rechtmatige van de eis om God lief te hebben, omdat wij ze zo opvatten, dat zij van ons geen eigenlijke liefde eist en zo is zij ons niet moeilijk. Wij zijn in het algemeen meer geneigd ons de meer verwijderde plichten op te leggen, dan die ons nader liggen, omdat het ons nog geen ernst is met de vervulling en wij ze alleen in onze voorstelling honden (daarom is het ook, dat velen zonder nadenken liever geld opnemen, dan met inspanning van alle krachten de plicht van het heden vervullen, of met zelfverloochening zich in hun uitgaven beperken). Als nadere reden, waarom God lief te hebben een ijdel voorgeven is, als men de broeder niet liefheeft, voert de apostel aan, dat de Christenen uitdrukkelijk

geboden is, met de liefde tot God de liefde tot de broeders te verenigen. Voor de Christen is de liefde tot God en de liefde tot de broeders een en hetzelfde gebod, dat zich slechts naar twee zijden ontvouwt. Die nu de een van de beide zijden, die, die de broederliefde betreft, niet vervult, kan ook de andere, die de liefde tot God betreft, onmogelijk vervullen, want beide zijn in concreto onafscheidbaar, alleen kunnen zij in abstracto onderscheiden worden. Hoezeer zo'n herinnering nodig is bevestigt de algemene ervaring: sommigen stellen het gebod van de liefde jegens God in de schaduw, anderen dat van de liefde tot de broeders. Het een is even onjuist en onwaardig als het andere; in dit verband komt echter alleen het laatste in aanmerking. Welke voorstelling van God nu moet er zijn, als men meent, dat men zijn belang van dat van de mens zo zou kunnen scheiden, dat Hij tevreden zou moeten zijn, als Hij maar onze liefde geniet hoe weinig die ook de naaste ten deel mocht worden! Maar deze liefde tot God, die alleen in het verstandelijke en op de lippen aanwezig is, is eer een ontheiliging van Zijn wezen, dan een eer voor Hem en een Hem toekomend offer. Juist omdat God de liefde is, wil Hij ook de liefde niet alleen hebben boven de mensen, maar Hij wil alle liefde tot Hem gedeeld zien met de mensen.

Wij hebben ook de broeders lief. Als u een afwezige liefheeft, zult u ook zijn beeltenis liefhebben. Wat bewaart de zeemansvrouw zo zorgvuldig in die lade onder heerlijk riekende bloemen? 's Morgens en 's avonds neemt zij het in de hand en beschouwt het met ogen vol tranen. Het is het portret van haar afwezige echtgenoot. Zij heeft het lief, omdat het naar hem gelijkt. Het is op verre na niet volmaakt, maar toch is het zijn gelijkenis. De gelovigen zijn beelddragende van God in deze wereld. De Geest van Christus woont in hen. Zij wandelen zoals Hij gewandeld heeft. Het is waar, zij zijn vol gebreken en zwakheden, maar toch vertonen zij echt Zijn beeld. Als u Hem liefheeft, zult u hen ook liefhebben. Als boezemvrienden zult u hen beminnen. Zijn er geen onder u, die een afkeer hebben van ware Christenen? Hun houding, hun werken, hun taal, hun gebeden mishagen u. U noemt hen huichelaars en schuwt hun gezelschap. Weet u de reden daarvan? U haat het beeld, omdat u Hem haat, aan Wie het u herinnert; u haat Christus en bent niet van de Zijnen.

HOOFDSTUK 5

OVER HET WARE GELOOF; DE KRACHT, VRUCHT EN EIGENSCHAP ERVAN

III. Vs. 1-12. De apostel gaat daarvan uit, dat het geloof in Jezus als de Christus van de Heere de geboorte uit God tot haar onmiddellijk gevolg heeft. Als verder gevolg van deze geboorte uit God noemt hij de liefde tot hen, die dezelfde geboorte deelachtig zijn geworden, d. i. de liefde tot de broeders. Hij wijst nu ook aan, hoe deze liefde tot de broeders dan alleen blijkt een waarachtige te zijn, als in hen de gemeenschappelijke Vader, onafhankelijk van persoonlijke neiging of tegenzin ten opzichte van de bijzondere personen, bemind wordt, en dat het hem niet zwaar kan vallen, die echt God liefheeft, die liefde tot God toch het houden van al Zijn geboden licht maakt (vs. 1-3). Dit brengt hem tot de uitspraak, dat alles, wat uit God geboren is, de wereld overwint; hij prijst het Christelijk geloof als de overwinning, die de wereld overwonnen heeft en roept al vragend tot een gelijke belijdenis, dat zij de wereld overwonnen hebben, hen op, die menen zo'n doel zonder het geloof in Jezus, de Zoon van God, te kunnen bereiken (vs. 4-5). Welke gedachte daarbij zijn ziel vervult, blijkt uit de grotere helft van deze afdeling, die verder volgt, waar alles, wat hij schrijft, onmiskenbaar in zeer nauwe betrekking staat tot het Joodse volk, dat Jezus, de Christus van de Heere en de Zoon van God, alhoewel zij op drievoudige wijze een getuigenis over Hem hadden ontvangen, toch verworpen had en daardoor het eeuwige leven hadden verloren (vs. 6-12).

1. Een a) ieder, die gelooft, dat Jezus is de Christus (Hoofdstuk 2: 22), die is, omdat God bij zo iemand niet heeft nagelaten de Heilige Geest van de wedergeboorte (Joh. 3: 5 vv.) te schenken (Hand. 2: 38), uit God geboren, zodat hij nu Zijn kind is (Hoofdstuk 3: 2). En een ieder, die, als zo'n kind van God, dat hij geworden is liefheeft degene, die geboren heeft, namelijk God, zijn hemelse Vader, dat toch bij een echt wedergeborene even zeker plaats heeft, als een aards kind reeds van nature de aardse Vader liefheeft zonder dat het hem eerst bevolen hoeft te worden, die heeft ook lief degene, die uit Hem, de hemelse Vader, geboren is. Hij heeft lief een ieder, bij wie dat geloof wordt gevonden, als zijn broeder in Christus, omdat de liefde net zo vanzelf ontstaat, als de aardse liefde van broeders en zusters iets natuurlijks is (Efeziërs 5: 29).

a) Joh. 1: 12

De apostel stelt in nauw verband met het einde van het vorige hoofdstuk ten eerste de noodzakelijkheid van de Christelijke broederliefde van een nieuwe zijde voor. Het kan toch niet anders zijn, zegt hij, dan dat een kind, dat zijn vader liefheeft, ook zijn broeder liefheeft.

Bij deze nadere uiteenzetting van de noodzakelijkheid van de broederlijke liefde aan de zijde van de Christenen wil hij tevens de broederlijke liefde nu, evenals hij dat boven met de liefde van God heeft gedaan (Hoofdstuk 4: 9 vv., 14 vv), in haar organisch verband met het geloof in de menswording van de Zoon God; voorstellen. Als hij schrijft, "die gelooft dat Jezus is de Christus", dan is dat de derde (Hoofdstuk 4: 2 v., 15) en wel de kortste formulering van de Christelijke geloofsbelijdenis. Daardoor wordt tegenover de docetische scheiding van de mens Jezus en de naam Christus, zoals die onder anderen in de Corinthische gnosis zich ontwikkelde, eenvoudig de identiteit van Jezus en van Christus beweerd, daarom niet (tegenover de verschillende Joodse meningen) de algemene vraag beantwoord, wie onder verschillende Joodse individuen (of Jezus of Johannes de doper of Theudas enz.) de beloofde Messias was, maar tegenover dat docetische van elkaar scheiden van de mens Jezus en de

aeon Christus het ware Christelijke geloof, dat een weder barende kracht bezit, op de voorgrond geplaatst.

De nauwe betrekking, waarin het geloof in Jezus als de Christus tot onze broederliefde staat, wordt veelal geheel voorbijgezien of zelfs bestreden. Aan het geloof in Jezus is niet veel gelegen, zegt men, als wij maar de plicht van de broederlijke liefde vervullen, dat geloof en deze liefde staan in geen verband met elkaar. De ervaring toont echter, dat waar dat geloof ontbreekt, het ook met deze broederliefde kwalijk geteld is.

De echtheid, de heiligheid van de mensenzelfde openbaart zich is haar religieus karakter; zonder godsdienst is alle liefde zonder waarde, niets dan natuurdrijf of bedekte eigenliefde.

2. Hieraan kennen wij in het uitwendige leven, dat wij de kinderen van God lief hebben, wanneer wij, in al de gevallen, dat wij met degenen te doen hebben, ons niet door persoonlijke voor- of tegeningenomenheid laten leiden, God, uit wie zij geboren zijn en Hem liefhebben en Zijn geboden over hetgeen Hij wil, dat aan Zijn kinderen door ons wordt gedaan, bewaren.

3. Want dit is de liefde van God, daarin openbaart zij zich (Joh. 14: 15, 23, 31, dat wij Zijn geboden bewaren (Hoofdstuk 3: 24) en Zijn geboden zijn niet zwaar; niet alsof zij niets zwaars eisen, maar wel zijn wij in de gemeenschap van de liefde met God met de kracht toegerust, om ook het zwaarste zonder bezwaar op ons te nemen en te volbrengen (MATTHEUS. 11: 30).

Wilt u weten, of uw liefde tot de broeders van de juiste aard is, beproef dan zelf, of u in hen Gods kinderen liefheeft en dat geschiedt, als u in het liefhebben van de broeders de getuigenis van de Geest heeft, dat u God, hun Vader liefheeft en nu Zijn geboden aan hen probeert te vervullen. Dat is de ware broederliefde, die de weg van Gods geboden loopt, liefhebbend naar de ordening van God, niet naar eigen gedachten.

De apostel heeft zeker de ervaring voor ogen, dat een Christen tegenover een ander soms, zoals men zegt een grote "antipathie" voelt en zich nu eerder geneigd voelt, om zich van hem terug te trekken, dan met hem broederlijke gemeenschap te houden. Daarentegen moet men in de liefde van God strijden en daartoe aanmoedigende, voegt Johannes erbij: "Zijn geboden zijn niet zwaar. "

Om de verklaring van de apostel, dat Gods geboden niet zwaar zijn, goed te verstaan en de waarheid ervan in te zien, hebben wij in het oog te houden, dat hij dit zegt met opzicht tot hen, die uit God zijn geboren, die geloven, dat Jezus de Zoon van God is, die dus het ware geloof bezitten en door dit geloof uit God zijn geboren, zoals duidelijk blijkt uit hetgeen hij er ter opheldering en bevestiging van zijn uitspraak bijvoegt. Zwaar, ja onmogelijk is het volbrengen van Gods geboden voor hen, die niet geloven en niet uit God zijn geboren, die geen kinderen van God, maar kinderen van de duivel zijn en de werken van hun vader doen door de zonde lief te hebben en te dienen; want "die naar het vlees zijn bedenken dat van het vlees is en het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich van de wet van God niet, want het kan ook niet en die in het vlees zijn kunnen voor God niet behagen. " Maar zo is het niet met hen, die in Jezus Christus geloven, en uit God zijn geboren. Voor hen zijn de geboden van God, die geschreven zijn in hun hart en door Zijn woord hun bekend zijn, niet zwaar. Wel hebben zij nog te strijden. Dit geeft de apostel duidelijk te kennen, door bij herhaling van hun overwinning te spreken. Die strijd ontstaat door de boze

wereld, waarin zij leven en die nog in hen niet geheel is gedood. Zij staat tegen hen over en is haar vijandin. Zij probeert hen van God en de betrachting van Zijn geboden gedurig af te trekken, aan haar wil hen te onderwerpen en opnieuw hen de zonde te doen dienen. En die strijd kan soms hevig en bang zijn door de kracht van de wereld en van de zonde, die nog tegen hun wil in hen overig is, zodat zij in de strijd weleens bezwijken en tot overtreding van een of ander van Gods geboden vervallen. Maar hun doorgaande leven is toch voor God gewijd en Zijn geboden zijn voor hen niet zwaar; want zij weten, dat het geboden zijn van hun Vader, die hen liefheeft, die het grootste bewijs van vaderlijke liefde, dat Hij geven kon, hun gegeven heeft in de zending van Zijn Zoon, opdat zij zouden leven, eeuwig heilig en zalig leven door Hem, die in alles hun waarachtig geluk bedoelt, die Zijn geboden hun gegeven heeft, om Zijn weldadig, heerlijk doel bij hen te bereiken en wiens geboden altijd wijs, heilig en goed zijn, ook dan wanneer zij hun bij het eerste horen wel wat hard voorkomen. Maar bij die kennis en dat geloof kunnen Zijn geboden hun niet zwaar zijn. Zij hebben daarenboven God lief die hen het eerst zo uitnemend liefgehad heeft en voortgaat lief te hebben, lief met hun hele hart, boven alles. Maar wat is zwaar voor de liefde? Offert zij niet graag wat op voor het voorwerp van haar liefde? Probeert zij het niet zo veel mogelijk te behagen? Is het haar geen genoegen, geen wellust Zijn wil te doen? En zou dan hij, die God liefheeft, niet gewillig en blijmoedig Zijn geboden volbrengen? Zouden Zijn geboden voor hem zwaar zijn? Nee! dat zijn zij voor hem niet, want hij is uit God geboren en omdat hij uit God is geboren, kan hij zich aan geen zondig leven overgeven. Hij heeft een nieuw leven van de Geest uit God ontvangen. Het leven van zijn Vader is in beginsel het zijne geworden. Dat leven is in strijd met het leven in de zonde. Wat zijn Vader mishaagt, mishaagt ook hem. Wat zijn Vader welgevallig is, is ook hem welgevallig. Zijn lust is in de wet van de Heere. Gods geboden vinden weerklank in zijn binnenste. Zij stemmen overeen met zijn zin en smaak. Zij zijn hem wijs, heilig en goed. Wat God hem gebiedt, gebiedt hij zichzelf. Hij zou het doen ook dan, wanneer het hem niet door God was geboden. Zijn nieuw leven uit God en in God dringt er hem toe met alles overwinnende kracht. Zijn geboden te bewaren is het leven van zijn leven, is genot en zaligheid voor hem. Hij volbrengt ze met vanzelfheid, gewillig, blijmoedig. Zij zijn voor hem niet zwaar. Ook is hij van de overwinning zeker en dit doet hem in de strijd niet verslappen, maar geeft hem moed en kracht; want hij weet, dat hij dan alleen de overwinning behaalt, als hij de strijd aanbindt en volhoudt; ja hij behaalt gedurig de ene overwinning na de andere, als hij gelooft en, door het geloof bezielde in de strijd volhardt. Zoals de Heere zei: "Ik heb de wereld overwonnen", zo mogen de Zijnen Hem nazeggen: "ons geloof overwint de wereld." Hij, die in hen is, is meerder, dan die in de wereld is. Dat leert en bevestigt hun ervaring, zo vaak zij een boezemzonde, een onrein beginsel, een boze lust in zich onderdrukken, over de verleidingen van de wereld zegevieren en een gebod van God volbrengen, waartegen de bedorvenheid, die nog in hen is, het meest aandruist. Dat schenkt hun een genot, zo rein en zalig, dat er niets mee is te vergelijken; maar dat maakt dan ook het bewaren van Gods geboden gemakkelijker. Zijn zij gevallen door gebrek aan gemeenschapsoefening met hun Vader, zij leren er uit; wanneer Zijn geboden voor hen zwaar zijn, het geloof in Jezus Christus, die hun door God tot Zaligmaker gegeven is, die hun Voorspraak is bij de Vader en een verzoening voor hun zonden geeft hun nieuwe moed en nieuwe kracht, om weer op te staan, de strijd te hervatten en met ootmoedigheid bekleed, zich zo te sterken in hun God, dat zij steeds meer de waarheid ervaren van de verklaring van de apostel: "Zijn geboden zijn niet zwaar." En wat een heerlijke kroon zien zij aan het einde van de baan voor zich opgehangen! God wil niet alleen, dat wij Zijn geboden bewaren, maar Hij heeft ook de uitnemendste beloften aan Zijn graag gehoorzame kinderen geschonken, beloften niet alleen voor het tegenwoordige, maar ook voor het toekomstige leven, beloften van eeuwige zaligheid en heerlijkheid. Hoe krachtig werkt ook dit mee, om hen aan te vuren en tot volharding op te wekken! Nu zij zulke beloften ontvangen hebben, nu zij zo'n kroon in het

oog hebben, nu hun zo'n zaligheid is bereid door Hem, die zij dienen, nu vallen zelfbeheersing, zelfverloochening, opoffering, blijdschap over het geluk van anderen, liefde tot vijanden, met één woord alle plichten in Zijn dienst hun gemakkelijk, nu zijn Zijn geboden niet zwaar.

EPISTEL OP DE TWEEDE ZONDAG NA PASEN, QUASIMODO GENITI

Op deze Zondag genoemd volgens het woord in 1 Petrus 2: 2 Joh 20: 19 werd de prediking vooral tot jeugdige Christenen gericht, die na voor acht dagen gedoopt te zijn, heden tot de dis van de Heere toegelaten en nu, als aan de gemeente der gelovigen toegevoegd, weer het maatschappelijk leven ingaan. Welke gedachte lag nu meer voor de geest, dan hun een woord op weg mee te geven, dat hen tot de strijd met de wereld, die zij nu in het geloof moesten aanvangen, zou kunnen toerusten en versterken? De geloofsoverwinning, de zekerheid van ons zegerijk geloof, is de inhoud van deze perikoop; en past die gedachte ook niet bijzonder bij deze dag, in zo verre die de sluitende octaaf van het Paasfeest is? Christus, de overwinnaar over zonde en dood, zwaait op het Paasfeest Zijn roemvolle vaan; Zijn overwinning is onze zegepraal; Hem na in de geloven, dan is onfeilbaar de overwinning aan ons, want ons geloof heeft een goede, door God zelf gelegde grondslag.

Wat in de beide openbaringen van de Opgestane, die het Evangelie van deze dag herinnert, voor de gedachte komt, is het bewijs van de opstanding van Jezus Christus. Aan de zijde van het Evangelie is nu dit epistel geplaatst, waarvan de gehele inhoud handelt over de getuigenis, die God de Heere aan Zijn eengeboren Zoon in hemel en op aarde geeft. Daarom komen Evangelie en epistel in één heilig doel overeen, namelijk om van de Opgestane, de op Gods troon Verhevene, de voor ons eeuwig levende Verlosser zodanige getuigenissen en bewijzen te geven, dat de gemeente in haar geloof aan haar Heer en Heiland moet worden bevestigd en daarin grote vrede en grote blijdschap vinden kan.

Jezus Christus, de Zoon van God, onze Heiland 1) hoe de Vader van Hem voor de wereld heeft getuigd; 2) hoe Hij zelf Zich ook heerlijk aan de gelovigen openbaart.

Over het zaligmakend geloof: 1) wat is dat voor een geloof, dat zalig maakt? 2) wat hebben wij voor getuigenissen voor dit geloof! Bent u een kind van God? 3) het geloof in Christus maakt u daartoe; 4) als kind van God overwint u de wereld.

Het waarachtig geloof in Jezus Christus, de Gekruisigde en Opgestane: 1) in Zijn wederbarende kracht- die gelooft, die is uit God geboren; 2) in de kracht van Zijn liefde die gelooft, is tot liefde verkoren; 3) in Zijn wereldoverwinnende kracht die gelooft is nooit de overwinning kwijt.

Ons allerheiligst geloof: 1) volgens zijn inhoud; 2) volgens zijn kracht; 3) volgens zijn grond.

De heerlijkheid van het geloof: 1) wat het bezit; 2) hoe het dit bewaart; 3) wat het verkrijgt

Ons geloof is de overwinning, die de wereld overwonnen heeft:

1) de wereld met haar twijfelingen en haar ongeloof, want het berust op een goddelijk getuigenis; 2) de wereld met haar vervloeking en verleiding, want het legt in ons een hemelse gezindheid; 3) de wereld met haar zorgen en noden, want het draagt in zich het eeuwige leven.

4. Nee, Gods geboden zijn voor ons niet zwaar, al staat de wereld op tegen God (Hoofdstuk 2: 15 vv.) en probeert zij ons die zwaar te maken. Want al wat uit God geboren is (Joh. 3: 6; 6: 37) overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof (Hoofdstuk 2: 13 v. Joh. 16: 33).

Het is inderdaad de gehele, gezamenlijke macht van de zonde, in haar zichtbare en zinnelijke openbaring tegenover God en de gemeente van God, die door hem onder de naam de wereld bedoeld wordt. Het is de verenigde macht en invloed van de zondige, aan het leven uit en voor God nog vreemde mensenwereld en van alle vergankelijke wereldse dingen, die zich plaatsen tussen God en dat zwakke, zondige mensenhart, dat Gods geboden moet bewaren. Een macht tot verleiding een macht tot verschrikking een onoverwinnelijke macht, zolang in de mens de kracht van de zonde nog niet door hoger invloed gebroken is, zolang de wereld nog recht heeft hem onder de haar te tellen. Nee, dan zijn de geboden van God te zwaar, veel te zwaar en onuitvoerlijk. Geen vaak gevoelde vrees voor de op hun overtreding gedreigde straf; geen hartelijke toestemming, dat zij goed zijn en hun opvolging niet dan gelukkig zou kunnen maken; geen bewondering van de voortreffelijke deugden, die zij inscherpen; geen hoop zelfs om door hun nauwgezette betrachting het eeuwige leven te verwerven is in staat om ze ons te midden van al de verzoeken, al de bedreigingen, al de vervolgingen, waaraan wij zijn blootgesteld, tot richtsnoer van ons leven te doen stellen en met enige volharding opvolgen. Dit is de ondervinding van allen geweest, wie het met de opvolging van de geboden van God eenmaal ernst geworden was. Gelukkig de man, wiens latere ervaring hem ook geleerd heeft met de zegekreet van de apostel in te stemmen: Dit is de overwinning, die de wereld overwint: ons geloof. Van dit ogenblik af zal ook zijn hart dat woord hebben kunnen onderschrijven; Gods geboden zijn niet zwaar. Men merkt wel op, dat de apostel niet schrijft: ons geloof doet of leert de wereld overwinnen. Fierder, stouter is zijn taal; hij zegt: Ons geloof is de overwinning van de wereld. En zo is het. De wereld, die de mens en het menselijke veel te sterk is, is voor God en het goddelijke veel te zwak. Al wat uit God geboren is overwint de wereld. Die gelooft is uit God geboren. Zijn geloof, dat hem met een onwrikbaar vertrouwen en een dankbare liefde aan zijn God verbindt, verheft hem even daardoor boven al de verschrikkingen, boven al de vervoeringen van de wereld. Hij kent en ondervindt een bescherming, krachtiger dan deze kan verlenen of onttrekken; hij kent en bezit een geluk, groter dan zij kan doen aan te bieden. Aan het hart van Jezus Christus de Zoon van God, bij wie hij de verzoening van zijn zonden gevonden heeft, is in zijn gemoed een leven ontwaakt, welks lust is in heiligheid en in liefde; en zo vaak deze Heiland hem de strijd van het leven weer tegemoet voert, roept hij hem met een goddelijke liefde en een goddelijk gezag toe: Heb goede moed! Ik heb de wereld overwonnen. De wereld moet het aanzien, als deze man in de kracht van het inwendige geluks, in de kracht, in één woord, van het leven uit God, van diens geboden getuigt: zij zijn niet zwaar; en zo het woord van zijn Heiland bezegelt: Mijn juk is zacht en Mijn last is licht (MATTHEUS. 11: 30)

"De overwinning van de wereld", zo wordt het geloof genoemd door de apostel van de liefde en welk geloof hij bedoelt, geeft hij duidelijk aan in wat hij meteen laat volgen: "wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God? Geheel verkeerd zouden wij Johannes verstaan, als wij meenden, dat hij de overwinning van de wereld van het geloof in een afgetrokken leerstuk afhankelijk maakt. Geloven, dat Jezus is de Zoon van God, is niet slechts met verstand en hart Zijn waardigheid als zodanig erkennen; het is Hem zelf aannemen en aangrijpen in al Zijn onmisbaarheid, alvoldoendeheid, dierbaarheid. Het is het geloof in de Zoon van God, als die echt in het vlees is gekomen, in de volle historische Christus van de Schriften zo, de Zoon van God en van de mensen, die door Zijn wondervolle verschijning en zegenrijke werkzaamheid, door Zijn verzoenend lijden en sterven, door Zijn

opstanding en heerlijkheid in de hemel het licht is en het leven van de wereld. Het is het geloof, dat (vs. 12) de Zoon heeft en in de Zoon de Vader en in beider gemeenschap een eeuwig levensbeginzel. En van wie nu zo in Christus gelovend, echt uit God geboren is, zegt Johannes, dat hij "de wereld overwint." Door wereld verstaat hij, naar zijn eigen woord weer (Hoofdstuk 2: 16), al wat niet uit de Vader is, maar in het boze licht, de begeerlijkheid van de ogen en de begeerlijkheid van het vlees, en de grootsheid van het leven. Hij denkt met andere woorden aan die van God afkerige macht, die zich met onverzoonlijke haat tegen het woord van de waarheid verzet en waarvan ieder Christen op zijn beurt de noodlottige invloed ervaart. Maar wel verre van daarvoor te beven, roemt hij niet enkel in eigen naam, maar ook in die van al zijn medeverlosten: "dit is de overwinning, die", zo staat er letterlijk, "de wereld overwonnen heeft, ons geloof". Is de gissing al te gewaagd, dat hem hier het woord uit het onvergetelijke afscheidsuur van de Heer voor de geest zweefde: "heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen?" In ons oor althans klinkt hier nog iets na van die hooggestemde triomftoon en vruchteloos tracht ik u al de schoonheid en kracht van dit woord juist in Johannes' mond te doen voelen. Daar zit hij neer, de Benjamin der apostelen, die reeds een patriarch is geworden in zijn stil verblijf te Efeze. Nauwelijks kan hij een voet breeds gronds op aarde zijn eigendom noemen, zijn lichaam draagt nog de sporen van de geselstriemen, weleer voor de zaak van Christus ontvangen; zijn leven wijs een rusteloos strijden en waar hij nog altijd met onverzwakte kracht van de Christus getuigt, ziet hij van verre de Antichrist reeds voor zijn ogen verschenen. En toch durft die oude vissersgezel, als slotsom van zijn levenservaring, het woord in de pen nemen, dat geen van de Romeinse Cesars, die hij zag heersen en sterven, van zichzelf had durven terneer schrijven: "Onze overwinning, die de wereld overwonnen heeft!" Voorwaar dat is groot; u grijze krijgsknecht van Christus, maar hoe groot moet dan de Meester niet zijn, die zulke discipelen vormt!

5. a) Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God (Hoofdstuk 4: 15), want bij dit geloof heeft Hij een woning in ons hart, Hij die groter is, dan die in de wereld is (Hoofdstuk 4: 4).

a) 1 Kor. 15: 57

Het zijn de hoogste geboden, die Christus geeft, zoals Hij zelf ze alleen volkomen heeft vervuld, de geboden, zoals die in Zijn bergrede zijn ontwikkeld, de grondtrekken van een heiligheid, die boven alles schittert, zoals die door geen menselijke zedenleer zijn bereikt, waarvoor iedere menselijke geest zich in diepe ootmoed moet buigen; en toch horen wij Johannes zeggen: (vs. 3) "Zijn geboden zijn niet zwaar." Als het hoogste van de zedenleer moesten zij toch het zwaarste zijn: hoe moeten wij het dan verstaan, als de apostel ze toch voorstelt als niet zwaar? Nu hij zelf zal dat toch hebben ervaren, anders zou hij het niet zo schrijven. Niet in deze geboden zelf, dat is duidelijk, niet in hun betrekking tot andere zedelijke geboden moet de reden liggen, waarom zij niet zwaar worden geheten, deze reden moeten liggen in het veranderde standpunt van de mensen over de goddelijke wet, die vroeger voor hen zwaar was, ja niet te vervullen, maar die nu ten gevolge van de verandering, die met hen heeft plaats gehad, voor hen licht geworden is. Als grond daarvoor voert Johannes in vs. 4 aan, dat alles, wat uit God geboren is, de wereld overwint. Dus daaruit, dat de gelovigen de kracht hebben ontvangen om de wereld te overwinnen, leidt hij de gevolgtrekking af, dat deze geboden voor hen niet meer zwaar kunnen zijn, hoe zwaar zij ook voor hen zijn, die deze kracht om de wereld te overwinnen, nog niet deelachtig zijn geworden. Wij zullen daaruit dus kunnen besluiten, wat er toe vereist wordt, om deze geboden te vervullen, dat is de overwinning van de wereld: alleen in de strijd met de wereld kunnen zij worden volbracht. Wat voor de mens de vervulling ervan zwaar maakt is het gevangen zijn van de geest in de

wereld, de macht van de wereld over de geest, de lust tot de wereld, het wereldse van de geest, waardoor de hogere, met God verwante natuur van de mens, waarvoor Gods wet bestaat, waarin zij overeenstemming vindt, onderdrukt is geworden. De macht van de wereld is de macht van al wat ongoddelijk is, terwijl dit over de geest heerst, komen aan hem, die zich tot de wereld voelt getrokken, die zijn hoogste goed in haar vindt, Gods geboden zwaar voor. Omdat nu in de kracht van het goddelijk leven, dat de gelovigen hebben ontvangen, de macht is gegeven, die de wereld overwint, zo zegt Johannes, dat alles, wat uit God geboren is, de wereld overwint; omdat door deze wereld overwinnende macht ook de hinderpalen, die de vervulling van de geboden tegenstaan, gemakkelijk worden overwonnen, zegt hij dat Gods geboden voor de gelovigen niet zwaar zijn. Zij bezitten de kracht, waardoor wat zwaar is voor hen licht wordt gemaakt. Johannes stelt dan ook in vs. 5 datgene voor, waardoor gelovigen van de macht van de wereld worden bevrijd, van kinderen van de wereld tot kinderen van God worden gemaakt, het goddelijk leven ontvangen, waardoor zij dus geschikt worden de wereld te overwinnen; het is het geloof in Jezus als de Zoon van God. Wij moeten echter wel opmerken, dat de apostel niet zegt: "het geloof is het, waardoor wij de overwinning over de wereld behalen; " niet "het geloof is het, dat de wereld overwinnen zal", maar hij zegt: "het geloof zelf is de overwinning, die de wereld overwonnen heeft", waarin nog meer licht opgesloten. Wij moeten de diepe inhoud geheel proberen te ontwikkelen. Het geloof zelf is reeds een daad van de overwinning over de wereld, het kan alleen tot stand komen in de strijd met de wereld als een over deze behaalde overwinning; want als het goddelijke trekken van zijn binnenste, het trekken van de Vader tot de Zoon de mens tot geloof beweegt, dan treedt de gehele wereld hem tegen en laat hem niet tot het geloof komen. Wat in de mens van de wereld is en met de wereld samenhangt, streeft het zich ontwikkelend geloof tegen. Vandaar die veelvuldige tegenwerkingen, die het de mens zo zwaar maken om te geloven: vandaar de macht van de twijfelingen, die zich tegen het geloof verzetten en zo is reeds het geloof zelf een overwinning over de wereld. En evenals het, door de overwinning over de wereld tot stand gekomen, datgene is, wat eens voor altijd de wereld overwonnen heeft, ligt daarin de goddelijke kracht, waartegen de wereld niets kan doen. Het geloof heeft de wereld eens voor altijd overwonnen; daarin is de overwinning gegeven, die in elke volgende strijd met de wereld door de vervulling van de goddelijke geboden wordt bevestigd. Het gehele volgende Christelijke leven is, als dat het geloof getrouw vast houdt en in zijn rustige, gezonde ontwikkeling voortgaat, niets anders dan de voortzetting van de eenmaal in het geloof behaalde overwinning over de wereld.

In de wereld worden vele banieren opgeworpen en ook tegen de wereld wordt menig veldteken in de strijd gevoerd; maar aan geen vaan verbindt zich de zegepraal, behalve aan de kruisbanier. Het geloof en het geloof geheel alleen overwint de wereld; maar niet een eigenwillig geloof, niet een modegeloof, maar alleen het geloof in Jezus; en weer niet een geloof in Jezus naar eigen goedvinden en eigenmachtig teweeg gebracht, een geloof in Hem, evenals aan de profeet, een geloof aan het ideaal van de mensheid, of iets dergelijks, maar alleen het schriftuurlijk geloof in Jezus als de ware Zoon van God overwint de wereld.

De Joden, Turken enz. geloven ook, zoals zij zeggen, in God, die hemel en aarde geschapen heeft; maar dat dit nog geen waar geloof is, blijkt daaruit, dat het niets doet, noch teweeg brengt, noch strijdt noch overwint, maar ze allen laat zoals ze zijn, in de oude geboorte en onder de macht van de duivel en van de zonde.

Een oud wijs man heeft gezegd: men geeft mij een punt buiten de wereld, waarop ik zal mogen staan en ik zal de wereld uit haar herren oplichten; dit wonderpunt is aan ons geloof gegeven, het heet: "Jezus Christus. "

Acht de geboorte uit God niet te zwaar, alles komt daarbij aan op het geloof aan de getuigenis van God ontleend; maar neem ook het geloof niet te licht; het moet u alles opleveren, wat geboorte uit God, leven uit God, gemeenschap met God oplevert.

De wereld is een rijk, dat tegen zichzelf verdeeld is. Daarin strijden macht tegen macht en zonde tegen zonde. Het ene deel van de onderdanen ergert zich aan de verdorvenheid van de anderen en zoekt naar een middel om een al te grote uitgieting van ongerechtigheid bij deze te bedwingen en uit het onreine huis ten minste de onreinste geesten uit te werpen. Ja, zoals elke hoogmoedige mens in het klein bij het onzalig gevoel van zijn verdorvenheid, in plaats van schuld te belijden en hoger hulp te zoeken, nog eerst, nog lang en soms levenslang, maar tevergeefs zichzelf poogt te redden, zo volhardt, lijdend onder het gevoel van haar ellende, de verdorven wereld in het groot in een reeks van steeds vruchteloze uitspanningen tot overwinning van zichzelf. De overwinning van zichzelf. Ja, deze verwacht de wereld van haar nieuwe middelen tot beschaving, tot verlichting, tot bevrediging van allen, van haar nieuwe uitvindingen tot verbetering van de slechtsten, van haar herhaalde omwentelingen en herhaalde proefnemingen met nieuwe denkbeelden, nieuwe wetgevingen, nieuwe regeerders; deze van haar kruistochten tegen bepaalde zonden en van haar werktuiglijke opvoeding tot Christelijke deugden. Tevergeefs! Als zij niet komt, in Johanneïsche zin, tot het geloof, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, haar enige Redder en haar wettige Koning, zij zal dan ook niet een enkele van haar zonden, van haar boze kwalen, van haar plagen meester worden, geen enkele van haar boze geesten uitwerpen. Maar zij zal blijven die zij is: de wereld, die in het boze ligt. Zegt haar dit, u kinderen van God, die in haar midden gelooft en strijdt! en acht u niet voldoende gewroken op de verachting, waarmee zij u bejegt, als u niet enkelen, niet velen van haar kinderen door de gelijkmatigheid van uw liefde, de onverstoobarheid van uw geluk, de kracht van uw vertrouwen, tot het aannemen van uw getuigenis kunt bewegen! Maar houdt niet op, bij elke blijvende aanraking, bij elke nieuwe ontmoeting, die u met de wereld heeft, ook uzelf toe te roepen: Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God? Wacht in de strijd met haar boze macht nooit heil of beul of ondersteuning van enig hulpmiddel, of van enige maatregel enige gunstige omstandigheid of medewerkende neiging. Niet bij de vrees, niet bij de vlucht, niet bij de spijt, niet bij de smart is de overwinning van de wereld. Afzondering en zelfkwellen hebben haar nooit teweeg gebracht. Verliezen, rampen, zorgen, teleurstellingen, kwade bejegeningen en verdenkingen, kunnen de wereld wel meer doen haten en zorgvuldiger ontwijken, maar niet volstandiger doen overwinnen. Dit kan doen slechts uw geloof en de versterking van uw geloof; dit kan doen slechts het geloof; niet in uw geloof, maar in uw Heiland en in Zijn liefde; een liefde, waarvan geen hoogte of diepte u scheiden zal. Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon van God?

Opmerkelijk! nog heeft de apostel, bij de veelvuldige voorstelling van de uitnemendste en hoogste aller geestelijke gaven en krachten: "de liefde." slechts een enigmaal melding gemaakt van het geloof in de Naam van Jezus Christus. En het is ook inderdaad niet zonder juistheid meer dan eens gezegd, dat van de drie grote Schriften, die wij van Johannes in de Kanon bezitten, in het Evangelie meer bijzonder het geloof, in het boek van de Apocalyps de hoop, (te weten van 's Heren toekomst en Koninkrijk) in de eerste brief bepaaldelijk de liefde als hoofdgedachte en hoofddoel van de apostolische onderwijzing uitkomt. Maar is de liefde, volgens een andere verklaring van de apostel, de meeste onder het volheerlijke en zalige drietal, het is slechts uit de wortel van het geloof dat, volgens de leer van beide, alle van de apostelen van de Heere, de vrucht van de liefde geboren wordt. En zo voert ons dan ook de Brief van Johannes ten slotte als met verhoogde nadruk op die wortel van alle geestelijke levenskracht, beweging en vruchtbaarheid terug. Na in het lichaam van de Brief de volheid en

heerlijkheid van die grote Godsgave en Godskracht, de liefde, van alle zijden beschouwd te hebben, roert hij, nu als ware het triomferend uit, aan welke grondkracht in de kinderen van God de overwinning, die hun reeds gegeven en verder is toegezegd, te danken is. En dan luidt het met betekenisvolle en bezielde herhaling in zijn onnavolgbare taal aldus: Al wat uit U geboren is, overwint de wereld en dit is de overwinning, die de wereld overwint: ons geloof. Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon van God?

6. Deze, van wie ik zo-even zei, dat het geloof in Zijn naam een wereld overwinnende macht was, is het, die bij de doop, waardoor hij een gemeente van het Nieuwe Testament in de plaats van die van het Oude stelde, gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus, de Christus. Niet, zoals vóór Hem, Johannes de Doper, die slechts met water heeft gedoopt, omdat hij de zaligheid niet zelf kon teweeg brengen, maar alleen daarop kon voorbereiden Joh. 1: 26, 3: 25 vv.), door het water alleen, maar zoals dat nodig is tot hele zaligmaking van hen, die in Zijn levensgemeenschap willen intreden, door het water en het bloed. Hij heeft Zijn bloed voor verlorenen gestort; en, waar de zondaar door het geloof in Zijn gemeenschap komt, daar wordt het hem duidelijk, dat het bloed van Jezus reinigt van alle zonden; dan ziet hij in zijn doop ook het teken van het Verbond, dat God met hem heeft gemaakt (Hoofdstuk 1: 7 Hand. 22: 16. 1 Kor. 6: 11. 1 Petrus 3: 21). En de Geest, die bij zo'n geloof en bij de doop van de gelovigen wordt geschonken, dat bij de Doop van Johannes niet geschiedde (MATTHEUS. 3: 11 Hand. 19: 1 vv. Joh. 7: 39), is het, die in de gaven en krachten, die Hij van de hemel meebrengt, getuigt, dat de Geest, alles wat dat nieuwe geestleven in zich bevat (Joh. 3: 6), de waarheid is, het gehele bezit van de zaligheid, waarboven voor deze tegenwoordige wereld nu niets meer te wachten is (Joh. 1: 14, 17; 5: 33).

Volgens Johannes' leer is het een vaste stelregel, dat een ieder, die echt in de Heere Jezus Christus gelooft, een wedergeborene, die zijn leven uit God heeft, niet alleen God Zijn Vader zal beminnen, maar ook al de kinderen van God en dat hij tevens zijn liefde voor God tonen zal in de gehoorzame betrachtning van al Gods geboden, die dan ook in zijn schatting niet zwaar, niet moeilijk zullen zijn. Is er toch een nieuw levensbeginsel in ons, dat uit God is en dus naar God trekt, dan zal men ook Zijn bevel met liefde en lust ontvangen; ook is er voor de liefde niets te zwaar en het geloof, dat God in het juiste licht als alleszins dienenswaardig kent, dat Jezus in Zijn hoogheid en waardigheid erkent, dat al de beloften van God aanneemt, is het beste en ook een zeker middel, om al de tegenstand van de bedorvenheid, van de wereld en van de Satan, waarmee wij te strijden hebben, volkomen en zeker te overwinnen. Alles komt dus aan op het ware geloof in Jezus Christus, onze Heer en op de beoefening daarvan. Laat er vijandschap en tegenstand van allerlei aard in deze wereld zijn tegen het rijk van God, tegen het Evangelie en tegen al Gods kinderen, wanneer wij maar echt staan in het geloof, dat Jezus Christus in Zijn waarde erkent en aanneemt en geheel omhelst en dat een waar leven uit God ten gevolge heeft, dan is de overwinning niet te betwijfelen, de vijand kan doen tegen de waarheid niets; hij kan ons Christus uit het hart niet ontroven en wat immer in ons zondige en zinnelijke gemoed hem begunstigt, moet voor de kracht van het geloof ten slotte geheel bezwijken. Hoogst belangrijk zijn na zo'n voorstel de gronden van zekerheid, die de apostel bijbrengt voor het geloof, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God. Lag hieraan in zijn tijd veel gelegen, dan stelt hij dit ook in bewoordingen voor, die voor zijn dagen alleszins gepast waren en tegenover de dwaalbegrippen van de Gnostieken stonden; maar dan hoeven zij ook voor ons geen duisterheid te hebben, wanneer wij slechts opmerken, dat Johannes door water verstaat 's Heilands doop in de Jordaan, toen een Godsthem Hem voor de Zoon verklaarde en door bloed van Jezus bloedig lijden en sterven doet denken, waardoor Hij de verzoening van onze zonden heeft aangebracht, terwijl wij de laatste woorden van vs. 6 duidelijkheidshalve liefst zouden vertalen: ook de Geest getuigt dit, want de Geest is de waarheid zelf, doelend

daarmee of het voorgevallene op de doorluchtige Pinksterdag. Wij mogen het dus in met de apostel Johannes daarvoor houden, dat het voorgevallene te Bethabara, op Golgotha en op het eerste Pinksterfeest na Jezus hemelvaart, alles in een volkomen licht stelt, wat wij van Jezus Christus, van de verlossing, die in Hem is en van Zijn werking te geloven hebben tot onze zaligheid.

7. Want drie zijn er, die getuigen in de hemel van de waarheid en heerlijkheid van het Evangelie en van Gods genadewerk in het hart, namelijk de Vader, het Woord en de Heilige Geest en deze drie zijn een. Vader en Zoon geven getuigenis door de Heilige Geest, die zij zenden, en met wie zij de enige, waarachtige God zijn.

Zonder enige twijfel geven wij toe, dat deze woorden niet worden gevonden in de Griekse handschriften, behalve Cod. 34. 162, 173, noch in de oude vertalingen, noch zelfs in de handschriften van de Vulgata vóór de 10de eeuw; men mag echter zo'n inlassing vooral van een plaats als deze wel voor iets bijzonders houden. Het kunnen woorden zijn van dezelfde schrijver, later als kanttekening bijgevoegd, of van een ander, die door de Geest van God werd geleid. Of die woorden van Johannes zijn of niet, hoe ze in de tekst zijn gekomen, is een zuiver wetenschappelijk vraagstuk en zeker mag de criticus hier werkzaam zijn. Het neemt echter niet weg, dat voor de Christelijke gemeente ook dit woord een deel is van haar heilige, door Gods Geest ingegeven Schriften, welk mens ook tot het neerschrijven daarvan gebruikt is. De getuigenis van de Heilige Geest in de harten, waarvan onze Gereformeerde geloofsbelijdenis spreekt, is ook over deze woorden, en de hoge en heerlijke waarheid, die daardoor uitgedrukt is.

Is het bekend, dat over de echtheid van de plaats 1 Joh. 5: 7, of deze niet of al door Johannes geschreven is, onder de geleerden getwist wordt, dan is het tot volkomen geruststelling van veler harten nodig, dat wij daarover het een en ander in het midden brengen. Allereerst merken wij aan, dat gedurende de vijftien eerste eeuwen in de kerkelijke geschiedenis niets wordt aangetroffen van enige twist of twijfel over deze plaats, zo deze in de gewone Latijnse vertaling, die de kerk in gebruik had, gevonden werd; maar dat met of na Erasmus deze twist een aanvang genomen heeft. In de eerste in tweede uitgaaf namelijk van zijn vertaling van het Nieuwe Testament heeft hij de woorden in vs. 7 en 8 niet geplaatst: "in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest en deze drie zijn één; en drie zijn er, die getuigen op aarde. " zodat de woorden van vers 7 en 8 bij hem aldus samenhangen: Drie zijn er, die getuigen, de Geest, het water en het bloed en deze drie zijn tot een. Hierover echter beschuldigd en aangeklaagt, heeft hij zich daarmee verdedigd, dat hij deze woorden niet gevonden had in de handschriften, die hij kende en door anderen op zijn verzoek geraadpleegd waren. In zijn derde uitgave evenwel heeft hij die ingevoerd, omdat hij bij nader onderzoek, dat hij ook in het Vaticaan te Rome heeft laten doen, van de echtheid van deze plaats volkomen overtuigd was geworden. Kort na hem heeft George Blandrta van Piemont en vervolgens ook Socinus openlijk de echtheid van deze woorden betwijfeld en bestreden, en na hen is dat in latere tijden en in onze dagen door zeer vele geleerden gedaan. Ons inziens, schijnt het echter onweerlegbaar, dat vele Kerkvaders reeds vóór de Ariaanse twisten in de vierde eeuw deze woorden in hun schriften hebben aangehaald, dat zij niet zouden hebben kunnen doen, als zij die in hun bijbel niet hadden gelezen. Duidelijk zijn toch onder anderen de woorden van Cyprianus, die in het midden van de derde eeuw heeft geleefd, wanneer hij in zijn verhandeling over de eenheid van de kerk schrijft: "de Heere zegt: Ik en de Vader zijn een en weer is geschreven, van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest: deze drie zijn een. " Op gelijke wijze zegt Tertullianus, in de tweede eeuw, in zijn verdediging tegen Praxeas, sprekend van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, "dat deze drie in elkaar verenigd zijn,

die drie een en dezelfde zaak zijn, maar niet een en dezelfde persoon. Zoals er gezegd wordt: Ik en de Vader zijn een. " Ook hebben de vervaardigers van de Latijnse vertaling, ten tijde van Hiëronymus deze woorden behouden, ten bewijze dat zij in de Griekse handschriften, die zij kenden en gebruikten, gevonden worden; zoals ook Hiëronymus die in zijn vertaling aanvoert en de Afrikaanse bisschoppen zich daarvan niet zouden bediend hebben tegen Arius, als zij destijds voor onecht verklaard konden worden, waarbij wij alleen nog voegen willen, dat Lourens Valla, in het midden van de vijftiende eeuw, nog zeven oude Griekse handschriften heeft ontdekt, waarin allen deze tekst volledig gevonden werd. De slotsom van alles moet dus eenvoudig deze zijn, dat Johannes deze woorden echt geschreven heeft, maar dat die in latere tijd door onachtzaamheid van de afschrijvers in een en ander afschrift zijn uitgevallen, dat door de gelijkheid tussen vs. 7 en 8 zeer gemakkelijk kon geschieden, zoals er op deze wijze vaker bij het afschrijven woorden zijn uitgevallen of omgezet.

8. En drie, zo velen als er tot een ontwijfelbaar zeker en onvoorwaardelijk geldend getuigenis op zijn hoogst door de wet van Mozes worden gevorderd (Deut. 17: 6; 19: 15), zijn er in dit geval werkelijk aanwezig, drie, die getuigen op de aarde daarvoor, dat in Christus Jezus de volle zaligheid ons ten deel is geworden en aan de mensen geen andere naam is gegeven, waardoor wij zalig moeten worden (Hand. 4: 12): de Geest, die volgens Joël 3: 1 v. over ons wordt uitgestort en het water, dat volgens Ezech. 36: 25 als een zuiver water over ons wordt gesprengd en het bloed, dat ons van alle zonden reinigt (Jes. 52: 15. 1 Petr. 1: 2 ; en die drie zijn tot een; zij lopen als geheel met elkaar overeenstemmende getuigen met hun getuigenis op dat ene uit, dat nu vervuld is, wat voor de tijd van het Nieuwe Testament was voorspeld en beloofd (Hand. 13: 23 vv.).

9. Als wij in maatschappelijke zaken en in het bijzonder bij rechterlijke handelingen, als het er bepaald op aankomt de waarheid te leren kennen, de getuigenis van de mensen aannemen, wanneer er meerdere getuigen zijn en drie in hun getuigenis overeenstemmen (Joh. 8: 17 Matth. 18: 16. 2 Kor. 13: 1. 1 Tim. 5: 19, de getuigenis van God is meer. Wat God verzekert is oneindig meer in getrouwheid en in belangrijkheid, dan wanneer een mens een verklaring geeft, zoals een ieder, die echt in God gelooft, erkent, zodat hij dus des te vrijmoediger zal aannemen. Daarom hadden ook zij, die zich beroemden Mozes en de profeten te bezitten (Joh. 5: 45; 9: 28 v. ; 16: 29 wel alle reden gehad, om het Christelijk geloof (vs. 4 v) aan te nemen. Want dit is de getuigenis van God, op welker aanneming het bij het Christen worden vooral aankomt (Hand. 26: 28), die Hij van Zijn Zoon getuigd heeft en dan was, omdat God zelf voor Christus getuigenis heeft afgelegd en men dus niet met zuiver menselijke getuigen te doen had, het Christenworden toch echt niet zo'n zware zaak voor hen geweest.

10. a) Die in de Zoon van God gelooft, zoals werkelijk enigen uit Israël ten gevolge van de door God afgelegde getuigenis in Christus gelovig zijn geworden (Rom. 11: 1 vv.), heeft de getuigenis in zichzelf. Hij ondervindt de overtuigende kracht van de waarheid in zijn eigen hart en is zich wel bewust, dat hij bij zijn gelovig worden niet te doen had met een menselijke overreding of valse inbeelding. Die daarentegen God niet gelooft op Zijn getuigenis, zoals het ongelovig gebleven aantal veel groter is, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt. Hij behandelt toch Gods getuigenis als een leugen, die men niet mag vertrouwen, maar integendeel moet weerspreken. En dat doet werkelijk degene, die geen Christen wil worden, omdat hij niet gelooft heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon en die hem tot deze Zoon als de enige en waarachtige Heiland wijst (Joh. 5: 31 vv.).

a) Joh. 3: 36 Rom. 8: 16 Gal. 4: 6

11. En dit is de getuigenis, waarvan ik vroeger zei, dat wij, die gelovig zijn geworden, die in ons hebben, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft (Hoofdstuk 3: 4), a) en dit leven is, zoals wij ons tevens daarvan bewust zijn, nergens dan in Zijn Zoon en in deze nu ook geheel en ten volle, zodat het tot een gelijk zijn aan Hem zich ontwikkelt (Hoofdstuk 3: 2 Joh. 10: 11; 14: 6).

a) Joh. 1: 4

12. Zo is, zoals ik boven (Hoofdstuk 3: 7 vv.) het onderscheid tussen de kinderen van God en de kinderen van de duivel heb uiteengezet, wat het Joodse volk betreft, het onderscheid tussen hen, die in Christus gelovig geworden zijn en hen, die in Hem niet wilden geloven. dit: Die de Zoon heeft, die heeft het leven, dat zich eens tot eeuwige heerlijkheid ontwikkelt (Hoofdstuk 2: 24 v.); die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet, de toorn van God blijft op hem en hij zal sterven in zijn zonden (Joh. 3: 18, 36; 8: 24).

Voor deze vrij moeilijke plaats (vs. 6-12) is het bij de wetenschappelijke uitleggers bijna vaste gewoonte geworden om aan te nemen, dat Johannes hier tegen het docetisme van Cerinthus 1Jo 4: 3 polemiseert. Welke scheve en vreemde woordverklaring bij zo'n voorstelling voor de dag komt, is reeds door anderen zo duidelijk aangewezen, dat wij die gehele opvatting wel dadelijk terzijde kunnen laten. Ook in elke andere vorm blijkt de mening verkeerd te zijn, alsof hier bij het "water" in vs. 6 en 8 gesproken werd van de van Christus ontvangen doop. Wij hebben alleen te denken aan de door Christus ingestelde doop, waardoor Hij het Nieuw-Testamentische verbondsvolk samen brengt en in de plaats van het Oud Testamentische Israël de Christelijke kerk plaatst als het tegenwoordig huis van God (1 Petr. 2: 9; 4: 17). Wij moeten nu echter niet menen, zoals velen hebben gedaan, dat naast het "water" als doopsacrament het "bloed" het andere sacrament zou moeten betekenen, want het heilig avondmaal wordt wel in 1 Kor. 11: 29 lichaam van de Heere genoemd, maar daaruit volgt niet, dat het even goed ook kort van het "Heeren bloed" zou kunnen heten. In zijn eerste uitlegging spreekt Luther zich daarover op de volgende wijze uit: "De meeste uitleggers zien op de twee sacramenten, omdat bij het openen van de zijde van Christus daaruit water en bloed zijn gevloeid (Joh. 19: 34). Mij mishagt wel deze verklaring niet, maar ik versta het bepaald van de doop, want Johannes vat samen wat wij aan het rijk van Christus hebben en prijst de kracht van onze dierbare doop en van het lijden of bloed van Christus; hij vat alles samen als in een bundeltje en maakt een drietal uit die getuigenis, dat tevens alle drie samen en met elkaar aan ons geloof getuigenis geven en het bevestigen: "water, bloed en geest. " Intussen moeten wij ons nog verder verwijderen van de uitleggers, zelfs van die, met wie wij tot hiertoe dezelfde weg konden gaan. Zij geloven namelijk, dat Johannes hier de getuigen, waarvan hij spreekt, daartoe aanvoert, dat Jezus, zoals aan het einde van vs. 15 wordt gezegd, Gods Zoon is. Wij menen, dat de juiste vertaling van het einde van vs. 6 moet zijn: "want de Geest is de waarheid (het Griekse woord *oti* toch heeft evenzeer die betekenis). Het voorname punt toch, dat Johannes in vs. 8 wil zeggen, ligt niet achterwaarts, maar voorwaarts in hetgeen hem in vs. 9-12 vervult. En het is het ongeloof van het uitverkoren volk van Israël, dat hij om dit door de oversten over hen gebracht ongeloof, hen noemt met de minder schoon klinkende naam van Joden en hen als een vreemd lichaam behandelt, hoewel hij zelf van nature een Jood was Joh 1: 19. Op dit ongelovige volk van de Joden doelde hij zonder twijfel reeds, toen hij in vs. 4 schreef: "dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof"; want daarom was nu werkelijk reeds de wereld naar het een gedeelte van haar toenmalig bestaan (Rom. 3: 29) overwonnen, daar, al was ook Jeruzalem met zijn tempel nog niet verwoest en het volk nog niet uit zijn land verdreven, toch Christus' woord in Matth. 21: 43 reeds vervuld was en het Jodendom voor het Christendom had moeten wijken. Herinneren wij

ons, hoe het in het jaar 67 na Christus, in welk jaar volgens onze mening Johannes zijn brief schreef, in het Joodse land stond, hoe toen de oorlog met de Romeinen, om hun juk te verbreken en hun macht te overwinnen reeds woedde en de Joden door alle neerlagen, die zij leden, slechts des te fanatieker voor hun geloof ontbrandden en meenden, dat de overwinning toch ten slotte aan de zijde van Gods volk moest zijn, dan is het, alsof Johannes op die dwaze waan met zijn vraag zinspeelt: "wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?" Niet de Joden, zo makkelijk daarin opgesloten, zullen Rome en zijn heerschappij breken, maar zelf erdoor gebroken worden. Wel is het Christelijk geloof reeds begonnen Rome en zijn afgodstempels te overwinnen en hoewel de Christelijke gemeente voor een tijd door dit Rome en zijn keizer tot de dood vervolgd wordt, zal toch aan haar ten slotte de overwinning zijn. Van dit standpunt van beschouwing, als de apostel voornamelijk het ongeloof van Israël op het oog heeft, doet zich het gezegde in vs. 6-8 voor als een theodicée of verdediging van God tegenover het Joodse ongeloof. Van Zijn zijde heeft hij niets verzuimd, om Jezus Christus, die de Joden als een valse Messias of Heiland hebben bestempeld, opdat zij Hem met een schijn van recht zouden kunnen verwerpen, maar toch alleen daarom Hem niet wilden hebben, omdat Hij geen Helper en Zaligmaker naar hun smaak was, voor dit volk te legitimeren als Gods Zoon en als de ware Christus van de Heere. Hij wilde Hem doen kennen als degene, die in alle stukken datgene had gedaan en aangebracht, wat van de toekomstige Verlosser in de wet en de profeten was voorspeld, en die ook werkelijk en volkomen, zoals wij Christenen onszelf daarvan een bewijs zijn, zalig heeft gemaakt allen, die zich in het geloof tot Zijn weg ter behoudenis hebben gewend. Omgekeerd komt het in vs. 9-12 gezegde voor als de erkenning van het veroordelend gericht, waarmee de Joden om zo te zeggen uit het proces met God zijn gekomen. Terwijl men toch de getuigenis van de mensen laat gelden, als het met de eisen van de wet overeenkomt, hebben zij Gods getuigenis, die oneindig groter is, niet aangenomen hebben, terwijl zij dat niet lieten gelden, God tot een leugenaar gemaakt, hebben echter ook tot straf daarvoor zichzelf van het leven beroofd, dat in de Zoon van God hun was aangeboden; en wat het gevolg daarvan zal zijn, dat zal die dag ten volle aan het licht brengen, die reeds is aangevangen (Hoofdstuk 2: 18). Wij vinden dus hier een dergelijke beschouwing van de apostel, als wij in het Evangelie van Johannes (Hoofdstuk 12: 37 vv.) lezen op dat tijdstip, dat de Heere Zich nu het voltooien van Zijn openbare werkzaamheid voor de Joden verborg. Johannes weet uit hetgeen hem in het gezicht, volgens het zesde Hoofdstuk van de Openbaring op Patmos door hem ontvangen, afgebeeld was, dat nu in het heilige land die tijd was begonnen, dat Jezus Zich geheel en al voor de lange tijd van de verwerping van het Joodse volk verborgen had en de heerlijkheid van de Joodse tempel was geweken (Hoogl. 5: 6. Ezech. 11: 22 vv). Zou hij dan in zijn brief, als deze, zoals wij hebben aangenomen, op zo'n tijd van Patmos door hem geschreven is, datgene, wat zijn hart bij de gedachte daaraan bewoog, niet hebben uitgedrukt? Het is toch, zoals wij in zijn Evangelie zien, zijn manier, om niet alleen vertellend, lerend, vermanend, maar op geschikte plaatsen ook reflecterend of beschouwend te schrijven en juist in zijn reflecties of beschouwingen ligt de voornaamste kracht van Zijn leren en vermanen. Heeft hij nu hier juist te doen met Christelijke gemeenten uit de heidenen, terwijl op de eerste blik het kon schijnen, dat hij volstrekt geen aanleiding had in een zendbrief aan hen zich uit te laten over Israëls hardnekkige verstokking en latere verwerping, zo zien wij toch uit Paulus brief aan de Romeinen (Hoofdstuk 9-11), dat de apostelen de zaak anders beschouwden, dat zij integendeel nodig achtten aan de Christelijke kerk uit de heidenen de waarschuwing te geven (Rom. 11: 22): "Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God: de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, als u in de goedertierenheid blijft, anderszins zult u afgehouden worden." Als in vs. 6 wordt gezegd: "deze is het, die gekomen is door water en bloed enz.", dan verplaatst Johannes zich daarmee in de tijd, dat hij voor 3-4 tientallen van jaren in gemeenschap met Petrus en de overige apostelen te Jeruzalem

de kerk van Christus stichtte. Evenals de Doper, van wie de Heere zegt: "onder allen, die uit vrouwen geboren zijn, is niemand groter" met water was gekomen, zo kwam ook hij zelf eerst met water, als zij, die tot zijn gemeente overgingen, door de doop in zijn naam zo'n overgang moesten bewerken. Zijn adoptie van de Johannesdoop was zijn feitelijk erkennen van de heilsweg van het Oude Testament, die in de Doper zijn toppunt had bereikt. Kennis van zonde, behoefte aan vergeving en verlangen naar vernieuwing van het hart, waartoe het oude verbond had moeten brengen, maakte hij daardoor als het ware tot het postament of onderstel van het door hen opgerichte nieuwe verbond. Maar niet met water alleen kwam hij, maar met water en bloed; zijn doop was niet, zoals Luther het uitdrukt, louter water, maar bloedig water en dat nu is, zoals hij verder zegt, de juiste zeep, die niet alleen de onreinheid van de huid van het lichaam afwast, maar doordringt en de inwendige onreinheid naar buiten dringt, zodat het hart voor God rein wordt. Uit dit zo nadrukkelijk verklaren van de apostel "niet door water alleen, maar door het water en het bloed", mogen wij met recht besluiten, dat bij de Nieuw-Testamentische Christelijke doop het Johanneïsche onderdompelen in het water niet van zo'n gewicht is, als bijvoorbeeld de Baptisten menen. Integendeel zal een blote besprenging, die aan de besprenging met bloed (Hebr. 9: 13 v. 1 Petr. 1: 2 herinnert en deze als het eigenlijk hoofddeel in het sacrament op de voorgrond plaatst, nog zekerder en wel reeds vroegtijdig in bepaalde gevallen, dat geen of slechts weinig water aanwezig was ("Ac 16: 34, of als de doop aan vrouwelijke personen of kleine kinderen werd bediend, ook in de apostolische kerk hebben plaats gehad. Het profetische woord van het Oude Testament, als het op de Nieuw-Testamentische doop wijst, spreekt ook alleen van een besprenging (Jer. 52: 15 Ezechiël. 36: 25), maar nergens van een onderdompelen in het water. Evenals nu Petrus in zijn Pinksterrede de Joden, die zien, in wie zij gestoken hebben en in hun zielsangst vragen "mannen, broeders! wat moeten wij doen?" antwoordt: "bekeer u en een ieder van u wordt gedoopt in de naam van Jezus Christus", niet alleen daarvoor de vergeving van de zonde belooft, maar ook de belofte er bijvoegt: "u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen" (Hand. 2: 37 vv.), zo voegt hier ook Johannes bij het bijkomen van de gaven van het Heilige Geest tot de doop van Christus. De zin, die geheel parallel aan de vorige: "deze is het, die gekomen is" ingericht is; en "de Geest is het, die getuigt", verheft het boven allen twijfel, dat de Heilige Geest hiermee moet worden voorgesteld als een bijzondere, van Christus onderscheiden persoon. Als vervolgens van Hem wordt gezegd: "die getuigt, dat de Geest de waarheid is", dan hebben wij reeds boven bij de verklaring van Christus' woord "wat uit Geest geboren is, dat is Geest" erop gewezen wat nu hier onder "Geest" moet worden verstaan en eveneens geeft ons het woord van de apostel in Joh. 1: 14 en 17, waar hij de genade en waarheid prijst, die in Christus te vinden zijn, aanwijzing, wat wij ook op deze plaats onder waarheid moeten denken. De genade brengt Christus door middel van de doop in Zijn naam, die niet alleen met water, maar met water en bloed geschiedt en terwijl de Heilige Geest op de aldus gedoopte en in Gods genadeverbond opgenomene neerdaalt, maakt Hij hem tot een uit de Geest geborene, zodat zijn nieuwe leven nu geest is en dit nieuw geschapen geestelijk leven is "waarheid". Men is dan uit de waarheid, en wandelt in de waarheid, men is gesteld in het bezit van de volle zaligheid en de Heilige Geest geeft zo getuigenis aan onze geest, dat wij Gods kinderen zijn. Hij betuigt, dat niet slechts aan de gedoopte alleen, door hem een bewustzijn te schenken van zijn genadestaat, maar hij betuigt ook voor de wereld wat de gedoopten in Christus Jezus zijn geworden, namelijk nieuwe schepselen. Die getuigenis hebben de Joden in hun tijd vooral op bijzonder sterke en hartvertederende wijze voor zich gehad in de apostolische gemeente te Jeruzalem (vgl. Hand. 2: 47; 5: 13 Maar zij, die er door hun wet uitdrukkelijk aan gewend waren een getuigenis van drie, als het overeenstemde, hoog te achten, omdat gewoonlijk reeds zo een van twee voldoende was, hebben de hier optredende goddelijke getuigen niet erkend. Het water was reeds in Johannes de Doper als getuige onder hen opgetreden en hier kwam de door God geroepen getuige voor de tweede maal weer met

zijn aanmaning: "Bekeer u en geloof het Evangelie. " Het bloed trad voor hun ogen en klopte aan hun gewetens aan, toen de apostelen hen herinnerden aan Hem, die zij genomen hadden door de handen van de onrechtvaardigen en die zij aan het kruis genageld en gedood hadden (Hand. 2: 23; 3: 13 vv. ; 4: 10; 5: 30; 7: 52) Het werd hun echter tevens aangeboden als het genademiddel tot afwassing van hun zonden, als zij zich in de naam van de Gekruisigde wilden laten dopen. De Geest trad als getuige voor hen op in de Christelijke gemeente, van die leden in die bozen, verdeelde tijd zich als één hart en een ziel aaneensloten, waarvan in allerlei tekenen en wonderen enkel zegeningen uitgingen over het gehele volk, waaraan in hun met de Geest begaafde mannen mond en wijsheid was verleend, die al hun tegenstanders niet konden weerstaan. Maar wat baatte het? Zij waagden het in de allerswaarste zelfverblindings, die er ooit was geweest, God tot een leugenaar te maken, omdat zij Hem, voor wie Hij met drievoudige getuigenis getuigde en die Hij als de ware Heiland en Zaligmaker voorstelde, evenwel voor een volksverleider verklaarden, voor een godslasteraar en een met recht uit Israël uitgevoerde boosdoener, wiens naam te noemen reeds een vloek aanbracht, maar die te vervloeken (1 Kor. 12: 3) het kenmerk van een waren Israëliet was (1 Tim. 1: 13 Hand. 26: 11) en die men daarom in Zijn belijders voor altijd tot zwijgen moest brengen, als men voor God een dienst wilde doen (Joh. 16: 2).

E. De apostel heeft uit hetgeen hij in de eerste kleinere helft van de vorige afdeling aan de lezers schreef, aanleiding genomen, om zich in de tweede, grotere helft over het gros van het Joodse volk uit te laten, dat zich op bijzonder zware wijze had schuldig gemaakt aan de loochening, dat Jezus de Christus, de Zoon van God was en dat nu, evenmin als de Zoon de Vader bezat, die het integendeel tot een leugenaar had gemaakt. Nu wendt hij zich, om zijn brief te besluiten, tot de lezers, om hun, die in de naam van de Zoon van God geloven, te doen voelen, hoe zij in zulk geloof het eeuwige leven hebben en als Gods kinderen, die zij daardoor zijn geworden, een vrije, open toegang hebben tot Hem en voor al hun gebeden het zeker vertrouwen tot verhooring (vs. 13-15). Johannes past nu wat hij over het bidden naar Gods wil gezegd heeft, toe op de voorbede voor anderen, die men ziet zondigen en om wier bekering te bidden de broederliefde zich gedrongen voelt. Hij merkt op, dat, waar de zonde van een ander een zonde ten dode is, men zich van de voorbede voor die moet onthouden, om niet in zijn verwachting van verhooring bedrogen te worden. Dit hoeft bij hen wel voor een deel dit als verborgen reden, dat hij voor zijn volk niet meer heeft geboden, maar alleen zijn oordeel erover heeft uitgesproken. Wat de lezers betreft ziet hij echter zonder twijfel op de antichristen, die van Christus zijn afgefallen en reddeloos verloren zijn en over wie men zich niet met de hoop moet vleien, alsof zij nog door bede en voorbede hen als een vuurbrand uit het vuur zou kunnen trekken (vs. 16 en 17). Als hij nu bij deze uitdrukkingen nog heeft opgemerkt, dat sommige zonden, alhoewel altijd onrecht, toch niet ten dode waren, stelt hij verder voor, dat ook zulke zonden bij een Christen niet moesten voorkomen. Hij plaatst het onderscheid tussen Christendom en wereld in een helder licht en sluit met een dringende waarschuwing tegen afgoderij (vs. 18-21).

13. Deze dingen, die u in vs. 6-12 leest, heb ik u geschreven, die u onderscheidt van hen, die Christus het geloof hebben geweigerd 1Jo 2: 26 en gelooft in de naam van de Zoon van God. Ik heb dat gedaan, opdat u weet, u onder het lezen van het geschrevene levendig bewust wordt, dat u werkelijk, zoals ik in vs. 11 v. zei, door zo'n geloof (Joh. 20: 31) het eeuwige leven heeft en dus, zoals dat volgens Hoofdstuk 1: 4 het doel is van mijn schrijven, uw vreugde volkomen zij en opdat u gelooft in de naam van de Zoon van God, u dat geloof bewaart, het u niet laat ontroven of verduisteren door de woorden van hen, die als antichristen en valse profeten nu bij u optreden (Hoofdstuk 2: 18 vv. 4: 1 vv.).

14. En dit is, zoals ik reeds in Hoofdstuk 3: 21 vv. daarop wees, de vrijmoedigheid, die wij, als kinderen van God, die wij door het geloof in de naam van Zijn Zoon zijn geworden (vs. 1; 3: 1, 10), tot Hem, onze Vader in de hemel hebben, a) dat als wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort. Hij neigt zijn oren tot ons en merkt op de stem van ons gebed (Ps. 102: 3; 130: 2).

a) Jes. 29: 12 MATTHEUS. 7: 8; 21: 22 Joh. 14: 13; 15: 7; 16: 24 7 Jak. 1: 5

15. En als wij weten, dat Hij ons verhoort ten opzichte van alles wat wij ook bidden en dat Hij als een waar Vader, zoals Hij is, van het horen ook een verhoren maakt, dan weten wij tevens, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.

Johannes schrijft aan hen, die reeds sinds lang gelovigen waren, alsof zij er nu eerst toe moesten worden gebracht, om te weten, dat zij, is Jezus, de Zoon van God gelovend, daardoor het eeuwige leven ontvingen waren. Zij moesten zich altijd meer verblijden over hun goddelijke roeping; het moest hun ook steeds opnieuw voor de aandacht worden gesteld, dat hun iets hogers, iets meer, dan zij reeds in het geloof in Jezus de Zoon van God bezaten, door geen macht van de wereld konden verkrijgen. Zij moesten daardoor worden gewaarschuwd tegen de bedrieglijke voorspiegelingen van de valse leraars, die hen van hun geloof probeerden af te trekken en hun iets anders dan de waarheid, of iets als een hogere waarheid aanprezen. Zij moesten daardoor worden gedrongen tot getrouw vasthouden van dit geloof onder alle verzoeken en alle strijd. Hij herinnert hen vervolgens, nadat hij dit algemene bewustzijn opnieuw in hen heeft opgewekt, aan een bijzondere vrucht, die zij te danken hebben aan de betrekking tot God, waarin zij door het geloof in Christus zijn gekomen. En deze vrucht is, dat hun God geen God meer is van verre, dat de kloof, die bestond tussen de mensen en hun Schepper, was opgeheven, dat zij in kinderlijk vertrouwen tot Hem stonden, zich in voortdurende omgang met Hem bevonden, dat zij in al hun behoeften zich met kinderlijk vertrouwen als tot een Vader en een Vriend konden wenden, dat zij steeds Hem bij zich hadden, bij wie zij hulp, raad en troost in alles konden vinden.

Wat de apostolische verzekering aangaat, dat God elk gebed verhoort, dat de gelovigen naar Zijn wil doen, hij, die in de bepaling "naar Zijn wil" een lastige beperking zou vinden en zijn blijdschap daardoor verdoofd zou voelen, zou het karakter van het gebed en de bijzondere aard van het geloof, waaruit het gebed voortkomt, miskennen en verloochenen. Er is geen gebed denkbaar zonder dat men zich buigt onder Gods wil, of liever zonder de blijde verheffing van deze wil van God, want de wil van God bedoelt niet anders dan onze zaligheid. Hebben wij echter naar de wil van God gebeden, dan hebben wij ook telkens de vervulling van onze bede, hoewel soms, zoals Luther zegt, het tegendeel schijnt, omdat wij de vervulling nog niet zien. Het afgebedene is ons reeds van God toegeschreven en toegedeeld, al wordt het ons ook niet steeds in handen gegeven, evenals soms, zo merkt Spencer op, ouders hun kinderen iets geven, maar het in de spaarpot bergen.

Als vervolgens God te Zijner tijd de spaarpotten uitschudt, waarin Hij voor Zijn kinderen de verhoring van hun beden heeft bewaard, dan wordt bevonden, dat Hij menigmaal een daalder geeft ingelegd, waar zij slechts om de penning baden.

Dank zij God, dat wij dit weten! De apostel had er reeds in het voorgaande van gesproken; maar dit was hem niet genoeg. Hij komt er nogmaals op terug, herinnert de Christenen hun groot voorrecht van tot God te mogen bidden met vertrouwen en brengt hun tevens onder het oog, hoe zij bidden moeten. Ja wel is het een groot voorrecht, dat wij mogen bidden, dat wij

met vrijmoedigheid tot God mogen naderen, dat wij in het gebed ons hart tot Hem mogen verheffen en het voor Hem mogen uitstorten, dat wij tot Hem mogen spreken, zoals kinderen tot hun Vader en dat wij de vervulling van al onze behoeften van Hem mogen vragen. Wij voelen en erkennen dit te meer, hoe meer wij er gebruik van maken. Waarom bidden wij dan niet meer, niet alleen in het openbaar met de gemeente en met onze huisgenoten, maar ook in de eenzaamheid en onder onze werkzaamheden? Het gebed verlicht ons, vertroost ons, heiligt ons. Het werkt en versterkt het geestelijke, hemelse leven in ons en wij mogen vertrouwen, dat God de gebeden verhoort, die wij naar Zijn wil tot Hem opzenden. Wij kennen Hem immers als de Schepper en Heer van het heelal, wiens voorzienigheid gaat over alles, die door Zijn almachtige, alom tegenwoordige kracht alle dingen onderhoudt en regeert, zonder wiens wil zelfs geen mus op de aarde valt en die onze Vader is in Jezus Christus. Hij ken en wil ons dus schenken, wat wij van Hem vragen en kan en wil Hij dit, dan mogen wij er ook bijvoegen, dat Hij het ons zal geven. Maar zullen wij de verhoring van onze gebeden met volkomen vertrouwen van Hem kunnen verwachten, dan moeten zij zijn ingericht naar Zijn wil. Wat met die wil niet overeenstemt, onthoudt Hij ons, al houden wij er ook om aan in onze gebeden, niet omdat Hij het ons niet wil, of niet kan schenken, maar omdat het ons schaden zou en omdat Hij ons niet dan goede gaven schenken wil. Bidden wij dan steeds met kinderlijke onderwerping aan Zijn wil, in de geest en naar het voorbeeld van onze Heer! En staan wij vast in het vertrouwen, dat Hij ons hoort en verhoren zal, als wij naar Zijn wil bidden en de verhoring van ons gebed strekt om ons waarachtig geluk te bevorderen.

16. En laat ons ook naar het voorbeeld van de Heere, die bad (Luk. 21: 31 vv.), maar soms ook verklaarde geen voorbede te doen (Joh. 17: 9), ook onze gebeden altijd zo inrichten, dat zij naar Gods wil zijn en wij verhoring ervoor mogen vinden. Als iemand zijn broeder ziet zondigen, een zonde niet tot de dood, een zonde ziet begaan niet van zo'n aard, dat die tot de dood moet leiden (Joh. 11: 4), die zal God bidden en Hij zal Hem op dat gebed, dat hij in elk van dergelijke gevallen doet, het leven geven, degenen zeg ik, die zondigden niet tot de dood (Jak. 5: 15 vv). a) Er is een zonde tot de dood, die ook bepaald te onderkennen is, voor die zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden. Ik kan toch voor zo'n bede geen verhoring toezeggen (Hebr. 6: 4 vv.) en zou graag voor teleurstelling bewaren, die hij zeker zou ondervinden, als hij toch de bede wilde opzenden (Jer. 11: 14; 14: 11).

a) Num. 15: 30. 1 Sam. 2: 25 MATTHEUS. 12: 31 Mark. 3: 29 Luk. 12: 10 Hebr. 6: 4; 10: 26. 2 Petrus 2: 20

17. Alle ongerechtigheid, alle overtreden ten opzichte van hetgeen plicht en recht is, ook als men het voor een kleine zaak houdt 1Jo 3: 4, is zonde en er is zonde niet tot de dood. Waar nu zo'n geval bestaat, daar is de voorbede voor hem, die zondigt, op de juiste plaats en kan men op verhoring rekenen Heb 4: 16.

De apostel haalt nu een voorbeeld aan, waarom bij het gebed moet gelet worden op de wil van God en het verbond van Zijn genade. Het voorbeeld is ontleend aan de broederliefde en haar betoning in voorbede, omdat volgens het vaker aangewezen verband tussen geloof en broederliefde, het ook hier recht is, dat in het gebed de kracht van de broederliefde openbaar wordt.

Het komt wel voor dat zij, die streng jegens zichzelf zijn, dezelfde strengheid ten opzichte van anderen betonen, als zij de zonde in hen zien, zodat zij hen verachten en van zich stoten; maar dat is niet de ijver in de heiligmaking, die met het Christelijk leven overeenstemt. In het bewustzijn, dat hij zelf alles te danken heeft aan de verlossende genade en dat het leven van

God in hem nog door zeer veel wordt verduisterd, moet de Christen des te zachter gestemd zijn jegens anderen, die hij ziet vallen, in het bewustzijn van eigen zwakheid en behoefte voor zichzelf aan verlossing. En hier zal zich vooral de macht van de liefde openbaren, die de noden van de broeders als zijn eigen voelt. Zo roept Johannes de Christenen op, om de broeders, die in zonde zijn vervallen, door hun voorbede te helpen en hij geeft hun de zekerheid, dat God in de gevallen broeders, in wie het leven van God door de zonde verduisterd is, die uit het verband van dit leven van God gevallen zijn in een verzoeking, waarin zij bezweken, het verduisterde leven van God weer tot de oorspronkelijke kracht terugkeert. Zij kunnen zo, door de liefde werkzaam in de voorbede, werktuigen worden tot weer levendmaking van hun gevallen broeders; welke hogere liefdedienst zouden zij hun kunnen betonen! Maar hoe moeten wij het verstaan, dat Johannes die eis beperkt, omdat hij met nadrukkelijke herhaling de doodzonde uitzondert? Moest men dan niet, hoe groter de nood van de ziel is, des te meer de hulp van anderen inroepen? Moest er voor de liefde, die zich in voorbede betoont, wel enige begrenzing zijn?

Als enig gebed naar Gods wil kan worden gedaan, dan is het zeker het gebed om de bekering en de zaligheid van de naaste; want dit is toch niet een gebed voor mij, maar voor hem, dus zeker uit liefde gedaan. Het is een gebed niet om aardse goederen, maar om het heil van de ziel, dus om het toenemen en komen van het rijk van God. Hierdoor zou men zich tot de theoretische mening kunnen laten verleiden, dat ieder gebed om bekering van een medemens verhoord zou moeten worden; die verkeerde gevolgtrekking wil de apostel voorkomen. De bekering heeft toch plaats in een sfeer, die met het gebied van de keuze van mensen in verband staat en op dit gebied is er een punt, waarop de menselijke wil zich tegen de werkingen van Gods genade tot bekering zo kan verstokken, dat God hem niet meer kan en wil redden. Waar die toestand is gekomen, vindt een voorbede geen verhoren. Een zonde tot de dood zal elke zonde zijn, waardoor de mens tot verder bekeerd worden onbekwaam wordt en zo valt onder dit begrip zowel de besliste verharding van de ongelovigen tegen de genade, die hen trekt (zoals dit plaats vond bij het ongelovig gebleven Israël Joh. 8: 24 Hand. 28: 25 vv.), als de zonde van afval door leden van de Christelijke gemeenschap (Hebr. 6: 4 vv. b) Dat nu een bijzondere zonde, die iemand begaat, alsook de toestand, waarin hij zich bevindt, niet ten dode is, dat hij nog boete kan doen en zich bekeren, mag in de meeste gevallen wel met zekerheid worden erkend; waar geen aanleiding aanwezig is, om anderen voor verstokt en reddeloos verloren te achten, daar moet nog worden gebeden. Waar daarentegen deze zekerheid ophoudt, waar reden bestaat om aan te nemen, dat iemand zijn geschiktheid tot bekering reeds heeft vernietigd, daar moet ook de voorbede ophouden, opdat men niet door de ervaring van een niet verhoren van enig gebed die blijdschap, waarvan in vs. 14 v. sprake was, verliest.

Onder zonde tot de dood is zonder twijfel zo'n zonde bedoeld, welke de dood van de zondaars ten gevolge heeft. Is er nu werkelijk zo'n zonde, zoals Johannes uitdrukkelijk verzekert, dan kan over de zondaar, die daarin leeft het "Hij zal hem het leven geven" niet gelden, want dood en leven sluiten elkaar uit.

De Christen is, zoals wij bij Hoofdstuk 3: 6 vv. ons duidelijk hebben gemaakt, geen onderdaan meer van de zonde, is niet meer met zijn hart bij haar. Hij hangt het kwaad niet meer aan, maar het kwaad kleeft hem nog aan. Hij heeft nog wel zonde, maar de zonde heeft hem niet. De Christen zegt "nee" tot de zonde, die hij doet, en hij lijdt ze meer dan dat hij ze doet. Hij heeft dus snel berouw, als een zonde hem overmeesterd; zijn hart heeft geen blijdschap in de zonde, maar in God en als hij zich op zondige dwaalwegen bevindt, houdt hij zich te meer aan Christus vast, om door Hem kracht te ontvangen die te overwinnen. Zulke

zonden van zwakheid en overijling verduisteren wel zijn leven in God, maar zij doden het niet. Geheel anders is het echter, als het hart bij de zonde is, haar liefheeft en aankweekt, zich bij haar goed voelt en zich daarom met bewustzijn en wil van God afkeert, zijn Christelijk geweten bedwelmt, zich over de zonde niet schaamt maar haar verontschuldigt, dus de gemeenschap met de heilige God niet zoekt, maar ontwijkt en terwijl hij zich warmt hij het vuur van de zondige begeerlijkheid, tot de zonde, die hem vragend aanziet, over Christus zegt: "ik ken de mens niet". Dat is Christus verloochenen, van Hem afvallen; dat is zonde tot de dood, die nog wel geen zonde tegen de Heilige Geest is, nog niet de mogelijkheid van terugkeren uitsluit, maar wel als een moedwillig zondigen tot zedelijke verharding van bedroeven van de Heilige Geest, tot lastering van Hem kan voortgaan.

18. Evenwel moesten ook zulke zonden, die niet tot de dood zijn, bij ons Christenen niet voorkomen. Wij weten toch, dat een ieder, die uit God geboren is, niet zondigt (Hoofdstuk 3: 6, 9) en hij mag, als hij het zaad van het goddelijke leven in zich heeft ontvangen, zich niet door de zonde laten overweldigen en meeslepen. Maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, hij kan dat krachtens de Geest van God, die in Hem is en de boze (Hoofdstuk 3: 13) vat hem niet, zolang hij zich niet buiten die vesting begeeft (2 Petrus 3: 18. 2 Thessalonicenzen. 3: 3 Jak. 4: 7).

19. Wij weten, dat wij uit God zijn en moeten nu deze goddelijke afkomst ook door gehele onthouding van al wat ongoddelijk is openbaren. En tevens weten wij, dat de gehele wereld, waarvan wij door onze geboorte uit God zijn afgezonderd, ligt in het boze. Zij ligt als het ware in diens schoot en wordt als door die armen omgeven, zodat zij zich niet van die macht en die invloed kan losmaken; zodat bij haar het onafgebroken zondigen niet hoeft te verwonderen.

Die weet, dat hij nog in de macht van de zonde is, heeft veel minder drang om tegenover haar te waken; want het komt hier op een meerdere of mindere mate van beleving door de zonde niet aan. De Christen daarentegen, die werkelijk rein van zonde is geworden door de vergeving van zijn zonde, die hij op het geloof heeft ontvangen en die zich bewust is werkelijk macht over de zonde te hebben, waakt. Met een maagdelijke vrees houdt hij de wacht over de onschuld, die hij door het geloof heeft ontvangen en welker zalige vrede hij voor niets ter wereld zou willen ruilen. En in dezelfde mate, waarin hij zo waakt over zichzelf, is hij ook verzekerd tegen elk terugvallen in de zonde. Zijn persoonlijkheid zelf is van de zonde gescheiden en zo kunnen de verzoeken tot de zonde niet uit hem, niet uit zijn persoonlijkheid, maar alleen van buitenaf komen. Bij de natuurlijke mens daarentegen is de zonde in de persoonlijkheid zelf ingevlochten. Van daar kan hij zich niet voor de zonde bewaren, want dat laatste veronderstelt, dat zij iets uitwendigs voor hem is. Een bijzondere werkzame gedachte, die de Christen in het zich bewaren voor de zonde ondersteunt, ligt in zijn erkenning van de verhouding van de zonde tot het rijk van de boze geesten. Elke gemeenschap met de zonde is gemeenschap met de geestenwereld, die vijandig tegenover God staat. Deze voorstelling moet in hem een afgrijzen opwekken tegen elke gemeenschap met de zonde, dat echter niet tevens iets ontmoedigends voor hem meebrengt, want de duisternis heeft over hem geen macht, het geloof in Christus is daartegenover een onverwinnelijk wapen. Er zijn twee elkaar zeer tegenovergestelde zijden van het Christelijk bewustzijn, die de apostel in vs. 17 uitspreekt. Aan de ene zijde weet de Christen en gelooft hij niet slechts, maar weet hij met onmiddellijke zekerheid, die op ervaring rust, dat hij van God is; deze zekerheid wordt in hem steeds sterker, hoe meer hij in de gemeenschap met God toeneemt. Hij laat zich daarin ook noch door de bedenkingen van de wereld en door de beschuldiging van dweperij op een dwaalspoor brengen, noch wordt het hem door al zijn

ervaringen, die hij dagelijks weer heeft over de onvolkomenheid en zwakheid van zijn nieuw leven, twijfelachtig. Zo zeker als de Christen ten opzichte van zichzelf overtuigd is, dat hij van God is, zo zeker is het hem ook aan de andere zijde, dat de wereld van ongoddelijke, tegennatuurlijke aard is. Alles zonder uitzondering wat het natuurlijk menselijk leven aangaat, en niet alleen dat, waarin het kwaad zijn hoogste ontwikkeling heeft verkregen, maar ook wat in het natuurlijke leven het geringste schijnt, beschouwt hij als behorende tot de boze. Maar hij weet ook te onderscheiden. In het natuurlijk bestaan ziet hij wereld, voor zover het nog niet doordrongen is door de nieuwe goddelijke Geest in Christus en hij is er dus verre van in onze Christelijke wereld niets dan wereld te zien. Hij beschouwt deze niet als in haar geheel in de boze liggend, maar voor zover binnen de Christenheid het natuurlijk-menselijke leven nog in zijn natuurstaat is en nog niet door de Geest van Christus werkelijk gereinigd en geheiligd is, voor zo verre ligt zij in de boze, al weet zij ook nog zo schoon te schitteren. De Christen is evenzeer behoedzaam, dat hij niet hetgeen geen wereld meer is beschouwt als in de boze liggend, als hij behoedzaam is, dat, wat nog niet door Christus gegrepen is, niet misschien als niet meer wereld en niet meer in de boze liggende aan te zien. En is hij werkelijk van God, voelt en denkt en wil hij werkelijk als God, dan kan ook niet verachting en hoogmoed bij het aanzien van de wereld, die in de boze ligt, hem vervullen, maar evenals God zelf de ontfermende liefde is jegens de wereld (Joh. 3: 16) en Christus de verzoening is niet alleen voor onze zonde, maar voor de zonde van de gehele wereld (Hoofdstuk 2: 2), zo bezielt ook hem een brandende ijver, om daaraan mee te werken, dat de wereld uit de boze verlost wordt.

De apostel waarschuwt niet alleen gedurig tegen de zonde en wekt niet alleen gedurig op tot het bewaren van Gods geboden, maar stelt ook bij herhaling het onbestaanbare van het ware Christendom met het dienen van de zonde in het helderste licht. Hij kan zich geen Christen, geen geborene uit God denken, die zijn leven aan de zonde wijdt; en deze laat zich ook niet denken; want wie uit God geboren is, heeft de zonde vaarwel gezegd en dient God. Het een sluit het andere buiten. Zo had hij reeds gezegd: "Een ieder, die uit God geboren is, doet de zonde niet, want zijn zaad blijft in hem en hij kan niet zondigen; want hij is uit God geboren. Hierin zijn de kinderen van God en de kinderen van de duivel openbaar. Een ieder, die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God. En deze belangrijke waarheid herhaalt hij hier. Hij voegt er alleen nog bij, dat wie uit God geboren is, zichzelf bewaart, zodat de boze zich niet van hem meester kan maken en doet ons tevens voelen, wat een voorrecht wij genieten boven de goddeloze wereld, die buiten Christus onder de heerschappij van de boze ligt, in wie de zonde woont en heerst, zoals dit van haar kon en moest verklaard worden vooral in zijn dagen. Het spreekt intussen vanzelf, dat hij geenszins beweert, dat wie uit God geboren is, boven de zonde volkomen verheven is, zodat hij geen zonde hoegenaamd meer bedrijft. Dit zou in strijd zijn niet alleen met de ervaring van alle Christenen, maar ook met zijn eigen verklaringen, zoals wij vroeger reeds opmerkten. Hij wil er alleen mee zeggen, dat zo iemand zich niet aan de zonde overgeeft, dat hij zijn leven niet aan de zonde wijdt, dat hij niet tot de dood zondigt. Gelukkig, driewerf gelukkig wij, als wij naar waarheid met hem kunnen zeggen: "Wij weten, dat wij uit God Zijn", wij weten, dat wij kinderen van Hem zijn! En dat kunnen wij weten. Zo zeker als wij ons bewust zijn van hetgeen wij doen en van hetgeen er omgaat in ons binnenste, zo zeker kunnen wij ook zijn van de belangrijke waarheid, of wij al dan niet uit God zijn geboren, of wij al dan niet kinderen van Hem Zijn. Wij hebben onszelf, ons bestaan en gedrag, ons uit- en inwendige leven slechts te beschouwen en te beproeven. Wie uit God geboren is, zondigt niet, maar bewaart zichzelf. Hij geeft zich niet over aan de zonde. Hij dient haar niet. Hij laat haar niet over zich heersen. Hij hoedt zich integendeel zorgvuldig voor alles, wat hem tot haar slaaf zou maken. En als hij een of ander gebod van God overtreden heeft, dan smart hem dit, dan bedroeft hij er zich over met een droefheid naar

God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt, dan belijdt hij voor Hem zijn schuld, dan vraagt hij er Hem om vergeving voor en de keus wordt opnieuw in hem bevestigd, om geheel en alleen naar de wil te leven van Hem, uit wie hij geboren is. Is dat ons bestaan en gedrag nog niet, dan zijn wij nog niet uit God geboren, dan behoren wij nog niet tot Zijn kinderen; en ach! hoe diep zijn wij dan te beklagen! Wij handelen dan in strijd met onze aanleg, vernietigen in ons het beeld, waarnaar wij zijn geschapen, hebben geen gemeenschap met God, bereiken onze bestemming niet en missen de enige troost in leven en sterven. Maar is dat bestaan en gedrag ons eigen, mogen wij dit naar waarheid verklaren, al wensen wij ook dat het ons nog meer eigen was, dan zijn wij uit God geboren en kunnen met ootmoedige dankbaarheid Johannes nazeggen: "wij weten, dat wij uit God zijn. " Ja, met ootmoedige dankbaarheid; want wat onderscheidt ons van de wereld, die nog ligt onder de heerschappij van de zonde? Wat van zo velen, die wel in de naam van Christus zijn gedoopt, en belijdenis van Hem afgelegd hebben, maar de wil van God niet doen, en dus niet gezegd kunnen worden uit God te zijn? Het is Zijn genade, Zijn opzoekende, terechtbrengende, bewarende genade. Geven wij er Hem dan de eer van en brengen wij er Hem onze dank voor toe! Maar bewaren wij tevens onszelf! Johannes vermeldt dit uitdrukkelijk als een van de kenmerkende eigenschappen van hem, die uit God geboren is. Hoeden wij ons voor traagheid en werkeloosheid met opzicht tot ons geestelijke leven! Hoeden wij ons voor een lijdelijk Christendom! Geven wij integendeel steeds acht op onszelf en verenigen wij met het gebed tot God het waken over onszelf, opdat wij niet tot zonde vervallen!

20. Maar wij, die vroeger zelf hebben behoord tot die wereld, die in de boze ligt (Gal. 1: 4), weten, dat de Zoon van God gekomen is, a) en diezelfde Zoon heeft ons door Zijn vernieuwende, verlichtende en heiligende Geest het verstand gegeven, zo'n toestand van het hart, dat wij de Waarachtige kennen, namelijk God (Hoofdstuk 2: 4 v. Joh. 17: 3) en wij zijn in de Waarachtige; wij staan in levensgemeenschap met de Waarachtige (Hoofdstuk 1: 6; 2: 5). Doordat wij zijn in Hem, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus, de Bemiddelaar van alle gemeenschap met de Vader (1 Tim. 2: 5 v), nemen wij zo'n stand ten opzichte van God in (Joh. 17: 23). b) Deze God en Vader, onafscheidelijk één met Christus Zijn Zoon 1Jo 3: 24, is de waarachtige God en het eeuwige leven (1 Tim. 3: 16 Hebr. 1: 8 Joh. 5: 26; 11: 25 v. ; 14: 6).

a) Luk. 24: 45 b) Jes. 9: 5; 44: 6; 54: 5 Joh. 20: 28 Rom. 9: 5

21. Kindertjes, bewaar uzelf van de afgoden. Amen!

In de beide zinnen van vs. 20 heeft Johannes twee punten als inhoud van het Christelijk bewustzijn uitgesproken, die zouden kunnen schijnen elkaar wederzijds uit te sluiten. Weten, dat men uit God is en toch ook weer, dat de hele wereld in de boze ligt, dat schijnt niet met elkaar te rijmen. Ligt de hele wereld in de boze, hoe komen dan, zo lag voor de hand om te vragen, de Christenen ertoe, uit God te zijn? Op deze vraag antwoordt de apostel in vers 20 Alhoewel, zegt hij, de hele wereld in de boze ligt, weten wij Christenen toch, dat wij uit God zijn en wij weten vanwaar wij dat zijn. Wij weten namelijk ook, dat de Zoon van God gekomen is, en ons, die Hem hebben aangenomen (Joh. 1: 12 v.), het vermogen heeft gegeven God, die het ware Zijn is, te kennen en dat wij door onze gemeenschap met de Zoon in God zijn; want juist Hij (God in onafscheidelijk samenzijn met Zijn Zoon) is de ware God en het eeuwige leven. Deze gedachte herinnert de apostel onmiddellijk aan de tegenstelling, de afgoden. Zo komt hem dan zeer natuurlijk de gedachte voor de geest, dat elke afkering van God en Christus, die de waarachtige God en het eeuwige leven is, tot een anderen, wie en wat die ook moge zijn, afgodendienst is en deze gedachte spreekt hij ten laatste nog uit in de vorm

van een ernstige waarschuwing aan zijne lezers gericht tegen alles, wat niet verenigbaar is met het geloof aan God en de Verlosser en schending van dit geloof. Hierbij heeft hij ongetwijfeld ook in de gedachte de dwaalleer van hen, die in een absolute, algemene gnosis alle godsdiensten probeerden te verenigen.

De afgoden zijn de godsideën van de valse profeten, van de anti-christen, die, omdat zij de Zoon niet hebben, ook de Vader niet hebben (Hoofdstuk 2: 18 vv). De tegenstelling tot deze is de door de Zoon geopenbaarde Vader, de waarachtige God. Maar men verkrijgt niet slechts een vals beeld van God, als men een andere God dan de in Christus geopenbaarde wil, men onttrekt aan de waarachtige God Zijn eer, men verspeelt echter ook zijn eigen heil; want alleen deze (Christus) is het eeuwige leven. Die Hem heeft, heeft het eeuwige leven, zoals daarvan de apostel dadelijk bij het begin van de brief heeft gesproken.

Bij de eerste opslag zeker een zonderling, maar bij nader indenken een gepast en belangrijk besluit van de eerste brief van Johannes. Geen afscheidsgroet aan bijzondere personen, zoals aan het einde van andere brieven; geen heil- en zegenbede zelfs over geheel de gemeente. De tederheid van de liefde openbaart zich alleen in dat trouwhartig "kindertjes", waarmee deze vader in Christus besluit; maar voorts treedt alles in zijn gevoel voor de ernst van de vermaning terug, die hij nodig keurt hun als zijn laatst, zijn allerlaatste woord op het hart te drukken: "bewaar uzelf van de afgoden". Zou hij niet anders bedoeld hebben, dan tegen terugkeer tot vroegere afgoderij hen te waarschuwen, en deze Christenen uit de heidenen tot volstandige trouw aan het beleden geloof te verbinden? Ongetwijfeld ook dit, maar van een Johannes kunnen wij wel niet betwijfelen, dat bij met zo'n woord ten besluite van zo'n brief nog iets meer bedoelt dan hij uitspreekt. Pas heeft hij van de wetenschap van zijn geloof hun in weinige woorden de onschatbare slotsom meegedeeld, als met hoorbare terugslag op het eigen woord van de Meester in het uur van het afscheid: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, die U gezonden heeft. " (vers 20, vgl Joh. 17: 3). Maar nu, ten einde toe aan zijn verheven karakter van getuige van de waarheid getrouw, betuigt en bezweert hij nog eenmaal met andere woorden, dat deze en geen andere de waarheid tot zaligheid is en dat dus elke god, die zij naast of in plaats van de in Christus geopenbaarde God erkennen en eren, bij het licht van de waarheid gezien, niets dan een afgod is, voor van wie zij zich niet zorgvuldig genoeg kunnen wachten. Men ziet, het woord klinkt in dat verband nog dieper en rijker, dan waar Paulus schrijft: "Daarom, mijn geliefden, vlucht van de afgodendienst" (1 Kor. 10: 14). Het is niet minder dan een ernstige waarschuwing tegen alles, wat zich zowel in de theorie als in de praktijk van het Christelijk leven in plaats van "de waarachtige God en het eeuwige leven" wil stellen en aanbevelen. Elke verheffing en vergoding zo van eigen begrippen op het gebied van godsdienst en Christendom, met miskenning van het geopenbaard Evangelie; elk godsbegrip, dat een vrucht is van ijdele bespiegeling, maar die op de scherpe toets van Gods openbaring in Christus bezwijkt; elk Christusbeeld, dat de schepping is van eigen fantasie, maar niet van de werkelijkheid, zoals wij in de heldere spiegel van de Heilige Schrift aanschouwen; elke denkwijze aangaande de weg van het behoud, die met de gezonde leer van het heil in tegenspraak komt, het behoort, wel beschouwd, tot het afgoderen met eigen wijsheid en menselijke meningen, buiten of tegen de waarheid van God, waartegen Johannes zo nadrukkelijk opkomt, en van hoeveel afgoderij, grove en meer verfijnd, lopen wij bij en boven dit alles gevaar op het gebied van het Christelijk leven! Is dat leven, waar het werkelijk bloeit, een leven van heilige liefde, die liefde laat zich door de aard van de zaak onmogelijk delen, en waar dus een afgod, laat het zijn van vlees en bloed, of van goud en zilver, tussen God en ons hart zich plaatst, daar is natuurlijk de harmonie van het innerlijke leven verbroken, de droevigste tweespalt ontstaat en het hart, niet langer met een grote liefde vervuld, is onvermijdelijk voor Gods gemeenschap

verloren. Wie van onze kent zichzelf zo weinig, dat hij zo'n waarschuwing voor zich ook slechts één enkele dag overbodig zou willen achten en waar is de tempel, die zich zo geheel aan de enige waarachtige toegewijd heeft, dat er zelfs in geen enkele nis een plaats voor één afgod te vinden is? Is het, naar de welbekende beschrijving, alles afgoderij, wanneer men, in de plaats van de enige ware God, die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, of benevens Hem iets anders versiert of heeft, "waarop de mens zijn vertrouwen zet", hoeveel afgodendienaars mogen er dan wel voor het oog van de Alwetende schuilen, zelfs in de minst bezochte kerken en de meest rechtzinnige kringen! "Wacht er u voor, kindertjes", zo horen wij nog altijd de grijze Johannes vermanen, zo echt u bent in de Waarachtige, in Zijn Zoon Jezus Christus! God wordt op die wijze niet verheerlijkt, het Godsrijk niet gebouwd en u kunt op de duur onmogelijk vrede hebben met iets, wat u innerlijk afscheidt van Hem. Wat eens een profeet in Israël uitriep: "Uw kalf heeft u verstoten, o Samaria" (Hosea 8: 5a ()), met het oog op de nationale kalverdienst, de bron van zoveel ellende, het is vroeg of laat de geschiedenis van iedere, ook stille afgoderij. Verstoten wij onze afgoden niet, zij verstoten ons en dan, zonder afgod en zonder God tegelijk, staan wij eindelijk alleen in de wereld. En toch de verzoeking tot zo'n afgoderij het woord eenmaal verstaan in de geest van Johannes zij is ten alle tijde, maar vooral in onze dagen zo groot; de wereld ligt zo diep in het boze en het gevaar van zelfbedrog omringt ons bij iedere stap. Wel mogen wij dan de waarschuwing van de apostel omzetten in een vurige bede: "Vader, bewaar U uw kinderen zelf van de afgoden! " Wel mag het ons daarbij zijn of wij bij dit zijn afscheidswoord ook dat andere van Johannes vernamen: "En nu, kindertjes, blijft in Hem, opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben en wij van Hem niet beschaamd worden in Zijn toekomst"